

STORTINGET

Dokument 15:11

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1501-1650
25. april–16. mai 2019

Innhold

1501. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. å kutte talet plattformer Forsvaret opererer på, besvart av forsvarsminister	11
1502. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. børsen sine oppgaver av offentligrettsleg karakter, besvart av finansminister.....	11
1503. Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. ny anskaffelsesmetode for driftskontrakter på veistrekninger hos Nye veier, besvart av samferdselsminister.....	12
1504. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. passkontor i Vinje i Telemark, besvart av justis- og innvandringsminister.....	14
1505. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. statssekretær Sveinung Rotevatns uttalte støtte til økonomisk sabotasje av nyhetsaktøren og nettstedet Resett, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	15
1506. Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. nordisk jernbaneanalyse, besvart av samferdselsminister.....	16
1507. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. Nesna, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister .	17
1508. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. en ordning som sentraliserer avleggelsen av prøve i arbeidsvarsling, besvart av samferdselsminister	18
1509. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. operativt ansvar for statlig slepeberedskap, besvart av forsvarsminister	19
1510. Fra stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen, vedr. byvekstavtaler, besvart av samferdselsminister.....	19
1511. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. E6 gjennom Gudbrandsdalen, besvart av samferdselsminister.....	21
1512. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. forskjellene mellom folk i Norge, besvart av finansminister.....	22
1513. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Nord Universitet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	22
1514. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ulike standarder på byggverk i de nordiske land, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	23
1515. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. helikopterstøtten, besvart av forsvarsminister	24
1516. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kampfly, besvart av forsvarsminister.....	25
1517. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. samværsmuligheten, besvart av arbeids- og sosialminister.....	26
1518. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. vindmøller, besvart av olje- og energiminister.....	27
1519. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. oppkjøp av Oslo børs, besvart av finansminister.....	28
1520. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. CO2-kompensasjon til Norske Skog Saugbrugs, besvart av næringsminister.....	29
1521. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. forskrifta i forbindelse med innført krav om selskapsmessig skille for energiselskap som driv nett og annen virksomhet, besvart av samferdselsminister.....	30
1522. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. sykkelandelen i byene, besvart av samferdselsminister	30
1523. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. arrestasjonen av WikiLeaks-grunnlegger Julian Assange, besvart av utenriksminister	31
1524. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. nye sykehusbygg, besvart av helseminister	33
1525. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. kreftmedisiner, besvart av helseminister	34
1526. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. havneoverenskomsten, besvart av arbeids- og sosialminister.....	35
1527. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. lønn og annen godtgjørelse for visse yrkesgrupper, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	36
1528. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. Credit Suisse, besvart av finansminister	37
1529. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. SPU, Statens pensjon utland, besvart av finansminister.....	38
1530. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. avslag i vind- og vannkraftsaker, besvart av olje- og energiminister	41
1531. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. fysisk aktivitet i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	41
1532. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. Ravneberget kvinnefengsel, besvart av justis- og innvandringsminister.....	43

1533. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tvangsflytting av utviklingshemmede, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	43
1534. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. straffeforfølgelse av norske IS-krigere, besvart av utenriksminister.....	45
1535. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. pågripelse og overføring til Norge av de norske IS-krigerne som politiet har etterlyst, besvart av justis- og innvandringsminister.....	46
1536. Fra stortingsrepresentant Julia Wong, vedr. husholdningenes realinntekt per forbruksinntekt fordelt på desiler i perioden 2013 til 2018 i Rogaland fylke, besvart av finansminister.....	46
1537. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. håndhevingsdirektivet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	48
1538. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. våpenkjøpene til de nye kampflyene, besvart av forsvarsminister.....	48
1539. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. dollarkursen som ligger til grunn for beregning av kampflykjøpet i statsbudsjettet, besvart av forsvarsminister.....	49
1540. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. postombæring, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	50
1541. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. definisjon på lokalaviser, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	51
1542. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Vipps, besvart av justis- og innvandringsminister.....	51
1543. Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. Helgelandssykehuset, besvart av helseminister.....	52
1544. Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. omstrukturering Nord Universitet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	53
1545. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. omstrukturering Nord universitet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	54
1546. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. at folket føler dei må vera koordinator mellom politiet sine operasjonssentralar i naudstilfeller, besvart av justis- og innvandringsminister.....	55
1547. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Østmarka, besvart av klima- og miljøminister.....	56
1548. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. nasjonalparker, besvart av klima- og miljøminister.....	57
1549. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. samlet nettleie i Norge i perioden 2006 til 2018, besvart av olje- og energiminister.....	57
1550. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Buskerudbypakke 2 (BBP 2), besvart av samferdselsminister.....	59
1551. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kjøpet av bombeflyet F-35, besvart av forsvarsminister.....	59
1552. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. klyngeprogrammet, besvart av næringsminister.....	61
1553. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. bekymringsmeldinger knyttet til sykehusstrukturer på Helgeland, besvart av helseminister.....	61
1554. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. det byøkologiske forsøksområdet Svartlamon i Trondheim, besvart av samferdselsminister.....	62
1555. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oppgradering av vannkraftverkene, besvart av olje- og energiminister.....	63
1556. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. navneskifter, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	64
1557. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. nedlegging av studiested Nesna og Sandnessjøen, samt en utarming av flere studiesteder, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	64
1558. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. finansieringen av følgetjenestene for gravide, besvart av helseminister.....	65
1559. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. IS-barna, besvart av utenriksminister.....	66
1560. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimaforpliktelser, besvart av klima- og miljøminister.....	67
1561. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. E8 Ramsfjorden, besvart av samferdselsminister.....	68
1562. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bier og nytt EØS-regelverk, besvart av landbruks- og matminister.....	68
1563. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. byggekostnader med bomstasjonar, besvart av samferdselsminister.....	69
1564. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. ME-pasienter, besvart av helseminister.....	70

1565. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Subb Jønsson sin politiske språkretorikk, besvart av finansminister.....	71
1566. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. tariffavtalen, besvart av samferdselsminister	71
1567. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. Prüm-avtalen, besvart av justis- og innvandringsminister.....	72
1568. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barneekteskap, besvart av barne- og familieminister	73
1569. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. tvangsreturnert avviste asylsøkere til Gaza, besvart av justis- og innvandringsminister.....	74
1570. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. gaveforsterkningsmidler, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	75
1571. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. sammenslåing av Politihøgskolen og Kriminalomsorgens utdanningscenter, besvart av justis- og innvandringsminister.....	76
1572. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Nydalsbrua i Trondheim, besvart av samferdselsminister	76
1573. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. planverk alliert mottak, besvart av forsvarsminister.....	77
1574. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. studiested Tromsø, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	77
1575. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. bivirkninger ved legemidler, besvart av helseminister	78
1576. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. tragedien på Hopseidet, besvart av forsvarsminister	79
1577. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. regler for oljeutvinning, besvart av olje- og energiminister	80
1578. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. riksvegferjesambandet Halhjem-Sandvikvåg, besvart av samferdselsminister.....	82
1579. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. navn på departement, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	83
1580. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Andøya, besvart av forsvarsminister	83
1581. Fra stortingsrepresentant Svein Harberg, vedr. båtførerprøven som valgfag i ungdomsskolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	84
1582. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. folkeregistrering, besvart av finansminister	85
1583. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. vektlegging av miljø i Hydro, besvart av næringsminister	86
1584. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. erstatninger til norske veteraner, besvart av forsvarsminister	87
1585. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bompenger , besvart av samferdselsminister.....	88
1586. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister.....	89
1587. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. oljefondet, besvart av finansminister.....	90
1588. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. lengeværende barn, besvart av justis- og innvandringsminister....	91
1589. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Veterinærinstituttet i Trondheim og deres dyreavdelingen, besvart av landbruks- og matminister	92
1590. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. sykepleieutdanning i Hallingdal, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	93
1591. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. kampflyanskaffelsen, besvart av forsvarsminister	94
1592. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. nettolønnsordningen, besvart av næringsminister	95
1593. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. objektsikring, besvart av forsvarsminister	96
1594. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. objektsikring, besvart av justis- og innvandringsminister	97
1595. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. klimagassutslipp, besvart av klima- og miljøminister	98
1596. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. forskjellene mellom folk i Norge, besvart av finansminister.....	101
1597. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. utviklingen i husholdningenes inntekt, besvart av finansminister.....	101
1598. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. Veteraners psykiske helse, besvart av helseminister	110
1599. Spørsmålet ble trukket	111
1600. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. Haugalandspakken, besvart av samferdselsminister	111
1601. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. vegbygging, besvart av samferdselsminister.....	112
1602. Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. vindkraftanlegg, besvart av olje- og energiminister	113

1603. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. sommerstengte fødeavdelinger, besvart av helseminister.....	113
1604. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. observasjoner av gaupefamiliegrupper, besvart av klima- og miljøminister	115
1605. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. naturmangfold Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister.....	116
1606. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. veksttilskuddet ved sammenslåinger, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	117
1607. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. overbelegget på føden på St. Olav, besvart av helseminister.....	118
1608. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøminister	118
1609. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. bosette flyktninger med store helsemessige og atferdsmessige utfordringer, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	119
1610. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. vergemålsordninga, besvart av justis- og innvandringsminister.....	120
1611. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ungdomskort, besvart av samferdselsminister	121
1612. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengegjelden, besvart av finansminister.....	121
1613. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. jordbruksoppjøret, besvart av landbruks- og matminister	123
1614. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. konsulenttjenester Helgelanssykehuset, besvart av helseminister.....	123
1615. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. nedleggelse og sammenslåing av sykehus, besvart av helseminister.....	125
1616. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. verge som har påført vergehaver økonomisk tap, besvart av justis- og innvandringsminister	126
1617. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. forhåndsgodkjenning av innlemmelser i EØS-avtalen, besvart av justis- og innvandringsminister	126
1618. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Oslo børs, besvart av finansminister	128
1619. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. e-sigaretter, besvart av eldre- og folkehelseminister	128
1620. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. behandlingsløp for kreftpasienter, besvart av helseminister	129
1621. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. kostnader for sammenslåing av Finnmark og Troms, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	130
1622. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. håndhevingsdirektivet i EØS-avtalen, besvart av arbeids- og sosialminister.....	131
1623. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. E39 mellom Ålgård og Lyngdal, besvart av samferdselsminister.....	131
1624. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. norske barn i Syria, besvart av utenriksminister.....	132
1625. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. E18 Kristiansand - Grimstad, besvart av samferdselsminister.....	133
1626. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. bemanning i barneverntjenesten, besvart av barne- og familieminister	134
1627. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. plenproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	135
1628. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. grensekontrollstasjonen ved Borg Havn, besvart av landbruks- og matminister	136
1629. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. bruk av omvendt voldsalarm, besvart av justis- og innvandringsminister.....	137
1630. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. regelverket for renholdsbransjen, besvart av arbeids- og sosialminister.....	138
1631. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. havvindprosjekter, besvart av olje- og energiminister	139
1632. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. første nødetat på et ulykkessted, besvart av samfunnssikkerhetsminister.....	139
1633. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. løsningen på problemene med graderte pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialminister	140

1634. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. byggearbeidene på Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister.....	141
1635. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. omsorgsboliger Hole, besvart av samferdselsminister	142
1636. Fra stortingsrepresentant Tove-Lise Torve, vedr. mennesker med dysmeli, besvart av arbeids- og sosialminister.....	143
1637. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. Andøya Space Center, besvart av næringsminister	144
1638. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. fødetilbudet i Kristiansund, besvart av helseminister	144
1639. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. hybridtog, besvart av samferdselsminister.....	145
1640. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. jordflytting, besvart av landbruks- og matminister.....	146
1641. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. nettleie fra utenlandskabler, besvart av olje- og energiminister	146
1642. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. kuttet i UNE, besvart av justis- og innvandringsminister.....	149
1643. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. deponiforskriften, besvart av klima- og miljøminister...	150
1644. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Tungtvannskjelleren, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	151
1645. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kunstnere holdes utenfor offentlige utsmykningsoppdrag og stipendordninger, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	151
1646. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. skrivemåte på stedsnavn, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	152
1647. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. satsing på gods på bane, besvart av samferdselsminister	153
1648. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. sammenslåing av Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett,, besvart av justis- og innvandringsminister	153
1649. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. EUs finanstilsyn, besvart av finansminister	154
1650. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. spesialisthelsetjenesten i Helse Møre og Romsdal, besvart av helseminister.....	155

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1650) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1505
Andersen, Karin (SV)	1533, 1609, 1624
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	1543, 1544
Bastholm, Une (MDG)	1513, 1522, 1554, 1559, 1580, 1605, 1640
Bjørke, Nils T. (Sp)	1593, 1594
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1531, 1532, 1558
Borch, Sandra (Sp)	1561
Christoffersen, Lise (A)	1526, 1582
Eide, Petter (SV)	1534, 1535, 1569
Gharahkhani, Masud (A)	1590, 1635
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1502, 1519, 1542, 1562, 1617, 1618, 1648, 1649
Grande, Arild (A)	1630
Grung, Ruth (A)	1514, 1552, 1583, 1606
Hagebakken, Tore (A)	1511, 1632
Haltbrekken, Lars (SV)	1555, 1560, 1631
Hansen, Svein Roald (A)	1628
Harberg, Svein (H)	1581
Henriksen, Kari (A)	1517, 1518
Henriksen, Martin (A)	1574
Hjemdal, Silje (FrP)	1568, 1619, 1645
Hoksrud, Bård (FrP)	1504
Huitfeldt, Anniken (A)	1573, 1591
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1576, 1577, 1621
Jacobsen, Siv Henriette (A)	1503, 1506
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	1570
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1516, 1603
Kjerkol, Ingvild (A)	1545, 1553
Knutsen, Eigil (A)	1530, 1537, 1622
Leirtrø, Kirsti (A)	1572, 1589, 1639
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1633
Lien, Geir Inge (Sp)	1629
Lyngedal, Åsunn (A)	1507
Lysbakken, Audun (SV)	1538, 1539
Marthinsen, Marianne (A)	1528, 1529
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1616
Moflag, Tuva (A)	1525, 1564, 1620
Mossleth, Siv (Sp)	1508, 1509, 1557, 1604, 1611, 1646, 1647
Moxnes, Bjørnar (R)	1523, 1527, 1549, 1551, 1584, 1595, 1641
Myhrvold, Ole André (Sp)	1520, 1521, 1547, 1548
Myrseth, Cecilie (A)	1637
Mørland, Tellef Inge (A)	1575, 1625
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1501, 1515, 1546
Nilsen, Tom-Christer (H)	1510

Nordlund, Willfred (Sp)	1601
Nævra, Arne (SV)	1550, 1585, 1586, 1634
Orten, Helge (H)	1566
Pollestad, Geir (Sp)	1563, 1612, 1613, 1623
Raja, Abid Q. (V)	1588
Rommetveit, Magne (A)	1578
Sakariassen, Eirik Faret (SV)	1600, 1602
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	1512, 1596, 1597
Sangtarash, Sheida (SV)	1598, 1607, 1638
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1541, 1643, 1644
Sivertsen, Eirik (A)	1642
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1608, 1610
Toppe, Kjersti (Sp)	1524, 1614, 1615, 1650
Torve, Tove-Lise (A)	1636
Trettebergstuen, Anette (A)	1540, 1556, 1565, 1579
Vågslid, Lene (A)	1567, 1571
Wong, Julia (A)	1536
Øvstegård, Freddy André (SV)	1626, 1627
Aasland, Terje (A)	1592
Aasrud, Rigmor (A)	1587

STORTINGET

Dokument 15:11

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 3. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

I samband med Forsvaret sin årsrapport sa Forsvarssjefen at ein må sjå på moglegheita for å kutte talet plattformer Forsvaret opererer på.

Kva plattformer vil bli vurdert kutta?

Regjeringa har starta arbeidet med ny langtidsplan for forsvarssektoren som planleggast lagt fram for Stortinget våren 2020. Som eit ledd i dette arbeidet er forsvarssjefen beden om å leggje fram eit fagmilitært råd i oktober 2019. Ein viktig del av langtidsplanarbeidet er å vurdere strukturelle tiltak, inkludert kva plattformer som er naudsynte for å styrke Forvaret si operative evne.

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 25. april 2019, vedlagt spørsmål til skriftleg svar frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om plattformer Forsvaret opererer på.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 2. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I tilrådinga si til departementet om oppkjøpskandidatane til Oslo børs skriv Finanstilsynet at børsen i dag har ei rad oppgåver av offentlegrettsleg karakter.

Kan statsråden opplyse om kva konkrete oppgåver dette er, kvifor ho eventuelt trur at Nasdaq eller Euron-

ext skulle ynskje å halde fram med å gjere alle desse oppgåvene utan å få kompensasjon og kva det eventuelt vil koste fellesskapen dersom alle eller nokre av desse oppgåvene i staden må handterast av offentlege instansar?

GRUNNGJEVING:

I tilrådinga skriv Finanstilsynet at oppgåvene «følger direkte ved lovgivningen og ved delegasjon» og at tilsynet legg til grunn at eit oppkjøp ikkje vil få uynskte verknader på børsen si utføring av oppgåvene. Kor rimeleg det er å leggje dette til grunn, seier ein derimot svært lite om. Tilsynet poengterer likevel at dersom oppkjøpet skulle få uynskte verknader, så vil departementet kunne trekke tilbake oppgåvene som er gjevne ved delegasjon. Dette kan vanskeleg tolkast som anna enn at det føreligg risiko for at oppkjøparane vil kunne unndra seg oppgåver som Oslo børs i dag løyser, anten ved ikkje å løyse dei, ved å løyse dei så dårleg at det offentlege vil måtte overta eller ved å klage på ei eventuell oppgåveplikt til overnasjonale organ. Norske skattebetalarar har all mogleg grunn til å vente at statsråden på svært konkret vis og med fornuftige overslag synleggjer kor stor ekstrarekning dei potensielt kan få dersom Euronext eller Nasdaq etter eit eventuelt oppkjøp skulle kunne slutte å utføre oppgåver som Oslo børs i dag gjer.

Svar:

Oslo Børs er per i dag tillagt flere oppgaver av offentligrettslig karakter. Oslo Børs er for det første såkalt tilbudsmyndighet og skal godkjenne tilbud og tilbudsdokument utarbeidet i forbindelse med store eieres tilbud om kjøp av aksjer i børsnoterte selskaper, samt forøvrig påse at

reglene om slike tilbud overholdes av tilbyder og målselskap gjennom tilbudsprosessen. Videre har Oslo Børs flere oppgaver knyttet til børsnoterte selskapers løpende informasjonsplikt, og kan sanksjonere eventuelle overtredelser av denne plikten. Til slutt skal også Oslo Børs motta og offentliggjøre meldinger om endring av store eierposter og meldinger fra primærinnsidere.

Omfanget av delegering til regulert marked varierer mellom ulike jurisdiksjoner. I Norge regulerer verdipapirhandelloven og tilhørende forskrifter hvem som kan være ansvarlig for de forskjellige oppgavene. Oppgavene kan være lagt til Finanstilsynet, med mulighet for Finanstilsynet til å delegere til andre å utføre oppgaven, eller til et regulert marked direkte, men med mulighet for Finansdepartementet å bestemme ved forskrift at kompetansen skal utøves av Finanstilsynet. Noen oppgaver er også lagt til Finanstilsynet, men med mulighet for Finansdepartementet å delegere oppgavene til regulert marked. Verdipapirhandelloven legger dermed opp til et fleksibelt system med hensyn til hvem som kan utføre ulike oppgaver.

Finanstilsynet har i sin tilråding ikke reist spørsmål ved om ny eierstruktur i Oslo Børs i seg selv vil svekke grunnlaget for å delegere oppgaver av offentligrettslig karakter til børsen, eller utløse krav om økonomisk kompensasjon for å utføre slike oppgaver. Finansdepartementet vil, i samråd med Finanstilsynet, fortsette sin praksis med jevnlig å evaluere hvilken delegasjonsstruktur som er til det beste for finansmarkedenes virkemåte.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 8. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvilke kriterier ligger til grunn for bruk av ny anskaffelsesmetode for driftskontrakter på veistrekninger hos Nye veier?

BEGRUNNELSE:

Det registreres i pressemelding datert 24. april og i øvrige medier at det statlig eide selskapet Nye Veier har inngått driftskontrakter for flere veistrekninger.

Det vises her til at det gjennom bruk av en helt ny anskaffelsesmetode kalt "Best Value Procurement" vil være et pilotprosjekt for fremtidige kontrakter av denne type.

Det er grunn til å stille spørsmål om driftskontraktene blir mer effektive enn tidligere, og om statsråden kan redegjøre for hvilke kriterier i denne modellen som er mer effektive enn de anskaffelsesmetoder som er brukt frem til i dag. Det er grunn til å se på hvilke konkrete krav denne metoden stiller til HMS, tariffavtaler, miljø, trafikksikkerhet m.m. for valg av driftsentreprenør i anbudprosesser av denne type.

Svar:

I kraft av rolla som eigar gjer eg nytte av eigardialogen til å følgje opp staten sine forventningar til dei ulike selskapa

kor staten sitt eigarskap blir forvalta av Samferdselsdepartementet. Disse forventingane til statleg eigde selskap er presenterte gjennom eigarskapsmeldinga, Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap. Det følgjer klart av selskapslovgivinga at det er styret som har ansvaret for selskapa si drift og for at verksemda følgjer relevant lov- og regelverk.

Når det gjeld forhold av kontraktsrettsleg karakter, er det viktig for meg at disse handterast innanfor rolledeling som følgjer av selskapslovgjevinga og staten sine prinsipp for god eigarstyring. Departementet som eigar skal ikkje gå inn på område kor styret gjennom lov er tillagt mynde. Samtidig legger eg vekt på at departementet som eigar held fram med å være tydeleg overfor styret og selskapet om mine forventing til å være mulig grad opne og gjennomføre grundige vurderingar når det gjelder problemstillingar knytt til innkjøp og gjennomføring av dei oppgåvene selskapet er tildelt.

Som kjent er Nye Veier AS gjennom Meld. St. 25 (2014-2015) På rett vei tildelt ei portefølje av vegar som dei skal byggjet ut og seinare drifte og vedlikehalde. I denne meldinga blei det vist til at Samferdselsdepartementet ville arbeide vidare med eit samla opplegg for selskapet sitt ansvar for drift og vedlikehald, mellom anna finansiering, og komme attende til Stortinget på eigna måte i god tid før selskapet har bygd ferdig si første vegstrekning. Ei slik sak om premissa for selskapet sitt ansvar for og arbeid med drift og vedlikehald blei lagt fram for Stortinget i Prop. 1 S (2018-2019).

Ut frå dei prinsippa som er lagde fram for Stortinget om Nye Veier AS sitt ansvar for og arbeid med drift og vedlikehald og rolledeling mellom eigar og styre/selskap ser eg det ikkje som naturleg for meg som statsråd å gå tungt inn i selskapet sitt val av kontraktform eller metodikk knytt til innkjøp.

Under følgjer ei orientering eg har fått innhenta frå Nye Veier AS om saka.

"Nye Veier er underlagt Lov om offentlige anskaffelser (LOA) med tilhørende forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) og konkurransen om drifts- og vedlikeholdstjenester er gjennomført i tråd med LOA og FOA del I og III.

Seriøsitetskrav:

Konkurransen er gjennomført som en begrenset anbudskonkurranse hvor kun leverandører som oppfyller kvalifikasjonskrav og ikke er rettskraftig dømt eller har vedtatt forelegg for straffbare handlinger som nevnt i FOA § 24-2, jf. § 24-3, gis mulighet til å innlevere tilbud.

Leverandører må i kvalifikasjonsfasen dokumentere å oppfylle absolutte krav til:

- Skatteattest for skatt og MVA
- Registrering av selskap
- Økonomisk og finansiell kapasitet
- Tekniske og faglige kvalifikasjoner

- Systemer som overholder krav til HMSK og samfunnsansvar
- Fravær av avvisningsgrunner, herunder det Europeiske egenerklæringsskjema (ESPD) og utskrift fra strafferegisteret

Den valgte tilbyderen vil også være forpliktet til å gi fullmakt til Nye Veier for å innhente utvidete skatteopplysninger om selskapet før kontraktsgjennomføring, under kontraktsgjennomføring og i en periode etter avsluttet kontrakt.

Driftskontrakten har i tillegg, på lik linje med øvrige større entreprisekontrakter i Nye Veier, omfattende spesielle bestemmelser knyttet til HMS og samfunnsansvar.

Om Nye Veier sin kontraktmodell for driftstjenester:

Drift av riks- og fylkesveiene har normalt vært delt i kontrakter for veidrift og kontrakter for drift av elektro. Disse kontraktene har forholdsvis detaljerte krav til leveransen.

Nye Veier har foreløpig noen få korte driftsstrekninger uten stordriftssynergier, men selskapet søker å bidra med fornying og forbedring for mer effektiv drift. Gjennom dialog med bransjen har selskapet fått innspill på områder som bør forbedres.

Nye Veiers hovedgrep i driftskontrakten er:

- gi entreprenøren totalansvar for både vei og elektro,
- mer funksjonsbaserte krav med fokus på veibrukernes behov,
- gi entreprenørene økt frihet til å finne gode løsninger,
- mer samspill mellom byggherre og entreprenør,
- en oppgjørsmodell der risiko avgrenses, effektiviseringsgevinster (evt. merforbruk) deles mellom byggherre (60 %) og entreprenør (40 %), og mulighet for bonuser.

Bruk av BVP i Nye Veiers driftskontrakt:

Erfaringer fra tidligere driftskontrakter indikerte et leverandørmarked som var preget av utelukkende priskonkurranse, kontrakter med begrenset handlingsrom og høy risikoprofil. Med bakgrunn i Nye Veier sin kontraktmodell for drifts- og vedlikeholdstjenester, ble det derfor besluttet å benytte å BVP metoden for konkurransegjennomføring.

BVP metoden har et større fokus på i hvilken grad leverandøren evner å prestere opp mot målene for kontraktarbeidet og redusere risiko for oppdragsgiver, fremfor pris.

Tildelingskriteriene som ble benyttet i konkurransen var:

- K1 Prestasjonsbegrunnelse: 25 %
- K2 Risikovurdering: 15 %
- K3 Kompetanse og erfaring for nøkkelpersonell: 20 %
- T-tilbudssum: 40 %

Det var fastsatt 5 overordnede prestasjonsmål for kontraktarbeidet hvor den kvalitative vurderingen i evalueringen var i hvilken grad tilbyderen bidrar til realisering av prestasjonsmålene og kontraktarbeidet. Prestasjonsmålene fremmer trafikantnytte, men dekker også HMS/YM, samfunnsansvar og innovasjon.

Følgende mål ble benyttet:

- Maksimere trafiksikkerhet og optimal beredskap for hendelser
- Maksimere fokus på brukerne gjennom oppetid og bar vei i vinterdriften
- Realisere målet om en skade- og ulykkesfri driftsperiode, samt et helsefremmende og rettferdig arbeidsliv
- Minimere negativ påvirkning på klima og ytre miljø fra vinterdrift og øvrig drift
- Realisere fremtidsrettet drift og digitalisering gjennom innovasjon

Nye Veier mener BVP er en egnet anskaffelsesmetode for driftskontrakter, men metoden er relativt ukjent innenfor driftsmiljøet i Norge. Det vil trolig være behov for modning og utvikling i tiden fremover.

Konkurransen vil nå gå inn i en konkretiseringsfase før endelig kontrakt kan signeres. Dette er en avklaringsperiode hvor den innstilte tilbyderen presenterer sin endelige løsning for oppdragsgiver i samsvar med det innleverte tilbud og kontraktens krav.

Nye Veier vil gjennomføre en evaluering av konkurransen og kontraktsmodell etter at konkurransen formelt er avsluttet.

Supplerende informasjon om BVP

Hva er BVP:

BVP er en metode for prosjektstyring og innkjøp som vektlegger leverandørens kompetanse og prestasjon. Prestasjonssinnkjøp legger til rette for en effektiv og målrettet konkurranse som får leverandøren til å levere på byggherrens prosjektmål og bidrar til å redusere byggherrens risiko. Grunnprinsippene i Best Value metoden for prosjektstyring er å utnytte leverandøren sin kompetanse i størst mulig grad. Det forutsetter full åpenhet og dialog mellom partene i utførelsen av kontrakten.

Bakgrunn for bruk BVP:

BVP-metoden er utviklet ved Arizona State University i USA og er benyttet med stor grad av suksess i over 1700 prosjekter over en 20 års periode. Nederlandske byggherrer var først ute i Europa og har brukt metoden i over 300 prosjekter. Op-

dragsgivere i Polen, Tsjekkia og Danmark er også i ferd med å ta metoden i bruk, men er ikke kommet like langt som Norge.

BVP og bruk av totalentrepriser ble forankret som en kontraktstrategi allerede i 2004 av «The Directorate-General of Public Works and Water Management» (Rijkswaterstaat) i Nederland.

Intensjonen bak kontraktstrategien var et ønske om å skape en enhetlig retningslinje for gjennomføring av offentlige anskaffelser, legge til rette for mere prosjektintegrerte leveranser og et ønske om i større grad å benytte tildelingskriteriet «økonomisk mest fordelaktige tilbud»/«MEAT». BVP som anskaffelsesmetodikk ble for første gang benyttet i Nederland i 2005 og på en vedlikeholdskontrakt i 2011.

Nye Veier tok i bruk BVP som anskaffelsesmetodikk første gang for konkurransen på totalentreprisen E18 Rugtved-Dørdal som ble kunngjort i 2016. Selskapet har i ettertid benyttet BVP metodikken i til sammen 14 konkurranser, både innenfor totalentreprise veibygging og rådgivningskontrakter."

SPØRSMÅL NR. 1504

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 6. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Dersom politimesteren i Sør-Øst politidistrikt mener det er nødvendig utfra en samlet faglig vurdering å opprette et passkontor i Vinje i Telemark, og at merkostnadene ved en slik løsning dekkes lokalt, vil statsråden motsette seg at det etableres passkontor i Vinje?

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt ny struktur for utstedelse av pass. Flere passlokasjoner er vedtatt avviklet, og andre forsterkes. Sør-Øst Politidistrikt har relativt sett kommet dårligere ut enn andre politidistrikt hva gjelder antall lokasjoner og lokalisering av passkontor. Sør-Øst PD er sjette størst i landet, men har få passkontor sett i forhold til areal og befolkningstetthet. Det er også blitt en skjevdeling mellom fylkene i politidistriktet. Mens Buskerud har fire passlokasjoner, er Telemark avspist med to. Av hensyn til de som bor i Telemark er det viktig at tilbudet samlet sett ikke blir dårligere enn i de to andre fylkene i politidistriktet.

Særlig borgere i Vest-Telemark og deler av Agder vil få de lengste reiseavstandene med den strukturen som er vedtatt. Selv om Agder er eget politidistrikt, påvirkes borgerne i indre deler av Agder Politidistrikt. De vil få uforholdsmessig lang reisevei hver gang passene skal fornyes. I Vinje kommune er det mellom 20 og 28 mil tur retur Notodden eller Odda. Fra Fyresdal er det 28 mil tur/

retur Notodden. Hovden i Setesdal har 42 mil reise tur/retur Kristiansand.

Dette påfører den enkelte og samfunnet svært store kostnader. I 2017 ble det utstedt 2 400 pass ved Seljord lensmannskontor som nå er lagt ned. Tar en med passreisende fra Agder og mulighetene for at de som benytter de over 10 000 hyttene i området, kan det antas at det faktiske potensialet er langt større ved en lokalisering i Vinje. Ved å sette passeren i Vinje nås store deler av den befolkningen som er hardest rammet av nedleggelse av passkontorer.

Med ny struktur kan en legge til grunn at om lag 5 000 personer vil bruke i gjennomsnitt 5 timer til reise tur retur og utstedelse av pass. Det utgjør 1 040 døgn. Hvis 3 000 av disse er i arbeid og må ta seg fri gir det 2 000 arbeidsdager i rent tap. Hvis taper representerer samlet 1 000,- pr time for arbeidstaker og arbeidsgiver er det et årlig tap på om lag 15 millioner kroner.

I disse dager bygges et nytt lensmannskontor på Åmodt i Vinje kommune. Merkostnadene ved å legge inn en passlokasjon i dette bygget er små. Kommunen er eier av lokalet og skal leie ut til politiet. Det blir nå avsatt plass til passkontor i henhold til de kravene som er stilt. Hvis politimesteren mener det faglig beste er å etablere passkontor i disse lokalene, og eventuelt flytte personell et visst antall dager i uken til Vinje, fremfor å flytte 2 500-5 000 mennesker til Notodden eller Skien, vil det være

særdeles samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det vil ivareta den faglige kvaliteten og det vil styrke tjenestetilbudet til en region som ellers vil være fjernt fra alternative passlokkasjoner. Det vil ikke rokke nevneverdig ved den vedtatte strukturen, og forholdene her er så vidt spesielle at det ikke vil gi grunnlag for å vurdere lokalisering på mer generelt nivå.

Svar:

Jeg vil ikke motsette meg at det etableres passkontor i Vinje dersom politimesteren og Politidirektoratet mener det er nødvendig utfra en samlet faglig vurdering.

Justis- og beredskapsdepartementet besluttet en ny struktur for utstedelse av pass i tråd med Politidirektoratets og politidistriktenes faglige tilråding. Ny struktur for utstedelse av pass ble etablert for å ivareta tilstrekkelig kvalitet og sikkerhet i måten pass utstedes på. Riksrevisjonen påviste store avvik i standardene for kvalitet og sikkerhet som er fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO). Hensynet til kvalitet og sikkerhet må veie tungt i en beslutning om endringer i passkontorstrukturen og med bakgrunn i en helhetlig faglig tilråding fra Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1505

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 3. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Er det kulturministerens vurdering at medieaktører bør ha like sterk beskyttelse av sin ytringsfrihet som hun tidligere har målbåret at kunst- og kulturaktører bør ha, og vil hun ta avstand fra statssekretær Sveinung Rotevatns uttalte støtte til økonomisk sabotasje av nyhetsaktøren og nettstedet Resett?

BEGRUNNELSE:

I anledning debatten rundt Black Box Teater er kulturministeren sitert på følgende utsagn fra NRK (18.12.2018):

«Jeg mener at politikere ikke skal diskutere hvorvidt de vil ta støtten fra noe, bare fordi de ikke liker det. Vi skal ha scener som utfordrer makten og maktens tanker. Det er kunstens oppgave.»

I følge Dagbladet skal kulturministeren ha uttalt følgende i forbindelse med samme sak (16.03.2019):

«Det Venstre og denne regjeringen står for, er at vi trenger flere og andre stemmer i Kultur-Norge. Vi trenger mer, ikke mindre kunst som provoserer. Jeg heier på dem som tør å provosere, og som skaper diskusjon og debatt i det offentlige rom.»

På Venstres hjemmesider kan vi lese følgende:

«Alle mennesker har rett til å ytre seg og å forsøke å vinne oppslutning for sine standpunkter. For at et demokrati skal fungere må ytringsfriheten gjelde for alle, også for dem med meninger flertallet ikke liker. For liberale er det forskjell på det vi ikke liker og det vi vil forby.»

(<https://www.venstre.no/artikkel/2009/06/01/ytringsfrihet-2/>)

Svar:

Representanten spør om "medieaktører" bør ha like sterk beskyttelse av sin ytringsfrihet som "kunst- og kulturaktører". Svaret på dette er selvfølgelig ja. Ytringsfriheten er både en individuell rettighet og en forutsetning for et fungerende demokrati. Friheten til å ytre seg om politiske og samfunnsmessige spørsmål er gitt et særlig sterkt vern i Grunnloven. Og retten til å ytre seg om politiske spørsmål vil i utgangspunktet være den samme enten ytringene formidles gjennom et redaktørstyrt medium, en blogg eller et teaterstykke. Ingen har stilt spørsmål ved dette.

Men her stopper likhetstrekkene mellom de to sakene som representanten Amundsen tar opp i sitt spørsmål. I saken om Black Box og teaterstykket Ways of seeing tok enkelte til orde for at teateret burde fratras statlig støtte som en reaksjon på kritiske ytringer mot regjeringen og regjeringens politikk. Dette ville innebære en direkte økonomisk sanksjon fra myndighetene mot politiske ytringer og kritikk av de samme myndighetene. Jeg mener at dette ikke bare ville svekke de konkrete ytringsmulighetene til Black Box. Det ville også sette en presedens som kunne fått en betydelig nedkjølende effekt for ytringsfriheten til alle som på en eller annen måte er avhengig av offentlig finansiering for sin virksomhet.

I tilfellet med Resett var formålet med utspillet å bevisstgjøre private annonsører om hva de bidrar til å finansiere. Etter det jeg kjenner til har ingen i regjeringen argumentert for å nekte Resett å publisere sitt innhold og sine synspunkter. Måten annonser formidles på i dag – med automatisert kjøp og salg av digital annonseplass – gjør imidlertid at annonsører ofte ikke vil være klar over hvor annonsene havner, og hvilke aktører og synspunkter deres produkter og tjenester dermed blir assosiert med. Det å støtte andres ytringer, økonomisk eller på andre måter, er også en måte å delta i det offentlige ordskiftet på. Men dette forutsetter at man har et bevisst forhold til hvilke ytringer man fremmer og hvilke aktører man støtter. Jeg mener at større bevissthet om hvor annonsekronene havner, utelukkende vil være en fordel for det demokratiske ordskiftet.

Innenfor rammene av ytringsfriheten, slik den er vernet i Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjon, legger lovverket begrensninger på hvilke ytringer som lovlig kan fremmes. Om disse grensene er brutt i et konkret tilfelle er et spørsmål for politi og domstoler.

Ytringsfrihet innebærer likevel ikke at politikere er avskåret fra å kritisere eller imøtegå ytringer vi mener er uriktige eller uakseptable, selv om ytringene ligger innenfor lovens rammer. En slik forståelse av ytringsfriheten ville i praksis undergrave muligheten for en åpen politisk debatt i samfunnet.

Samtidig er det klart at man bør være forsiktig med å gå inn på noe som kan framstå som kampanjer for å hindre eller svekke mulighetene for å komme til orde med kritikk eller dissenterende synspunkter i offentligheten. Denne balansegangen kan noen ganger være vanskelig, og er noe det er viktig å ha et bevisst forhold til.

Representanter for politiske myndigheter, det være seg statsråder, statssekretærer eller stortingsrepresentanter, har etter mitt syn ett særlig ansvar for å legge til rette for et demokratisk og åpent ordskifte. De kan selvfølgelig ha meninger om journalistikk, men det ville etter mitt syn være uheldig dersom de for eksempel boikotter seriøse aviser gjennom å nekte å la seg intervju.

SPØRSMÅL NR. 1506

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 2. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Når vil regjeringen komme til Stortinget med en nordisk jernbaneanalyse?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har flere ganger, senest i forbindelse med regjeringserklæringen signert på Granvolden, sagt at den ønsker å ta initiativet til en egen skandinavisk/nordisk jernbaneanalyse. Det er ment at denne vil kunne danne et grunnlag for videre samarbeid om konkrete løsninger for et grenseoverskridende jernbanetilbud mellom de nordiske land. Det er en strukturell utfordring at det ikke finnes noe organ på ministernivå som samhandler løpende om grensekryssende infrastruktur. Nordisk råd arbeider for et eget felles ministerråd for samferdsel, men hittil har det ikke vært vilje til å etablere noe slikt. I mangel av en egen KVU for Oslo-Stockholm og Oslo-Gøteborg på jernbane, som regjeringspartiene nylig sa nei til i Stortinget, ville det være et sterkt skritt i riktig retning å få på plass den bebudede jernbaneanalysen så raskt som mulig.

Svar:

Noreg har fire grensekryssande jernbanestrekningar : Kongsvingerbanen mellom Oslo og Stockholm, Østfoldbanen mellom Oslo og Gøteborg, Meråkerbanen mellom Trondheim og Østersund og Ofotbanen mellom Narvik og Kiruna. Det er gjort fleire felles utreiingar om dei grensekryssande strekningane allereie, og det er eit godt og etablert samarbeid mellom dei nordiske transportatane. Samferdselsdepartementet vil i dialog med nabolanda våre fortsette å understreke viktigeita av ustrakt samarbeid om grensekryssande infrastrukturspørsmål, og ta opp spørsmålet om ein mogleg skandinavisk jernbanestudie.

SPØRSMÅL NR. 1507**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 6. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden at tilgangen til kvalifiserte lærere på Helgeland kan påvirkes av at lærerutdanningen ved studiested Nesna er foreslått nedlagt, og hvordan kan statsråden bidra til å hindre en nedleggelse?

BEGRUNNELSE:

I store deler av landet ser vi en urovekkende mangel på kvalifiserte lærere, og særlig gjelder dette utenfor de store byene. Lærermangelen er veldig synlig i Nordland, og den vedtatte lærernormen forsterker behovet for å utdanne nok kvalifiserte lærere. Lærerutdanningen i Nesna har i over hundre år vært viktig for tilgangen på lærere i Nordland. Det er avgjørende at det utdannes nok av blant andre lærere og sykepleiere i hele landet, og kandidatundersøkelser viser også klart at studenter ofte blir igjen der de har studert etter endt utdanning. Arbeiderpartiet har over flere år foreslått flere stipendiatstillinger og studieplasser enn regjeringen, som blant annet ville kommet Nord universitet til gode og bidratt til at det nå utvidede universitetet kunne utvikle fagmiljøene sine videre. Nord Universitet må gis tid og økonomi til å bygge den kvaliteten som er nødvendig for å kunne levere på samfunnsoppdraget sitt, særlig for å dekke kompetansebehovene i Nord-Trøndelag og Nordland.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på lærerutdanning, og har innført egne ordninger for å bidra til å løse særlige utfordringer i Nord-Norge. Ett av tiltakene er å slette deler av studielånet for lærere som tar utdanning i Nord-Norge, et annet er en pilotordning ved Nord universitetet og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet for å kvalifisere de som underviser i skolen med påbegynt, men ikke fullført lærerutdanning.

For øvrig har universitetene et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. Universitetene som har gjennomført sammenslåingsprosesser må sørge for å sikre høyere utdanning og forskning av høy kvalitet gjennom gode fagmiljø, samtidig som alle delene av regionene der de er lokalisert får tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor, er en del av ansvaret til styret for institusjonen. Det er styrene som kjenner egne behov, begrensninger og

muligheter best, og derfor er det styrene som har fått ansvaret for organiseringen av institusjonene.

Som statsråd og eier er jeg opptatt av at universitetene både skal vurdere hvordan de best mulig kan tilby utdanning og forskning av høy kvalitet, og samtidig klare å levere kandidater som nærings- og arbeidslivet i regionen etterspør. Det er viktig at de gjør begge deler. I et brev til styret til Nord universitet har jeg derfor vist til at det er viktig at styret vurderer hvilke konsekvenser studiestedstrukturen kan få for andre deler av arbeids- og samfunnslivet i regionen, og hvordan behovene kan ivaretas på de stedene som kan få de mest betydelige endringene. Fastsetting av ny studiestedstruktur vil innebære vanskelige avveininger av hvordan ressurser best kan benyttes for at universitetet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og utdanner kandidater som arbeidslivet og regionen etterspør.

SPØRSMÅL NR. 1508**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 7. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Mener samferdselsministeren det er samfunnsøkonomisk og miljømessig forsvarlig å innføre en ordning som sentraliserer avleggelsen av prøve i arbeidsvarsling?

BEGRUNNELSE:

I henhold til håndbok N301 «Arbeid på og ved veg» skal alle som utfører arbeid på vei ha nødvendig opplæring i arbeidsvarsling. Dette må til for å kunne lede-, varsle- og regulere trafikken ved veiarbeider. Kompetanse dokumenteres i dag ved å gjennomføre et kurs og avlegge en prøve. Dette må gjentas hvert femte år.

Statens vegvesen har varslet at det i løpet av 2019 vil bli slutt på å kunne avlegge prøve i forbindelse med kurs. Isteden skal alle prøver innen arbeidsvarsling avlegges ved trafikkstasjon.

Denne endringen skaper betydelige utfordringer for næringslivet. Mange av bedriftene i anleggsbransjen vil med dette må i mange tilfeller måtte reise betydelige avstander til nærmeste trafikkstasjon for å avlegge prøve, istedenfor å avlegge en prøve når kurset arrangeres på eller i nærheten av hjem- eller arbeidssted. Dette vil bety produksjonstap og økte kostnader for bedriftene i anleggsbransjen.

I tillegg skjer denne endringen samtidig som det foreligger forslag om å legge ned 26 av 75 trafikkstasjoner og redusere tilbudet på ytterligere 22. Det er åpenbart at det vil gjøre det enda vanskeligere å få avlagt disse prøvene.

Endringen vil i tillegg medføre en negativ miljøpåvirkning ved at ca. 20 000 personer årlig må reise, til dels store avstander, for å komme til nærmeste trafikkstasjonen.

Anleggsbransjen har selv foreslått at det legges til rette for fortsatt gjennomføring av disse prøvene lokalt gjennom autorisasjon av lokale samarbeidspartnere. Dette vil ivareta de krav som stilles til sikkerhet og kontroll rundt prøven uten å medføre unødvendige kostnader, produktivitetstap og miljøbelastning. Videre har bransjen påpekt at innføring av nye regler først bør skje når et slikt alternativ er på plass.

Til sammenligning er det i dag mulig å avlegge jegerprøven ved hjelp av "Min side" ved å melde seg opp til en elektronisk eksamen som gjennomføres i hjemkommunen. Sjøfartsdirektoratet har siden 2010 hatt en avtale med Norsk Test om at båtførerprøven kan gjennomføres ved ett av deres 360 prøvesteder.

Svar:

Statens vegvesen arbeider no med endringar av kompetanseordninga for arbeidsvarsling for dei som arbeider på eller ved veg. Føremålet med dette arbeidet er å betre tryggleiken til dei som jobbar med veg, å redusera talet på ulukker i tilknytning til vegarbeid og å betre framkomsten, i tråd med dei nasjonale måla i transportpolitikken. Det er òg eit mål å få til ei betre forvaltning av arbeidsvarsling i Statens vegvesen.

Djupanalysar av dødsulukker i vegarbeidsområde viser at mjuke trafikantar er spesielt utsette ved vegarbeid, og barn og unge under 16 år og eldre over 65 år opptrer hyppigare i denne statistikken enn elles i trafikken. Ulukekene kan vere årsaka av mangelfull sikring av trafikantar og vegarbeidarar og løysingar som aukar risikoen for dødsulukker som følgje av manglande kompetanse. Vidare kan mangelfull arbeidsvarsling gi dårlegare framkomst for næringsverksemd (godstransport), unødvendige reguleringar og lågare fartsgrenser enn nødvendig.

Statens vegvesen opplyser at det i dag er varierende kvalitet mellom anna på opplæringa og gjennomføringa av prøver i arbeidsvarsling. Det er og eit ønskje om meir fleksibilitet i ordninga. Eg er kjend med at Statens vegvesen er i gong med eit arbeid med regelverk for arbeidsvarsling. Etter planen skal eit forslag sendast på offentleg høyring hausten 2019. Eg legg til grunn at mellom anna samfunnsøkonomiske og miljømessige aspekt ved endringar i kompetanseordninga og nye krav til prøve, vil bli belyst i denne høyringa. Eg legg til grunn at aktuelle aktørar vil nytte høvet til å komme med innspel i høyringa.

SPØRSMÅL NR. 1509**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 3. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Operativt ansvar for statlig slepeberedskap er flyttet over til Kystvakta. Den nye ordningen vil innføres allerede fra 2019, ifølge regjeringa.

I hvor stor grad er det forventet ytterligere oppdrag til Kystvakten som følge av sleping, og hvor mange slepeoppdrag forventes det at Kystvakten må gjennomføre årlig?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26.04 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Siv Mossleth om Kystvaktens rolle i slepeberedskap.

For å få en enda bedre utnyttelse av statens samlede ressurser, overføres det operative ansvaret for den statlige slepeberedskapen fra Kystverket til Kystvakten 1. januar 2020. Dette innebærer at to slepebåter i dagens slepeberedskap vil inngå som en del av kystvaktens samlede

fartøystruktur og bemannes med kystvaktpersonell. Samferdselsdepartementet er ansvarlig for den statlige slepeberedskapen, med Kystverket som fagmyndighet.

Slepeberedskapen er primært dimensjonert for å forhindre at en uønsket hendelse knyttet til risikotrafikken langs kysten skal utvikle seg til en større forurensningshendelse. Tilførselen av to nye fartøy vil gi betydelig større kapasitet. Kystvakten gjennomførte i 2018 totalt 65 ordinære slep mot 66 slep i 2017. Det er vanskelig å forutsi hvor mange flere slepeoppdrag Kystvakten vil gjennomføre årlig. I statistikk mottatt fra Kystverket fremgår det at fartøyene i den statlige slepeberedskapen i perioden 2014 til 2018 gjennomførte 18 slep av fartøy på over 5000 tonn og som representerte en større forurensningsrisiko. Kystvakten vil programmere aktivitet i nært samarbeid med Kystverket i henhold til risikovurderinger av hvilke fartøystyper som opererer langs kysten, vær og andre prognoser.

SPØRSMÅL NR. 1510**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen****Besvart 3. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at der er større grad av fleksibilitet i bruken av programområdemidlene i forbindelse med byvekstavtaler, slik at det ikke er til hinder for at fornuftige løsninger kan finansieres selv der det ikke er riksvei?

BEGRUNNELSE:

Byvekstavtaler er som kjent store spleiselag der stat, fylke og kommuner bidrar for å sikre måloppnåelsen i avtalene. I 50/50 ordningen bidrar staten med halvparten av midlene til det som egentlig er fylkeskommunal/kommunal infrastruktur.

For disse store kollektivprosjektene er fleksibiliteten dermed stor. I forbindelse med sykkel- gangvei og andre kollektivtiltak (programområdemidler) er imidlertid bruken av midler mer rigid.

I dagens NTP står følgende (på s. 159):

«Det innebærer at statlige midler til kollektivtransport-, sykkel- og gangetiltak programområdemidler) kun kan brukes til tiltak langs riksveg.»

Dette kan innebære at fornuftige enkeltprosjekt ikke gjennomføres fordi veiklassifiseringen ikke er riksveg. En kan selvsagt hevde at fylkeskommuner/kommuner kan prioritere midler til dette, men i hovedsak er lokal medvirkning bompenger eller knyttet til realisering av 50/50-prosjektene.

I noen tilfeller kommer også enkelte områder spesielt dårlig ut fordi der ikke er riksvei i deler av området. I Bergensområdet har for eksempel alle kommuner (etter sammenslåinger) utenom en – Askøy – riksveg. De kommunene som har riksveg, kan få statlige programmidler, de som ikke har, kan ikke få.

Det betyr i praksis at der i mange tilfeller ikke er noen medvirkning overhode til prosjekt i kommuner uten riksvei. Disse kommunene og områdene bes da i mange tilfeller å stille seg bak en bompengefinansiering der det ikke er noen annen medvirkning enn deler av bompengene. Dette gjør at insentivet for å delta og medvirke i byvekstavtalen i disse kommunene/områdene er svært lite eller ikke til stede i det hele tatt.

I mange tilfeller er det også fornuftige gang- og sykkelinvesteringer som går utenom eller mellom veier med forskjellige veiere. En for rigid tilnærming til bruken av disse midlene kan hindre at fornuftige prosjekter blir realisert.

Det kan bidra til å gjøre det vanskeligere å oppnå målsetningene i byvekstavtalene.

Svar:

Regjeringa har valt å auke bidraga til dei store byområda for å setje dei betre i stand til å løyse utfordringane i transportsektoren knytt til klimagassutslepp, lokal miljøforureining og dårleg framkome. Arealplanlegging er òg eit viktig tema i denne samanheng. Med dette som utgangspunkt inngår staten avtalar med dei lokale styresmaktene i byområda der ein blir samde om korleis desse utfordringane skal løysast.

Med den omfattande satsinga på kollektivtransport, sykling og gange ønskjer staten å bidra til at vi når nullvekstmålet for persontransport med bil i byområda. Det skal bli enklare å velje klima- og miljøvenlege alternativ, og effektive transportløyningar skal sørgje for at folk, varer og gods kjem raskt fram.

I dei fire største byområda vil staten dekkje inntil 50 prosent av kostnadene ved fem store kollektivprosjekt som ein del av avtalane. Som stortingsrepresentant Nilsen påpeiker, er dette fylkeskommunal/kommunal infrastruktur. Fylkeskommunal og kommunal infrastruktur skal som kjent i utgangspunktet finansierast av fylkeskommunen/ kommunane. Det statlege 50/50-tilskotet vil derfor bidra til eit stort løft for den lokale kollektivtransporten i dei største byområda. I Bergen dekkjer staten halvparten av kostnadene for Bybanen til Fyllingsdalen med eit tilskot på nærare 3,5 mrd. kr.

I byvekstavtalane bidreg staten også med midlar til kollektivtransport-, sykkel- og gangetiltak langs riksvegane og til stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen. Dette blir ofte omtalt som "programområdemidlar". I tillegg bidreg staten med belønningsmidlar, som dei lokale partane kan prioritere til fylkeskommunale og kommunale tiltak og oppgåver.

Utgangspunktet for byvekstavtalane er eit spleiselag der alle forvaltningsnivåa bidreg innanfor ansvarsområda sine, og i fellesskap skal bidra til løysingar gjennom mellom anna finansiering av tiltak som dei sjølv har ansvar for. Gjennom avtalane skal partane på denne måten

samordne virkemidla og tiltaka sine for å nå eit felles mål. I tråd med dette tek staten ansvar for å leggje til rette for kollektivtransport, sykling og gange langs riksvegane og stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen. I tillegg bidreg staten til eit stort løft innanfor dei fylkeskommunale og kommunale ansvarsområda med tilskot gjennom 50/50-midlane og belønningsmidlane.

I denne samanhengen er programområdemidlane berre ei av fleire kjelder til finansiering i byvekstavtalane. I tråd med Nasjonal transportplan 2018-2029 er desse midlane øyremerkte tiltak langs riksvegane. Det er derfor riktig at programområdemidlane ikkje kan brukast på fylkesvegnettet i Askøy.

Men dei lokale styresmaktene kan i utgangspunktet sjølve prioritere belønningsmidlane slik dei ønskjer under føresetnad av at bruken byggjer opp under målet om nullvekst i persontransport med bil. Belønningsmidlar kan brukast i Askøy kommune dersom dei lokale partane ønskjer det. Staten har lagt fram eit godt tilbud der belønningsmidlane blir auka frå eit årleg gjennomsnitt på 200 mill. kr i gjeldande avtale til 280 mill. kr i ny avtale. Samla sett ligg det no om lag 3,4 mrd. kr i belønningsmidlar i tilbodet frå staten.

Alle kommunane som blir med i ein byvekstavtale, skal oppleve at dei får noko igjen for å delta. Eg meiner derfor at det er uheldig for forhandlingane at partane ikkje ser ut til å vurdere dei ulike finansieringskjeldene i samanheng, og slik sett deler midlar seg imellom på ein måte som gjer at alle partar kan bli nøgde. Dette er det rom for innanfor dei midlane det blir forhandla om. Eit viktig formål med forhandlingane er nettopp å sjå finansiering og tiltak i samanheng. Eg vil også minne om og understreke at det er omfattande økonomiske rammer som blir stilt til disposisjon frå staten si side i dette arbeidet, og at dette kjem i tillegg til kommunesektoren sine inntekter gjennom rammetilskotet. Det vil med andre ord vere fritt for lokale og fylkeskommunale myndigheiter å auke sine lokale bidrag for å løyse utfordringane i infrastrukturen som dei sjølve er ansvarlege for. Dette kan være eit godt supplement til dei store bidraga staten gir for å løyse viktige utfordringar i byområda.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 7. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å unngå at E6 gjennom Gudbrandsdalen må stenges, så lenge det ikke finnes tilfredsstillende omkjøringsveger?

BEGRUNNELSE:

I åtte dager, perioden fra 1.-9.april, var E6 gjennom Gudbrandsdalen stengt, på grunn av rasfare etter et sprengningsuhell i et steinbrudd inntil E6 på Fåvang, der det ikke er tilfredsstillende omkjøringsveg. På den 32,6 km. lange strekningen mellom Tretten til Frya, er det ikke omkjøringsveger som kan benyttes når E6 må stenges, med de store konsekvenser og samfunnsøkonomiske kostnader det har.

Det fortelles om ambulanser som brukte 45 minutter ekstra kjøretid for å komme til sykehus og om tunge kjøretøy som enten måtte vente i åtte dager eller velge å få ekstra kjørevei på 30 mil.

E6 gjennom Gudbrandsdalen binder Norge sammen: E6 nord-sør Trondheim - Oslo og øst-vest Stryn - Skjåk via Rv15, og Åndalsnes - Dombås via Rv136. Derfor er utbyggingen av E6 gjennom Gudbrandsdalen av stor nasjonal, regional og lokal betydning. En åpen E6 gjennom Gudbrandsdalen er svært viktig for det eksportrettede næringslivet i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Trøndelag, da E6 gjennom Gudbrandsdalen er hovedåren for blant annet lakseeksporten til utlandet.

Deler av strekningen har vært ferdig planlagt i mange år uten at utbyggingen har vært finansiert.

På andre deler av strekningen har planarbeidet pågått i lang tid, mens deler av strekningen Tretten-Fåvang kirke ikke engang er planlagt.

Nye Veier A/S fikk oppdraget med å bygge ut E6 Øyer - Otta 11. januar 2019, og foreløpig er det usikkerhet om hvordan strekningene vil bli prioritert for utbygging.

Svar:

Av omsyn til tryggleiken for trafikantane var det naudsynt å stenge E6 ved Fåvang etter eit sprengningsuhell i eit nærliggande grustak. Saman med driftsentreprenøren klarte Statens vegvesen å redusere stengetida vesentleg i forhold til tidlege estimat. Arbeidet med å sprengje, reinske fjellsida og køyre bort massar tok tre døgn før vegen kunne opnast att for tovegs trafikk i eitt køyrefelt med trafikkdirigering og lysregulering. På den aktuelle strekninga ved Fåvang er det mogeleg med lokal omkjøring

for lette køyretøy. Denne omkjøringsruta er om lag 6-7 km lengre. Tunge køyretøy vart viste til å bruke rv. 3 gjennom Østerdalen.

E6 gjennom Gudbrandsdalen er ein viktig hovudveg som er utsett for både skred og flaum. Nokre stader er det mangelfulle mogelegheiter for omkjøring. Dei siste åra har det vore ei rekke flaum- eller skredhendingar som har ført til stenging av E6 i eitt eller fleire døgn.

Statens vegvesen har god beredskap for å handtere uføresette situasjonar når dei oppstår. Dei har oppdaterte beredskapsplanar basert på risiko- og sårbarheitsanalysar av vegnettet og øver på desse saman med andre aktørar. Vegvesenet koordinerer all aktivitet rundt slike akutte hendingar på vegnettet; som å skaffe nødvendige ressursar til å utføre oppryddings-/reparasjonsarbeidet, finne omkjøringsvegar, skilte og stenge vegar, informere publikum gjennom media og Vegtrafikkentralen (VTS), skaffe ressursar til trafikkdirigering, få fram viktig lokal trafikk (til dømes nødetatar og mjølkebilar) m.m. Gjennom drift og vedlikehald har Statens vegvesen også særskilt fokus på flaum- og skredsikring. Det vert gjennomført skredsikringsarbeid/fjellreinsk når det er behov for dette, og det vert bygd flaumvern/gjennomført tiltak for å halde flaumvegar opne. Utsette punkt og strekningar med avgrensa omkjøringsmoglegheiter er høgt prioriterte. Denne regjeringa si målretta satsing på investeringar i ny E6 gjennom Gudbrandsdalen er gode døme på kva som må til for å sikre driftsstabilitet. I tillegg har vedlikehaldsetterslepet på norske riksvegar vore redusert kvart år sidan 2013, etter at det auka i fleire tiår før FrP kom i regjering. Vi skal fortsette arbeidet for å halde god driftsstabilitet på norske vegar.

SPØRSMÅL NR. 1512**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 6. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Viser til de økende forskjellene mellom folk i Norge og Dokument nr. 15:1234 (2018-2019).

Kan jeg be om at svaret for Hedmark blir oppgitt som en indeks med 2013 som baseår der endringen i reell disponibel inntekt etter skatt år for år og fram til i dag vises for persentil 90 sammenlignet med persentil 10?

BEGRUNNELSE:

Samfunn med økonomiske forskjeller er best å bo i for alle. I Hedmark har en betydelig del av befolkningen blitt fattigere under Erna Solberg. Denne utviklingen må snus for bedre framtidutsikter.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes realinntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på persentiler (en persentil tilsvarer 1/100 av befolkningen) for det enkelte fylke. Derimot finnes det fylkesfordelte tall for utviklingen i realinntekten etter

skatt per forbuksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten.

Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i realinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i overgangen mellom desil 1 og 2 (P10) og i overgangen mellom desil 9 og 10 (P90) i perioden 2013-2017 for Hedmark fylke.

Tabell 1 Indeks for utviklingen i realinntekt etter skatt per forbruksenhet for Hedmark fylke. Bosatte personer. 2013-2017 (2013=100).

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	100	100,4	100,3	98,6	99,4
P90	100	102,1	103,5	102,2	103,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fallet i oljepris er en hovedforklaring på at inntekter og kjøpekraft utviklet seg svakere etter 2014 enn i de foregående årene for flere inntektsgrupper og geografiske områder. Regjeringen førte en målrettet økonomisk politikk for å begrense de negative utslagene av fallet i oljeprisen, blant annet med en betydelig tiltakspakke for å sette ledige hender i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1513**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 6. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Nord Universitet vil sentralisere fra ni studiesteder i Nordland og Trøndelag til to campuser og tre studiesteder i 2022. Det er stor lokal politisk motstand mot dette, pga. enorme negative ringvirkninger.

Hvordan mener statsråden lokale myndigheter bør involveres ved endringer i utdanningstilbud/struktur; skal institusjonenes styre avgjøre alene eller bør lokale myndigheter ha en formelt forankret medvirkning i prosess og beslutninger?

BEGRUNNELSE:

Nord Universitet har i dag ni studiesteder i Nordland og Trøndelag. Rektoren foreslår en omfattende sentralisering hvor man vil stå igjen med to campuser og tre studiesteder i 2022, og et svært svekket studietilbud i distriktene.

Nord-rector Hanne Solheim Hansen vil satse mest på Bodø og Levanger, legge ned to studiesteder og gjøre store endringer ved de resterende fem. Hardest går det utover, Namsos, Vesterålen/Lofoten, Nesna og Sandnessjøen:

Namsos: Fagmiljøet i sykepleie flyttes til Levanger. Fagmiljøet i vernepleie flyttes til Levanger. Fagmiljøet

i paramedisin flyttes til Bodø. Det utredes fremtidig lokalisering av fagmiljøet i farmasi.

Vesterålen/Lofoten: Fagmiljøet i sykepleie flyttes til Bodø.

Nesna: Fagmiljøet i lærerutdanning og barnehagelærerutdanning flyttes til Bodø.

Sandnessjøen: Fagmiljøet i sykepleie flyttes til Mo i Rana.

Den politiske ledelsen i både Nordland og Trøndelag har uttalt seg meget tydelig mot forslaget til nedlegging av studiesteder i egne fylker. For eksempel vedtok nylig fylkestinget i Nordland en enstemmig uttalelse der man ønsker å bevare studietilbudene på Nesna. Her har Nord Universitet i dag rundt 85 ansatte.

Den foreslåtte sentraliseringen skjer samtidig som bare Nordland fylke mangler 600 sykepleiere og Nord-Norge mangler 900 lærere. Det rapporteres i mediene om lokal motstand mot planene og aksjoner på gang i for eksempel Trøndelag, særlig for å hindre flytting av utdanningen for sykepleiere, vernepleiere og farmasøyter fra Namsos til Levanger og Bodø.

Det er universitetsstyret som tar den endelige avgjørelsen i slutten av juni. Forslaget fra rektor skal behandles første gang i Nord universitets styre den 30. april. Foreslått høringsperiode er 3. mai til 15. juni. Så vil styret få saken til endelig behandling i sitt møte 26. juni.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg mener at universitetene både skal vurdere hvordan de best mulig kan tilby utdanning og forskning av høy kvalitet, og samtidig klare å levere kandidater som nærings- og arbeidslivet i regionen etterspør. Det er viktig at de gjør begge deler. Når det gjelder de aktuelle vurderingene ved Nord universitet, mener jeg det er viktig at studiestedstrukturen legger til rette for at alle delene av regionen har tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. I den forbindelse er det viktig at styret vur-

derer hvilke konsekvenser studiestedstrukturen kan få for andre deler av arbeids- og samfunnslivet, og hvordan behovene kan ivaretas på de stedene som kan få de mest betydelige endringene.

Når styret for et universitet eller en høyskole utvikler sin strategi, studietilbud e.l., er det sentralt at styret vurderer synspunkter fra bl.a. arbeidslivet og andre relevante aktører. Departementet har fastsatt at alle statlige universiteter og høyskoler skal ha Råd for samarbeid med arbeidslivet. Det er opp til institusjonene å vurdere innholdet i slike råd, men departementet har lagt til grunn at arbeidslivets parter og studentene skal være representert. I tillegg har departementet sett det som naturlig å invitere aktører fra andre sektorer, frivillige organisasjoner eller folkevalgte. For øvrig kan det variere hvordan dialogen mellom en institusjon og andre interessenter mest hensiktsmessig kan innrettes.

Jeg mener det er positivt at styret i Nord universitet har besluttet å sende administrasjonens rapport, som ble behandlet på styremøtet 30. april, på en bred høring før endelig beslutning etter planen fattes i slutten av juni. Styret har bedt om at det gjøres noen ytterligere vurderinger, slik at disse – sammen med ulike innspill – kan være del av beslutningsgrunnlaget. Rikspolitikere, lokalpolitikere, representanter for arbeids- og næringsliv kan og bør være opptatt av disse spørsmålene og ha klare synspunkter. Vi trenger mer, ikke mindre engasjement om og for UH-sektoren.

Nord universitet står overfor både utfordringer og muligheter. Fastsetting av ny studiestedstruktur vil innebære vanskelige avveininger av hvordan ressurser best kan benyttes for at universitetet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og utdanner kandidater som arbeidslivet og regionen etterspør. Jeg har sendt et brev til Nord universitet der jeg viser til de mange avveininger som det må tas hensyn til, og jeg legger til grunn at styret grundig vurderer de synspunkter som ulike aktører gir uttrykk for gjennom høringsrunden og i samfunnsdebatten for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 1514

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 8. mai 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Ulike standarder på byggverk i de nordiske land hemmer innovasjon, fører til økte bygg kostnader og svekker

muligheten for å bygge opp fremtidsrettede og konkurransekraftige byggevareindustri i Norden. Flere nordiske land er blitt enighet om en felles standard på dørblad,

men fortsatt er det ulike standarder på veggtykkelse med millimeters forskjell.

Hva gjør samordningsministeren for at det blir et mer effektivt byggvareindustrimarked i Norden med å utvikle felles standarder, som f.eks. veggtykkelser?

BEGRUNNELSE:

Når Hordalandsbenken var på felles møte i Voss- Har-danger besøkte vi familiebedriften Voss Møbel og Tre-vareverkstad A/S. De er sertifisert gjennom den strengeste skogsertifiserings-ordningen i verden FSC - Forests For All Forever. De har spesialisert seg på loftstrapper, skyvedør-skarmer og inspeksjonsluker. De leverer til hele Norden og skreddersyr løsningene. De var et godt eksempel på hvordan mangel på felles standarder på veggtykkelser i Norden bidrar til å øke produksjonskostnadene og kostnadene for bygg.

Mye av innervegger i hus bygges med 4 eller 3 stenderverk med bekledning på begge sider. Det får konsekvenser for utforming av rammen til en skyvedør som dermed på tilpasses det enkelte land. Samme konsekvenser får det for andre typer byggevareprodusenter

Her er konkret oversikt over ulikheten i Norden:

Innervegg med 4 stenderverk (bekledning + stender + bekledning):

Norge: $13 + 98 + 13 = 124$ mm

Sverige: $13 + 96 + 13 = 122$ mm

Danmark/Finland $13 + 95 + 13 = 121$ mm

Innervegg med 3 stender:

Norge: $13 + 68 + 13 = 95$ mm

Sverige/Danmark $13 + 70 + 13 = 96$ mm

Finland $13 + 66 + 13 = 92$ mm

Det nærliggende var å bli enig om det som minst to andre land har som standard.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at byggenæringen kan ha virksomhet på tvers av landegrensene i Norden. På det nordiske bygningsministermøte i fjor ble det vedtatt en erklæring om å styrke harmoniserings-samarbeidet mellom de nordiske landenes bygningsmyndigheter. Som en del av dette, er det startet opp et prosjekt som skal se på harmonisering av tilgjengelighetskrav i Norden. Direktoratet for byggkvalitet deltar i arbeidet fra norsk side.

Fra myndighetenes side ser vi på harmonisering av regelverket. Eksempelet om veggtykkelse, som det vises til i spørsmålet, er i Norge ikke et myndighetskrav. I spørsmålet vises det til standard. Det er ikke myndighetene som utarbeider standarder, og i all hovedsak er det frivillig å bruke disse. Standardiseringsarbeidet foregår i komiteer opprettet av Standard Norge. For at et forslag skal fastsettes som Norsk Standard, må ekspertene i komiteen oppnå konsensus. Dersom byggenæringen ser behov for å utvikle felles nordiske standarder for utforming av innervegger, er dette noe næringen selv bør gripe fatt i.

SPØRSMÅL NR. 1515

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 3. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Stortingsfleirtallet har avgjort at alle unntatt 3 Bell 412 skal flyttast frå Bardufoss til Rygge, som i realiteten medfører at Hæren vert utan dedikert militær helikopterstøtte.

Vil statsråden setje i gong arbeidet med ein heilskapleg helikopterstudie som avdekkar kva behov Hæren har, og utgreier ulike løysingar for å sikre Forsvaret sitt behov for helikopter?

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 26. april 2019 med spørsmål frå stortings-representant Liv Signe Navarsete om statsråden vil setje i gong arbeidet med ein heilskapleg helikopterstudie som avdekkar kva behov Hæren har, og utgreie ulike løysingar for å sikre Forsvaret sitt behov for helikopter.

Regjeringas tilråding frå 2016 om disponering av Bell-helikopter, som Stortinget har slutta seg til, baserer seg på fagmilitære tilrådingar om korleis Bell-412 kapasiteten best kan utnyttast. Eg har no gitt forsvarssjefen i oppdrag å gi råd om korleis Forsvaret bør utviklast for å

løysa oppgåvene sine i ein stadig meir kompleks og krevjande sikkerhetspolitisk situasjon. Eg har bedt om at tilrådingane til forsvarssjefen finst innan 8. oktober 2019 og at dei blir offentleggjorde. Forsvarssjefen vel sjølv korleis han vil gjennomføra utgreiingane.

SPØRSMÅL NR. 1516

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 3. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Er de seks nye kampflyene som Stortinget gav sin tilslutning til å bestille i behandlingen av statsbudsjettet for 2019 allerede bestilt, og i tilfelle, kan bestillingen kanselleres, og hvilke kostnader vil påløpe ved en eventuell kansellering?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker klarhet i hvor langt prosessen er kommet med å bestille de seks flyene som Stortinget gav sin tilslutning til i Innst. 7 S (2018-2019) til Prop. 1 S (2018-2019).

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski. Stortingsrepresentanten spør om de seks siste kampflyene som Stortinget har gitt tilslutning til å bestille i 2019 allerede er bestilt, hvorvidt bestillingen i så fall kan kanselleres og hvilke kostnader som vil påløpe ved en eventuell slik kansellering.

Stortinget ga gjennom Innst. 7 S (2018-2019) til Prop. 1 S (2018-2019) Forsvarsdepartementet fullmakt til å bestille seks fly i produksjonsserie 15. Denne bestillingen ble formelt signert under styremøte i det flernasjonale partnerskapet 20. mars 2019. Flyene det ble gitt bestillingsfullmakt for er dermed bestilt og inngår i forhandlingene det flernasjonale programkontoret i USA (JPO) nå gjennomfører. Første utbetaling for denne leveransen er forventet første kvartal 2020.

Som gjort rede for i Prop. 1 S (2018-2019) er det i partnerskapsavtalen nedfelt at innmelding og bekreftelse av bestilling av en produksjonsserie skal finne sted fire år før leveranse. Årsaken er at JPO trenger dette som en fullmakt for å starte forhandlingene med fly- og motorleverandørene. Om lag ett år etter partnernes bestilling inngår

Når forsvarssjefens har gitt sine fagmilitære råd, vil regjeringa vurdere desse i ein heilskapleg samanheng. Regjeringa tar sikte på å fremma tilrådingane om ny langtidsplan for forsvarssektoren til Stortinget våren 2020.

JPO felleskontrakter på komponenter med lang leveringstid og leveranser det er økonomisk lønnsomt å kontrahere tidlig. Året etter dette inngås hovedkontrakt for produksjonsserien.

Partnerskapsavtalen inneholder ingen prosedyrer for kansellering etter at en bestilling er inngått. Den sier derimot at enhver partner er økonomisk ansvarlig for sine forpliktelser. Dersom en partner ikke overholder sine forpliktelser, må de resterende partnere dele kostnaden. Det har hittil kun vært ett tilfelle der en partner har forskjøvet en leveranse ut i tid innenfor bestillingsperioden. Dette var før Norge inngikk sin første forpliktelse. Vi har derfor ikke innsyn i hvor stor kostnaden ved dette var for partneren og/eller partnerskapet. Forsvarsdepartementet har derfor ikke grunnlag for å angi hvor stor kostnaden ved å kansellere den inngåtte bestillingen vil bli. En eventuell kansellering vil bli gjenstand for forhandlinger med JPO, og utfallsrommet vil være opp til om lag 4 mrd. kroner.

Norge er helt avhengig av et godt omdømme for å få gjennomslag for våre unike behov og ikke minst for å realisere våre industriambisjoner. Så langt har vi oppnådd et meget godt omdømme i partnerskapet ved å fremstå som en konstruktiv partner som står ved sine forpliktelser. Det er lite ønskelig å ødelegge dette omdømmet med de konsekvenser dette vil kunne få. Hittil har Norge fått gjennomslag for våre unike krav, og vi ser nå bare starten på de næringsmuligheter som følger av å være en solid og stabil F-35-partner.

Anskaffelsen av inntil 52 kampfly er basert på Stortingets ambisjon om operativ evne. Ambisjonsnivået bygger på at kampflyene er en grunnleggende kapasitet som har en lang rekke konkrete oppdrag i hele spekteret i fred, krise og i krig. Disse oppdragene er indirekte eller direkte avledet av den gjeldende forsvarsambisjonen. Det er derfor en nær og direkte sammenheng mellom ambisjon og flåtestørrelse for kampflyvåpenet og Norges forsvarsambisjon. De nasjonale oppgavene, inkludert

høyintensive stridshandlinger, er det mest krevende oppdragssettet og er i gjeldende antallsanalyse beregnet å kreve 52 fly. Enhver reduksjon i dette vil påvirke forsvarets

operative evne negativt og dermed kreve en endring i Stortingets ambisjon om operativ evne.

SPØRSMÅL NR. 1517

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 7. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I forbindelse med delt omsorg ved skilsmisser kan det oppstå konflikt når den ene flytter. Konfliktene kan for eksempel handle om manglende dekning av økonomiske utgifter fra den ene parten, eller at den ene parten opplever at den andre saboterer samværsmuligheten til den andre forelderen.

Hvilke sanksjonsmidler foreligger og i hvor stor grad brukes sanksjonsmidler i saker der dette er konfliktfylt og en av foreldrene klager til Nav?

Svar:

Jeg er ansvarlig statsråd for barneloven og reglene om barnebidrag og tvangsgjennomføring av samvær, mens Finansministeren er ansvarlig statsråd for reglene om innkreving av barnebidrag. Spørsmålet besvares av meg, med innspill fra Finansministeren.

Det følger av barneloven at foreldre har plikt til å bære utgiftene til barnets forsørgelse og utdanning etter deres økonomiske evne, når barnet selv ikke har midler til det. Dersom den ene eller begge foreldrene ikke bor sammen med barnet, oppfylles forsørgingsplikten ved at faste pengetilskudd (barnebidrag) betales til barnet. Barnebidraget utbetales til den barnet bor fast sammen med, som forvalter barnebidraget på vegne av barnet. Barnebidrag er i utgangspunktet et privatrettslig anliggende, og foreldre kan avtale og betale barnebidrag seg imellom uten å involvere det offentlige. Dersom foreldrene ikke blir enige, eller av andre grunner ønsker det, kan de be det offentlige ved Arbeids- og velferdsetaten (Nav) om å fastsette barnebidraget, og Skatteetaten om å innkreve det.

Ved manglende betaling av barnebidrag kan det ilegges purregebyr. Purregebyr kan ilegges to ganger for hver innbetalingstermin. Manglende betaling av barnebidrag er også belagt med straff. Det er et vilkår at bidragspliktige ikke har betalt til tross for at vedkommende har eller

har hatt midler til å betale eller evne til å skaffe seg midler. Før den bidragspliktige anmeldes, vil kravet bli forsøkt innfordret blant annet ved motregning, utleggstrekk og utleggspant.

Det er bred enighet om at det er viktig for barn å ha så god kontakt som mulig med begge foreldrene sine, selv om de ikke lever sammen. Dette er også utgangspunktet i barneloven, som sier at barnet har rett til samvær med begge foreldrene sine. Samværsfradraget i barnebidraget fastsettes på bakgrunn av muntlig eller skriftlig avtalt samvær eller offentlig fastsatt samvær, og skal dekke de utgiftene den bidragspliktige har under samværet, og som bidragsmottakeren samtidig sparer. Dersom det ikke er samvær, er det heller ikke samværsutgifter, og det gis ikke fradrag i barnebidraget. Den eneste vurderingen Nav foretar er følgelig om det er samvær eller ikke, og ikke hva som er årsaken til at det er lite eller ikke noe samvær. Det er ikke bidragsreglenes formål hverken å håndtere eller løse konflikter mellom foreldrene om samvær.

Etter dagens regelverk er tvangsmiddelet ved manglende etterlevelse av dom, rettsforlik eller avtale med tvangskraft om samvær at domstolene kan ilegge bostedsforelderen en tvangsbøte som løper hver gang samværsretten ikke gjennomføres, med mindre oppfyllelse av samværsretten er "umulig". Som eksempel på umulighet kan nevnes tilfeller der det er risiko for at barnet blir utsatt for vold eller på annen måte behandlet slik at den fysiske eller psykiske helsen blir utsatt for skade eller fare. Videre kan den som har samværsrett kreve ny avgjørelse av hvem som skal ha foreldreansvaret og hvem barnet skal bo sammen med. Hvem av foreldrene som sikrer best mulig samlet foreldrekontakt, vil være ett av flere sentrale momenter i rettens vurdering.

Det er viktig å legge til rette for at samarbeidet mellom foreldre i delte familier styrkes - godt samarbeid vil i de fleste tilfeller gi grunnlag for gode og varige løsninger mellom foreldrene, til beste for barnet. Jeg viser i denne sammenheng til endringene i barneloven som trådte i kraft 1. januar 2018, se Prop. 161 L (2015-2016) Endringer i

barnelova mv (likestilt foreldreskap) og Innst. 195 L (2015-2016). Varslingsfristen før flytting er utvidet fra seks uker til tre måneder, og det er innført meklingsplikt der foreldrene ikke er enige om barnet skal flytte. Videre er reglene om tvangsbot ved endringen klargjort og forenklet, og innkrevingen av tvangsbøtene er effektivisert ved at ansvaret er flyttet fra namsmannen til Statens innkrevingsentral (SI). Det er videre i større grad tilrettelagt for frivillig oppfyllelse av samvær i saker om samværshindring, og det er innført regler om mekling også i disse sakene. Det er et mål at endringene skal bidra til at fastsatt samvær gjen-

nomføres, redusere konfliktnivået og forebygge hindring av samvær, samtidig som det gir grunnlag for god dialog mellom foreldrene.

Jeg legger avslutningsvis til at regjeringen har nedsett Barnelovutvalget som skal gjennomgå barneloven, herunder vurdere bidragssystemets utforming for likestilt foreldreskap, og gjennomgå barns rettigheter, også i et internasjonalt perspektiv. Utvalget skal i tillegg blant annet vurdere samværsreglene og reglene om sanksjoner ved samværshindring.

SPØRSMÅL NR. 1518

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 6. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

På Agder har NVE utredet potensiale for vindkraft og presentert prospekt for omfattende vindmølle etablering på heiene i Agder. Dette har skapt flere reaksjoner i bygdene på Agder, mange er aktive motstandere av at naturen skal bygges ut med vindmøller på heiene og mange er skeptiske. Det er departementet som har bestilt dette arbeidet.

Er utredningsinstruksens krav blitt fulgt opp i departementets bestilling til NVE og er den svart ut i NVE sin rapport?

Svar:

Olje- og energidepartementet ga i 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å lede et arbeid med å lage forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Oppdraget fulgte opp Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030 og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. 401 S (2015-2016). Forslaget skulle inneholde et oppdatert kunnskapsgrunnlag for landbasert vindkraft og kart med forslag til de mest egnede områdene for lokalisering av vindkraft.

NVE har i arbeidet med forslaget til nasjonal ramme samarbeidet nært med andre statlige etater som Miljødirektoratet og Riksantikvaren. Det er utarbeidet 21 temarapporter om virkninger av vindkraft. Gjennom arbeidet med nasjonal ramme er kunnskapsgrunnlaget om vindkraft vesentlig styrket. NVEs forslag er ikke ment å komme til erstatning for konsesjonsbehandlingen av det enkelte prosjekt.

Formålet med utredningsinstruksen er å legge et godt grunnlag for beslutninger om statlige tiltak. Spørsmålene i utredningsinstruksens § 2-1 er i arbeidet med forslag til nasjonal ramme for vindkraft (NVE-rapport nr. 12/2019) besvart og utredningen er "så omfattende og grundig som nødvendig".

Olje- og energidepartementet har sendt NVEs forslag på høring og vil nå gjennomføre regionale innspillmøter. I denne prosessen vil spørsmål NVEs forslag evt. reiser bli ytterligere belyst. Departementet vil deretter vurdere alle innspill fra høringsrundene. Hva som blir regjeringens anbefaling og politikk knyttet til vindkraft på land vil bli fastlagt i slutten av denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1519**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 6. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Statsråden svarte 11. februar på spørsmålet mitt av 21. januar 2019 om i kva grad sikkerhetsloven kjem til bruk i spørsmålet om oppkjøp av Oslo bør. Svaret den gongen var at ein skulle gjere ei vurdering av dette. Det har no gått over tre månader sidan spørsmålet vart stilt.

Vil eit oppkjøp krevje Forsvarsdepartementet si godkjenning etter sikkerhetsloven kapittel 10 eller ev. andre godkjenningar frå styresmaktene si side forutan godkjenning etter verdipapirhandeloven § 13-3?

GRUNNGJEVING:

Finanstilsynet har kome med tilrådinga si om oppkjøp-skandidatane til Oslo bør. Tilrådinga er positiv. Men fleire sider ved tilrådinga synest vere mangelfull, og det kan reisast spørsmål ved fleire av føresetnadene Finanstilsynet legg til grunn for tilrådinga si. Slike tilhøve gjev Finansdepartementet eit godt grunnlag til å sjå vekk frå konklusjonen i tilrådinga frå Finanstilsynet. I tillegg skal departementet vurdere eit eventuelt oppkjøp på eit betydeleg breiare grunnlag enn tilsynet. Eitt spørsmål som her kjem inn, er tilhøvet til sikkerhetsloven. I det tidlegare svaret til meg synest det som om statsråden meiner at det er Finansdepartementet som er ansvarleg for å gjere ei vurdering av om loven er relevant. Spørsmålet er om ei slik vurdering ikkje snarare bør gjerast av departementet som er ansvarleg for sikkerhetsloven, nemleg Forsvarsdepartementet. I alle tilfelle bør ei slik vurdering vere gjort no, og eg etterspør konklusjonen av denne vurderinga. I fall vurderinga er gjort av Finansdepartementet ber eg om at ein godtgjer at departementet har heimel til å gjere dette og om at Forsvarsdepartementet får uttale seg om saka. I tilfelle det siste tillet eg at svarfristen på spørsmålet mitt vert utvida med fem virkedagar.

Svar:

Den nye sikkerhetslova trådde i kraft 1. januar i år. Lova gjelder alle offentlege organ og leverandørar av varer eller tenester i samband med sikkerhetsgraderte innkjøp, jf. lova § 1-2. Lova inneber også at kvart departement innanfor sitt ansvarsområde skal treffe vedtak om kva for andre verksemder lova skal gjelde for, sjå § 1-3. Den som vil kjøpe ein kvalifisert eigardel i ei verksemd som er underlagt lova, skal etter lova § 10-1 sende melding til det ansvarlege departementet om dette. For eventuelle saker som gjelder finanssektoren, vil Finansdepartementet vere det

ansvarlege departementet. Departementet som mottar meldinga, skal ta stilling til om kjøpet skal godkjennast, eller om Kongen i statsråd bør treffe vedtak om at kjøpet ikkje kan gjennomførast eller at det skal setjast vilkår for kjøpet. Eit slikt vedtak kan berre treffast om kjøpet kan medføre ein ikkje ubetydeleg risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser vert trua.

For ikkje-offentlege verksemder som var underlagt den tidlegare sikkerhetslova frå 1998, kan arbeidet med å avklare forholdet til den nye lova skje raskt. For verksemder som ikkje har vore underlagt den tidlegare lova, men som på grunn av sine funksjonar kan vurderast i samband med den nye sikkerhetslova, er det nødvendig med ei nærmare utgreiing før ein kan treffe noko vedtak. Finansdepartementet arbeidar no med å avklare virkeområdet for sikkerhetslova i finanssektoren, og legg i dette til grunn mellom anna veiledarar frå Nasjonalt tryggingsorgan (NSM). Dette er eit omfattande arbeid. Oslo Børs VPS var ikkje underlagt den tidlegare lova, og departementet har ikkje enno tatt stilling til om det er verksemder i finanssektoren som bør underleggast den nye sikkerhetslova.

Oppkjøpet av Oslo Børs VPS vil verte handsama etter reglane i verdipapirhandellova og verdipapirregisterlova. Som Finanstilsynet har peikt på, vil eigarprøvingsregimet etter sikkerhetslova ikkje medføre vesentleg andre krav enn det som følgjer av desse lovene. Eit oppkjøp som etter departementet si vurdering ville innebere ein ikkje ubetydeleg risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser vert trua, vil verte stoppa etter den eigarprøvinga som no skjer.

SPØRSMÅL NR. 1520**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 7. mai 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Dersom ikke Norske Skog Saugbrugs får innvilget CO₂-kompensasjon, hvilke andre tiltak vil statsråden da ta i bruk for å styrke konkurransekraften og økonomien til virksomheten?

BEGRUNNELSE:

Norske Skog Saugbrugs har anket Miljødirektoratets avslag om CO₂-kompensasjon inn for Klima- og miljødepartementet.

Næringsministeren har tidligere svart på spørsmål knyttet til saken i spørretimen, og vi kan lese på sosiale medier i dag 26. april at statsråden også har hatt møte med lokale Høyre-representanter om saken.

Statsråden er derfor fullt klar over hvilken konkurranseulempe Norske Skog Saugbrugs har, der man hvert år taper rundt 80 millioner kroner i tapt CO₂-kompensasjon.

Svar:

Norske Skog Saugbrugs er omfattet av den norske CO₂-kompensasjonsordningen, som ble etablert i 2013 og som gjelder frem til 2021. Formålet med ordningen er å motvirke karbonlekkasje, grunnet økning i elektrisitetspriser som følge av EUs klimavotesystem. CO₂-kompensasjonsordningen er regelstyrt og basert på ESAs retningsslinjer for denne typen statsstøtte. Ordningen omfatter 15 industrisektorer, herunder aluminium, ferrolegeringer, treforedling og kjemiske produkter. Egenkraft og langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005, året da kvotehandlingsystemet ble etablert, er ikke omfattet av ordningen.

Saugbrugs har fått redusert sin utbetaling under ordningen som følge av at Norske Skog-konsernet på skjæringstidspunktet i 2012 hadde eierskap til en langsiktig kraftkontrakt inngått før 2005. Vedtaket for Norske Skog Saugbrugs ble behandlet av Klima- og miljødepartementet (KLD) etter at selskapet påklagde Miljødirektoratets vedtak. KLD opprettholdt Miljødirektoratets vedtak.

Jeg er kjent med at Norske Skog Saugbrugs har bedt KLD om å omgjøre vedtaket når det gjelder utbetalinger til selskapet i 2018, 2019 og 2020. Omgjøringsbegjæringen er begrunnet med at morselskapet til Saugbrugs – Norske Skogindustrier ASA – gikk konkurs 19. desember 2017. Saugbrugs hevder at den langsiktige kraftkontrakten – hvis den hadde stått ved lag ved konkursåpningen – ville ha bortfalt som følge av konkursen. Omgjøringsbegjæringen er til behandling hos KLD. En eventuell omgjøring av ved-

taket for Norsk Skog Saugbrugs må baseres på regelverket for ordningen som angitt i Forskrift om CO₂-kompensasjon for industrien, herunder bl.a. ordningens formål.

Regjeringens ambisjon er at det fortsatt skal være en CO₂-kompensasjonsordningen etter 2020. Det pågår et arbeid i EU med å fastsette rammene for en slik ordning, og norske myndigheter arbeider aktivt for å fremme norske interesser i den sammenheng.

Jeg vil understreke at jeg har stor forståelse for at Saugbrugs er i en krevende situasjon, som i all hovedsak skyldes et stadig krympende marked for publikasjonspapir. Markedssituasjonen kan regjeringen vanskelig gjøre noe med, og det er heller ikke vår rolle. Jeg er også klar over at det pågår mange spennende prosjekter i Saugbrugs. Enova har støttet flere av disse, blant annet et mer energieffektivt tremasseanlegg og et biogassanlegg. Støtten som er gitt av Enova viser at regjeringen er opptatt av å styrke konkurransekraften for Saugbrugs. Totalt er det siden 2012 gitt tilsagn på om lag 114 millioner kroner til Saugbrugs for ulike prosjekter.

Regjeringen er opptatt av situasjonen til Norsk Skog Saugbrugs. Vi fører en næringspolitikk som mer generelt også kommer norsk treforedlingsindustri til gode. Vi vil legge til rette for at Saugbrugs og andre treforedlingsbedrifter kan videreutvikle og effektivisere sine virksomheter, utvikle nye, bærekraftige produkter, ta i bruk ny teknologi, styrke kompetansen til de ansatte og kompetansen til morgendagens arbeidere. Vi vil legge til rette for effektiv avvirkning og transport av tømmer, og konkurransedyktige kraftvilkår.

Regjeringen arbeider for å forlenge NVEs Program for energieffektivisering for energiintensiv industri (PFE-ordningen) med to nye femårsperioder. Gjennom PFE-ordningen får deltakende treforedlingsbedrifter fritak fra el-avgiften mot at de forplikter seg til å gjennomføre målbare energieffektiviseringstiltak. EØS-avtalen åpner for slik statsstøtte, hvis det bidrar til å bedre miljøet. Sammen med industrien har vi brukt stor innsats på å forklare og dokumentere hvordan PFE-ordningen fungerer og forventet miljøeffekt av å forlenge ordningen. På bakgrunn av dette oversendte vi til ESA i mars 2019 en ny, grundig redegjørelse av ordningen. Dette er aktiv industripolitikk i praksis.

Treforedlingsindustrien er viktig for arbeidsplasser, for bosetting, for klimaet og for norsk økonomi. Derfor må vi fortsette å sikre gode rammebetingelser for næringsgen. Industrimeldingen, skogmeldingen, bioøkonomistrategien, klimameldingen og regjeringens strategi for

grønn konkurransekraft støtter alle opp om treforedling-
industrien. Gjennom Prosess21, har regjeringen bedt in-

dustrien om råd til hvilken rolle prosessindustrien bør ha
i overgangen til lavutslippsamfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 3. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Statens vegvesen har frist til 10. mai om å utarbeide forslag til ny tjenestemodell og -struktur for trafikant- og kjøretøytjenestene. Statsråden skal deretter vurdere forslagene.

Når forventer statsråden å ha en slik vurdering ferdig fra regjeringens side?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa beordret i 2017 en områdegjennomgang av Statens Vegvesen. Denne er gjennomført av konsulentselskapet CapGemini. Her er det foreslått å blant annet legge ned en rekke trafikkstasjoner rundt om i landet.

Svar:

Eg vil no vente på Statens vegvesen sitt forslag og vurdere dette og den vidare prosessen nærmare når rapporten frå vegvesenet ligg føre.

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 7. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Reisevaneundersøkelsen 2018 viser at Norge ligger langt unna målsettingen om 20 prosent sykkelandel i byene. En av grunnene til at folk ikke sykler mer, er at mange opplever det som utrygt å sykle i biltrafikk med høy hastighet.

Er statsråden enig i at redusert normalfartsgrense i tettbygde strøk kan være et effektivt tiltak for å øke sykkelandelen i byene?

BEGRUNNELSE:

Den nasjonale reisevaneundersøkelsen for 2018 viser at Norge ligger langt unna målsettingen i nasjonal transportplan om en sykkelandel på 20 prosent i byene innen

2029. Målet vil neppe nås uten nye tiltak både på lokalt og nasjonalt plan.

Foreløpig er ingen byer i Norge i nærheten av å nå 20-prosentmålet. Trondheim er nærmest med en sykkelandel på nær 10 prosent, mens andelen i Bergen er 3 prosent. Sykkelandelen økte litt i Oslo og Trondheim fra 2014 til 2018, mens den har stått stille i Bergen og gått ned i Stavanger og Kristiansand.

Ifølge forsker Erik Bjørnson Lunke ved Transportøkonomisk institutt er det fortsatt mulig å nå 20-prosentmålet, men det vil kreve nye tiltak på både lokalt og nasjonalt plan.

En viktig grunn folk oppgir for å ikke sykle mer i byene, er at det oppleves utrygt. Lavere normalfartsgrens i tettbygde strøk er en av flere mulige nasjonale tiltak som

kan bidra til å gjøre det tryggere å sykle i norske byer. Andre mulige tiltak kan være å erstatte nullvekstmålet med et mål om nedgang i biltrafikken i storbyområdene, økt statlig finansieringsandel av kollektiv- og sykkeltiltak samt forenkling av regelverket for skilting av sykkelveger.

Svar:

Generell fartsgrense i tettbygd strøk er i dag 50 km/t, men mange vegar og område i byane er skilta med lågare fart.

Kriteria for fartsgrenser er nyleg reviderte, og legg til rette for ein formålstenleg bruk av fartsgrensene på 40 og 30 km/t. I kriteria vert det lagt større vekt enn tidlegare på aktivitet langs vegen.

Eg er òg oppteken av at trafikantane forstår fartsgrensene. Fartsgrense 30 km/t kan vere vanskeleg å over-

halde, og ein må stort sett supplere med fartshumpar og fartskontrollar for å halde farten nede. Eg vil difor ikkje tilrå å redusere farten på dei store hovudvegane eller gatene i byane, der framkome er hovudmålet. På slike strekningar kan det vere meir tenleg å byggje alternative sykkelvegar.

For å få fleire til å gå og sykle finst det òg andre tiltak. Døme på slike er sykling mot køyreretning i einvegskøyrdede gater, sykling i blindgater, nedsenka kantar, i tillegg til skilt og oppmerking. Utbygging av manglande lenkjer i sykkelnett som heng saman, og å styrke drift og vedlikehald, er andre åtgjerder for betre sykkelframkome.

Eg ser på denne bakgrunn ikkje behov for å endre den generelle fartsgrensa.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 7. mai 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for at advarslene og anbefalingene fra FNs menneskerettighetssystem og forpliktende internasjonale menneskerettighetskonvensjoner tas til følge og overholdes av britiske myndigheter i forbindelse med arrestasjonen av WikiLeaks-grunnlegger Julian Assange, og hva tenker regjeringen om følgene for pressefriheten i Norge og Europa av USAs nye praksis med å straffeforfølge individer i Europa for publisering og kildebeskyttelse som til nå har vært normal praksis i vestlige, inkludert norske, medier?

BEGRUNNELSE:

11. april ble grunnleggeren av varslerorganisasjonen WikiLeaks, Julian Assange arrestert i Storbritannia. Arrestasjonen kom etter en utleveringsbegjæring fra USA som følge av Wikileaks-grunnleggerens rolle i forbindelse med publisering av graderte dokumenter lekket av en varsler i USAs militære. Dokumentene avslører blant annet krigsforbrytelser, tortur, ulovlig innblanding i andre lands demokratiske prosesser, drap på journalister og andre former for maktmisbruk og forbrytelser begått av den amerikanske staten.

Også før Donald Trump ble president, ble varsling slått hardt ned på i USA. Blant annet ble varsleren Chelsea

Manning i 2010 dømt til 35 års fengsel etter anklager om å ha lekket flere av dokumentene om forbrytelser begått av amerikanske myndigheter, til WikiLeaks. Ifølge FNs spesialrapportør for tortur, ble Manning utsatt for «grusom og umenneskelig» behandling i fangenskap i USA. Obama-administrasjonen arbeidet for å tiltale Wikileaks-grunnlegger Assange, men lot være fordi en slik tiltale ville være et angrep på pressefriheten. Trump-regjeringen ser derimot bort fra dette hensynet til pressefrihet.

Norske PEN, Human Rights Watch, Committee to Protect Journalists, Freedom of the Press Foundation, Reporters Without Borders og American Civil Liberties Union advarer om at arrestasjonen utgjør en trussel mot pressefriheten. New York Times skriver at

«det har vært vanskelig å skille juridisk [...] mellom det Assange gjør for WikiLeaks og det som tradisjonelle nyhetsorganisasjoner som the New York Times gjør hver dag: å søke opp og publisere informasjon som embetspersoner ville foretrukket å holde hemmelig, inkludert graderte nasjonale sikkerhetsspørsmål».

I tillegg til pressefriheten berører arrestasjonen av Assange og mulig utlevering til USA også menneskerettighetene generelt. FNs spesialrapportør for tortur advarer nå om at Assange ikke er garantert en rettferdig rettssak i USA. «USA har det siste tiåret dessverre vist seg å ikke være en trygg stat når det gjelder bruken av tortur

i saker som gjelder nasjonal sikkerhet». FNs spesialrapportør for utenomrettslige, summariske eller vilkårlige henrettelser fastslår at Assange nå er utsatt for «...en reell risiko for alvorlig brudd på sine menneskerettigheter». FNs arbeidsgruppe mot vilkårlig fengsling (UNWGAD) uttalte i 2015 og 2016 at Assange var utsatt for illegitim frihetsberøvelse, og krevde at britiske myndigheter måtte oppfylle sine menneskerettighetsforpliktelser og avslutte frihetsberøvelsen av Assange. Kravet ble gjentatt i 2018, da UNWGAD også uttalte følgende:

«Menneskerettighetskonvensjonene er bindene lov [...]. Det er ikke en forbigående mote som en stat kan bruke i noen tilfeller og andre ikke. [...]I tillegg forventes anbefalingene fra [UN]WGAD å bli håndhevet av alle stater, også de som ikke har vært part i saken vedrørende Assange.»

Også Norge bør arbeide for at britiske myndigheter overholder sine menneskerettighetsforpliktelser i Assange-saken.

Hvordan samfunnet håndterer varslere er en viktig indikator på demokratiets stilling. I demokratier beskyttes de som avslører forbrytelser og maktmisbruk fra myndighetene, mens myndighetene stilles til ansvar. I autoritære regimer straffefølges og knebles de som avslører myndighetenes maktmisbruk og forbrytelser, mens makthaverne beskyttes. WikiLeaks ikke er en amerikansk organisasjon, Julian Assange ikke er amerikansk statsborger og arrestasjonen fant sted i Storbritannia, ikke USA. Arrestasjonen av WikiLeaks-grunnleggeren skaper derfor presedens for at USA kan straffefølge enkeltpersoner i Europa, potensielt også i Norge, for det New York Times definerer som vanlig journalistisk virksomhet. En slik presedens vil også kunne benyttes av andre stormakter som ønsker å slå ned på og begrense ytringer og avsløringer de anser som skadelige.

Svar:

Jeg har notert meg at Julian Assange er blitt fengslet i Storbritannia, og at det er en pågående rettsprosess mot ham der, både relatert til hans unndragelse fra det britiske rettsvesenet i 2012 i forbindelse med en svensk utleveringsbegjæring mot ham, samt relatert til en utleveringsbegjæring fra USA.

Det er britiske myndigheters og rettsvesens ansvar å behandle spørsmål om utlevering av Assange basert på en konkret utleveringsbegjæring. Dette er ikke noe norske myndigheter kan uttale seg om. Storbritannia er bundet av de samme menneskerettslige forpliktelsene som Norge på dette området. Spørsmål om utlevering vil der, som her, være gjenstand for domstolsbehandling, og vil ikke kunne skje i strid med bl.a. den europeiske menneskerettskonvensjonen.

På generelt grunnlag, ønsker jeg å understreke at beskyttelse av journalister, mediearbeidere, forfattere og menneskerettighetsforsvarere står helt sentralt i norsk

menneskerettighetspolitikk. En fri presse er en ufravikelig del av levende demokratier. Journalister spiller en avgjørende rolle i å gi befolkningen tilgang til informasjon og å holde myndigheter ansvarlige.

Jeg er bekymret over at ytringsfrihet og uavhengige medier er under økende press internasjonalt, også i etablerte demokratier. Ytringsfrihetsorganisasjoner, som Reportere uten Grenser, rapporterer om en kraftig økning i fiendtlig retorikk, hatefulle ytringer og angrep rettet mot journalister og medier, også i Europa.

Utenriksdepartementet lanserte i 2016 en dedikert strategi for ytringsfrihet og uavhengige medier i utenriks- og utviklingspolitikken. Videre er arbeidet for ytringsfrihet og uavhengige medier fremhevet som et prioritert område i UD's budsjett for 2019. Utenriksdepartementet og norske ambassader samarbeider tett med og støtter sentrale internasjonale og norske medie- og ytringsfrihetsorganisasjoner og deres lokale partnere, som f.eks. Norsk Journalistlag og PEN. Dette er samarbeid som også bidrar til at FNs medlemsland etterlever sine menneskerettighetsforpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 1524**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 13. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mye vil nye sykehusbygg i Oslo forsinkes dersom Stortinget stemmer imot en lånesøknad om utbygging på Gaustad uten at det foreligger en alternativ utredning?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstilleren viser til dokument nr. 8:8 (2018-2019) hvor det foreslås å utrede fortsatt sykehusdrift på Ullevål, fremfor Helse Sør-Østs planer om å bygge 76 meter høye sykehusbygg på Gaustad. I innstillingen til saken går regjeringspartiene imot forslaget:

«Flertallet vil vise til at Stortinget ikke skal ta stilling i denne typen saker før regjeringen fremmer forslag om eventuell låneramme.» (innst. 247 S (2018-2019))

I den offentlige debatten rundt byggeprosjektet har representanter fra regjeringspartiene Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti ytret seg kritisk til byggeplanene fra Helse Sør-Øst, og truet med å stemme imot lånerammen til byggeprosjektet dersom forutsetningene ikke endres betydelig.

Spørsmålsstilleren deler de tre partienes kritikk mot byggeplanene, men viser til at befolkningen i Oslo og Akershus har et stort og akutt behov for økt sykehuskapasitet og nye bygninger. Ettersom det er usikkert om helseministeren har flertall for den sykehusstrukturen han ønsker seg i Oslo, er det derfor av stor betydning at Stortinget har et alternativ å ta stilling til, slik at utbyggingen kan komme i gang så raskt som mulig.

Dersom en grundig utredning av Ullevål derimot ikke foreligger, og et nei til lånesøknaden innebærer en vesentlig forsinkelse i byggestart, blir terskelen høyere for at Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet faktisk vil overholde lovnadene om å stemme imot lånerammen. Hvis man skal vente til budsjettbehandlingen før jul, kan det i praksis være for sent for Stortinget å snu i saken. Det er derfor avgjørende at Stortinget snarest mulig blir informert om konsekvensene av å stemme imot lånesøknaden uten at det foreligger en alternativ utredning.

Svar:

Styret for Helse Sør-Øst vedtok i styremøte den 31. januar i år å belyse Ullevål som alternativ lokalisering til Gaustad, men med samme virksomhetsinnhold som ligger i de nåværende planene på Gaustad. Ullevål-alternativet skal behandles i styret i Helse Sør-Øst innen juni måned. Hvis

dette alternativet skal realiseres, kan planene videreføre inn i konseptfase, dvs. på lik linje med det alternativet som foreligger for Gaustad. Alternativet vil måtte kvalitetssikres av eksterne og styrebehandles i det regionale helseforetaket. En slik samlet utredning vil med all sannsynlighet ikke kunne være ferdigstilt før behandling av statsbudsjettet for 2022.

Planlegging og prosjektering av nye sykehusbygg er en fasedelt prosess. Dagens målbilde for utviklingen av Oslo universitetssykehus ble fastsatt etter gjennomførte utviklingsplaner og idéfase. Hvis representanten Toppe i sitt spørsmål legger til grunn at det skal foreligge en alternativ utredning til dagens målbilde og planlagt virksomhetsinnhold ved de ulike sykehusene i Oslo universitetssykehus, må planene startes på nytt. Dette innebærer at en settes tilbake til før 2016 i planleggingen og innebærer en betydelig utsettelse og vil være en forsinkelse på flere år etter 2022.

SPØRSMÅL NR. 1525**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 28. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke kreftbehandlinger/medisiner som inngår i behandlingen i det offentlige i våre nordiske naboland, har fått nei til innføring i norske sykehus?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal kreftstrategi (2018–2022) fremkommer følgende målsettinger:

- Norge skal være blant de landene som har høyest 5-års overlevelse etter kreft og lavest kreftdødelighet.
- Kreftpasienter i Norge skal tilbys diagnostikk, utredning, behandling, oppfølging og rehabilitering på høyt internasjonalt nivå.

Det er stadig flere medieoppslag om kreftbehandling som ikke tilbys ved norske sykehus, men som er tilgjengelig for pasienter i den offentlige helsetjenesten i våre naboland. Ber derfor om en oversikt over hvilke kreftbehandlinger som har fått nei til innføring i norske sykehus fra 2015 og fram til i dag. Ved innføring på senere tidspunkt i Norge, ber jeg om at dette blir spesifisert i oversikten.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å forvalte, følge opp og utvikle system for Nye Metoder, herunder vurdering av innføring av nye kreftlegemidler i Norge. Jeg har derfor innhentet innspill og informasjon fra de regionale helseforetakene for å besvare spørsmålet.

De regionale helseforetakene har gått gjennom alle beslutninger foretatt av Beslutningsforum for Nye metoder fra 2015 til i dag og utarbeidet en oversikt over alle saker som involverer kreftlegemidler som er besluttet "ikke innført" i Norge. Det har også blitt laget en oversikt over kreftlegemidler som har blitt innført i Norge og deres tilsvarende status i Sverige og Danmark.

Det er 25 kreftlegemidler som ikke er blitt innført i Norge i denne perioden. Sekretariatet for Nye metoder har tatt kontakt med NT-rådet i Sverige og Amgro i Danmark for å få tilbakemelding på status for evt. innføring av disse metodene i sitt land.

I Danmark har 9 av disse 25 legemidler blitt anbefalt, mens 7 av legemidlene har fått en nei-beslutning. I tillegg er 9 av kreftlegemidlene ennå ikke vurdert eller ferdig vurdert i Danmark. I Sverige inngår 9 av legemidlene i "högkostnadsskyddet" (legemidler på resept som er omfattet av et egenandelstak), 8 er anbefalt tatt i bruk

mens 6 av kreftlegemidlene ikke anbefales innført. To av legemidlene inngår ikke i noen nasjonal prosess og det er usikkerhet om de er tatt i bruk. Enkelte av legemidlene er innført i Sverige og Danmark med begrensinger på populasjonen, mens flere av legemidlene som er besluttet "ikke innført" i Norge, er innført for andre indikasjoner eller for en undergruppe av pasientgruppen.

Beslutningsforum for Nye metoder besluttet at 21 kreftbehandlinger kan innføres i Norge i perioden 2018 t.o.m. april 2019. Tretten av disse er også innført i Sverige og Danmark. Fem av de 21 legemidlene er også anbefalt innført i Sverige, men har ikke vært vurdert i Danmark av medicinerådet. To av de legemidlene som ble innført i Norge, er også innført i Sverige, men er ikke anbefalt i Danmark. Ett av de 21 legemidlene som er innført i Norge, er ikke innført i Sverige, og ikke vurdert i Danmark. Oppsummert betyr dette at rundt 60 % av de legemidlene som har fått ja i Norge, er innført i alle tre land, og rundt 40 % er bare innført i Norge og Sverige – hvorav ett legemiddel bare i Norge.

Avslutningsvis ønsker jeg å fremheve at vi i Norge, gjennom system for Nye metoder, sikrer likeverdig tilgang i hele landet til metoder som har fått en positiv beslutning i Beslutningsforum. Slik er det ikke i Sverige. I Sverige gir NT-rådet anbefalinger om bruk av legemidler til regionene, mens det er opp til den enkelte region å beslutte om og når legemiddelet skal innføres. I Danmark kan også enkeltpasienter ha tilgang til legemidler som ikke har vært vurdert nasjonalt, som betyr at pasienter ikke blir behandlet likeverdig som i Norge. Verken i Sverige eller Danmark er regionene forpliktet til å følge nasjonale anbefalinger. I tillegg legger Norge, Sverige og Danmark noe ulike prioriteringskriterier til grunn i vurderingene som gjøres.

SPØRSMÅL NR. 1526**Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 6. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Etter ILO-konvensjon 137 om havnearbeideres rettigheter, som Norge har ratifisert, er vi forpliktet til å ha en definisjon av havnearbeider og havnearbeid, enten gjennom praksis eller lover og regler, og i tråd med disse definisjonene ha en fortrinnsrett for havnearbeidere til å utføre havnearbeid.

Har Norge etter Holshipdommen og den nye havneoverenskomsten et regelverk som tilfredsstillt kravene i ILO-konvensjon 137, og hvis ikke, når og på hvilken måte vil dette bringes i orden?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets debatt 12. juni 2018 om havnearbeideres rettigheter, der statsråden opplyste at saken var til vurdering i departementet og skulle avklares i løpet av høsten 2018. Statsråden sa der at kravene i ILO-137 ikke lenger var oppfylt gjennom tariffavtale, og at det derfor skulle vurderes alternative muligheter, herunder om det var nødvendig å komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendring. Slik sak er så langt ikke varslet fra regjering til storting.

Det vises også til Dokument nr. 15: 1601 (2017-2018) med spørsmål om såkalt eksklusiv råderett var i strid med våre forpliktelser etter ILO-137.

Statsråden viste der til kontakt med LO og NHO vedrørende kontakt mot ILO for å avklare om ILO-137 var korrekt implementert i Norge etter forhandlingene for losse- og lastearbeidere og den nye havneoverenskomsten. Statsråden opplyste videre at dette spørsmålet ville bli en del av vår rapportering til ILO, og at den videre oppfølgingen skulle bygge på ILOs vurdering. Stortinget er så langt ikke gjort kjent med innholdet i regjeringens rapportering og ILOs tilbakemelding på om norsk praksis tilfredsstillt kravene i ILO-137.

LO har bragt Høyesteretts dom i Holshipsaken inn for den europeiske menneskerettighetsdomstolen. Inntil en eventuell dom derfra foreligger, vil det være høyesterettsdommen som er gjeldende. Dessuten er den praksis som tidligere var etablert gjennom tariffavtale, ikke lenger gjeldende. Norge har en langvarig og tverrpolitisk praksis som legger stor vekt på at våre internasjonale forpliktelser skal overholdes. Ingen er derfor tjent med en lengre periode der det kan stilles spørsmål ved om vår praksis oppfyller de forpliktelsene vi påtok oss ved ratifisering av denne konvensjonen.

Svar:

Det har fram til 2017 blitt lagt til grunn at ILO-konvensjon 137 om havnearbeid (ILO 137) har vært gjennomført i Norge bl.a. ved at tariffavtalene for havnearbeidere også har regulert havnearbeideres fortrinnsrett til havnearbeid. Norsk Transportarbeiderforbund (NTF) og NHO Logistikk og Transport (NHO LT) inngikk i 2017 en ny overenskomst om arbeid i norske havner, Havne- og terminaloverenskomsten. I denne ble det ikke tatt inn noen bestemmelse om fortrinnsrett slik det var i tidligere tariffavtaler. Når partene ikke lenger ønsker å avtaleregulere fortrinnsretten, har det ført til at det har blitt reist spørsmål om hvorvidt Norge oppfyller ILO 137. Arbeids- og sosialdepartementet har derfor vurdert gjennomføringen av ILO 137 i Norge slik situasjonen er nå. Gjennomgangen er også delt med partene.

Norge støtter intensjonene i konvensjonen og de mål den setter for at havnearbeid i så stor utstrekning som mulig skal utføres av arbeidstakere som har faste og ryddige arbeidsforhold. Dette er i tråd med de mål som gjelder for hele det norske arbeidslivet. Det har gått lang tid siden konvensjonen opprinnelig ble implementert i Norge. Det har i den perioden vært stor utvikling i organiseringen av arbeidet i norske havner, og arbeidslivet generelt. Denne utviklingen har også hatt betydning for havnearbeidernes situasjon.

Ekspertkomiteen i ILO har også pekt på at enkelte av virkemidlene i konvensjonen for mange land ikke lenger er relevante. Ekspertkomiteen viser til situasjoner hvor havnearbeidere er sikret faste ansettelser og samme vilkår som andre arbeidstakere, både når det gjelder ansettelse og lønns- og arbeidsvilkår.

I Norge er arbeidslivet godt regulert med fokus på faste og trygge ansettelser og rettferdige arbeidsvilkår. Hovedregelen i arbeidslivet i Norge er og skal være fast og direkte ansettelse. Midlertidige ansettelser og bruk av innleie skal være et supplement, og vilkårene for dette er tydelig regulert. Fra 2019 er også adgangen til innleie strammet inn. Det er samtidig blant annet innført en presisering av begrepet "fast ansettelse", som tydeliggjør kravene til forutsigbarhet for arbeid. Havnearbeidere har den samme arbeidsrettslige beskyttelsen som alle andre arbeidstakere i Norge, også når det gjelder fast ansettelse og begrensninger i adgangen til innleie og midlertidig ansettelse.

Havnearbeid i Norge utføres i hovedsak av arbeidstakere i faste arbeidsforhold. De fleste havnearbeidere i Norge er ansatt hos havneoperatører, eller andre som

driver regulær virksomhet i havnene. Departementet kan ikke se at opprettelse av et nasjonalt register over havnearbeidere eller en ny etablering av fortrinnsrett i praksis vil bidra til å nå konvensjonens mål om fast eller regelmessig sysselsetting utover det som allerede er situasjonen som følge av de gjeldende reglene i det norske arbeidslivet. Dette understøttes av Havne- og terminaloverenskomstens presisering av partenes forpliktelser til å følge disse reguleringene og prinsippene også i havne- og terminalvirksomheten.

Kravene til register og fortrinnsrett vil videre være vanskelig å gjennomføre i praksis i norske havner, det vil medføre økt administrasjon og påføre myndighetene eller virksomhetene kostnader som neppe vil stå i forhold

til den effekt tiltakene vil ha. Det er viktig med jobbsikkerhet for havnearbeiderne, og at det jobbes for ryddige lønns- og arbeidsvilkår, størst mulig grad av faste og direkte ansettelser og begrensning på bruk av innleie. Slik departementet ser det, vil de alminnelige reglene om fast og midlertidig ansettelse og arbeidsvilkår som følger av arbeidsmiljøloven være det viktigste og beste grunnlaget for dette, i tillegg til det arbeidet som gjøres av partene sentralt og lokalt.

I lys av dette legger departementet til grunn at nasjonal lovgivning, regulering mellom partene i tariffavtale og praksis i Norge gir havnearbeidere lønns- og arbeidsforhold som oppfyller ILO 137, og at det derfor ikke er nødvendig med tiltak fra myndighetenes side.

SPØRSMÅL NR. 1527

Innlevert 26. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 6. mai 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan jeg be om årlig statistikk siden rundt år 2000 for utviklingen i gjennomsnittlig lønn og annen godtgjørelse for følgende yrkesgrupper, der den er tilgjengelig: Stortingsrepresentanter, ordførere, rådmenn, ledere i kommunal administrasjon, ledere i kommunale etater og virksomheter, ledere omfattet av statens lederlønnssystem, ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel?

Svar:

Spørsmålet inkluderer i tillegg til ansatte innenfor statens lederlønnssystem, også ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel, samt stortingsrepresentanter og ordførere og ledere i kommunal sektor. Spørsmålet inkluderer altså langt flere enn de som er omfattet av statens lederlønnssystem, som jeg har et systemansvar for, men hvor det enkelte departement er ansvarlig for lønnsfastsettelse for sine stillinger.

Selskaper med statlig eierandel sorterer under næringsministeren, mens de regionale helseforetakene, Norsk Helsenett SF og AS Vinmonopolet hører under helseministeren. I tillegg til mine vurderinger knyttet til eget

ansvarsområde, har jeg derfor innhentet materiale fra Nærings- og fiskeridepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Staten må kunne tilby konkurransedyktige betingelser, men skal ikke være lønnsledende. Lønnsutviklingen blant statens ledere skal være rimelig, og over tid på linje med lønnsutviklingen i arbeidslivet for øvrig. Mitt departement sender årlig en oversikt over utviklingen på SLS til alle departementene. I brevet vi sendte 13. februar i år uttalte vi:

"KMD understreker at det ikke er akseptabelt at statlige toppledere vedvarende får en høyere lønnsutvikling enn arbeidstakergrupper for øvrig. Vi oppfordrer derfor departementene til å vise moderasjon, og bidra til at gjennomsnittslønnen på SLS ikke øker mer enn frontfagsnormen. Vi gjør oppmerksom på at disse vurderingene også gjelder ledere som lønnes på Hovedtariffavtalene i staten."

Enn disse rammene egger jeg vekt på at staten skal kunne rekruttere, utvikle og beholde gode ledere som kan bidra til å realisere de statlige virksomhetenes viktige samfunnsoppdrag. Dette er fulgt opp gjennom retningslinjene for lederlønn i staten.

Tabellen under viser lønnsøkning og totallønn i statens lederlønnssystem fra 2005 til 2018:

År	Prosentvis økning fra året før	Totallønn	Merknad
2005		Kr. 813 000	
2006	5,4%	" 858 000	Antallet stillinger i løpet av disse årene er redusert fra ca. 290 til ca. 240. Politireformen ble innført i 2016.
2007	7,3%	" 921 005	
2008	6,1%	" 977 303	
2009	4%	" 1 016 635	
2010	3%	" 1 047 266	
2011	4,1%	" 1 090 651	
2012	3,6%	" 1 129 419	
2013	3,3%	" 1 166 181	
2014	3,3%	" 1 204 557	
2015	2,9%	" 1 239 604	
2016	4,8%	" 1 298 867	
2017	2,5%	" 1 331 018	
2018	2,8%	" 1 368 839	

Når det gjelder godtgjørelse til ledende ansatte i selskaper med statlig eierandel, opplyser Nærings- og fiskeridepartementet at relevant statistikk departementet disponerer fremgår av den årlige publikasjonen Statens eierberetning. Beretningene er tilgjengelige på Nærings- og fiskeridepartementets nettsider her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/statlig-eierskap/andre-relevante-dokumenter/id737457/?expand=factbox2602516>

En sammenstilling av godtgjørelsen til administrerende direktører ble tatt inn fra og med 2003. Beretningen inkluderer imidlertid ikke gjennomsnittlig godtgjørelse blant lederne i selskapene som rapporteres i beretningen.

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser at de ikke har tilgjengelig statistikk over utviklingen i gjennomsnittlig lønn for ledende ansatte i helseforetakene og Norsk Helsenett SF. Lønn for ledere i de regionale helseforetakene fremgår av de årlige eierberetningene nevnt ovenfor.

Både regionale helseforetak, helseforetak og Norsk Helsenett SF utarbeider årlig en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende ansatte. Helseministeren har vedtatt i fore-

taksmøter at "Statens retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel" skal følges ved utarbeidelse av egne retningslinjer i regionale helseforetak, helseforetak og Norsk Helsenett SF. Retningslinjene kan utformes strengere og mer detaljert enn de statlige retningslinjene, men ellers ikke fravikes. Dette innebærer blant annet at lønnen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Ved rekruttering vil styret eller ledelsen i selskapet i hvert enkelt tilfelle vurdere hva som er hensiktsmessig lønn og annen godtgjørelse for å rekruttere den kompetanse som selskapet i en gitt situasjon har behov for. Videre skal styret bidra til moderasjon i godtgjørelsen til ledende ansatte.

Lønn til administrerende direktør og øvrig ledergruppe i AS Vinmonopolet fremgår av selskapets årsregnskaper.

Når det gjelder lønn for stortingsrepresentanter og ordførere og kommunale ledere, er dette personalgrupper som Kommunal- og moderniseringsdepartementet ikke har ansvar for, og heller ikke sitter med lønnsdata for. Vi viser her til hhv. Stortingets administrasjon og KS.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 29. april 2019 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 6. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvor stor er SPUs eierandel i Credit Suisse, hvor mange eiere er større enn SPU og hvor stor er verdien av SPUs eierandel i norske kroner p.t.?

Svar:

I tråd med arbeidsdelingen mellom Finansdepartementet og Norges Bank i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU), fatter banken investeringsbeslutninger og

utøver eierrettigheter i selskaper uavhengig av departementet. Spørsmålet fra stortingsrepresentant Marthinsen er forelagt Norges Bank, som har svart følgende:

«Markedsverdien av fondets beholdning av aksjer i Credit Suisse Group AG var 11,5 milliarder kroner per 31.12.2018. Dette tilsvarer en eierandel på 4,73 prosent.

NBIM utarbeider normalt ikke oversikter over andre aksjonærer i selskapene som fondet er investert i, men kan likevel benytte noen informasjonskilder for å si noe om

hvor på listen over de største aksjonærene Norges Bank befinner seg. Med utgangspunkt i informasjon fra årsrapporten for 2018 fra Credit Suisse Group AG (oversikt over betydelige aksjonærer side 194), informasjon fra dataleverandøren Bloomberg, samt informasjon om vår egen beholdning, er fondet trolig den fjerde største aksjonær i selskapet. I og med at dette bygger på tall fra ulike informasjonskilder, og fra ulike tidspunkter de siste månedene, må vi ta visse forbehold når det gjelder denne informasjonen.»

SPØRSMÅL NR. 1529

Innlevert 29. april 2019 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 10. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvor stor andel av SPUs portefølje er investert i a) Land definert som lavskatteland etter NOKUS-reglene b) Sveits c) Nederland d) Luxembourg e) Malta f) Irland g) Belgia h) UK?

Svar:

Regjeringen er opptatt av åpenhet og etisk bevissthet i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland. Fondet har en overordnet finansiell målsetting, men skal også være en ansvarlig investor. God finansiell avkastning over tid antas å avhenge av velfungerende markeder og en bærekraftig utvikling.

Finansdepartementet har i mandatet til Norges Bank stilt krav til ansvarlig forvaltning og det er vist til anerkjente prinsipper og standarder som

OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, som blant annet har et eget kapittel om skatt.

Norges Bank utøver fondets eierrettigheter. Et viktig virkemiddel i eierskapsutøvelsen er dialog med selskaper basert på tydelige forventninger. Norges Bank har utformet et eget forventningsdokumentet om skatt og åpenhet som ble lagt frem 7. april 2017.¹

Forventningsdokumentet er basert på tre hovedprinsipper. Det første prinsippet er at skatt bør betales der

økonomiske verdier skapes. Det andre prinsippet er at selskapenes skatteordninger er styrets ansvar. Det tredje prinsippet er at offentlig land-for-land-rapportering er et sentralt element i åpen selskapsrapportering.

Ved utgangen av 2018 var fondet investert i 9 158 selskaper i 73 land. Investeringsstrategien for SPU er basert på bred spredning av investeringer på tvers av aktivaklasser, land, sektorer og selskaper. En slik fordeling lar fondet ta del i veksten i verdensøkonomien samtidig som risikoen spres. Fondets beholdninger i enkeltelskaper, obligasjonslån og uotert eiendom offentliggjøres på Norges Banks nettsider.² Her gis det også en oversikt over landtilhørighet.

Utgangspunktet for fondets investeringer er mandatet som Finansdepartementet har fastsatt for forvaltningen av SPU. Mandatet fastsetter blant annet en referanseindeks som tar utgangspunkt i indekser fra FTSE Russell og Bloomberg for henholdsvis aksjer og obligasjoner. Mandatet har videre bestemmelser om risikorammer, herunder en ramme for hvor mye Norges Bank kan avvike fra referanseindeksen, samt krav til godkjenning av markedsplasser for aksjer og utstedervalutaer for obligasjoner.

Indeksleverandørene tilordner aksjer og obligasjoner til land etter gitte kriterier. Ettersom Norges Banks forvaltning måles opp mot referanseindeksen fastsatt av de-

¹ Forventningsdokumentet gir et utgangspunkt for dialog og oppfølgingen av enkeltelskaper. For eksempel innledet banken i 2018 en dialog med enkelte selskaper som under britisk rett er pålagt å ha en offentlig strategi som beskriver selskapets tilnærming til skatteplanlegging, håndtering av skatterisiko og styrets ansvar for skattespørsmål. Formålet med dialogen var å drøfte bankens forventninger til skatt og åpenhet og oppfordre selskapene til å utvikle sine egne strategier, samt å lære fra gode eksempler på slik rapportering.

² <https://www.nbim.no/no/oljefondet/beholdningene/beholdninger-per-31.12.2018/>

partementet, danner indekssleverandørens klassifikasjon utgangspunkt for hvordan banken tilordner hver investering til et land. For aksjer og selskapsobligasjoner benyttes indekssleverandøren FTSE Russells landtilordning.

Dersom et selskap som fondet er investert ikke inngår i referanseindeksen, benyttes landet hvor selskapet er notert («country of listing») som metode for landtilordning,¹ så fremt det også er det landet hvor selskapet er stiftet/registrert («country of incorporation»). For selskapsobligasjoner som er utstedt av datterselskaper og/eller garantert av morselskaper/holdingselskaper, benyttes landtilknytningen til sistnevnte. Øvrige selskaper blir vurdert individuelt, hvor landet der selskapet er notert og stiftet/registrert inngår som del av grunnlaget for vurderingen, samt landet hvor selskapet har mest tilhørighet basert på omsetning, investeringer, hovedkontor, m.m. For statsobligasjoner benyttes nasjonalstaten som landtilordning, inklusive for obligasjoner utstedt av nasjonalstater i fremmed valuta. Som grunnlag for klassifikasjonen av et land, benyttes land som er medlemmer av FN. Unntak er Hong Kong og Taiwan. Listen av land basert på ovennevnte vurderinger er i tabellen nedenfor omtalt som «NBIM country definition».

Ettersom landtilhørighet for investeringer ikke kan defineres entydig, har banken i tillegg valgt å oppgi stif-

telsesland/registreringsland for både aksjer og selskapsobligasjoner på sine nettsider, der denne informasjonen er offentliggjort. Denne listen over land omtales i tabellen nedenfor som «Incorporation country».

Landtilknytning er for øvrig kun én av flere risikodimensjoner. Banken legger i sin forvaltning også vekt på selskaps- og utstederspesifikk risiko, valutarisiko og kreditrisiko (særlig for obligasjoner).

Hovedformålet med NOKUS-reglene er å likebehandle norske skattytere som investerer i Norge og norske skattytere som investerer i selskaper i lavskatteland (kapitaleksportnøytralitet). Det er flere vilkår som må være oppfylt for at NOKUS-reglene skal komme til anvendelse, herunder at det norsk kontrollerte selskapet må være skattemessig hjemmehørende i et lavskatteland. Hva som skal anses som et lavskatteland er nærmere definert i skatteloven § 10-63 og tilhørende forskrift (FSSD).² I FSSD § 10-63-2 er det en liste over land som skal anses som lavskatteland i henhold til NOKUS-regelverket, uten en nærmere vurdering.³

Beholdningsoversikten per 31. desember 2018 viser at Norges Bank hadde en aksje- og obligasjonsbeholdning med følgende markedsverdi i etterspurte land:⁴

	Markedsverdi (mrd. kroner)	
	NBIM country definition	Incorporation Country
NOKUS-land	77,7	251,7
Bahrain	0,5	0,5
Bermuda	0,0	30,2
Cayman Islands	0,0	106,6
United Arab Emirates	3,9	4,2
Hong Kong	72,4	62,4
Isle of Man	0,0	1,7
British Virgin Islands	0,0	2,0
Jersey	0,0	38,8
Guernsey	0,0	3,0
Liberia	0,0	1,4
Marshall Islands	0,0	0,1
Mauritius	0,1	0,1
Moldova	0,0	0,0
Oman	0,4	0,4
Qatar	0,4	0,3

¹ Aksjeporteføljen investeres i aksjer notert på regulert og anerkjent markeds plass, og fondet har et eget rammeverk for å godkjenne markedsplasser. Markeds plasser har egne noteringsregler som sikrer rapportering av finansiell informasjon.

² Forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (FSSD).

³ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-11-22-1160#KAPITTEL_10

⁴ Alle selskapene er notert på børs og følger børsenes løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper.

Andre land	1 153,7	1 232,8
Switzerland	294,0	291,3
Netherlands	126,9	159,4
Luxembourg	4,4	34,2
Malta	0,2	0,4
Ireland	17,4	90,9
Belgium	58,5	53,4
United Kingdom	652,3	603,3

Markedsverdien av SPUs totale markedsverdi av aksje- og obligasjonsinvesteringer på 8 139 mrd. ved utgangen av 2018 utgjorde:

Land	Andel av portefølje	
	NBIM country definition	Incorporation Country
NOKUS-land	0,95 %	3,09 %
Bahrain	0,01 %	0,01 %
Bermuda	0,00 %	0,37 %
Cayman Islands	0,00 %	1,31 %
United Arab Emirates	0,05 %	0,05 %
Hong Kong	0,89 %	0,77 %
Isle of Man	0,00 %	0,02 %
British Virgin Islands	0,00 %	0,02 %
Jersey	0,00 %	0,48 %
Guernsey	0,00 %	0,04 %
Liberia	0,00 %	0,02 %
Marshall Islands	0,00 %	0,00 %
Mauritius	0,00 %	0,00 %
Moldova	0,00 %	0,00 %
Oman	0,00 %	0,00 %
Qatar	0,00 %	0,00 %
Andre land	14,18 %	15,15 %
Switzerland	3,61 %	3,58 %
Netherlands	1,56 %	1,96 %
Luxembourg	0,05 %	0,42 %
Malta	0,00 %	0,00 %
Ireland	0,21 %	1,12 %
Belgium	0,72 %	0,66 %
United Kingdom	8,01 %	7,41 %

SPØRSMÅL NR. 1530**Innlevert 29. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 3. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med et lovforslag om hjemmel for tidlig avslag i større vind- og vannkraftsaker?

BEGRUNNELSE:

I energimeldingen, Meld. St. 25 (2015-2016) tok olje- og energidepartementet til orde for at de «vil utrede og legge frem et lovforslag som gir konsesjonsmyndigheten adgang til å gi tidlig avslag i større vann- og vindkraftsaker. Tiltak som medfører vesentlige negative virkninger for miljø eller annen arealbruk, eller har svak prosjektøkonomi, bør kunne gis tidlig avslag. Innenfor denne rammen, vil Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementet under lovarbeidet vurdere hva som skal til for at konsesjonsmyndigheten kan gi tidlig avslag».

I energimeldingen står det videre at: «I arbeidet med den nasjonale rammen for vindkraft skal det også vurderes om rammen skal legges til grunn for vurderingen av hvilke ikke-realiserte konsesjoner som bør videreføres og i spørsmålet om tidlig avslag».

NVE skriver i rapporten til «Nasjonal ramme for vindkraft på land», 1. april 2019, at direktoratet ikke har hjemmel i energiloven til å unnlate å ta en melding om et mulig vindkraftprosjekt til behandling.

En rettslig hjemmel for «tidlig avslag» i energiloven vil sikre effektivitet og redusere unødig tidsbruk for tiltakshavere, forvaltningen og høringsparter.

Svar:

Etter behandlingen av energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016)) i Stortinget, har departementet gjennomført flere forenklinger av konsesjonssystemet for vind- og vannkraftssaker for å effektivisere behandlingen i størst mulig grad.

Utredningen av et lovforslag om tidlig avslag pågår. En slik lovendring reiser imidlertid flere spørsmål av forvaltningsrettslig karakter som må avklares slik regelverket krever før det kan trekkes endelige konklusjoner.

I den sammenheng viser jeg til at i dette utredningsarbeidet inngår også hvilke kriterier som kan danne grunnlag for tidlig avslag, som ses i sammenheng med arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft.

SPØRSMÅL NR. 1531**Innlevert 29. april 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 8. mai 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvilke initiativ vil statsråden ta for å øke andelen fysisk aktivitet i skolen?

BEGRUNNELSE:

Overvekt og livsstilsykdommer er økende blant norske barn og unge. Norges idrettshøgskole (NIH) gjennomfører UngKan-undersøkelsene som kartlegger barn og unges fysiske aktivitet. UngKan3 viser blant annet at unger flest ikke har kommet nærmere WHO-anbefalingen om én times moderat/hard aktivitet hver dag siden 2005.

Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider om et forskningsprosjekt med utprøving og evaluering av modeller med ekstra tid til kroppsøving og fysisk aktivitet. I Folkehelsemeldingen «Gode liv i eit trygt samfunn» står det at regjeringen vil vurdere oppfølgingen av forskningsprosjektet med utprøving av mer tid til fysisk aktivitet og kroppsøving i skolen.

Hovedrapporten fra studien «School in motion» (ScIM) viser at ved å innføre to timer ekstra fysisk aktivitet og kroppsøving blant elever på 9. trinn er det funnet flere positive effekter både på fysisk aktivitet, utholdenhet,

nasjonale prøver i lesing og regning, samt bedre læringsmiljø.

Svar:

Gode vaner starter tidlig. Det er ingen tvil om at økt fysisk aktivitet blant barn og unge er et viktig forebyggende tiltak for folkehelsen, og positivt for barn og unges fysiske og psykiske helse. Skolen er en viktig aktør i folkehelsearbeidet. Derfor er målet vårt å legge til rette for økt fysisk aktivitet i skole og SFO. Målet er én times daglig fysisk aktivitet innenfor dagens timetall, uten at det går på bekostning av lærernes metodefrihet.

Det finnes mye forskning på de positive helseeffektene av fysisk aktivitet. Forskningen på sammenhengen mellom fysisk aktivitet og læring, blir også stadig bedre. Forskningen viser at det kan være positive sammenhenger mellom fysisk aktivitet og elevenes læringsutbytte, kanskje særlig i matematikk. Men vi trenger fremdeles mer kunnskap om hvilke mekanismer som faktisk virker, og hvordan slik fysisk aktivitet kan gjennomføres på best mulig måte.

Rapporten *Schools in motion*, som ble publisert 8. april, undersøker hvilken effekt to ekstra timer med fysisk aktivitet og kroppsøving har på ungdomsskoleelevers helse, læring og læringsmiljø. Undersøkelsen er designet som en intervensjonsstudie, hvor 2084 elever fra 29 ungdomskoler ble fordelt på tre grupper/modeller ved loddtrekning. Elevene i den første gruppen (modell 1) gjennomførte en ekstra time kroppsøving, 30 min fysisk aktiv læring (i fagene) og 30 min fysisk aktivitet. Aktivitetene var lærerstyrt. Elevene i den andre gruppen (modell 2) gjennomførte en ekstra time kroppsøving, og en ekstra time bevegelsesaktivitet. Aktivitetene var styrt av elevene selv. Den tredje gruppen var en kontrollgruppe.

Undersøkelsen viser noen positive resultater av fysisk aktivitet. Elevene i den første, lærerstyrte, gruppen (modell 1) økte aktivitetsnivået sammenlignet med kontrollgruppen. Guttene i denne gruppen fikk økt fysisk utholdenhet. I den andre, elevstyrte, gruppen (modell 2) ble aktivitetsnivået redusert sammenlignet med kontrollgruppen. Jentene i den elevstyrte gruppen reduserte også sin fysiske utholdenhet.

Når det gjelder psykisk helse fant forskerne ingen signifikante effekter i noen av gruppene.

Elevene i begge gruppene forbedret læringsresultatene i løpet av perioden. Elevenes læringsutbytte i lesing og regning ble målt gjennom elevenes resultater på nasjonale prøver. Både guttene og jentene i den lærerstyrte gruppen hadde framgang i regning, og fremgangen var størst for guttene. Det var ingen endringer i leseresultatene i den lærerstyrte gruppen. I den elevstyrte gruppen var det også framgang i regning for begge kjønn, og framgang i lesing for guttene. Det er viktig å legge merke til at selv om effekten er statistisk signifikant, er den liten. For-

skerne skriver i rapporten at effekten er vanskelig å forklare.

Læringsmiljøet ble forbedret i den lærerstyrte gruppen. I den elevstyrte gruppen var det ingen endring i læringsmiljøet i klasserommet, men det var en negativ effekt på elevenes skoletrivsel.

Schools in Motion-undersøkelsen er et viktig bidrag til den samlede kunnskapen om dette temaet. Jeg er opptatt av at vi verken skal overdrive eller underdrive resultatene av undersøkelser om fysisk aktivitet i skolen. Det jeg kanskje særlig legger merke til i denne rapporten, er hvor viktig læreren er for at mer tid til fysisk aktivitet faktisk skal føre til mer fysisk aktivitet og dermed bedre helse. Videre kommer det frem at modellene må kunne tilpasses lokalt. Vi må derfor gjennomføre tiltak for fysisk aktivitet i skolen på en klok måte, som også tar hensyn til lokale forhold på de ulike skolene.

Rapporten ble publisert for kun kort tid siden. Kunnskapsdepartementet vil nå sammen med Helse- og omsorgsdepartementet vurdere rapporten og foreslå hvordan vi kan følge opp denne. Imidlertid har jeg allerede besluttet at jeg ønsker å samle inn og spre alle de gode lokale eksemplene på tiltak som fremmer økt fysisk aktivitet som finnes på skoler i Norge.

Målet om økt fysisk aktivitet er også relevant i fornyelsen av læreplanene i skolen. I forbindelse med fagfornyelsen endres kroppsøvingfaget. I det utkastet til læreplan som nå er på høring, er formålet med faget å motivere elevene til bevegelsesglede og en fysisk aktiv livsstil gjennom hele livet. Godt støtte og veiledningsmaterieell for skolene vil være viktig for at denne endringen skal gjennomføres på en god måte.

Jeg minner for øvrig om at regjeringen i løpet av 2019 vil legge fram en handlingsplan for fysisk aktivitet med et tidsperspektiv på ti år. Vi har et mål om at vi skal redusere den fysiske inaktiviteten i befolkningen med 10 prosent fram mot 2025. Visjonen til regjeringen er at fysisk aktivitet skal være et naturlig valg for alle gjennom hele livet. Et overordnet mål er at handlingsplanen til departementene skal bidra til å skape et mer aktivitetsvennlig og bærekraftig samfunn, der alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn, skal bli stimulert til mer bevegelse og fysisk aktivitet i dagliglivet. Handlingsplanen for fysisk aktivitet er presentert i Folkehelsemeldingen — *Gode liv i et trygt samfunn* (Meld. St. 19 (2018–2019)).

SPØRSMÅL NR. 1532**Innlevert 29. april 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 7. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Når vil statsråden følge opp komitémerknad og initiativet til Sarpsborg kommune for å bedre soningsforholdene ved Ravneberget kvinnefengsel?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til tidligere skriftlige spørsmål fra undertegnede angående soningsforholdene ved Ravneberget fengsel jf. Dokument nr. 15:283 (2018-2019).

Ved behandling av statsbudsjettet for 2019 vedtok en samlet justiskomite følgende merknad:

«Komiteen påpeker at det er store utfordringer når det gjelder straffgjennomføring for kvinner i fengsel. Komiteen viser til at det ved Ravneberget fengsel soner opptil fire kvinner på samme rom. Komiteen er kjent med at Sarpsborg kommune er villig til å stå for investeringen for bedring av soningsforhold forutsatt en langsiktig leieavtale med kriminalomsorgen. Komiteen mener det haster med en forbedring av soningsforholdene, og forventer at regjeringen følger opp initiativet fra Sarpsborg kommune.»

4. mars 2019 sendte Sarpsborg kommune ved ordfører på nytt en henvendelse til Kriminalomsorgen. Som eier av Ravneberget kvinnefengsel er Sarpsborg kom-

mune positiv til en utvidelse av fengselet hvor kommunen kan stå for investering og gjennomføring av byggeprosjekt forutsatt en langsiktig leieavtale.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål nr. 283 og 358 fra representanten. Jeg har forståelse for ønsket om å få en snarlig avklaring om mulig ombygging av Ravneberget fengsel. Planlegging av kapasitet i kriminalomsorgen må bygge på helhetlige vurderinger. Som nevnt i tidligere svar, har det vært behov for en strukturendring i kriminalomsorgen, fordi soningskøen er borte og prognoser fra Kriminalomsorgsdirektoratet viser et overskudd av plasser med lavere sikkerhetsnivå.

Departementet må løpende vurdere hvordan fengselsstrukturen best mulig innrettes for fremtiden. Ravneberget fengsel er en del av dette. Jeg har fått opplyst at det er dialog mellom Kriminalomsorgsdirektoratet og Sarpsborg kommune om mulig oppgradering av Ravneberget fengsel. Selv om fengselet kan oppgraderes i henhold til tilbud fra Sarpsborg kommune, vil det kunne påløpe kostnader til utstyr og drift. Konkrete tiltak må derfor vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 7. mai 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I lys av flere saker der kommunene beslutter tvangsflytting av utviklingshemmede fra sin bolig til kommunale bofelleskap, vurderer statsråden å styrke botryggheten og rettsikkerheten mot flytting for leietakere i kommunale boliger som bor på permanent basis?

BEGRUNNELSE:

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) har gjennom mange år jobbet med et mangfold av saker hvor

kommunen ønsker å flytte leietakere i kommunale bofelleskap mot beboernes vilje. NFU hevder at de i de fleste tilfellene har nådd frem og at leietakerne får bli boende. Imidlertid kommer slike saker igjen, hele tiden. Den første saken som har gått til retten, ble behandlet av Eidsivating lagmannsrett i april og dom er varslet mot slutten av mai. Denne saken gjelder beboerne i et bofelleskap i Vågå kommune hvor de har bodd i 28 år. Kommunen vil flytte beboerne til kommunens nye omsorgssenter og benytte deres nåværende bofelleskap til boliger for eldre. Det er all grunn til å tro at domstolene vil forvalte lovverket på

en god måte, men det er like god grunn til å stille spørsmål med lovverket og praktiseringen av dette. Gis de som er permanent kommunale leietakere en tilstrekkelig trygghet i leieforholdet.

Mange kommuner omgår leietakernes oppsigelsesvern ved kun å tilby tidsbegrensede husleiekontrakter med tre års varighet, ifølge NFU. Det fremstår som underlig at kommunene som har en viktig rolle i velferdspolitikken, skal tilby midlertidige botilbud til personer som kommunen regner med vil bli permanente leietakere.

Både tvangsflytting og usikkerhet rundt eget bosted er utvilsomt negativt. Spesielt negativt må det være for personer med utviklingshemming som svært ofte har problemer med å forstå flytteprosessen og å tilpasse seg livet i ny bolig. Forholdene knyttet til tvangsflytting og midlertidige husleiekontrakter reguleres gjennom husleieloven. Norge har forpliktet seg til å etterleve

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. I henhold til konvensjonens artikkel 19 plikter Norge å sikre «at mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre og ikke må bo i en bestemt boform». En kan stille spørsmål både med om husleieloven og praktiseringen av denne er i samsvar med konvensjonen.

Svar:

Regjeringen har som mål at alle skal kunne skaffe seg og beholde en egnet bolig. Helse- og omsorgstjenesten i kommunene har en lovpålagt plikt til å medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, blant annet personer med utviklingshemming.

Leieforholdet mellom kommunen og beboere i omsorgsboliger reguleres av husleieloven. Det er etter loven adgang til å inngå både tidsbestemte og tidsubestemte leiekontrakter. Tidsbestemte leiekontrakter må ha en varighet på minst tre år. Jeg har forståelse for at det kan oppleves uforutsigbart dersom kommuner tilbyr tidsbegrensede leiekontrakter til personer som i realiteten har behov for permanent bolig. Jeg har imidlertid tillitt til at kommunene er bevisste sitt ansvar på dette området, og at de bidrar til å skaffe gode, trygge botilbud til utviklingshemmede.

Når det gjelder tidsubestemte leiekontrakter, har leier et særskilt oppsigelsesvern. For det første må utleier ha saklig grunn for å si opp leieforholdet, jf. husleieloven § 9-5 annet ledd. For det andre må oppsigelsen ikke være

urimelig, jf. husleieloven § 9-8 annet ledd annet punktum. Kjernen i oppsigelsesvernet er at oppsigelsen skal settes til side av domstolen (alternativt Husleietvistutvalget (HTU) innenfor utvalgets virkeområde) hvis den virker urimelig overfor leieren. Regelen legger opp til en bred avveining av partenes motstridende interesser.¹ Leierens behov for fortsatt å beholde leieretten til husrommet, skal veies opp mot utleierens behov for annen bruk.

Det er retten (HTU) som må foreta denne vurderingen i den enkelte sak, på grunnlag av forholdene slik de er på domstidspunktet. Jeg har, i likhet med stortingsrepresentant Andersen, tillitt til at domstolene og HTU forvalter lovverket på en god måte – herunder at fortolkningen er i tråd med Norges internasjonale forpliktelser på området.

Om det er grunnlag for å styrke botryggheten og oppsigelsesvernet for leiere i kommunale boliger som bor på permanent basis, er eventuelt noe jeg vil vurdere i forbindelse med en senere revisjon av husleieloven. I en slik eventuell vurdering er det viktig å ta hensyn til at det er opp til den enkelte kommune å organisere sine helse- og omsorgstjenester innenfor gjeldende lovverk og økonomiske rammer. Det følger av forholdsmessighetsprinsippet at kommunenes selvstyre ikke bør begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål. I den nye kommuneloven, som Stortinget vedtok i 2018, er dette prinsippet lovfestet, jf. ny kommunelov § 2-2.

Avslutningsvis viser jeg til at regjeringens politikk for mennesker med funksjonsnedsettelse skal bygge på likestilling og likeverd, selvbestemmelse, medvirkning, deltakelse og inkludering. Dette er klart nedfelt regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelser for 2020-2030, som ble fremlagt i desember 2018: Et samfunn for alle. Videre jobber regjeringen med en stortingsmelding om utviklingshemmedes rettigheter².

Denne vil også vurdere oppfølging av forslag fra Kaldheim-utvalget i På lik linje³.

¹ Ot.prp. nr. 82 (1997-1998) Om lov om husleieavtaler (husleieloven) s. 201.

² Stortingets vedtak 12. juni 2018 til dokument 8:172 S (2017-2018), Innst. 377 S (2017-2018), Representantforslag om utviklingshemmedes rettigheter og likeverd og om tiltak som styrker de grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming.

³ NOU 2016: 17

SPØRSMÅL NR. 1534**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 9. mai 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

På Dagsnytt 18 den 25. april 2019, i en debatt om hvor norske IS-krigere skal straffeforfølges, uttalte justisminister Kallmyr at det «er allerede etterforskning av IS-krigere støttet av FN, som Norge gir støtte til».

Hvilket initiativ, med mulig juridisk mandat, er det statsråden her henviser til, og hva er status i dette FN-initiativet i forhold til etterforskning og mulig overføring til Norge av de 30 norske statsborgerne som er mistenkt for deltagelse i IS?

BEGRUNNELSE:

Ifølge PST befinner det seg rundt 30 nordmenn som har status som fremmedkrigere i Syria og Irak, men deres status og oppholdssted er ikke helt avklart (Dagsavisen 02.12.2018). Det er betydelige indikasjoner på at disse personene kan ha begått alvorlige krigsforbrytelser som angrep og drap på sivile, utenomrettslige henrettelser, tortur og ulovlig fengsling.

Det er kjent at myndighetene i Syria og Irak fører noen rettsprosesser mot fremmedkrigere. Det er ikke kjent om noen med norsk statsborgerskap eller oppholdstillatelse i Norge, er blant disse. Det er heller ikke sannsynlig at det i etterkant av IS sin krigføring vil etableres et internasjonalt rettstribunal for å straffeforfølge aktører mistenkt for krigsforbrytelser i forbindelse med krigføringen i Syria og Irak de siste årene. Et slikt tribunal må nedsettes av FNs sikkerhetsråd, men fordi veto-maktene USA og Russland begge har vært involvert i krigføringen, vil disse landene høyst sannsynligvis nedlegge veto mot et slikt forslag.

For å sikre ryddig norsk rettsprosess og gode beslutninger rundt de mistenkte krigsforbryterne med norsk statsborgerskap, er det viktig at alle internasjonale initiativ, med medfølgende mandater og jurisdiksjon, gjøres kjent.

Vi må være sikre på i Norge at mistenkte norske krigsforbrytere i Irak og Syria blir straffeforfulgt.

Svar:

Jeg viser til svar fra justisministeren på spørsmål nr. 1169 fra representant Eide datert 18. mars.

Bekjempelse av straffrihet for internasjonale forbrytelser (krigsforbrytelser, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten) står sentralt i norsk utenrikspolitikk. Det er viktig og ønskelig med effektiv, uavhengig og troverdig straffeforfølgning av de massive overgrep som har

funnet sted i Syria og Irak. Straffeforfølgning bør i utgangspunktet gjennomføres der forbrytelsene har funnet sted. En stat har rett til å straffeforfølge lovbrudd begått på sitt territorium. Dette har bl.a. etterforskningsmessige, bevismessige og ressursmessige fordeler.

Norges posisjon har over tid vært at FNs sikkerhetsråd bør henvise situasjonen i Syria til Den internasjonale straffedomstolen (ICC). Kravet om en henvisning til ICC blokkeres av Russland og Kina. I tillegg har Norge oppfordret Syria og Irak til å bli part til ICC.

I desember 2016 vedtok FNs generalforsamling, gjennom resolusjon 71/248, å etablere den internasjonale, upartiske og uavhengige mekanismen for å bistå ved etterforskning og påtale av de mest alvorlige internasjonale forbrytelsene begått i Syria siden mars 2011 (heretter IIIM etter den engelske tittelen «International, Impartial and Independent Mechanism»). Bakgrunnen for opprettelsen av IIIM var fraværet av et sikkerhetsrådsvedtak knyttet til ICC. Norge var en av pådriverne for denne mekanismen. IIIM skal bidra i etterforskning og påtale av de mest alvorlige straffbare forhold under internasjonal rett.

IIIM er blitt en sentral aktør for innhenting og systematisering av informasjon og bevis knyttet til de mest alvorlige forbrytelsene begått i Syria av alle parter i konflikten, inkl. forbrytelser begått av ISIL. I henhold til mandatet skal IIIM dele informasjon og bevis med nasjonale, regionale eller internasjonale domstoler. Vi er kjent med at IIIM til nå har mottatt 15 forespørslers om bistand fra ulike land. Innholdet i disse forespørslene er konfidensielt.

Hva gjelder Irak, vedtok FNs sikkerhetsråd gjennom resolusjon 2379 i september 2017 å opprette en uavhengig etterforskningsgruppe (UNITAD) som skal samle bevis på forbrytelser begått av personer med tilhørighet til ISIL. Dette inkluderer bevis for ISILs forbrytelser som vil kunne anses som krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord. Bevisene kan brukes i irakiske domstoler så lenge straffesakene utføres i tråd med internasjonale standarder. UNITAD skal også kunne dele bevis med tredjeland der personer etterforskes og tiltales for å ha deltatt i ISILs overgrep i Irak.

Siden IIIM ble opprettet har Norge bidratt med 8,4 millioner kroner til deres arbeid. I tillegg har vi siden 2016 gitt økonomisk støtte til organisasjonen Commission for International Justice and Accountability (CIJA) som samler bevis blant annet for ISILs overgrep i Irak og Syria. Utenriksdepartementet forlenget nylig støtten til CIJA,

med fokus på ISILs overgrep mot religiøse minoriteter i Nord-Irak.

Som nevnt i svaret datert 18. mars vil norske borgere som har sluttet seg til ISIL og som kommer til Norge

kunne bli straffeforfulgt i Norge. Det norske straffesystemet gir et godt rammeverk for å kunne straffefølge norske borgere som enten har støttet ISIL eller vært delaktig i overgrepene som har funnet sted i Syria og Irak.

SPØRSMÅL NR. 1535

Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 6. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

På Dagsnytt 18 den 25. april 2019 sier justisministeren at «vi ønsker ikke å få hjem noen IS-krigere til Norge». Samtidig er det kjent at PST har etterlyst 14 IS-krigere internasjonalt for pågrepelse.

Er det statsrådets mening at politiet ikke skal fortsette prosessen rundt pågrepelse og overføring til Norge av de norske IS-krigerne som politiet har etterlyst?

BEGRUNNELSE:

Ifølge PST befinner det seg rundt 30 nordmenn som har status som fremmedkrigere i Syria og Irak, men deres status og oppholdssted er ikke helt avklart (Dagsavisen 02.12.2018). Det er betydelige indikasjoner på at disse personene kan ha begått alvorlige krigsforbrytelser som angrep og drap på sivile, utenomrettslige henrettelser, tortur og ulovlig fengsling. Politiet opplyste i mars 2019

at 14 IS-krigere er etterlyst internasjonalt (Aftenposten 7. mars 2019). Politiets etterlysning følger således et viktig rettsstatlig prinsipp om at disse skal straffefølges i Norge. Medlemskap i IS er forbudt, og krigsforbrytelser kan straffes med inntil 30 år i Norge, jf. straffelovens § 103.

Statsrådets uttalelser om at «vi ønsker ikke å få hjem noen IS-krigere til Norge», står således i konflikt med det arbeidet politiet allerede har igangsatt. Derfor er det viktig å få avklart statsrådets mening og videre råd til politiet i denne saken.

Svar:

Påtalemyndigheten er i sin behandling av enkeltsaker uavhengig og kan ikke instrueres av meg.

Når det er sagt, er jeg av den oppfatning at det er viktig at alle «IS-krigere» som har begått straffbare forhold skal måtte stå til ansvar for sine handlinger.

SPØRSMÅL NR. 1536

Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Julia Wong

Besvart 8. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen vært i husholdningenes realinntekt per forbruksinntekt fordelt på desiler i perioden 2013 til 2018 i Rogaland fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene mellom folk i Norge øker. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt hadde lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest

inntekt var på -1,3 %. Samtidig blir de rikeste rikere, med en økning på 5,4 % i samme periode. Ber om at svaret oppgis i tabeller for alle desiler og graf som sammenligner desil 1-3 med desil 10.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten etter skatt per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten.

Tabell 1a nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden

2013-2017 for Rogaland fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90. I tabell 1b er grenseverdiene justert for prisvekst, og oppgitt i 2017-kroner. Figur 1 viser utviklingen i grenseverdiene P10, P20, P30 og P90 (i 2017-kroner) fra 2013 til 2017 for Rogaland.

Fallet i oljepris er en hovedforklaring på at inntekter og kjøpekraft utviklet seg svakere etter 2014 enn i de foregående årene for flere inntektsgrupper og geografiske områder. Regjeringen førte en målrettet økonomisk politikk for å begrense de negative utslagene av fallet i oljeprisen, blant annet med en betydelig tiltakspakke for å sette ledige hender i arbeid.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Rogaland. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	214 000	219 000	220 000	219 000	223 000
P20	263 000	270 000	271 000	271 000	276 000
P30	299 000	307 000	310 000	310 000	315 000
P40	330 000	341 000	344 000	343 000	349 000
P50	363 000	374 000	378 000	376 000	383 000
P60	398 000	412 000	415 000	412 000	420 000
P70	441 000	458 000	461 000	456 000	464 000
P80	501 000	521 000	524 000	517 000	527 000
P90	609 000	636 000	642 000	627 000	637 000

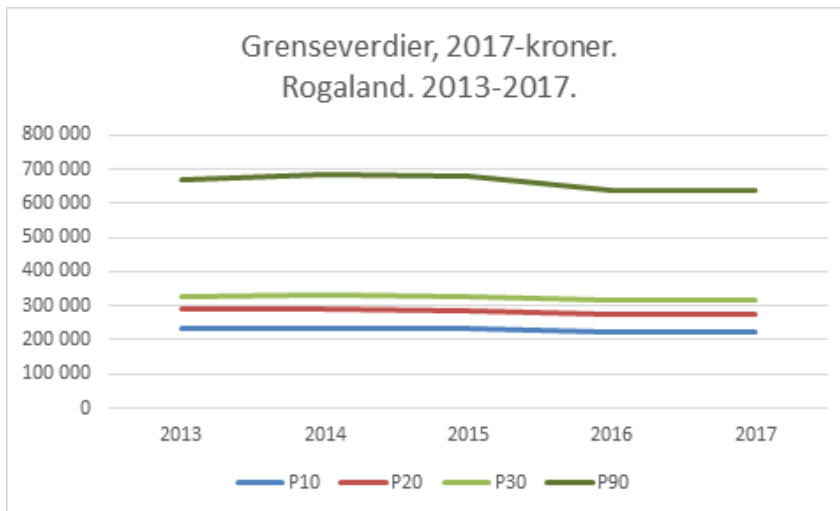
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Rogaland. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	235 422	236 001	232 100	223 016	223 000
P20	289 327	290 960	285 905	275 970	276 000
P30	328 931	330 832	327 050	315 685	315 000
P40	363 034	367 472	362 920	349 291	349 000
P50	399 338	403 034	398 790	382 896	383 000
P60	437 842	443 984	437 825	419 556	420 000
P70	485 146	493 555	486 355	464 363	464 000
P80	551 152	561 445	552 820	526 482	527 000
P90	669 964	685 373	677 310	638 499	637 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 1 Utvikling i grenseverdier (persentil P10, P20, P30 og P90) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Rogaland. 2013-2017.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1537

Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 6. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Vil implementering av håndhevingsdirektivet svekke Norges mulighet gjennom lov eller tariffavtaler, å sikre norske lønns- og arbeidsvilkår i Norge, eller innføre tiltak mot sosial dumping?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og sosialkomiteen har til behandling Prop. 56 S (2018-2019) (håndhevingsdirektivet).

Svar:

Håndhevingsdirektivet skal sikre at arbeidstakere som er utsendt i forbindelse med tjenesteyting i andre EØS-land, får den beskyttelsen de har krav på i henhold til utsendingsdirektivet, hva angår lønn, arbeidstid, overtid, helse, miljø og sikkerhet mv. Departementet hadde våren 2016 på høring forslag til lov- og forskriftsendringer for å gjennomføre direktivet. Nødvendige regelverksendringer i arbeidsmiljøloven og utsendingsforskriften trådte i kraft 1. juli 2017. Først ved beslutning i EØS-komiteen i oktober 2018 ble håndhevingsdirektivet vedtatt innlemmet i EØS-avtalen. Samtykke til godkjenning av beslutningen behandles i Stortinget 23. mai 2019. Godkjenningen vil altså

ikke medføre regelverksendringer, da direktivet allerede er implementert i norsk rett.

Det overordnende formålet med håndhevingsdirektivet er å styrke etterlevelsen av reglene om lønns- og arbeidsvilkår for utsendte arbeidstakere. Direktivet gir oss flere verktøy til dette arbeidet. Blant annet mer og bedre informasjon om lønns- og arbeidsvilkår, mer samarbeid mellom myndigheter på tvers av landegrensene og handlingsrom til å innføre nye kontrolltiltak for å hindre omgåelser og brudd på norske regler om lønns- og arbeidsvilkår. Dette er elementer som i stor grad samsvarer med flere av tiltakene i regjeringens reviderte strategi mot arbeidslivskriminalitet.

Arbeidslivskriminalitet er ofte knyttet til flere land, og utenlandske arbeidstakere er i mange tilfeller ekstra utsatt. Gjennomføringen av håndhevingsdirektivet er et viktig tiltak for å møte utfordringer ved grenseoverskridende arbeidslivskriminalitet. Et styrket og mer effektivt samarbeid mellom Arbeidstilsynet og tilsynsmyndighetene i andre EØS-land, vil gjøre det enklere å oppdage useriøse aktører. Direktivet gir Arbeidstilsynet anledning til å innhente informasjon om utenlandske virksomheter på kortvarige tjenesteoppdrag i Norge, om virksomheten er lovlig etablert og hvilke arbeidstakere som er ansatt i virksomheten. Håndhevingsdirektivet er ikke til hinder for å

beholde eksisterende tiltak som kontroll med at lønns- og arbeidsvilkår etterleves, herunder regelverket om solidaransvar, HMS-kort mv.

Gjennomføringen av håndhevingsdirektivet i norsk rett har gitt oss en felles europeisk plattform for å kunne

bekjempe arbeidslivskriminalitet. At vi kan forene ressurser og tilsynsmyndigheter på tvers av landegrenser gjør oss bedre i stand til å sikre et godt og seriøst arbeidsliv i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 9. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvorfor er ikke Stortinget informert i forbindelse med Prop. 1 S (2018-2019) om at våpenkjøpene til de nye kampflyene er blitt dyrere og mer omfattende enn tidligere opplyst?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Bergens Tidende i dag 30. april som viser til kjøpene av to missiltyper til F-35. Stortinget er tidligere informert om at de to missiltypene skal kjøpes inn til F-35, men ikke angående hvilket omfang investeringene har. Når disse nå viser seg å bli dyrere enn tidligere antatt ønsker jeg svar på hvorfor stortinget ikke har fått utfyllende informasjon om dette i egnet form.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken om hvorfor ikke Stortinget er informert i forbindelse med Prop. 1 S (2018-2019) om at våpenkjøpene til de nye kampflyene blir dyrere og mer omfattende enn tidligere opplyst.

For å oppfylle Stortingets ambisjon om operativ evne må kampflyene kunne utstyres med ulike våpentyper beregnet mot henholdsvis luftmål, bakkemål og sjømål. Det totale omfanget av våpenanskaffelsen er ikke endret, men innholdet er noe justert da enkelte våpentyper mot bakkemål går ut av produksjon og andre våpen må benyttes for at kampflyvåpenet skal ha den operative evnen som forutsatt av Stortinget.

Den planlagte våpenanskaffelsen til de nye kampflyene har hele tiden ligget inne som en del av den samlede kostnadsrammen for kampflyanskaffelsen. Som beskrevet i Prop. 1 S (2018-2019) på side 77, pågår det nå en anskaffelse av kanonammunisjon, kortholds luft-til-luft missiler

og en første delbeholdning av medium rekkevidde luft-til-luft missiler for å sikre nødvendig våpenbeholdning inn mot F-35s første operative evne (IOC). Resterende del av våpenanskaffelsen frem mot full operativ evne (FOC) i 2025, er i ulike faser av et anskaffelsesløp hvor bestilling ennå ikke er iverksatt.

De forventede kostnadene for den delen av våpenanskaffelsen som ikke er satt i bestilling bygger på estimater som er befestet med usikkerhet frem til forhandlinger er gjennomført og kontrakt om anskaffelse er inngått. Erfaringen så langt er at kostnadsestimatene for de mest avanserte våpnene har økt. Imidlertid har enkelte inngåtte kontrakter på våpen resultert i en pris som er lavere enn estimatene. I de årlige usikkerhetsanalysene legges inngått kontraktsverdi til grunn for den delen av våpenanskaffelsen som er på kontrakt, mens de mest oppdaterte estimater legges til grunn for våpen som ennå ikke er satt i bestilling.

Som beskrevet i Prop. 1 S (2017-2018) på side 67 og i Prop. 1 S (2018-2019) på side 75, er prisusikkerhet knyttet til våpenanskaffelsen i programmet en av de største usikkerhetselementene sammen med vekslingskurs mot amerikanske dollar.

Gjennom de årlige budsjettproposisjonene har Stortinget blitt oppdatert om utviklingen i det samlede kostnadsbildet for kampflyanskaffelsen, inkludert usikkerhetselementene. I det samlede kostnadsbildet inngår de mest oppdaterte estimatene for våpenanskaffelsen.

SPØRSMÅL NR. 1539**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 9. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at dollarkursen som ligger til grunn for beregning av kampflykjøpet i statsbudsjettet for 2019 er satt til 7,70?

BEGRUNNELSE:

En oversikt over gjennomsnittlige historiske valutakurs-er for 2018 fra DnB viser at dollarkursen i 2018 aldri var lavere enn 7,76 (i mars måned) og at den på det tidspunktet statsbudsjettet ble lagt fram for stortinget i oktober 2018 lå på 8,25 i månedsgjennomsnitt. Jeg ønsker svar på hvorfor kursen for å beregne kostnader til kampfly med våpen er satt så lavt som 7,70.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. april 2019 med spørsmål fra stortings-representant Audun Lysbakken om hva som er begrunnelsen for at dollarkursen som ligger til grunn for beregning av kampflykjøpet i statsbudsjettet for 2019 er satt til 7,70.

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en økonomisk usikkerhetsanalyse av kampflyanskaffelsen. Analysene gjennomføres etter samme metodikk som ble lagt til grunn i da kostnadsrammen for anskaffelsen ble vedtatt

i 2012. Dette er gjort for å sikre en enhetlig og objektiv beregning av kostnader over tid. Analysene gjennomføres i nært samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt.

Da kampflyanskaffelsen ble godkjent i 2012 ble det valgt en metode for valutaberegning etter anbefaling fra Finansdepartementets eksterne kvalitetssikrer. Dette er beskrevet i vedlegg 2 til Prop. 73 S (2011-2012). I beregningen er det lagt til grunn en forventet fremtidig dollarkurs for hvert enkelt år utbetalinger forventes å foregå. For å sikre at valutaforutsetningene er så objektive som mulig, er tidspunktet for observasjonene fastsatt i god tid før de gjøres. Observasjonene som er benyttet i usikkerhetsanalysen omtalt i Prop. 1 S (2018-2019) er innhentet fra Finansdepartementet gjennom en tidagersperiode i mars 2018. Valutastrengen er bygget på daglige observerte vekslingskurser og rentedifferanser. Valutakursen som benyttes er det veide gjennomsnittet av denne valutastrengen. Tilbake i 2012 var dette 6,47 NOK/USD og i Prop. 1 S (2018-2019) var den 7,70 NOK/USD.

Siden kampflyanskaffelsen ble godkjent i 2012 har faktisk vekslingskurs mellom norske kroner og amerikanske dollar variert fra 5,44 til 8,96. For de utbetalingene som allerede er gjennomført er det i usikkerhetsanalysene lagt til grunn faktisk valutakurs på utbetalingstidspunktet. Det vektete gjennomsnitt av valutastrengen er benyttet for de gjenstående utbetalingene.

SPØRSMÅL NR. 1540**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 8. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Hvilke konkrete løsninger vil regjeringen se på, som kulturministeren henviser til i muntlig spørretime 24.04.19, i forbindelse med spørsmål rundt postombæring og konsekvenser for mediebransjen?

BEGRUNNELSE:

Kulturminister Trine Skei Grande uttalte i spørretime-debatten 24.04.19 at «regjeringen diskuterer gjerne for å finne gode løsninger for hver enkelt avis. Klart det er mulig for enkelte aviser å utfylle distribusjonen som ligger der i dag med egne distribusjonskanaler. De har sagt til meg at om de får litt tid, skal de klare å utvikle det.»

Dersom det skal utvikles nye ruter eller eksisterende skal utvides, vil det være kostbart. Vi har fått tilbakemeld-

ing fra mediebransjen om at de ikke oppfatter at det er mulig for avisene å utfylle distribusjonen som ligger i dag med egne distribusjonskanaler, selv med mer tid.

Vi er usikre på hva som menes med «vi diskuterer gjerne for å finne gode løsninger for hver enkelt avis.»

Svar:

Utgangspunktet er nå at regjeringen har presentert en pakke med kompenserende tiltak som til sammen utgjør i underkant av 800 millioner kroner over tre år. Bl.a. vil staten kjøpe levering av aviser tre faste dager i uka i tre år fra endringen trer i kraft, etter planen fra 1. juli 2020. Dette betyr i praksis at avisene vil ha mer enn fire år til å omstille seg til en ny situasjon. Forslaget om å redusere antall omdelingsdager med Posten har i tillegg vært kjent siden forslaget ble sendt på høring i januar i fjor.

Staten vil også bidra direkte til denne omstillingen ved at det tas sikte på å øke mediestøtten over Kulturdepartementets budsjett med 10 mill. kroner per år i en overgangperiode. Økningen vil gå inn i ordningen med innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

og innrettes mot digitalisering og omstilling i aviser som særlig berøres av endringen. Dette innebærer en dobling av støtteordningen.

Både kjøpet av avisdistribusjon og ordningen med innovasjons- og utviklingstilskudd vil særlig tilgodese lokalavisene.

Mitt utgangspunkt er at dette i de aller fleste tilfeller bør gi avisene rom for omstilling til den nye situasjonen, enten ved å konvertere papirabbonnenter til digitale tjenester eller ved å finne alternative distribusjonsløsninger for papiravisene. Det er viktig at bransjen benytter tiden til å tilpasse seg en situasjon der Posten ikke lenger vil være en sentral avisdistributør.

Så kan man selvfølgelig aldri vite nøyaktig hvordan markedet vil utvikle seg, verken for papiraviser generelt eller for distribusjon av papiraviser. Fire år er lang tid på medieområdet. Det er myndighetenes ansvar å legge til rette for en velfungerende offentlig infrastruktur og "en åpen og opplyst offentlig samtale". Dette ansvaret er grunnlovsfestet og opphører ikke etter fire år. Regjeringen vil derfor alltid vurdere hvilke tiltak og løsninger som er nødvendig for å opprettholde et levende mediemangfold i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1541

Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 8. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hva er definisjonen på små lokalaviser som i Mediemeldingen omtales som de som i større grad skal få mediestøtte framover, hvilke konkrete aviser er det snakk om, og hvilke konkrete aviser er det som ministeren i meldingen skriver at hun vil redusere tilskuddet til mediestøtte til?

BEGRUNNELSE:

I meldingen Mangfald og armlengdes avstand (Meld. St. 17 2018-2019) står det:

"Sidan lokalmedia er så viktige for lokaldemokratiet, og fordi dei har behov for innovasjon og digital omstilling, bør mediestøtta i større grad fremheve lokalmedia. Mediestøtta bør derfor ha som mål å leggje til rette for lokale medium i heile landet og unngå kvite felkkar geografisk, ved å sørgje for omfordeling til små lokalaviser. Ei slik omfordeling til små, lokale aviser vil på sikt innebære ein reduksjon i tilskotet til de media som i dag får mest tilskot."

Svar:

I Meld. St. 17 (2018-2019) Mangfald og armlengdes avstand – Mediepolitikk for ei ny tid varsler regjeringen en omfordeling av mediestøtten til små lokalaviser. I dag tildeles en stor andel av det totale produksjonstilskuddet til et fåtall større aviser. I 2018 fikk 158 aviser til sammen 313 mill. kroner i produksjonstilskudd. Av dette mottok 10 aviser nesten 208 mill. kroner. Dette er noe av bakgrunnen for at regjeringen ønsker at en større del av støtten skal gå til små lokalaviser.

Departementet har i arbeidet med meldingen ikke tatt stilling til hvordan mediestøtten skal omfordeles eller hvilke konkrete medier som skal berøres. I meldingen varsler vi at departementet vil starte arbeidet med å endre tilskuddsordningen, slik at midlene i større grad tilfaller små lokalaviser allerede fra og med budsjettåret 2020. Jeg ønsker å gjøre dette sammen med Medietilsynet og i nær dialog med bransjen. Det vil derfor ikke være riktig av meg å låse meg til konkrete løsninger nå.

SPØRSMÅL NR. 1542**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 7. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Vipps har etter hvert utviklet seg til en essensiell tjeneste i det norske samfunnet. Jeg forutsetter derfor at samme kontraheringsplikt gjelder for Vipps som for andre banktjenester. I forbindelse med at Resett ble stengt ute fra tjenesten 30. april hevder Vipps selv at man rent rutinemessig stenger ute brukersteder som bryter deres vilkår eller misbruker deres merkevarer.

Er dette tilfelle, og hva gjør statsråden for å stoppe denne praksisen?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet er en varm tilhenger av kontraheringsplikten. Vi mener at enhver innbygger, bedrift og organisasjon skal være trygg på at man ikke vilkårlig blir nektet grunnleggende tjenester i Norge, herunder banktjenester som Vipps. I henhold til finansavtaleloven § 14 kan ikke en finansinstitusjon uten saklig grunn avslå å utføre betalingstjenester. I forarbeidene er det lagt til grunn at begrepet «saklig grunn» må tolkes meget strengt og være relatert til risiko ved å utføre selve tjenesten. Samtidig går det tydelig frem at alle andre tiltak må prøves først. Likevel synes det som om Vipps har en praksis der det tvert imot er nekting av å utføre tjenesten som gjøres før alle andre tiltak – og der dette tiltaket gjennomføres selv der det ikke er noen risiko ved å utføre selve tjenesten.

Norge er en rettsstat, og ved brudd på kontrakter mellom private aktører, herunder brukervilkår, er hovedregelen at ordinære tvisteløsningsmekanismer benyttes. Nekting av essensielle tjenester som Vipps vil i mange tilfeller kunne være betydelig mer inngripende enn de sanksjoner

man har i det ordinære rettsapparatet. Å nekte en banktjeneste er ikke det samme som å stenges ute fra en bingo-klubb eller et kunderabattprogram. En person uten bankkonto og grunnleggende banktjenester er i dagens norske samfunn nærmest hjelpsløs. Det er svært gode grunner til at kontraheringsplikten er streng og at Senterpartiet har slått ring om den ved enhver korsvei.

Jeg ser meget alvorlig på det som er fremkommet og forventer at statsråden gjør det samme. Jeg ber om en redegjørelse for hva som er den faktiske praksis hos Vipps, når praksisen ev. vil opphøre og hva statsråden vil foreta seg for å unngå brudd på kontraheringsplikten fremover.

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for finansavtaleloven.

Av prinsipielle grunner kan jeg ikke uttale meg om enkeltsaker, men jeg viser til at finansavtaleloven § 14 første ledd fastsetter at en finansinstitusjon ikke uten «saklig grunn» kan avslå å ta imot innskudd eller utføre betalingstjenester på vanlige vilkår.

Departementet har ikke kompetanse til å avgjøre om det foreligger saklig grunn eller ikke, eller til å gripe inn overfor praksis som ikke er i samsvar med saklighetskravet i § 14 første ledd. Finanstilsynet er tilsynsmyndighet. Videre kan brukersteder eller kunder som er utestengt, klage saken inn for Finansklagenemnda. I siste instans er det domstolene som avgjør om det i en enkeltsak foreligger saklig grunn. Etter det jeg er kjent med, har Vipps for øvrig besluttet å gi Resett tilgang til betalingstjenesten igjen.

SPØRSMÅL NR. 1543**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen****Besvart 9. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er det statsrådets oppriktige mening og regjerings syn at 4 timers reisetid i bil - under normale sommerforhold

- er akseptabel og uproblematisk avstand til sykehus og fødeavdeling for fremtidens innbyggere og pasienter på

ytre og søndre Helgeland, slik statsråden ga uttrykk for i "Debatten" på NRK?

BEGRUNNELSE:

I prosjektet "Helgelandssykehuset 2025" planlegges fremtidens sykehusstruktur på Helgeland. Helseforetaket fikk sitt oppdrag fra Helse Nord RHF i 2013, der det står:

"Helgelandssykehuset skal viderutvikle et godt lokalsykehustilbud og en desentralisert spesialisthelsetjeneste på Helgeland, i samarbeid med kommunene, samt styrke forskning, fagutvikling og utdanning."

I likhet med resten av Nord-Norge, er innbyggerne på Helgeland bosatt på et stort areal med tildels utfordrende geografi, klima og samferdselsløsninger. Om lag 78 000 innbyggere fordelt på 18 000 km², inkludert mange aktive øysamfunn, skal ha fullverdige helsetjenester. Avstanden mellom Vennesund sør i Sømna kommune og Krokstrand nord i Rana kommune er 340 km. En stor del av bebyggelsen på Helgeland er på kysten, både på øyer og langs fjorder uten veifast forbindelse. Samferdselen her går inn mot og langs Kystriksveien, og er i stor grad avhengig av ferjer og hurtigbåter.

I rapport fra ekstern ressursgruppe, som gir sin anbefaling til styret i HF, vises det til grunnlagsarbeider til Nasjonal helse- og sykehusplan, og anbefalt befolkningsgrunnlag for stort akuttsykehus på 60 - 80 000 innbyggere. Det er svært villedende at dette legges fram som et faktum også i endelig rapport, når det er påpekt at Stortinget i behandlingen av nevnte plan valgte å se bort fra disse grunnlagsarbeidene. Det ville vært riktigere å sitere statsråden fra presentasjonen av planen i 2016, der det sies:

"Vi skal ikke legge ned de små akuttsykehusene, men bevare og videreutvikle dem... Sykehus skal jobbe sammen i team, store og små sykehus."

I rapporten konkluderes det med at det bør bygges ett nytt sykehus til erstatning for dagens tre, og det skal ligge lengst nord i denne store regionen. Dette medfører at svært mange vil få 4 timers kjøring til sitt lokalsykehus. Dette er ikke under vanskelige vinterforhold eller fra en avsidesliggende øy med svært få innbyggere, men fra Brønnøysund sentrum, et av fire regionsentre på Helgeland.

En slik løsning synes ikke å være i tråd med ambisjonene om "Bedre helsetjenester til alle". Ett sykehus i regionens ytterkant vil ha store negative konsekvenser for svært mange, på mange områder. Pasienter og pårørende vil utsettes for en stor merbelastning grunnet uakseptabel lang transporttid, og i akutte tilfeller kan resultatet være fatalt. Ambulansefly og -helikopter er tilgjengelig, men vinterstid er regulariteten lav grunnet værforholdene. Rekruttering til primærhelsetjenesten i kommunene langt unna sykehuset blir vanskelig, leger vil gjerne se at pasientene kommer frem til sykehus i rimelig tid. Fire tim-

er er ikke rimelig tid. Søndre og ytre Helgeland vil miste all attraktivitet i forhold til bosetting og næringssetning, og det vil bli vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft som regionen trenger.

For å illustrere hvor alvorlig dette er, siteres kommuneoverlege og helsesjef på Vega:

"Man vil få en meget ulik fordeling av helsetjenestene. En todelt helsetjeneste. En helsetjeneste for dem som kommer seg til sykehus, og en for dem som ikke gjør det."

Dersom dette ikke er intensjonen, må statsråden ta ansvar og ettergå prosessen nærmere.

Svar:

Representanten Bøkestad Andreassen viser til at jeg under "Debatten" på NRK 11. april ga uttrykk for at det er uproblematisk med fire timers reisevei til sykehus. Det jeg sa under debatten var at det er mange som bor fire timer unna sykehus i et land som Norge, og at det ikke er realistisk med en times reisevei til sykehus for alle innbyggere. Jeg har stor forståelse for at det er oppmerksomhet rundt eventuelle endringer i organiseringen i tjenestetilbudet ved Helgelandssykehuset, ikke minst på grunn av forhold ved det geografiske opptaksområdet.

Ingen beslutninger er fattet når det gjelder Helgelandssykehuset, og det skal være gode prosesser fremover. Jeg viser til at det framtidige fødetilbudet ved Helgelandssykehuset var tema på styreseminar i forrige uke, der utfordringer med avstander ble belyst for helseforetakets styre.

Neste milepæl er styremøte i Helgelandssykehuset i oktober/november. Saken skal deretter behandles i styret i Helse Nord.

Regjeringen er opptatt av at befolkningen skal sikres et godt og forsvarlig spesialisthelsetjenestetilbud i fremtiden. Vi ønsker desentralisering av de tjenestene som kan desentraliseres, og sentralisering av de tjenestene som må sentraliseres. Det er helseregionene som tar beslutningene om hvordan de drifter tjenestene sine best, men i nasjonal helse- og sykehusplan har vi sagt at fordelingen av mindre fødeavdelinger og fødestuer må sikre at det er nærhet til fødetilbudene, også utenom de store kvinneklinikkene.

SPØRSMÅL NR. 1544**Innlevert 30. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen****Besvart 10. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Vil statsråden gripe inn i prosessen med foreslåtte nedleggelse og omstruktureringer i Nord Universitet, på en måte som sikrer at disse samfunnsødeleggende nedleggelsene ikke kan gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

Rektors anbefaling til styret i Nord Universitet er å legge ned studiestedene Nesna og Sandnessjøen, mens Stokmarknes og Namsos skal reduseres til "utdanningssteder for distribuerte utdanninger". Det skal kun være to camper, Bodø og Levanger.

Rapporten "Ny studiestruktur for Nord Universitet" er mangelfull, og forslagene om nedleggelse og reduksjon er svært tynt begrunnet. Rapporten sier ingenting om regionale og nasjonale utdanningsbehov, og heller ikke noe om de store samfunnskonsekvensene de planlagte tiltakene vil medføre.

Den foreslåtte nedleggelsen vil ramme Trøndelag og Nordland på en svært ufordelaktig måte. Den allerede store sykepleier- og lærermangelen vil bli prekær. Det er en kjensgjerning at studenter gjerne jobber i den regionen de tar sin utdanning, samtidig har samlingsbasert og desentralisert utdanning i regi av de tidligere høyskolene sikret at voksne bosatt i nærområdet har kunnet ta nødvendig utdanning. For Helgeland blir situasjonen meget vanskelig, i og med at både Nesna og Sandnessjøen foreslås avvirket. Kommunene i regionen avhenger av disse studiestedene for rekruttering, likevel er det allerede i dag utfordrende. De samme kommunene bruker mange millioner på vikarbyråer og rekrutteringstiltak for å dekke sine behov, samtidig signaliserer universitetet at studiesteder skal legges ned.

Statsråden har mulighet til å ta ansvar for sitt område og gripe inn i prosessen, da særlig med bakgrunn i de alvorlige samfunnskonsekvensene forslaget vil få for Trøndelag og Nordland.

Det vil også være konstruktivt å vurdere mer forpliktende samarbeid mellom utdanningssteder og kommuner, slik at deler av ekstramidlene kommunene i dag må bruke på kortsiktige tiltak kan sluses inn i mer langsiktige ordninger som gagnar alle parter.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg mener at universitetene og høyskolene både skal vurdere hvordan de best mulig kan

tilby utdanning og forskning av høy kvalitet, og samtidig klare å levere kandidater som nærings- og arbeidslivet i regionen etterspør. Det er viktig at de gjør begge deler.

Universitetene og høyskolene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. De institusjonene som har gjennomført sammenslåingsprosesser må sørge for å sikre høyere utdanning og forskning av høy kvalitet gjennom gode fagmiljø, samtidig som alle delene av regionen får tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor, er en del av ansvaret til styret for institusjonen. Det er styrene som kjenner egne behov, begrensninger og muligheter best, og derfor er det styrene som har fått ansvaret for organiseringen av institusjonene.

I et brev til Nord universitet har jeg vist til at det er viktig at styret vurderer hvilke konsekvenser studiestedstrukturen kan få for andre deler av arbeids- og samfunnslivet, og hvordan behovene kan ivaretas på de stedene som kan få de største endringene. Fastsetting av ny studiestedstruktur vil innebære vanskelige avveininger av hvordan ressurser best kan benyttes for at universitetet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og utdanner kandidater som arbeidslivet og regionen etterspør. Jeg har merket meg at styret for universitetet i styremøtet 30. april 2019 ba om ytterligere utredninger som grunnlag for å ta beslutning om studiestedstrukturen. Bl.a. ba styret om at konsekvenser som endringer i studiestedsstruktur kan få for andre deler av arbeids- og samfunnsliv, må belyses og vurderes. Jeg legger til grunn at styret grundig vurderer dette før styret treffer beslutning om studiestedstruktur.

SPØRSMÅL NR. 1545**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 10. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvordan mener statsråden at Nord universitet skal vurdere behovene til helseforetakene når de beslutter studiestedsstruktur, og sikter statsråden kun til behovene ved tilfeller der strukturen er fast, som for eksempel sykehuset i Namsos eller også til helseforetak der strukturene nå vurderes, slik som i Helgelandssykehuset?

BEGRUNNELSE:

I et brev til styret i Nord universitet, gjengitt i Trønder-Avisa 30.04, sier statsråden at hun "legger til grunn at styret grundig vurderer de synspunkter som ulike aktører gir uttrykk for," og at hun også "legger til grunn at styret særlig vurderer hvordan behovene til helseforetakene kan dekkes, og ikke forskutterer konklusjoner i pågående lokaliseringdiskusjoner." Brevet kom før styrets behandling av studiestedsstruktur, der det har vært knyttet protester til rektors anbefaling om å redusere antallet studiesteder i sykepleie fra syv til tre. I både Nordland og det nordlige Trøndelag vil det være et økende behov for sykepleiere fremover, og det er gjort studier som tilsier at helsepersonell som utdannes lokalt har større sannsynlighet for å bli værende.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg mener at universitetene og høyskolene både skal vurdere hvordan de best mulig kan tilby utdanning og forskning av høy kvalitet, og samtidig klare å levere kandidater som nærings- og arbeidslivet i regionen etterspør. Det er viktig at de gjør begge deler.

Universitetene og høyskolene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. De institusjonene som har gjennomført sammenslåingsprosesser må sørge for å sikre høyere utdanning og forskning av høy kvalitet gjennom gode fagmiljø, samtidig som alle delene av regionen får tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor, er en del av ansvaret til styret for institusjonen. Det er styrene som kjenner egne behov, begrensninger og muligheter best, og derfor er det styrene som har fått ansvaret for organiseringen av institusjonene.

I et brev til Nord universitet har jeg vist til at det er viktig at styret vurderer hvilke konsekvenser studiestedsstrukturen kan få for andre deler av arbeids- og samfunnslivet,

og hvordan behovene kan ivaretas på de stedene som kan få de største endringene. Jeg har i brevet lagt til grunn at styret særlig vurderer hvordan behovene til helseforetakene kan dekkes, og at styret ikke forskutterer konklusjoner i pågående lokaliseringdiskusjoner. Det innebærer selvsagt at jeg sikter til helseforetakenes behov både når strukturen er avklart og der den vurderes.

Fastsetting av ny studiestedsstruktur vil innebære vanskelige avveininger av hvordan ressurser best kan benyttes for at universitetet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og utdanner kandidater som arbeidslivet og regionen etterspør. Jeg har merket meg at styret for universitetet i styremøtet 30. april 2019 ba om ytterligere utredninger som grunnlag for å ta beslutning om studiestedsstrukturen. Bl.a. ba styret om at konsekvenser som endringer i studiestedsstruktur kan få for andre deler av arbeids- og samfunnsliv, må belyses og vurderes. Jeg legger til grunn at styret grundig vurderer dette før styret treffer beslutning om studiestedsstruktur.

SPØRSMÅL NR. 1546**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 6. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Meiner statsråden det er greit at folket føler dei må vera koordinator mellom politiet sine operasjonssentralar i naudstilfeller, om ikkje kva har statsråden tenkt å gjere med det?

GRUNNGJEVING:

Viser til sak frå Gudbrandsdølen Dagningen 29. mars 2019 kor Ove Lilleengen på Sota Sæter følte han måtte koordinere mellom operasjonssentralane i Vest og Innlandet politidistrikt for å setje i gong redningsaksjon for å berge vêrfaste skigåarane.

Svar:

De lokale redningssentralene (LRS) er sammenfallende med operasjonssentralene i politidistriktene. De nye og mer robuste operasjonssentralene leverer tjenester av

høy kvalitet, og disse er etter min mening bedre rustet enn tidligere til å ivareta sin rolle i redningstjenesten.

I tilknytning til den konkrete hendelsen som det refereres til som begrunnelse for spørsmålet, har Politidirektoratet opplyst følgende:

«I det nevnte tilfellet er korrekt struktur fulgt og det er gjort innledende avklaringer for å fastslå koordinerings- og ledelsesansvar i hendelsen. Distriktene har sammen besluttet at redningsoppdraget ble ledet av Innlandet politidistrikt, selv om hendelsen var i Vest politidistrikt.

Begge politidistrikt har i dette tilfellet påpekt at det burde vært bedre kommunikasjon mellom politidistriktene i tidlig initialfase av oppdraget, og at melder til en operasjonssentral/LRS i slike tilfeller ikke bør overlates til selv å kontakte rett politidistrikt. Normal prosedyre ved kritiske henvendelser som havner i feil politidistrikt, er at politiet sikrer overføring av melder eller melding til rett instans. De nye operasjonssentralene har fokus på kompetanse og erfaringslæring, og Politidirektoratet er trygge på at det bidrar til kontinuerlig forbedring av tjenesten ved operasjonssentralene».

SPØRSMÅL NR. 1547**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 8. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Slik Miljødirektoratet uttaler det tilfredsstillende ikke Østmarka kravene til nasjonalpark jf. naturmangfoldsloven § 35 om tyngre naturinngrep. En tilbakeføring av inngrepene vil være forbundet med en omfattende prosess og store kostnader.

Har statsråden estimert kostandene knyttet til en slik prosess, og vil en slik tilbakeføring skje før oppstart av verneprosess?

BEGRUNNELSE:

I brev av 2. mai 2018 skriver statsråden til stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik «Naturmangfoldsloven stiller strenge naturfaglige krav til opprettelse av nasjonalpark.

Foreløpig vet jeg ikke nok om hvorvidt verdiene i Østmarka tilfredsstillende disse kravene.»

I sin faglige vurdering til Klima- og miljødepartementet datert 12. mars 2019 slår Miljødirektoratet fast at opprettelse av nasjonalpark er et inngrep som krever lovhemmel jf. naturmangfoldsloven.

Direktoratet slår videre fast at Østmarka ikke tilfredsstillende lovens vilkår jf. § 35 for å kunne opprette en nasjonalpark da området har for mange tyngre naturinngrep. Direktoratet understreker at veier «i all hovedsak tilbakeføres i forkant av vernevedtaket», og at dette er «en viktig forutsetning» for å kunne etablere en nasjonalpark i Østmarka.

Miljødirektoratet skriver også:

«Innlemming av veier i en nasjonalpark er problematisk knyttet til hjemmelsgrunnlag og videre en lite ønskelig forvaltningspraksis», dessuten at det kan være «aktuelt å fjerne damanlegg for å gjenopprette naturlig vannføring med tilhørende økologiske prosesser.»

I tillegg finnes et større antall hytter, noen fastboende og noe næringsvirksomhet som leirskole og utleievirksomhet i området.

Også dette trolig i strid med lovens krav, men ikke direkte vurdert av direktoratet.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Myhrvold er opptatt av Østmarka; et bynært naturområde av stor betydning for svært mange i Osloregionen. Østmarka brukes til friluftsliv både sommer og vinter, og det er både natur- og kulturhistoriske verdier knyttet til denne delen av Marka. Disse verdiene mener jeg må tas vare på.

Naturmangfoldloven stiller strenge naturfaglige krav til opprettelse av nasjonalparker. Miljødirektoratet har

vurdert naturverdier og inngrep i Østmarka for å kunne ta stilling til hvorvidt naturmangfoldlovens krav til nasjonalpark er oppfylt. Direktoratet mener det er naturfaglig og juridisk grunnlag for opprettelse av en nasjonalpark under forutsetning av tilbakeføring eller endring av ulike inngrep i området. Miljødirektoratet peker spesielt på veier og dammer.

Klima- og miljødepartementet vurderer nå direktoratets tilrådning. Vi vurderer både problemstillingene representanten Myhrvold tar opp og hvilke arealer som kan være mest aktuelle for en fremtidig nasjonalpark. I løpet av mai skal jeg også ha hørings- og dialogmøter med berørte kommuner og ulike organisasjoner om Østmarka. Jeg vil lytte til disse, og ta med meg deres synspunkter inn i de vurderingene og avveiningene vi nå gjør. Jeg har derfor foreløpig ikke konkludert på spørsmålene som representanten Myhrvold tar opp, men kan forsikre om at dette er viktige spørsmål som blir grundig belyst i det arbeidet som nå gjøres før en verneplanprosess settes i gang.

SPØRSMÅL NR. 1548

Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 8. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

I både Jeløya- og Granavold-plattformen står det: «Lokal medvirkning og aksept er en forutsetning for opprettelse av nye nasjonalparker, men det åpnes for å ta regionale hensyn (for eksempel Østmarka)».

Hvordan vil statsråden sikre lokal medvirkning og hva legger statsråden i formuleringen «lokal aksept» i denne forbindelse?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har tidligere uttalt en tydelig målsetting om etablering av nasjonalpark i Østmarka.

Svar:

Lokal medvirkning er viktig for å oppnå gode resultater innenfor klima- og miljøpolitikken. Det gjelder også ved opprettelsen av nye verneområder, og ved forvaltning av verneområdene. Mange har særlig fokus på nasjonalpark-

ene, og jeg er glad for at det er et stort engasjement knyttet til disse aller viktigste perlene i norsk natur.

Verneplanprosesser er ressurskrevende. Særlig gjelder det nasjonalparkprosesser som kan berøre relativt store arealer som på ulik måte er av betydning for mange mennesker. I utgangspunktet bør derfor alle berørte kommuner være enige om å starte verneplanprosesser der siktemålet er å opprette nasjonalparker. Samtidig skal nasjonalparker ivareta nasjonale og i noen tilfelle regionale naturverdier. Det bør derfor ikke være slik at enkeltkommuner kan hindre oppstart av verneprosesser når slike verdier skal sikres for framtidige generasjoner.

Når det er besluttet å starte en verneplanprosess, skal den være en god, inkluderende og demokratisk. Da vil bl.a. kommunene spille en viktig rolle gjennom hørings- og dialog gjennom hele prosessen. Medvirkning og gode saksbehandlingsrutiner er forankret både i naturmangfoldloven §§ 41-43, rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, utredningsinstruksen og forvaltningsloven.

I det forberedende arbeidet som nå pågår om Østmarka, skal jeg i løpet av mai ha dialogmøter med de berørte kommunene og ulike organisasjoner. Jeg vil lytte til disse,

og ta med meg deres synspunkter inn i de vurderingene og avveiningene vi nå gjør vedrørende oppstart av en nasjonalparkprosess i Østmarka.

SPØRSMÅL NR. 1549

Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hva har samlet nettleie i Norge vært i perioden 2006 til 2018, og hvor stor del av nettleien i denne perioden og årlig er utløst av nye og kommende utenlandskabler, i form av oppgradering av linjenettet og eller nye linjer i Norge?

BEGRUNNELSE:

Når det bygges nye utenlandskabler for strøm krever det store direkte investeringer i selve kabelen, samt indirekte investeringer knyttet til oppgradering av eksisterende linjenett eller bygging av nye linjer innenlands for å ha tilstrekkelig overføringskapasitet fram til disse kablene.

Disse investeringene påvirker nettleien, som blant annet skal dekke avkastning på investert kapital.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fastsetter årlig en inntektsramme for hvert nettselskap. Inntektsrammen fastsettes slik at tillatt inntekt over tid skal dekke kostnadene ved drift og vedlikehold av nettet, og gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Inntektsreguleringen er utformet slik at en investering gir økt inntektsramme og dermed økt nettleie fra det året anlegget settes i drift.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over landsgjennomsnittlig nettleie og samlet tariffgrunnlag i strømmettet for perioden 2006-2018:

År	Nettleie (øre/kWh)	Samlet tariffgrunnlag i strømmettet (mill. kr)
2006	24,9	14 235
2007	24,2	15 236
2008	24,4	16 679
2009	25,6	18 754
2010	28,5	22 395
2011	28,9	18 833
2012	27,3	18 073
2013	27,4	24 950
2014	26,9	21 207
2015	26,8	22 377
2016	27,6	26 844
2017	29,0	25 368
2018	30,2	28 236

Kilde: NVE. Løpende priser.

I perioden 2006-2018 ble to nye utenlandsforbindelser i driftsatt, en til Nederland i 2008 (NordNed) og en til Danmark i 2014 (SK4). Utenlandsforbindelsene er underlagt samme regulering som øvrige nettanlegg, og investeringskostnadene ved NorNed og SK4 har bidratt til å øke Statnetts inntektsramme i den aktuelle perioden. Utenlandsforbindelsene genererer samtidig flaskehalsinntek-

ter som i sin helhet inngår som reduksjon i tariffgrunnlaget for transmisjonsnettet. Jeg redegjorde i brev av 20. februar 2019 at de eksisterende utenlandsforbindelsenes netto bidrag til redusert nettleie var om lag 2,8 mrd. kroner i perioden 2006 til og med juni 2018, og ga også en oversikt over utenlandsforbindelsenes årlige nettovirkninger for nettleien.

Etablering av nye utenlandsforbindelser kan innebære behov for investeringer i det innenlandske transmisjonsnett. I Statnetts konsesjonssøknad for forbindelser til Tyskland (NordLink) og Storbritannia (NSL) ble en andel av kostnadene ved forsterkning av transmisjonsnett på Sørvestlandet inkludert i oversikten over nytte og kostnader ved å etablere utenlandsforbindelsene. Ettersom disse forsterkningene forventes å ha nyttevirkinger utover å legge til rette for økt kraftutveksling, er det en andel av investeringskostnadene som er allokert utenlandsforbindelsene.

For å eie og drive utenlandsforbindelser for strøm fra Norge stilles det krav om konsesjoner etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen gjennomgås alle samfunnsmessige virkninger ved prosjektet. Inntektene som kan skapes

gjennom økt kraftutveksling avveies da mot de samlede kostnadene, herunder også eventuelle kostnader i det innenlandske nettet. Kun prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme kan tildeles konsesjon.

NordLink og NSL er planlagt i driftsatt i henholdsvis 2020 og 2021. Forbindelsene vil ikke påvirke tariffgrunnlaget før de settes i drift, verken investeringskostnadene eller flaskehalsinntektene. Det er gjort oppgraderinger i transmisjonsnett som blant annet legger til rette for kraftutveksling, og enkelte av disse anleggene er satt i drift og påvirker derfor tariffgrunnlaget i den etterspurte perioden. Ettersom disse oppgraderingene er begrunnet i et sammensatt behov, er det imidlertid krevende å anslå på en presis måte hvor stor andel av denne økningen i tariffgrunnlaget som er utløst av utenlandsforbindelsene.

SPØRSMÅL NR. 1550

Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 8. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Statsråden svarte på et skriftlig spørsmål 9. januar 2019 at ferdig forhandla byvekstavtaler ikke blir lagt fram for Stortinget.

Men Buskerudbypakke 2 (BBP 2) skal vel legges fram for Stortinget før byvekstavtalens innhold skal forhandles, og kan statsråden si - i lys av en viss politisk uro i Drammen og omegn - når BBP2 kan komme til stortinget - og kan han opplyse om belønningsmidlene til kollektivsatsinger kan påregnes om Buskerudbypakka blir trukket tilbake?

Svar:

Bompengeproposisjonar om bypakkar blir lagt fram for og behandla av Stortinget på vanleg måte. Byvekstavtalar blir til gjennom forhandlingar med lokale styresmakter og blir ikkje lagt fram for Stortinget til behandling.

Eg registrerer at det no pågår ein politisk diskusjon i Drammen om bompengefinansiering. All bompengefinansiering krev lokale initiativ og fleirtalsvedtak i kommunane som tek desse initiativa. I tillegg må det vere reell vilje til å garantere for inntektene frå bompengeselskapet. Dagens regjering tek ikkje initiativ til bompengar, og pålegg heller ikkje dette utan lokalpolitisk tilslutning. Framleggingstidspunkt av ein eventuell Buskerudbypa-

kke avheng dermed av både KS2 og av lokalpolitiske vedtak.

Dersom det ikkje lenger er lokalpolitisk tilslutning til bypakka, vil eg naturlegvis framleis ha kontakt med lokale myndigheiter om vidare handtering.

SPØRSMÅL NR. 1551**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 13. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser vil en ekstra utgift til bombeflyet F-35 på 14 eller 8,2 milliarder, som dekkes inn på Forsvarets budsjetter, få for Hæren, Sjøforsvaret og Heimevernet, og hvilken pris i amerikanske dollar anslår Forsvaret på de resterende flyene som enda ikke er betalt for?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har det kommet frem at kostnadene for kjøpet av bombeflyet F-35 trolig vil bli høyere enn tidligere antatt, og at Stortinget ikke er blitt orientert om dette.

Ifølge Bergens Tidende (BT) ligger det an til at Forsvaret vil måtte dekke inn 14 milliarder av den antatte kostnadsøkningen for bombeflyet fra egne budsjetter i årene som kommer. På statsbudsjettet for 2019 utgjør det mer enn de totale bevilgningene til Hæren (kapittel 1731), Sjøforsvaret (kapittel 1732), Heimevernet (1734) og Etterretningstjenesten (1735) til sammen for inneværende år. Etter BTs beregninger vil Forsvaret årlig bli nødt til å dekke inn to milliarder fra Forsvarsbudsjettet fram til 2025. Det betyr årlige kutt tilsvarende hele 2019-bevilgningen til Heimevernet og i tillegg et kutt på mer enn 10 prosent av størrelsen på Hærens 2019-budsjett.

Forsvarsforsker Ståle Ulriksen ved Sjøkrigsskolen har uttalt at dette vil gjøre det umulig å følge opp store deler av Forsvarets langtidspan. Leder i Befalets fellesorganisasjon, Jens Jahren sier denne økonomiske belastningen vil få «dramatiske følger for Forsvarets operative evne».

Regjeringen hevder Forsvarets inndekning av økte utgifter vil bli 8,2 milliarder, ikke 14, milliarder. Men også om det tallet skulle være riktig vil det bety en betydelig innskrenking av muligheten til å prioritere Forsvarets defensive kapasiteter i Hæren, Heimevernet og Sjøforsvaret i årene frem til 2025.

I tillegg til den nevnte antatte prisøkningen, som BT har anslått til 16 milliarder, hvorav Forsvaret selv vil måtte dekke inn størsteparten, kommer risikoen for enda et påslag som følge av en høyere dollarkurs enn beregnet. Forsker i statistisk sentralbyrå, Håkon Tretvoll skriver Dagens Næringsliv 2. mai at Forsvaret har basert seg på utdaterte anslag for vekslingskurs mellom dollar og norske kroner, og at anslaget for prisvekst ville vært 6 milliarder kroner høyere, om man brukte et oppdatert anslag for vekslingskurs.

Svar:

Forsvarsdepartementet har i Prop. 1 S (2018-2019) redegjort for det samlede kostnadsbildet for innfasingen av kampflysystemet F-35. I denne proposisjonen beskrives kostnadsbildet for selve kampflyanskaffelsen (kap. 1761, post 45), samt kostnadsbildet for baseløsning (kap. 1761, post 47) og kostnadsbildet for gjennomføringskostnadene (kap. 1761, post 01).

I likhet med alle andre store statlige prosjekter har kampflyanskaffelsen (kap. 1761, post 45) en kostnadsramme som i henhold til statens prosjektmodell er det kostnadsnivå Stortinget har fastsatt. Denne utgjør det øvre finansielle taket for prosjektet, og er rammen det rapporteres mot. Kostnadsrammen for kampflyanskaffelsen er 85,1 mrd. i 2019-kroner.

Styringsrammen, som vi har omtalt som styringsmålet, er det kostnadsnivå utøvende etat forventes å holde prosjektet innenfor, basert på oppdrag fra ansvarlig departement. Dette er dermed en målsetting for prosjektlederen. Styringsmålet for kampflyanskaffelsen er på 74,6 mrd. 2019-kroner.

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse som blant annet har til formål å gi et oppdatert anslag for hva anskaffelsens sluttkostnad kommer til å bli. Dette er et øyeblikksbilde av kampflyanskaffelsens forventede kostnad. I årene etter at kampflyanskaffelsen ble besluttet, har dette anslaget variert som følge av en rekke faktorer, der den mest dominerende har vært vekslingskursen mellom norske kroner og amerikanske dollar. Forventet kostnad har i perioden ligget både over og under det prisjusterte styringsmålet, men hele tiden under kostnadsrammen. Forventet kostnad fra usikkerhetsanalysen som lå til grunn for 2019-budsjettet er anslått til 82,7 mrd. kroner.

Finansieringen av kampflyanskaffelsen håndteres innenfor rammen av de langsiktige investeringsplanene og de årlige justeringene som gjøres av disse, samt innenfor rammene av de årlige budsjettene. Dette inkluderer håndtering av tilleggsfinansieringen som sikrer at kampflyanskaffelsen ikke legger beslag på mer enn om lag 30 prosent av Forsvarets investeringsmidler i anskaffelsesperioden. Så langt har vi ikke måttet skyve på andre prosjekter for å finansiere kampflyanskaffelsen.

Dersom alle parametere i usikkerhetsanalysen omtalt i Prop. 1 S (2018-2019) forblir uendret, vil kampflyanskaffelsens sluttkostnad være 8,1 mrd. kroner over styringsmålet, men 2,4 mrd. kroner under kostnadsrammen. Imidlertid vil en rekke forhold kunne endre på anslaget

for forventet sluttkostnad for anskaffelsen. Hvorvidt anskaffelsen vil kunne holdes innenfor styringsmålet, vil avhenge av effekten av de kostnadsreducerende tiltak som gjennomføres, utfallet av framtidige forhandlinger, og ikke minst utviklingen av valutakursen de neste seks årene. Derfor er det for tidlig å angi bevilgningsbehovet for kampflyanskaffelsen i de gjenstående årene av anskaffelsen. Dersom det blir behov for å benytte hele eller deler av usikkerhetsavsetningen, vil regjeringen vurdere dette bevilgningsbehovet helhetlig opp mot andre prosjekter og øvrige satsingsområder. Dette vil regjeringen på

ordinær måte komme tilbake til i de årlige budsjettproposisjonene.

Prisen for de norske flyene som leveres i 2019 er 90,2 millioner amerikanske dollar pr fly. Prisen på de flyene som er planlagt levert i årene 2020 til 2024 er forventet å ligge mellom 86 og 90 millioner amerikanske dollar pr fly. Siden forhandlingene så langt ikke er gjennomført for disse flyene, er endelig pris ikke avklart.

Når det gjelder valg av metode for valutaberegninger, viser jeg for øvrig til vedlegg 2 i Prop. 73 S (2011-2012) og mitt svar på spørsmål nr. 1539 fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken.

SPØRSMÅL NR. 1552

Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 10. mai 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Flere klynger nærmer seg slutten av perioden med støtte samtidig som regjeringen har en gjennomgang av hele virkemiddelapparatet. Dette skaper stor usikkerhet blant bedrifter og andre involverte aktører, noe som er svært uheldig.

Hvordan sikrer ministeren videreføring av vellykkede klynger mens gjennomgangen pågår og frem til eventuell ny virkemiddelstruktur er bestemt?

Svar:

Vi har, og skal ha, omstillingsdyktige bedrifter og sterke næringsmiljøer i Norge. Klyngeprogrammet (Norwegian Innovation Clusters) er et effektivt og godt næringspolitisk virkemiddel for å støtte utviklingen av klynger over hele landet. Regjeringen vil derfor styrke gode næringsmiljøer gjennom en videreutvikling av klyngeprogrammet. Dette er i tråd med regjeringsplattformens mål om å legge til rette for næringsklynger som drivkraft for innovasjon.

Det norske klyngeprogrammet ble evaluert i 2017. Evalueringen viser at programmet i hovedsak fungerer godt, særlig for nyetablerte klynger. Den inneholder mange faglig gode vurderinger, og gir viktige innspill til hvordan et velfungerende klyngeprogram bør innrettes. Evalueringen peker på at effekten av klyngeprogrammet, slik det er innrettet i dag, avtar over tid. En annen utfordring er at programmet er tidsavgrenset og det har vært usikkerhet knyttet til hva som skjer når støtteperi-

oden utløper. Dette er det behov for å se nærmere på, slik at støtten som ytes bidrar til størst mulig jobb- og verdiskaping. Innovasjon Norge foretar nå en egen evaluering av de modne klyngene, som vil gi ytterligere innspill til denne vurderingen.

Jeg vil også selv ha dialog med de berørte miljøene før endelig beslutning om den videre innretningen av programmet.

Regjeringen har satt i gang en helhetlig gjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet med sikte på mål om mest mulig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser ut av de midlene vi kanalisere gjennom virkemiddelapparatet. Denne gjennomgangen tar sikte på å gi et bedre tilbud til bedriftene, blant annet gjennom å se på virkemiddelapparatets brukervennlighet, grenseflatene mellom virkemiddelaktørene og samspillet mellom virkemidler på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Bedriftene i klyngene er hyppige brukere av ordninger fra virkemiddelapparatet, og jeg ser frem til hvordan anbefalingene fra gjennomgangen kan bidra til forbedringer for dem og norsk næringsliv for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 1553**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 13. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan ser statsråden på bekymringsmeldingene fra kommuner i opptaksområdet og fra tillitsvalgte og ansatte ved Helgelandssykehuset om at sykehusprosessen er uoversiktlig og lite åpen?

BEGRUNNELSE:

Det har kommet mange bekymringsmeldinger knyttet til sykehusstrukturer på Helgeland. Fra ordførere er det kommet et åpent brev om det prosessuelle rundt ressursgruppas arbeid og tillitsvalgte melder om manglende innflytelse over prosessen. Flere har påpekt at prosessen per nå er uoversiktlig og i liten grad åpen.

Svar:

Planlegging og utredning av ny sykehusstruktur på Helgeland har pågått i mange år. Allerede i 2015 godkjente jeg at Helgelandssykehuset kunne sette i gang et arbeid for å endre sykehusstrukturen. Helse Nord opplyser at det er utfordrende å finne den best mulige sykehusstrukturen for Helgeland, som har en liten befolkning spredt over et stort område. Helgeland har i dag tre akuttsykehus.

Helgelandssykehuset nedsatte som kjent en ressursgruppe for å få innspill fra eksternt hold. Styret ved Helgelandssykehuset vedtok mandat og var delaktig i prosessen med sammensetning av ressursgruppen. I styret sitter fire ansattrepresentanter.

Den eksterne ressursgruppen skulle bruke sine erfaringer, faglige kunnskap og kompetanse og gi råd basert på relevant informasjon fra tidligere faser i prosjektet, fra andre relevante prosjekter og fra Nasjonal helse- og sykehusplan.

Helse Nord opplyser at ressursgruppens arbeid også ble gjennomført som et eksternt arbeid og at Helgelandssykehuset ikke hadde innblikk i, eller mulighet til, å påvirke ressursgruppens arbeid eller konklusjoner før disse ble presentert i den foreløpige rapporten desember 2018. Ressursgruppens arbeid var ute på bred høring, før de ga sin endelige anbefaling i mars 2019.

I tillegg til tilrådingen fra den eksterne ressursgruppen, ba styret i Helgelandssykehuset om ytterligere vurdering av ni ulike forhold som ble belyst gjennom styreseminarer og utredninger vinter/vår 2019. Neste fase i arbeidet med å sikre et godt beslutningsgrunnlag er å gjennomføre en samfunnsanalyse av endret sykehusstruktur i et langsiktig perspektiv

Helse Nord opplyser at Helgelandssykehuset har gjennomført en åpen og transparent prosess hele veien, og har lagt stor vekt på sporbarhet. Alt av innspill og dokumenter er fortløpende offentliggjort på foretakets nettsider. I tillegg er styremøter og styreseminarer der 2025-prosessen har vært på sakskartet vært streamet og gjort tilgjengelig for alle ansatte og innbyggere. Opptakene ligger åpent tilgjengelig på Helgelandssykehusets nettsider slik at det som er sagt og vedtatt er etterprøvbart for alle.

SPØRSMÅL NR. 1554**Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Bane NOR Eiendoms planer om å bygge Trondheims største hotell på Nyhavna berører det byøkologiske forsøksområdet Svartlamon.

Er statsråden enig i at konsekvenser for Svartlamon må vises særskilt oppmerksomhet i denne saken?

BEGRUNNELSE:

"Det er en glede å kunne annonsere at vi skal åpne det som blir Trondheims største hotell", sa administrerende direktør i Scandic Hotels Norge i en pressemelding datert 15. august 2018. Pressemeldingen kom før grunneieren Bane NOR Eiendom hadde vært i sitt første møte med reguler-

ingsmyndighet Trondheim kommune. Saken har ennå ikke vært til politisk behandling.

Bane NOR Eiendom er et datterselskap av Bane NOR SF, som er heleid av staten.

Den aktuelle tomte med adresse Maskinistgata 2 ligger i et viktig byutviklingsområde på Nyhavna, og grenser til det byøkologiske forsøksområdet Svartlamon. I forbindelse med detaljregulering av Reina, som er et annet planområde i nærheten av Svartlamon, skriver rådmannen i Trondheim kommune følgende:

"Svartlamon er et byøkologisk forsøksområde med definerte grenser mot omkringliggende områder. Men med sin spesielle karakter, er området og det samfunnet området danner grunnlag for, også sårbart. I planer som berører Svartlamon, må konsekvenser for beboerne og området vies særskilt oppmerksomhet. Utredningen bør gjøres av en uavhengig part."

Svar:

Regjeringa utøver sitt eigarskap med utgangspunkt i eigarskapspolitikken som er fastlagt i Meld. St. (2013–2014)

Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen). Meldinga uttrykker alle forventningane regjeringa har til selskap med statleg eigardel og sett soleis ei heilskapleg, profesjonell og føreseieleg ramme for det statlege eigarskapet.

Eigarskapsmeldinga uttrykkjer tydelege forventningar til arbeidet selskapa gjer på området berekraft og samfunnsansvar, irekna klima- og miljøområdet. Forventningane på klima- og miljøområdet er særleg knyta til nasjonale og internasjonale klimamål og korleis desse skal kunne nås. Staten som eigar fylgjer opp desse forventningane og andre forventningar til ei etisk forsvarleg drift i den ordinære eigardialogen med selskapa.

Styret i Bane NOR har ansvaret for å vurdere korleis forventningane frå staten som eigar best kan fylgjast opp. Eg forventar at Bane NOR har dei same forventningane til sitt datterselskap Bane NOR Eiendom. Eg legg til grunn at Bane NOR har god kontakt med kommunen, som er plan- og arealmynde i den vidare prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1555

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 10. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hvor stort er potensialet for produksjon av ny kraft ved oppgradering av de eksisterende vannkraftverkene, hvor stort er potensialet når vi også tar med utvidelser og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre at vi gjennomfører de rene oppgraderingsprosjektene?

BEGRUNNELSE:

I kraftdebatten hevdes det ofte at det er et stort potensiale for å hente ut mer fornybar kraft ved oppgradering av eksisterende vannkraftverk. I debatten blandes ofte potensialet for oppgradering sammen potensialet for utvidelser. Utvidelser av eksisterende vannkraftverk kan ha store negative konsekvenser og det er derfor viktig å skille mellom oppgradering og utvidelse.

Svar:

Representanten viser i begrunnelsen for spørsmålet til at begrepene opprusting og utvidelse av vannkraftverk

gjernes blandes sammen i det offentlige ordskiftet. Det er en observasjon jeg deler.

Med opprusting menes tiltak i eksisterende vannkraftverk som øker kraftproduksjonen uten at kraftverket bruker mer vann. Den økte kraftproduksjonen fra opprustingsprosjekter skriver seg fra økt virkningsgrad i elektromekanisk utstyr og reduserte tap i vannveiene. Opprusting krever normalt ikke tillatelse fra energimyndighetene.

Utvidelser innebærer økt bruk av vann, enten fra nye overføringer eller fra økt utnyttelsesgrad i vassdraget, og kan dermed ha virkninger som berører allmenne eller private interesser i en slik grad at det kreves konsesjonsbehandling. Miljøvirkningene fra utvidelser kan være sammenlignbare med miljøvirkningene fra nye vannkraftverk.

Begrepsparet opprusting og utvidelse er nyttig fordi det beskriver en type prosjekter der det reinvesteres i vannkraftverk for å øke produksjonen. Ofte gjøres det en opprusting i forbindelse med en utvidelse, for eksempel ved at det etableres ny kraftstasjon. Blant annet på grunn

av slike sammenhenger er det ikke enkelt å fastslå nøyaktig potensialet for ren opprusting. Det er likevel ikke tvil om at det vesentligste av potensialet for opprusting og utvidelse skriver seg fra utvidelsene.

I Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030 er det teknisk-økonomiske potensialet for ny kraft gjennom opprustning og utvidelser anslått til en årsproduksjon på 6 TWh. I meldingen er det lagt til grunn at mindre enn 10 pst. kan tilskrives opprustning. Til sammenlikning er det anslått et teknisk-økonomisk potensial på 50 TWh i vassdrag som er vernet mot kraftutbygging.

Den norske kraftforsyningen har en markedsbasert organisering. Generelt er det ikke grunn til å tro at eierne av norske vannkraftverk lar være å gjennomføre lønnsomme investeringer. Om lag halvparten av de norske vannkraftverkene har vært gjennom opprusting og/eller

utvidelse de siste 20 årene. Ved utgangen av første kvartal 2019 var nær 0,9 TWh ny vannkraftproduksjon fra slike prosjekter under bygging.

Jeg vil arbeide for at reinvesteringene i norsk vannkraft gjøres på en måte som best mulig ivaretar hensynet til kraftproduksjon, fleksibilitet, flomdemping, vannmiljø og friluftsliv mv. Energimyndighetene prioriterer behandlingen av konsesjonssøknader om opprustings- og utvidelsesprosjekter, slik regjeringen varslet i energimeldingen. Jeg vurderer det ikke som aktuelt å innføre nye støtteordninger for opprustingsprosjekter eller andre former for produksjon av fornybar energi til norsk kraftforsyning. Vannkraftbeskatningen vil bli vurdert av kraftskatteutvalget som tidligere er satt ned av Finansdepartementet. Utvalget skal levere sin rapport i oktober.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 9. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hva synes statsråden om at Språkrådets faglige råd knyttet til navneskifter overses, og hva gjør dette med Språkrådets legitimitet?

BEGRUNNELSE:

Språkrådet er statens rådgivende organ i spørsmål som gjelder det norske språk, og har kort oppsummert oppgaven med å bevare, normere og informere om det norske språket. I stadig flere tilfeller har Regjeringen valgt å overse Språkrådets faglige råd ved opprettelsen av nye navn på allerede kjente deleide eller heleide statlige virksomheter, samt kommuner og regioner. Eksempler på navn Språkrådet har advart mot, men regjeringen likevel godkjent, er Mesta, Bane Nor, Equinor, OsloMet, kommunenavnet Fjord, regionnavnet Vestland, Innlandet, samt Vy. Ved slike navneskifter brukes det store summer av fellesskapets midler, og det bør være gode grunner til at kjente merkenavn skal få nye navn. Når Språkrådets faglige råd igjen og igjen overses av myndighetene, mister Språkrådet naturlig nok legitimitet. Når folk reagerer på den siste tids navnebytter er det delvis fordi man ikke ser behovet for nye navn, og fordi pengebruken på disse navneskiftene oppleves som hinsides. Det provoser-

er mange at reklamebyråenes forslag til navn lyttes til i større grad enn Språkrådets faglige råd.

Svar:

Språkfaglige og språkpolitiske hensyn er viktige når det skal fastsettes navn på statlige og statstilknyttede organer, institusjoner og selskaper. Derfor har Kulturdepartementet fastsatt rutiner for konsultasjoner med Språkrådet i slike saker. Hensikten er å sikre at navnesaker får en god språkfaglig behandling.

I arbeidet med nye kommunenavn og fylkesnavn la Kommunal- og moderniseringsdepartementet opp til at Språkrådet skulle konsulteres. Språkrådet ga råd både til kommuner, fylkeskommuner og departementet.

Jeg har merket meg bekymringen over at de språkfaglige konsultasjonsrutinene ikke følges opp i tilstrekkelig grad, og at statlige virksomheter som konsulterer Språkrådet, i flere tilfeller har valgt å ikke følge rådene de får. Dette kan ha negative konsekvenser for den samlede oppfølgingen av språkpolitikken. Derfor sendte jeg 18. oktober 2018 et brev til de andre departementene med en påminnelse om konsultasjonsrutinene. Jeg orienterte om at staten har som ideal å skrive korrekt og forståelig, og at det ikke er anledning til vedta navneform-

er som direkte bryter med rettskrivingen. I brevet ba jeg om at underliggende etater blir minnet om rutinene.

Språkrådets samfunnsoppdrag er å bidra til at språkpolitikken som Stortinget har vedtatt, etterleves. I arbei-

det med framlegg til en helhetlig språklav og ny språkmelding vil jeg se på hvordan vi kan styrke Språkrådets rolle og mandat i oppfølging av språkpolitikken. Det er viktig for at språket vårt skal stå sterkt også i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1557

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 10. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Rektor ved Nord universitet har innstilt på nedlegging av studiested Nesna og Sandnessjøen, samt en utarming av flere studiesteder. På Helgeland er det stor mangel på kvalifiserte lærere og sykepleiere, og en nedlegging her vil forverre situasjonen.

Hvordan stiller statsråden seg til et universitetsstyres rett til legge ned et samfunn som Nesna, og den lærerutdanninga som er opprettet av Stortinget der?

Svar:

Universitetene og høyskolene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. De institusjonene som har gjennomført sammenslåingsprosesser må sørge for å sikre høyere utdanning og forskning av høy kvalitet gjennom gode fagmiljø, samtidig som regionene får tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor, er en del av ansvaret til styret for institusjonen. Det er styrene som kjenner egne behov, begrensninger og muligheter best, og derfor er det styrene som har fått ansvaret for organiseringen av institusjonene.

Som statsråd og eier er jeg opptatt av at universitetene og høyskolene både skal vurdere hvordan de best mulig kan tilby utdanning og forskning av høy kvalitet, og samtidig klare å levere kandidater som nærings- og arbeidslivet i regionen etterspør. Det er viktig at de gjør begge deler.

I et brev til styret ved Nord universitet har jeg derfor vist til at det er viktig at styret vurderer hvilke konsekvenser studiestedstrukturen kan få for andre deler av arbeids- og samfunnslivet i regionen, og hvordan behovene kan ivaretas på de stedene som kan få de mest betydelige endringene. Fastsetting av ny studiestedstruktur vil innebære vanskelige avveininger av hvordan ressurser best

kan benyttes for at universitetet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og utdanner kandidater som arbeidslivet og regionen etterspør.

Jeg mener det er positivt at styret i Nord universitet har besluttet å sende administrasjonens rapport, som ble behandlet på styremøtet 30. april, på en bred høring før endelig beslutning etter planen fattes i slutten av juni. Styret har bedt om at det gjøres noen ytterligere vurderinger, slik at disse – sammen med ulike innspill – kan være del av beslutningsgrunnlaget. Rikspolitikere, lokalpolitikere, representanter for arbeids- og næringsliv kan og bør være opptatt av disse spørsmålene og ha klare synspunkter. Vi trenger mer, ikke mindre engasjement om og for universitets- og høyskolesektoren.

SPØRSMÅL NR. 1558**Innlevert 2. mai 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 16. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at kvinners rett til en følgetjeneste ikke nå smuldrer opp på grunn av svake helsebudsjetter, og hvordan håndterer statsråden den prekære situasjonen som nå har oppstått i følgetjenestetilbudet?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet har omlagt finansieringen av følgetjenestene for gravide fra HELFO til RHFene. Men vår underfinansierte helsetjeneste har ikke hatt kapasitet til å overta denne oppgaven, og nå ser vi at følgetjenestetilbud legges ned. Følgetjenesten er en rettighet for kvinner som har over 90 minutters reisevei fra sitt eget hjem til planlagt fødested. Jordmorforbundet sendte 15. mars et brev til departementet for å få svar på hvordan situasjonen skulle håndteres, men de har enda ikke mottatt svar. Vi ber derfor statsråden om å svare Stortinget.

Svar:

De regionale helseforetakene har hatt ansvar for beredskap for følgetjeneste og for selve følgetjenesten fra 2010. Folketrygden har imidlertid dekket enkelte tjenester utført av jordmor siden 2010. I Prop. 1 S (2017-2018) varslet Helse- og omsorgsdepartementet at ansvarsforholdene mellom folketrygden og de regionale helseforetakene skulle tydeliggjøres.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte våren 2018 forslag til endringer i forskrift om utgifter til jordmorhjelp på høring. Høringsnotatet inneholdt blant annet følgende forslag om endringer:

- Overføre finansieringsansvaret for fødselshjelp ved jordmor som skjer under følgetjeneste/transport fra folketrygden til regionale helseforetak.
- Tydeliggjøre ansvarsforhold rundt beredskap for følgetjeneste til fødeinstitusjon.

I tillegg til å tydeliggjøre ansvaret for organisering og finansiering av jordmorhjelp mellom kommuner og regionale helseforetak, var bakgrunnen for forskriftsendringene å klargjøre tolkning og bruk av enkelte takster for å sikre lik praksis for godtgjørelse for jordmorhjelp for Helfo i hele landet. I høringsnotatet ble det uttrykt en klar intensjon om at jordmødrene fortsatt skal få godtgjort for det arbeidet de faktisk utfører. Videre ble helseforetakene i høringsnotatet anbefalt å gjennomgå sine avtaler med kommunene og påse at disse er oppdaterte med hensyn til finansiering.

Endringene i forskriften trådte i kraft 1. oktober 2018. Fra 2018 ble 1. mill. kroner overført fra folketrygden til de regionale helseforetakenes basisbevilgninger. Midlene som er overført fra trygden dekker de regionale helseforetakenes ansvar for fødselshjelp ved jordmor under følgetjeneste/transport til institusjon (kostnadsberegnet til om lag 0,4 mill. kroner) og for beredskap som regionale helseforetak har ansvar for (kostnadsberegnet til om lag 0,6 mil. kroner). Endringene er gjort innen en kostnadsnøytral ramme slik at de samlet sett ikke anslås å ha økonomiske konsekvenser for staten.

Jeg viser for øvrig til at det var Stoltenberg II-regjeringen som i 2010 overførte ansvaret for følgetjenesten fra folketrygden til helseregionene. Overføringen omfattet både leger og jordmødre, og det ble flyttet 3,6 mill. kroner i 2012. Justeringen som ble gjort i 2018 utgjør som nevnt over 1 mill. kroner.

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av henvendelsen fra Norsk sykepleierforbund/Jordmorforbundet NSF sendt et brev til de regionale helseforetakene, og bedt om tilbakemelding. Helse- og omsorgsdepartementet vil svare Norsk sykepleierforbund med bakgrunn i tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene.

Avslutningsvis viser jeg til at jeg har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å kartlegge følgetjenesten i sine regioner. Det er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra våren 2018.

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 14. mai 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Statsministeren vil hente ut foreldreløse norske barn fra flyktningeleirer i Syria. For norske barn i Syria som ikke er foreldreløse har statsministeren sagt at det kan bli aktuelt å hente disse, dersom foreldrene gir samtykke til å skilles fra barna.

Hvilke rettslige prinsipper legger statsministeren til grunn når regjeringen vurderer at å skille barn fra deres mødre ikke er et brudd på Grunnloven og barnekonvensjonen om å legge til grunn barnas beste?

BEGRUNNELSE:

Norske barn av foreldre med tilknytning til IS lider i syriske flyktningeleire. Redd Barna beskriver situasjonen i flyktningeleirene som uholdbare og sier at det haster med å få barna ut derifra. Flere barn har dødd av underernæring og sykdom.

Statsministeren har uttalt at norske myndigheter vil hente ut foreldreløse norske barn, og norske barn hvor mødrene aksepterer at barna hentes ut uten at de får følge med.

Etter barnekonvensjonen paragraf 3 og Grunnloven paragraf 104 skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og beslutninger som berører barn. Det er vanskelig å forstå at å skille mor og barn gjøres ut i fra en betraktning av at det er det beste for barna. Regjeringens alternativ er at barna sammen med mor blir igjen flyktningeleirene. Det er vanskelig å se at det er i tråd med den norske Grunnloven.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Une Bastholm til statsministeren som hun har bedt meg svare på.

Situasjonen til de antatt norske barna i flyktningeleire i Syria er uoversiktlig, og regjeringen arbeider med kartlegging av hvem og hvor de er. Konsulær bistand gis til norske borgere. Ikke alle barn med tilknytning til Norge er norske statsborgere. Det er viktig å avklare barnas identitet og statsborgerskap.

Ved vurdering av om norske myndigheter skal tilby konsulær bistand som berører barn, vil hensynet til barnets beste inngå i en individuell helhetsvurdering. Andre hensyn vil også kunne være relevante, som sikkerhetssituasjonen på stedet, humanitære hensyn, lokal lovgivning, tilknytning til Norge og oppholdslandet, tilgjengelige konsulære ressurser og grunnleggende nasjonale sikker-

hetsinteresser. I hver enkelt sak må det gjøres en konkret helhetsvurdering, og barnets beste vil være et hensyn som tillegges stor, men ikke nødvendigvis avgjørende, vekt.

Uten å ta stilling til barnekonvensjonens anvendelsesområde, ser jeg grunn til å påpeke at når barnekonvensjonen fastsetter at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger som berører barn, utelukker ikke dette at også andre viktige hensyn kan tillegges like stor eller større vekt i en konkret helhetsvurdering og dermed bli avgjørende. Denne forståelsen av konvensjonens bestemmelse om barnets beste har langvarig støtte i retts- og forvaltningspraksis. En slik forståelse ble også lagt til grunn av regjeringen Stoltenberg II i Meld. St. 27 (2011-2012) Barn på flukt. Det er også sikker rett at Grunnlovens bestemmelse om barnets beste må forstås på samme måte.

Saker der barn er involvert er særlig krevende, og foreldreløse barn er en helt særskilt kategori av sårbare personer. På grunn av deres sårbare stilling vil regjeringen derfor prioritere disse barna.

For norske barn med foreldre i live, legger regjeringen til grunn at foreldre må samtykke før barna eventuelt hentes ut og tas til Norge uten at foreldrene selv blir med. Et samtykke må nødvendigvis være både fritt og informert. Det ville være et tilbud fra norske myndigheter og opp til foreldrene å avgjøre.

SPØRSMÅL NR. 1560**Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

I Granavolden-plattformen står det: "Utarbeide en plan for å oppfylle Norges klimaforpliktelser med 45 prosent innenlandsk reduksjon i ikke-kvotepliktig sektor når en avtale med EU om felles oppfyllelse er på plass".

Når vil planen blir ferdigstilt og lagt frem, og er den under arbeid?

BEGRUNNELSE:

Det er avgjørende å få på plass en konkret plan for hvordan Norge skal kutte sine klimagassutslipp, både i kvotepliktig, men spesielt i ikke-kvotepliktig sektor. Regjeringen har i løpet av seks år ikke levert en slik plan, og det er nå stor usikkerhet hvordan 2020, 2030 og 2050 målene skal nås. Det er på det rene av 2020 målene ikke vil bli oppnådd, og det er i realiteten kun 10 år for å oppfylle kraftige kutt i klimagassutslippene.

Stortinget vil i løpet av vårsesjonen behandle forslaget om tilslutning til avtalen med EU. Det er derfor nødvendig å få klarhet i når det skal fremlegges en plan for den ikke-kvotepliktige sektoren, og hvorvidt denne planen er under utarbeidelse.

Svar:

Arbeidet med å oppfylle Norges klimaforpliktelse pågår kontinuerlig. I Granavolden-plattformen sa vi at regjeringen vil gjennomføre en utredning med helhetlige forslag til tiltak og virkemidler for å oppfylle nye klimamål i 2030 og 2050 etter modell av «Klimakur».

Det har nå blitt satt ut et oppdrag til en etatsgruppe bestående av Miljødirektoratet, Statistisk sentralbyrå, Enova, Vegdirektoratet, Kystverket, Landbruksdirektoratet og NVE som skal gjennomføre en utredning av mulige tiltak og virkemidler for å oppfylle klimamål i 2030. Det skal utredes ulike tiltak og virkemidler som kan utløse minst 50 % reduksjon i ikke-kvotepliktige utslipp i 2030, sammenlignet med 2005. Det skal i tillegg utredes ulike tiltak og virkemidler for økning i opptak og reduksjon av klimagassutslipp i skog- og arealbrukssektoren (LULUCF).

Dette er et omfattende mandat som skal besvares i løpet av året. For at det skal være mulig å levere innen fristen, er dette oppdraget avgrenset til 2030, og vi vil komme tilbake til det mer langsiktige perspektivet mot 2050.

Regjeringen har sagt at planen for 2030 skal legges fram etter at avtalen med EU er klar. Avtalen vil tidligst kunne inngås høsten 2019. Før avtalen inngås må EU ta stilling til avtaleutkastet Norge og Island oversendte formelt i mars. Stortinget og Alltinget på Island må også gi samtykke til avtalen. Stortinget behandler saken 17. juni.

SPØRSMÅL NR. 1561**Innlevert 5. mai 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 14. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Har statsråden tenkt å følge opp sine lovnader rundt E8 i Ramfjorden, og ikke minst Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har tidligere signalisert at det skulle komme en avklaring rundt reguleringsplan og trasévalg av E8 i Ramfjorden innen årskifte 2018/2019. Nå virker det som stats-

råden ikke har tenkt til å gjøre noe med prosjektet som ligger i nasjonal transportplan i første periode, det leser vi av en artikkel i ITromsø 4. mai.

Svar:

Eg vil vise til at E8 Sørbotn-Laukslett (Ramfjorden) er prioritert i Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029 i første seksårsperiode.

Samstundes har det vore ein omfattande kostnadsauke i planlegginga av dette prosjektet etter at NTP vart lagt fram. Samferdselsdepartementet styrer kostnadane i enkeltprosjekt etter dei kostnadsmåla som blei lagt til grunn i arbeidet med NTP, såkalla styringsmål. På bakgrunn av kostnadsauka i prosjektet meiner eg det er naudsynt å gå nokre ekstra rundar for å sjå nærare på tiltak som kan bidra til å redusere kostnadane. Eg legg opp til at kostnadane skal reduserast sånn at prosjektet kjem innfor styringsmålet som er fastsatt. Det er dette departementet arbeidar med å sjå på no.

Eg står fast ved prioriteringa i NTP 2018-2029 om at prosjektet E8 Sørbotn-Laukslett skal startas opp i første

seksårsperiode, og vil kome attende til den vidare framdrifta så snart departementet har handsama saka. Representanten kan være trygg på at eg er oppteken av å få kontroll på kostnadane i prosjektet, slik at det let seg realisere så raskt som råd. Lågare kostnader kan også kome bilistane til gode gjennom reduserte bompengar.

Eg legg også til at i møte med fylkesråden for samferdsel frå Senterpartiet gav fylkeskommunen klart uttrykk for at det var berre ei utbygging i vestre trase som var ei god nok løysing for fylket. Dette er som kjent eit anna alternativ enn det som ligg til grunn i NTP.

SPØRSMÅL NR. 1562

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 13. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

I en artikkel i Birøkteren 4/2019 omtales det at det fra 2021 skal innføres nye regler for dyrehelse i EØS. Ifølge artikkelen vil utenlandske birøktere da kunne flytte biene sine til Norge uten at norske myndigheter kan hindre dette. Det fryktes at dette vil føre til spredning av sykdommer.

Kan statsråden redegjøre for hvilke endringer som skal innføres, Mattilsynets syn på dette og hvilke konsekvenser dette kan få for norske bier og norske birøktere, især relatert til sykdommer, kvalitet og lønnsomhet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Birøkteren skal Mattilsynets fagdirektør Kristina Landsverk ha holdt en orientering om de nye reglene før Honningcentralen og Norges birøkterlags årsmøter i mars. Reglene skal innebære at fremmede bier kan føres inn i Norge, der de potensielt kan spre sykdommer til norske bibestander. Næringen frykter endringene og er redd for kostnader og kvalitetsforringelse. Ifølge Birøkteren er helsetilstanden på norske bier i dag best i verden. Det er lagt ned store ressurser og brukt mye penger på å sikre at det er slik. Dersom man nå åpner opp for bier fra EU, vil dette kunne føre til at disse investeringene vil tapes. Statsråden bes kommentere disse opplysningene og redegjøre for hva hun akter å gjøre med saken.

Svar:

Handel med bier mellom Norge og utlandet er i dag tillatt på bestemte dyrehelsevilkår ved at direktiv 92/65/EØF er en del av EØS-avtalen. I tillegg har Norge et nasjonalt forbud mot å drive vandrebirøkt over riksgrensen. Det å drive vandrebirøkt går i korthet ut på at birøkteren flytter bikubene sine til områder med viktige trekkplanter eller landbruksvekster som trenger pollinering av insekter for å oppnå gode avlinger. Flyttingen innebærer ikke at birøkteren overfører eiendomsretten eller ansvaret for bikubene til en ny birøkter.

EU reviderer nå dyrehelselovgivningen sin. Europaparlamentet og Rådet har vedtatt en ny dyreheslov som skal tre i kraft i EU i april 2021. I tillegg jobber Kommisjonen med å ferdigstille en rekke underliggende rettsakter til den nye loven. EUs nye dyreheslov er for tiden under vurdering av norske myndigheter med hensyn på innlemmelse i EØS-avtalen. De underliggende rettsaktene vil bli gjenstand for slik vurdering etter hvert som de vedtas i EU.

EUs nye dyrehelselovgivning har et utvidet virkeområde sammenlignet med EUs nåværende dyrehelselovgivning for bier. Den nye lovgivningen regulerer ikke bare handel, men all forflytning av bier mellom medlemslandene og til medlemslandene fra tredjestater. Mattilsynet mener det er realistisk å tro at innførselen av bier vil øke dersom det blir tillatt å drive vandrebirøkt over grensen. Det er områder her i landet som det er attraktivt å vandre til for utenlandske så vel som norske birøktere,

særlig områder med bringebær- eller lyngtrekk. Den nye dyrehelselovgevingen åpner for å plassere de innførte bikubene hvor som helst etter avtale med grunneier. Dette kan føre til at nærings-/ressursgrunnlaget for norske birøktere svekkes. I tillegg vil økt innførsel av bier kunne føre til økt risiko for innførsel og spredning av smitte som kan forårsake sykdom hos bier, eksempelvis åpen yngelråte. Åpen yngelråte har næringen i Norge brukt relativt store ressurser på å bekjempe, etter at den brøt ut her i landet for noen år siden. I EUs nye dyreheseregelverk er ikke åpen yngelråte en listeført sykdom. Dette innebærer at det ikke vil bli stilt krav for å forebygge spredning av denne sykdommen i forbindelse med forflytning av bier mellom EU-/EØS-landene eller ved innførsel av bier fra tredjestater.

Mattilsynet har deltatt i arbeidet med denne rettsakten som regulerer forflytning av bier mellom medlemslandene. Arbeidet er på det nærmeste ferdigstilt. Underveis er det fra norsk side gitt både skriftlige og muntlige innspill der vi har søkt å få støtte til et fortsatt forbud mot å drive vandrebirøkt over landegrensene. Vi må imidlertid regne med at EUs nye dyrehelselovgeving ikke vil gi oss mulighet til å opprettholde det nåværende forbudet. Dette bekymrer både næringen og meg, og norske myndigheter jobber for tiden med å se på mulighetene for likevel å videreføre en regulering av vandrebirøkt.

Muligheten for å søke tilpasning til det nye EU-regelverket og/eller benytte det nasjonale planteheseregelverket til å regulere vandrebirøkt blir vurdert. Generelt er det krevende å få tilpasninger til EU-regelverk ved innlemmelse i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 14. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kor mykje har det kosta å byggje dei nye bomstasjonane som har kome til medan FRP har site i regjering?

GRUNNGJEVING:

Eg ber om at svaret vert gjeve opp i 2019-kroner.

Svar:

Alle bompengeprojekta som er etablerte etter 2013 er etablerte med utgangspunkt i lokalpolitiske initiativ og vedtak. Desse vedtaka er seinare forankra gjennom bompengeproposisjonar i Stortinget. Etter det eg kjenner til har Senterpartiet ikkje røysta i mot eit einaste av desse forslaga.

Regjeringa har endra organiseringa for å redusere administrasjons og innkrevingskostnader i bompengeprojekta. Det bidreg til å redusere kostnaden for bilistane. I tillegg har regjeringa både auka bompengerabatten gjennom kompensasjonsordninga for bompengar og gjennom å auke den statlege andelen i prosjekt utover det Senterpartiet hadde lagt til grunn i NTP.

Eg har ikkje detaljert oversikt over kostnaden ved å etablere bomstasjonane. Dette er kostnader som i nye prosjekt vert etablert som ein del av den samla infrastrukt-

turbygginga. I byområda er dette i stor grad ein kostnad som kjem i tilknytning til eksisterande infrastruktur. I desse områda er nok kostnaden ved etablering betydelege. Eg understrekar at i desse tilfella er bomstasjonane plasserte etter lokalpolitiske ønske om å avvise trafikk, basert på mål om å oppnå nullvekst i persontrafikken.

I Granavollen plattformen varslar regjeringa at vi i samband med neste NTP skal vurdere målet basert på den teknologiske utviklinga.

Eg kjem til å fortsette arbeidet for å redusere bompengane. I framtida håpar eg at eg får større drahjelp frå Senterpartiet enn FrP hittil har hatt.

SPØRSMÅL NR. 1564**Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 13. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren følge Folketinget i Danmark sitt eksempel, og ta initiativ til at WHO's diagnoseklassifikasjonssystem legges til grunn for ME-pasienter?

BEGRUNNELSE:

Folketinget i Danmark vedtok tidligere i år at ME ikke lenger skal inngå i samlebetegnelsen «funksjonelle lidelser». WHO's diagnoseklassifikasjonssystem skal legges til grunn for disse pasientene, noe som innebærer at det vil være å anse som en nevroimmunologisk somatisk sykdom.

Svar:

Representanten Moflags spørsmål har blitt forelagt Helsedepartementet for uttalelse. Departementet viser til at det å

kode og diagnostisere medisinske lidelser er en oppgave for de leger som har ansvaret for behandlingen. Helsemyndighetene forutsetter at fagmiljøene følger vedtatte internasjonale kodeverk.

Slik det praktiseres i helsetjenesten i Norge i dag følges WHO sitt diagnoseklassifiseringssystem ICD 10. CFS/ME ligger i kapittelet "sykdommer i nervesystemet", under koden G93.3, og er dermed forankret innenfor somatisk medisin. Helsedepartementet uttaler at det er ingen endringer foreslått for dette fra WHO for ICD 11.

Helsedepartementet har konferert med fagfeltet ved Nasjonal kompetansetjeneste for sammensatte symptomlidelser ved St. Olavs hospital og Nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME ved Oslo Universitetssykehus, som begge bekrefter at praksisen er i tråd med WHO's diagnoseklassifiseringssystem.

SPØRSMÅL NR. 1565**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 14. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hva synes statsministeren om at regjeringens finansminister vil «knuse de jævla sosialistene»?

BEGRUNNELSE:

«Vi skal knuse disse jævla sosialistene»! Sitatet kommer ikke fra et opphetet og grumsete anonymt ordskifte i et kommentarfelt på internett, men fra en representant for høyre regjeringen, Norges finansminister og partileder av FrP. Ordene falt på FrPs landsmøte lørdag 4. mai.

Svar:

Jeg vil første understreke at jeg deltar på FrPs landsmøte som FrP-leder, ikke som finansminister. Uttalelsen representanten viser til falt på FrPs lukkede landsmøtemiddag

og i en takketales anledning min 50-års dag. Som jeg også sa til et samlet mediekorps søndag 5. mai så var dette sagt med et glimt i øyet, men jeg beklaget likevel utsagnet med det samme. Jeg har stor respekt for mine politiske motstandere. Jeg er uenig med dem og kjemper mot mye av det de står for, men har på eget initiativ tatt dem i forsvar og tatt et oppgjør med netthets og språkbruk i politikken.

SPØRSMÅL NR. 1566**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 9. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Betyr innholdet i Prop. 69 L (2018-2019) at tariffavtalen som gjelder for slik transport er allmenngjort?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 69 L (2018-2019) uttaler departementet følgende under pkt. 4.1.3

"Når det gjeld høyringsinstansane sine merknader knytt til lønns- og arbeidsvilkår for sjåførar viser departementet til at Lov om almenngjøring av tariffavtaler mv. vil gjelde og for dette området, uavhengig av løyvepolitikken for kommersielle ekspressbussruter."

Svar:

I Prop. 69 L (2018-2019) Endringar i yrkestransportlova (ekspressbuss) går det fram av punkt 4.1.3 at Lov om almenngjøring av tariffavtaler m.v. òg vil gjelde for dette området, uavhengig av løyvepolitikken for kommersielle bussruter. Dette er ein merknad til dei av høyringsinstansane som ønskte at det skulle stillast krav om bruk av landsomfattande tariffavtale knytt til lovframlegget om

endring i yrkestransportlova om liberalisering av kommersiell busstransport.

Ovannemnde er ei klargjering av at spørsmålet om almenngjøring av tariffavtaler generelt vert regulert i ei eiga særlov. Etter lov av 4. juni 1993 nr. 58 om almenngjøring av tariffavtaler m.v. er tariffavtale for turvogntransport i dag almenngjort, men ikkje tariffavtale for rutetransport.

Yrkestransportlova regulerer tilgangen til vegtransportmarknaden. Lova set i dag ingen krav om bruk av (t.d.) landsomfattande tariffavtale korkje for kommersiell godstransport, kommersiell rutetransport eller drojeløyve. Felles for desse løyveregulerte verksemdene er at næringsga må halde seg til dei krav som særlovgevinga stiller til næringsverksemd, elles kan løyve verte inndrege.

Etter almenngjeringslova § 3 avgjer ei særskilt Tariffnemnd oppnemnt av Kongen om tariffavtale skal almenngjerast, dersom visse føresetnader er til stades. Eg meiner at Tariffnemnda, med heimel i almenngjeringslova, må vurdere om tariffavtale for innanlandsk kommersiell rutetransport skal almenngjerast dersom vilkåra for almenngjering er til stades.

Eg ser det ikkje som naturleg å innføre eit parallelt system for almenngjering, som det vil vere å innføre eit lovfesta krav om almenngjering etter yrkestransportlova.

SPØRSMÅL NR. 1567**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 13. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at Prüm-avtalen ikke er operativ slik den skulle vært og er justisministeren bekymret for at kriminelle slipper unna så lenge dette viktige samarbeidet ikke er på plass?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten avslørte 31.april at arbeidet med det viktige samarbeidet kjent som Prüm-avtalen er kraftig forsinket.

Aftenposten viser til at prosjektet er kraftig forsinket og at budsjettet har sprukket med flere millioner kroner.

I 2016 sendte daværende medlem av Justiskomiteen Hårek Elvenes (H) et spørsmål til daværende justisminister Anders Anundsen om når dette samarbeidet ville være operativt. Svaret var da at saken straks skulle legges frem for Stortinget, og videre skulle det fullføres en igangsett IT-teknisk gjennomføringsfase.

Daværende justisminister Anders Anundsen sa følgende da saken ble lagt frem for Stortinget og godkjent av Stortinget i mai 2016:

«Det er faktisk en ganske stor dag i dag for kampen mot organisert og alvorlig kriminalitet og terror.»

Det er tverrpolitisk enighet om at dette samarbeidet er svært viktig. Det vil styrke folks rettsikkerhet og bety en stor positiv endring for bedre og langt mer effektivt internasjonalt politisamarbeid. Med raske og gode systemet skal norsk politi kunne sjekke om lag 20 millioner DNA-profiler og fingeravtrykk i alle EU-land. Samtidig skulle EU-land få søke i de over 100 000 DNA-profilene og 400 000 fingeravtrykkene i norsk politi sine registre. Straffedømte personer fra andre land knytte til avtalen skulle overføres fra landet de er dømt i til hjemlandet for å sone der.

Ifølge Aftenposten sak både 31.april og 1. mai 2019 er det bare bulgarsk og kypriotisk politi som er like trege som Norge. Norsk politi bruker minst en arbeidsuke på å gjøre datasøk etter DNA-spor fra utenlandske voldtektsmenn og kriminelle. Til sammenligning bruker Svensk Politi 15 minutter. Dette bør bekymre landets justisministere.

Svar:

Norge undertegnet avtale om deltakelse i Prüm-samarbeidet høsten 2009. Jeg er enig med representant Vågslid i at det har gått lang tid fra signering. Dette skyldes flere forhold.

Norge og USA undertegnet den 8. mai 2012 en avtale om styrket samarbeid om forebygging og bekjempelse av alvorlig kriminalitet (PCSC-avtalen), jf. Prop. 54 S (2015 – 2016). Både PCSC-avtalen og Prüm-avtalen omhandler direkte søketilgang for partenes politimyndigheter i referansedata fra hverandres DNA- og fingeravtrykksregistre for kriminalitetsbekjempelse. Likheterne i avtalene gjorde det hensiktsmessig å avvente nødvendig systemutvikling for iverksettelse av Prüm-avtalen til etter dette. På samme tid ble det klart at politiets daværende fingeravtrykksregister (AFIS) ikke var teknisk kompatibelt med forpliktelsene etter Prüm-avtalen. Fingeravtrykksregistret måtte uansett, uavhengig av Prüm-tilknytning byttes ut og en nye løsning (ABIS) ble operativ i juni 2017. Funksjonaliteten for Prüm i ABIS vil bli tilgjengelig i løpet av 2019.

Prüm-avtalen forutsetter også at utenlandsk politimyndighet skal kunne søke direkte i det norske motorvognregisteret. Forslag til nødvendige endringer i vegtrafikkloven ble forelagt Stortinget gjennom Prop. 14 L (2018 – 2019), og trådte i kraft 29. mars i år. En av årsakene til at denne regelverksendringen har tatt tid, har vært behovet for å sikre nødvendig tilgang for politiet til Statens vegvesens registre.

Tilknytning til Prüm-samarbeidet gjorde det nødvendig for politiet å utvikle en saks-behandlingsløsning for å kunne håndtere den økte arbeidsmengden og informasjonstilgangen samarbeidet medfører. Politidirektoratets målsetning har vært å få en løsning som ikke bare gir

nødvendig Prüm-funksjonalitet, men som også integrerer flere politisystemer. Kompleksiteten i dette arbeidet ble imidlertid undervurdert, noe som har medført forsinkelse og kostnadsøkning.

Justis- og beredskapsdepartementet og Utenriksdepartementet arbeider for å sikre at alle nødvendige steg blir tatt for at Prüm-avtalen kan tre i kraft. Etter ikrafttredelse vil EU-siden foreta en evaluering for å fastslå fra hvilket tidspunkt medlemsstatene kan starte utveksling av personopplysninger med Norge.

Prüm-avtalen gir ikke politiet tilgang til andre typer opplysninger enn det de allerede har tilgang til gjennom det ordinære politi- og strafferettssamarbeidet, herunder gjennom tilknytning til Schengen-samarbeidet, Interpol og Europol. Politiet må i dag anmode andre Prüm-land manuelt for søk mot deres biometri-databaser. Dette gjøres i dag i straffesaker etter en vurdering fra sak til sak. Gjennom Prüm-samarbeidet vil imidlertid informasjonsutvekslingen gjøres betydelig mer effektiv ved at det kan gjennomføres automatiske søk i opplysninger fra andre staters registre. Jeg legger imidlertid til grunn at politiet vurderer og gjennomfører de etterforskingsskritt som er nødvendige i den enkelte sak for at straffbare handlinger blir oppklart og gjerningspersoner stilt til ansvar.

SPØRSMÅL NR. 1568**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. mai 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for fremdrift i utredning om en lovbestemt nedre aldersgrense for å anerkjenne ekteskap inngått i utlandet, herunder en 18-årsgrense?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i mai 2018 Prop. 49 L (2017-2018), med Innst. 267 L (2017-2018) fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i ekteskapsloven (absolutt 18-årsgrense for å inngå ekteskap i Norge).

I vedtakets punkt B står det at:

"Stortinget ber regjeringen utrede en lovbestemt nedre aldersgrense for å anerkjenne ekteskap inngått i utlandet, herunder en 18-årsgrense"

Det har nylig fremkommet ubegrunnede påstander i mediene, fra opposisjonspolitikere, om at regjeringen "somler" med saken. Det påstås også at regjeringspartiene ikke har gjort noe mot barneekteskap, og det forventes at "Norges høyeste folkevalgte forsamling, Stortinget, skal sitte pent i år etter år og tvinne tommeltotter". Skytset rettes hovedsakelig mot FrP, men også mot hele regjeringen. Dette til tross for at FrP og de andre regjeringspartiene hele tiden har levert. Blant annet gjennom Prop. 49 L (2017-2018) som et samlet Storting stilte seg bak.

Dette er tydeligvis en retorikk som forsøker å tåkelegge at saker tar en viss tid å utrede på en forskriftsmessig og forsvarlig måte lovendringer. Det skal blant annet gjøres slik at man unngår utilsiktede konsekvenser.

Svar:

Det ble i 2018 vedtatt en absolutt aldersgrense på 18 år for å inngå ekteskap i Norge, se Prop. 49 L (2017-2018) og Innst. 267 L (2017-2018). Et ekteskap som er inngått i utlandet, anerkjennes ikke i Norge dersom minst en av partene var «norsk statsborger» eller «fast bosatt» i Norge på vigselstidspunktet, og en av partene var under 18 år. Hensynet bak å ha strengere regler der partene har tilknytning til Norge enn der de ikke har det, er særlig å hindre omgåelse av norske regler ved å gifte seg i utlandet. Det er egne regler for å hindre og å oppløse tvangsekteskap, og det er straffbart å tvinge noen til å inngå ekteskap mot sin vilje.

Barne- og familiedepartementet utreder nå en lovbestemt nedre aldersgrense for å anerkjenne ekteskap inngått i utlandet, herunder en 18-årsgrense. I disse tilfellene vil det være et ekteskap som er gyldig etter ret-

ten i inngåelseslandet, og hvor ingen av partene hadde tilknytning til Norge da ekteskapet ble inngått. Denne utredningen er en oppfølging av anmodningsvedtak 742 (2017-2018). Anmodningsvedtaket er blant annet begrundet med å bidra til at norsk rett ikke understøtter at personer under 18 år inngår ekteskap i utlandet, og at endringene vil være et signal om at norske myndigheter ikke aksepterer ekteskap inngått av mindreårige.

I Retten til å bestemme over eget liv – handlingsplan mot negativ sosial kontroll tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020) har Barne- og familiedepartementet ansvaret for å vurdere innstramminger i ekteskapsloven for å bekjempe barneekteskap og bigami og å utrede utvidelse av tidsfristen for oppheving av tvangsekteskap. Oppfølgingen av disse tiltakene gjøres i sammenheng med oppfølgingen av anmodningsvedtak 742 (2017-2018).

Ekteskap som er gyldig inngått i utlandet av parter uten tilknytning til Norge vil etter gjeldende rett i utgangspunktet bli anerkjent i Norge. Det er uheldig om ekteskap er gyldige i noen stater og ugyldige i andre stater. Hensynet til ekteparet taler for å anerkjenne ekteskapet fordi de har innrettet seg i tillit til at de er gift. Ekteparet har i disse tilfellene ikke hatt til hensikt å omgå reglene om ekteskapsalder i Norge, men fulgt reglene for ekteskapsinngåelse i landet der de giftet seg i. Et ekteskap inngått i utlandet av parter uten tilknytning til Norge, anerkjennes likevel ikke dersom dette åpenbart ville virke støtende på norsk rettsorden. Det er etter gjeldende rett noe uklart hvor grensene kan trekkes.

Denne saken reiser mange kompliserte problemstillinger både når det gjelder internasjonal privatrett og menneskerettighetene. Barne- og familiedepartementet har tidligere mottatt en utredning om barneekteskap i et menneskerettslig perspektiv. Departementet så at det var behov for ytterligere utredninger, og mottok i mars i år en ny rapport som bl.a. omhandler konsekvenser av ikke å anerkjenne ekteskap som er inngått i utlandet, herunder de internasjonale privatrettslige problemstillingene saken reiser. Dette er et viktig grunnlag for det videre arbeidet.

Saken reiser svært kompliserte og sammensatte problemstillinger, der ulike hensyn gjør seg gjeldende. Departementet prioriterer denne saken høyt, men spørsmålet kompleksitet gjør det nødvendig å utrede endringsforslag på området grundig for å unngå utilsiktede virkninger. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med saken på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1569**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 13. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Norske myndigheter har de siste årene tvangsreturnert avviste asylsøkere til Gaza, via Jordan og Israel (Vårt Land 1.5.19), hvor tvangsreturnerte blir internert. Noen rapporter gir mistanke om at avhørsmetoder, interneringsforhold og lengde på interneringen, ikke er innenfor rammene av norsk lov og EMK.

Vil justisministeren stanse returene til Gaza i påvente av fred, og i påvente av uavhengige rapporter som viser at internering og avhør er i tråd med norsk lov og EMK?

BEGRUNNELSE:

Norge tvangsreturnerte to avviste asylsøkere i Gaza i 2018. Ved ett annet tilfelle i 2019 ble en mann, etter først, å vært internert på Trandum, fraktet til den norske ambassaden i Jordan. Derfra ble han transportert med norsk politi i en av ambassadens biler til Israel. Ifølge NOAS ble han så internert i to uker ved grenseovergangen Erez, hvor han ble avhørt av både israelske myndigheter og PLO, ifølge NOAS. Ved senere ankomst til Gaza, ifølge NOAS, ble han avhørt sju ganger, og ble slått i forbindelse med avhørene. I Landinfos respons av 19.11.2018 «Palestina: Mistanker om kollaboratørvirksomhet ved retur til Gaza» opplyses det om at myndighetene på Gaza ofte internerer returnerte asylsøkere under mistanke om kollaborasjon med Israel. Landinfos rapport kan leses som en advarsel mot å returnere asylsøkere til Gaza under de rådende forhold.

Norge er forpliktet gjennom Non refoulement-prinsippet som innebærer at ingen kan sendes tilbake til sitt hjemland om hen risikerer å bli forfulgt der.

Non refoulement-prinsippet er lovfestet i norsk rett i utlendingsloven. Vernet mot utsendelse gjelder også ved utsendelse til et område der vedkommende risikerer å bli videresendt til et område der vedkommende risikerer å bli forfulgt. Med dette som utgangspunkt er det avgjørende at justisministeren sikrer at ingen returneres til Gaza, via Israel, med risiko for brudd på sine menneskerettigheter.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at personer som søker om beskyttelse og har et beskyttelsesbehov, skal få opphold i Norge. Vi skal ikke sende noen tilbake til forfølgelse, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør søknader om beskyttelse. UDI

og UNE tar stilling til om utlendingen har et beskyttelsesbehov, enten av individuelle årsaker eller på grunn av den generelle sikkerhetssituasjonen på hjemstedet. Situasjonen i utlendingens hjemland vurderes på bakgrunn av informasjon fra ulike kilder, herunder Landinfo (Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon).

Den sikkerhetsmessige situasjonen i Gaza, og om det er forsvarlig å returnere dit, vurderes fortløpende av utlendingsmyndighetene. Verken UDI eller UNE vurderer den generelle sikkerhetssituasjonen i Gaza på nåværende tidspunkt som så alvorlig at enhver retur dit vil være i strid med norsk lov og våre internasjonale forpliktelser. Jeg understreker at utlendingsmyndighetene gjør konkrete vurderinger i hver enkelt sak for å se om det er individuelle forhold som tilsier at utlendingen har behov for beskyttelse, og dermed ikke skal returneres.

Utlendingsmyndighetene kan videre beslutte å suspendere utreiseplikten til et land eller et område for utlendinger med endelig avslag på søknad om opphold i Norge, for eksempel hvis det har vært hendelser der som gjør at de ønsker å se an utviklingen og innhente mer informasjon. Utreiseplikten til Gaza er ikke suspendert. Politiets utlendingsenhet kan dermed gjennomføre tvangsreturer til Gaza av utlendinger som har utreiseplikt.

Som statsråd har jeg ikke myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker, så lenge saken ikke berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg har tillit til at utlendingsmyndighetene foretar forsvarlige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1570**Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen****Besvart 14. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Kan departementet gi en oversikt over hvor mange og hvilke virksomheter som har mottatt gaveforsterkningsmidler og hvor mye de har mottatt?

BEGRUNNELSE:

Gaveforsterkningsordningen er en ordning for å få mer private penger inn til kulturen. Den skal fungere som insentiv for kulturvirksomheter til å også søke privat finansiering til sine prosjekter.

Det er stor interesse og oppslutning om ordningen, som ble innført i 2014, og vi er kjent med at interessen har økt ettersom flere er blitt kjent med den. Mange søker og mange har stor nytte av den.

Svar:

Det er 295 virksomheter som har mottatt gaveforsterkning i perioden 2014 til 2018. Hvilke virksomheter som har mottatt og hvilke beløp de har mottatt, fremgår av vedlagte oversikt. I oversikten er beregningene for Trøndelag samlet for hele perioden. I 2014 og 2015 var det kun museer som var omfattet av gaveforsterkningsordningen.

Tabellen nedenfor viser totalbeløpet av private midler som har utløst gaveforsterkning i de enkelte årene, tildelt gaveforsterkning og summen av disse som er midler som er tilført kunst- og kulturinstitusjoner i perioden 2014 til 2018.

Utbetalingsår	Gavebeløp	Gaveforsterkning	Sum
2014	40 000 000	10 000 000	50 000 000
2015	121 320 000	30 330 000	151 650 000
2016	180 000 000	45 000 000	225 000 000
2017	236 600 000	59 150 000	295 750 000
2018	572 000 000	143 000 000	715 000 000
Totalt	1 149 920 000	287 480 000	1 437 400 000

2 vedlegg til svar.

Lenke til vedleggene:

<https://www.stortinget.no/dok15-201819-1570-vedlegg>

Det er foreløpig ikke tildelt gaveforsterkning i 2019.

SPØRSMÅL NR. 1571**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 14. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at ansatte involveres i prosessen, og mener statsråden saken om å slå sammen PHS og KRUS er ferdig utredet 1. juni?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har gitt en arbeidsgruppe oppdrag i å utrede sammenslåing av Politihøgskolen (PHS) og Kriminalomsorgens utdannings-senter (KRUS). Utredningene ledes fra Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet, gjennom en styringsgruppe bestående av politidirektøren, kriminalomsorgs-

direktøren, rektor for Politihøgskolen, direktør for KRUS, HR-sjefen i politiet og leder for avdeling for innhold og kapasitet i Kriminalomsorgsdirektoratet. Arbeidsgruppen har fått i mandat å se på hvordan dette kan gjøres først på knappe 41 dager. Nå kommer det frem at utredningen utsettes med frist 1.juni. Forslaget har møtt kritikk, både for kort tid til selve utredningen og for at mandatet ikke er bredere.

POD sier til nettstedet Khrono at «For å sikre god prosess, kvalitet og medbestemmelse er det også opprettet en egen styringsgruppe for utredningene(..)». I samme sak uttaler NFF at de har vært kritiske til manglende involvering.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet ga 28. januar Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet i oppdrag

å utrede en sammenslåing av Politihøgskolen (PHS) og Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS). Fristen for dette arbeidet er 1. juni. Oppdraget er en oppfølging av en tidligere vurdering fra KRUS og PHS om å slå sammen de to høgskolene, jf. rapport fra PHS og KRUS av 4. september 2017, og særorganutredningen (NOU 2017:11 Bedre bistand. Bedre beredskap).

Gjennom bestemmelsene i Hovedavtalen i staten og utredningsinstruksen er de ansatte sikret involvering i prosessen.

Tidligere statsråd Tor Mikkjel Wara hadde et eget informasjonsmøte med kriminalomsorgen og politiets tjenestemannsorganisasjoner 18. desember 2018, før oppdraget ble gitt.

Jeg avventer utredningen fra de to direktoratene før jeg tar stilling til om det er behov for flere utredninger.

SPØRSMÅL NR. 1572

Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 13. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Når kan vi forvente anleggsstart på prosjektet Nydalsbrua i Trondheim?

BEGRUNNELSE:

Dagens Sluppen Bru ble bygget i 1954, mens brufundamentene er fra 1864. Daglig trafikkeres brua av rundt 10 000 kjøretøy. I 2011 ble brua stengt en periode fordi den var i ferd med å kollapse.

For å få fortgang i arbeidet fikk Miljøpakken tillatelse til å forskuttere finansiering på grunn av manglende prioritering i Nasjonal Transportplan i 2017.

9. februar 2019 kunne vi lese i Adresseavisen at arbeidet med ny firefelts bru på Sluppen i Trondheim (Nydalsbrua) er avhengige av stortingsbehandling før påske for å bli realisert i henhold til plan.

Planen er anleggsstart i august 2019 for å stå klart høsten 2022. Prosjektet har en kostnadsramme på 1,1 milliard kroner.

I samme artikkel lover samferdselsministeren at saken vil få høy prioritering fra regjeringens side.

Svar:

I Prop. 110 S (2018-2019) som regjeringa la fram 10. mai 2019 er det lagt opp til anleggsstart på Nydalsbrua i Trondheim tidleg i 2020 med førebuande arbeider i 2019.

Under føresetnad av at Stortinget aksepterer framlegget vil prosjektet kunne opnast for trafikk i 2022/2023.

SPØRSMÅL NR. 1573**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 14. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Når, og i hvilken form, vil oppdatert planverk for alliert mottak bli lagt frem i sin helhet for Stortinget og offentligheten?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. mai 2019 med følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt: «Når, og i hvilken form, vil oppdatert planverk for alliert mottak bli lagt frem i sin helhet for Stortinget og offentligheten?»

Forsvarets planverk, inkludert planer for alliert mottak, er høyt gradert, og kan derfor ikke legges frem i sin helhet.

Det fremgår av Prop 16 S (2018 – 2019), at Forsvarsdepartementet i løpet av våren 2019 tar sikte på å orientere om status for arbeidet med hvordan Forsvarets basestruktur og relevant sivil infrastruktur best kan utnyttes for mottak av allierte styrker i fremtiden. I denne sammenheng er det utarbeidet et konsept for mottak av allierte styrker. Det legges opp til å orientere om hovedlinjene i dette i Revidert nasjonalbudsjett 2019.

SPØRSMÅL NR. 1574**Innlevert 6. mai 2019 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 15. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte det representanten Skjelstad sa i Namsos 30. april, og kan dette tolkes som at regjeringen vil overprøve vedtak som gjøres av styret ved Nord Universitet dersom de beslutter å gjøre endringer ved studiested Namsos?

BEGRUNNELSE:

30. april ble det arrangert en demonstrasjon i Namsos mot de foreslåtte endringene av studiested Namsos ved Nord Universitet.

Venstres stortingsrepresentant André Skjelstad sa klart og tydelig til de 7 000 frammøtte i Namsos: Jeg har en klar beskjed fra vår statsråd - universitetet i Namsos skal bestå og videreutvikles.

Han var så klar at han til og med på forespørsel fra konferansier Bjarne Brøndbo gikk fram på scenekanten og gjentok at Campus Namsos skal bestå og videreutvikles.

Høyre regjeringen tok initiativ til at Universitetet i Nordland skulle slås sammen med Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna, og bli Nord universitet. I desember 2018 ba regjeringen det nye Nord

Universitet beslutte en ny struktur innen sommeren 2019. Nå gjør Nord Universitet det regjeringen har bedt om.

Svar:

Ettersom jeg ikke var til stede i Namsos 30. april kan jeg ikke bekrefte hva som ble sagt under demonstrasjonen. Jeg vil anta at sitatet representanten Henriksen refererer til er representanten Skjelstads tolkning av mitt brev til Nord universitet 30. april 2019.

Universitetene og høyskolene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. De institusjonene som har gjennomført sammenslåingsprosesser må sørge for å sikre høyere utdanning og forskning av høy kvalitet gjennom gode fagmiljø, samtidig som alle delene av regionene der de er lokalisert får tilgang til god kompetanse og arbeidskraft. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor er det styret ved Nord universitet nå arbeider med.

Styret for Nord universitet har besluttet å sende forslaget til ny studiestedstruktur på høring, og har besluttet

at det skal gjøres ytterligere vurderinger og analyser før beslutning skal fattes. Blant annet har styret spesifikt bedt om å analysere hva som skal til for å ha et permanent tilbud innen sykepleie i Namsos. Nord universitet har lagt opp til en åpen prosess der alle kan komme med

sine høringsuttalelser. Jeg tar det for gitt at både administrasjonen og styret vil gjøre en grundig vurdering av de innspillene som kommer. Styret har lagt opp til å treffe beslutning om studiestedstruktur 26. juni 2019. Jeg avventer styrets behandling.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 13. mai 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan helseministeren forsikre om at økningen i antall meldte hendelser og dødsfall som følge av bivirkninger ved legemidler, ikke har noen sammenheng med den økte legemiddelmangelen?

BEGRUNNELSE:

I 2018 mottok Legemiddelverket 5 623 meldinger om bivirkninger av medisiner, det høyeste antallet noensinne. 31 % av meldingene ble klassifisert som alvorlige. 175 av bivirkningene hadde dødelig utfall. Blodfortynnende medisiner var den gruppen som hadde høyest antall rapporterte tilfeller av dødsfall som følge av bivirkninger, med 57 tilfeller.

Antallet rapporterte tilfeller av legemiddelmangel har de siste årene skutt i været. I 2016 ble det rapportert om 191 tilfeller av legemiddelmangel, i 2017 358 tilfeller, 2018 684 tilfeller og allerede litt ute i februar i år var det rapportert om 376 tilfeller av legemiddelmangel. Blant de legemidlene det meldes om mangler på er medisiner mot lavt stoffskifte, blodtrykksmedisiner, og blodfortynnende legemidler.

Dersom pasienter ikke får medisiner de normalt bruker, og som er vurdert til å passe best for deres helsemessige situasjon, er det ikke urimelig å anta at når man i en mangelsituasjon må bruke alternative legemidler vil disse kunne gi dårligere effekt samt kunne ha andre / større bivirkninger.

Svar:

Jeg ser med bekymring på det stadig økende antallet tilfeller med legemiddelmangel. I 2018 ble det meldt om 684 tilfeller av legemiddelmangel i Norge, nesten en dobling i forhold til 2017. Den samme tendensen gjør seg gjeldende i hele Europa og i USA.

Legemiddelverket setter i gang tiltak når legemiddelmangel oppstår. De gir informasjon til leger, pasienter og apotek med råd om tilsvarende behandling, tillatelse til salg av utenlandske pakninger uten søknad om spesielt godkjenningsfritak, og refusjon for utenlandske pakninger. I Norge blir de fleste tilfeller av mangelsituasjoner løst ved at pasientene får tilsvarende legemiddel med andre styrker eller fra andre produsenter, ved at man tar i bruk pakninger beregnet for andre land, eller ved skifte til andre legemidler med samme behandlingssmessige virkning.

I 2018 mottok Statens legemiddelverk 5 623 bivirkningsmeldinger fra helsepersonell, pasienter og legemiddelindustrien. En høy meldefrekvens og oppmerksomhet rundt bivirkninger hos alle grupper helsepersonell er nødvendig for å sikre at viktig sikkerhetsinformasjon om legemidler fanges opp, og bidrar til sikrere og riktigere legemiddelbruk. Antallet bivirkningsmeldinger per år har mer enn doblet seg de siste 10 årene og er det høyeste noen gang. Bakgrunnen for dette er ifølge Legemiddelverket flere bivirkningsmeldinger fra pasienter og pårørende, og nye rapporteringskrav for legemiddelindustrien. Fra november 2017 har legemiddelindustrien vært pålagt å melde alle bivirkninger til myndighetene – ikke bare de alvorlige.

Bivirkninger med dødelig utfall er i hovedsak meldt inn på gruppene blodfortynnende legemidler, kreftlegemidler og legemidler som virker på nervesystemet. Fordelingen av type legemidler som mistenkes å ha medført dødsfall er de samme som tidligere år – disse tre legemiddelgruppene har ligget stabilt i toppen de siste årene, uavhengig av mangelsituasjoner fra år til år. De blodfortynnende legemidlene som bidrar til de fleste innmeldte dødsfall er trolig heller ikke satt inn som erstatning for annen behandling det har vært mangel på.

Antall meldte bivirkninger med dødelig utfall har økt de siste årene. Bivirkningsdatabasen gir imidlertid ikke en

komplett oversikt over alle hendelser som har oppstått, og tallene kan derfor ikke gi noen indikasjon på om det faktiske antall dødsfall har økt, det viser kun at antall innmeldte tilfeller har økt. Det er mange faktorer som påvirker rapportering av bivirkningsmeldinger. Ved introduksjon av de nye direktevirkende orale antikoagulantia på markedet ble det for eksempel oppfordret til at alle bivirkninger skulle meldes. I 2015 så man da en naturlig økning av antall meldte bivirkningstilfeller for disse legemidlene.

Oppmerksomhet rundt meldeordningen har også påvirkning på tallene. Formålet med meldeordningen er å oppdage nye, uventede bivirkninger eller beskrive bivirkninger nærmere. Selv om de fleste mangelsituasjoner blir løst uten at det går ut over pasientene, kan jeg ikke garantere at økt legemiddelmangel ikke har ført til flere meldinger om bivirkninger. Jeg vil imidlertid presisere at alle som arbeider med mangler er opptatt av dette og gjør sitt ytterste for å redusere risikoen for alvorlige hendelser.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 14. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

De etterlatte etter tragedien på Hopseidet, har ikke fått noe forklaring etter denne tragedien.

Vil statsråden erkjenne det ansvar som vi bør ta som følge av at vi beordret sivile og mindreårige til krigsoppdrag?

BEGRUNNELSE:

Tragedien på Hopseide som skjedde to dager før krigens slutt har ikke fått en verdig avslutning. Hopseide hadde på slutten av krigen vært en viktig omlastingsplass for norske soldater som sammen med russiske styrker rykket inn i fylket etter at tyskerne trakk seg ut. Tyske elitesoldater rykket inn til Hopseidet fra to kanter for å stoppe omlastningsplassens arbeid. Det var kun lokale fiskere igjen uten uniform som ble fritatt for tjeneste og som var på tur hjem. Tyskerne tok disse fiskerne til fange og de ble etter hvert henrettet. Tre voksne og tre unge gutter ble drept. Tre kvinner og 17 barn ble farløse. Den ene fiskerkona ble voldtatt mens barna var vitner til udåden. Straks etter kapitulasjonen starter norske politi etterforskning av saken. Norske myndigheter legger bort saken i 1947 uten å informere de pårørende. Spørsmålet om den norske militære ledelsens ansvar gjennom å beordre sivilister og mindreårige til krigsoppdrag ble aldri undersøkt. De tyske soldatene ble aldri stilt for en norsk domstol.

Svar:

For nokså nøyaktig 74 år siden i disse dager, ble Hopseidet rammet av en forferdelig tragedie. 6. mai 1945, idet krigen gikk inn i sitt siste døgn, ble seks mennesker drept i et tysk

angrep. To ubåter med kommandosoldater ombord, kom inn mot Hopseidet fra to kanter. Båtene ble observert fra land, og den lille norske vaktposten på stedet ble forsterket med lokale sivile. De var mangelfullt utstyrt med uniformer og våpen. To av dem var under 18 år. Da den tyske styrken som ble landsatt nærmet seg den norske vaktposten, ble de norske frivillige hastig dimittert. Den norske befalingsmannen på stedet ville ikke at de skulle komme i kamp. Men det var for sent: Før de rakk hjem, ble de tatt av den tyske styrken, skutt og drept.

Løytnanten som ledet gruppen av tyske kommandosoldater, innrømmet å ha skutt, men hevdet det var i selvforsvar. Saken ble henlagt i 1947. Vest-tyske myndigheter etterforsket saken i 1960-årene, men igjen ble den henlagt.

Hendelsen på Hopseidet 6. mai 1945 var en grusom tragedie som rammet befolkningen der idet nordmenn flest var i ferd med å begynne feiringen av krigens slutt. Fredsvåren brakte liten glede på Hopseidet. Seks nordmenn var drept, en mor voldtatt i nærvær av sine barn og 17 unge mennesker hadde mistet sine fedre. Begravelsene foregikk på Skjånes 17. mai. Det ble en tragisk nasjonaldag fredsvåren 1945.

En gruppe historikere som arbeidet med saker knyttet til andre verdenskrig for Forsvarsdepartementet har undersøkt forholdene omkring Hopseidet-tragedien. Det er ikke funnet grunn til å klandre den norske militære ledelsen for det tragiske utfallet saken fikk. Vanskelige valg ble tatt i en vanskelig tid, og risikoen for store ofre var alltid til stede.

Motstandsviljen i folket var ryggraden i forsvaret mot nazifisering og umenneskeligjøring av samfunnet under okkupasjonen 1940–1945. Sivile nordmenn løste op-

pgaver i motstandsarbeidet for kortere og lengre perioder. Det var viktig i kampen mot okkupanten, og det var viktig for den nasjonale selvfølelsen. Det var motstandsarbeid med livet som innsats. De seks som ble drept på Hopseidet var blant dem som betalte den høyeste prisen. De fortjener vår dypeste anerkjennelse og respekt og vil for alltid stå i fremste rekke blant dem som tok del i kampen.

Jeg har den største forståelse for hvor vanskelig det må ha vært å miste sine nærmeste på en sånn brutal måte idet krigen var over. I den forbindelse vil jeg gjerne finne et tidspunkt for å besøke minnesmerket over de seks som så brutalt ble revet bort og treffe etterlatte for å gi uttrykk for min dypeste medfølelse.

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 15. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Har oljeselskapene de samme regler for å utvinne olje som fiskere har for å fiske?

BEGRUNNELSE:

For fiskere er det i dette området forbudt å fiske med bunnredskaper.

Oljefeltet 172.79 skal det letes etter olje. Dette feltet er omkranset av et gigantisk korallrev ca. 60 km nord av Rebbenesøya. Det har en utstrekning på ca. 15 km. Her er det forbudt å drive fiske med bunnredskaper.

Svar:

Petroleumsvirksomheten er landets største og viktigste næring. Virksomheten gir lønnsomme arbeidsplasser over hele landet og har siden starten bidratt til næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode. Den forutsigbare og stabile petroleumspolitikken som er ført av skiftende regjeringer over lang tid har gitt svært gode resultater.

Norge er i dag en av verdens ledende havnasjoner. Vår kystlinje er en av verdens lengste, og vi råder over havareal som er mer enn seks ganger større enn vårt landareal. Hver eneste dag går hundretusener av nordmenn til en arbeidsplass i de havbaserte næringene, som til sammen står for om lag 70 prosent av våre eksportinntekter. Norge er en av verdens største produsenter av olje og gass. Vi er en av verdens største og mest avanserte skipsfartsnasjoner. Vi er verdens nest største eksportør av fisk og sjømat. Dessuten har vi en leverandørindustri helt i verdensklasse. Norge er også helt i front når det gjelder havforskning og ansvarlig forvaltning av havets ressurser. Det er mange brukere av havet og målsettingen er å sikre en god

og forsvarlig forvaltning av havets ressurser, jf. Regjeringens hav-strategi Ny vekst, stolt historie.

Petroleumspolitikken, rammer for virksomheten og avveininger mot andre samfunnsforhold har vært gjenstand for grundige vurderinger og avveininger i Stortinget over flere tiår. Stortinget har vedtatt petroleumsløven, og har blitt forelagt i detalj hvordan de ulike deler av petroleumsvirksomheten, fra åpning av områder, til gjennomføring av konsesjonsrunder og utbygging og drift av felt, er operasjonalisert.

Før et område er tilgjengelig for tildeling av utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet gjennomføres det en åpningsprosess som inkluderer en omfattende konsekvensutredningsprosess der det foretas en avveining mellom de ulike interesser som gjør seg gjeldende i det aktuelle området. Stortinget fatter på den bakgrunn et vedtak om ev. å åpne et område for petroleumsvirksomhet, eventuelt med avbøtende tiltak.

Når et område er åpnet og virksomheten er i gang, gjøres det videre avveininger mellom petroleumsvirksomhet og miljø og andre brukere av havet i lys av ny kunnskap gjennom prosessene med forvaltningsplaner. De arealmessige rammer for tildeling av utvinningstillatelser er således satt av Stortinget blant annet på bakgrunn av omfattende analyser av mulige effekter på det ytre miljø, både ved beslutning om åpning av areal og i tilknytning til forvaltningsplanene.

Forvaltningsplanene oppdateres og revideres jevnlig, jf. Innst. 294 S (2015-2016). Det faglige forarbeidet er omfattende, og alle relevante fagetater er representert i dette arbeidet. I tillegg gjennomføres det offentlige høringer etter at det faglige arbeidet er fremlagt. Forvaltningsplanene er gjenstand for en omfattende politisk prosess hvor forskjellige hensyn veies mot hverandre med utgangspunkt i det omfattende faglige grunnlaget.

I tillegg til at mulig påvirkning på blant annet det ytre miljø, herunder koraller, er en del av de vurderinger og avveininger som gjøres både i en åpningsprosess og i forbindelse med forvaltningsplaner, følges hensynet til koraller også opp i de enkelte konsesjonsrundene.

I forkant av utlysning av en konsesjonsrunde er det en høring, jf. Meld. St. nr. 28 (2010-2011). I høringsrunden bes det om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon – som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet og på hvilke vilkår, etter at Stortinget sist sluttet seg til konkrete rammer for petroleumsvirksomheten. Eventuell ny, vesentlig informasjon om koraller vil derfor tilkomme myndighetene i denne prosessen.

Etter det jeg forstår er det konkrete området representanten viser til i sitt spørsmål i utvinningstillatelse 960 i Barentshavet. Denne tillatelsen ble tildelt i 24. konsesjonsrunde.

I utlysningen til 24. konsesjonsrunde er det blant annet stilt følgende vilkår:

"Rettighetshaverne pålegges å foreta nødvendig kartlegging av eventuelle forekomster av korallrev og andre verdifulle bunnsamfunn herunder viktige tobishabitater som kan bli berørt ved petroleumsaktivitet i de aktuelle blokkene, og å sikre at slike eventuelle forekomster ikke nedslammes eller skades av petroleumsaktiviteten. Det kan stilles særskilte krav for å unngå skade på slike forekomster [...]"

Påleggene følges opp av selskapene. I det faglig grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Norskehavet i 2017 fremgår det at "Det ble i 2009 gjennomført leteboring ved Sularevet og utslipp av borekaks med krav om tiltak for å redusere nedslamming av spesifikke korallstrukturer. Med disse restriksjonene er det i ettertid ikke funnet tegn til at de nærmeste korallstrukturene er påvirket av boringen." Det fremgår også at "Det er flere store

utbygginger av olje- og gassfelt i områder på kontinental-sokkelen i Norskehavet, også i områder med høy tetthet av korallrev (f.eks. Kristin, Åsgard og Morvin). Disse utbyggingene ligger i noen tilfeller helt opp til korallrevene." I oppdateringen av forvaltningsplanen for Norskehavet - Meld. St. 35 (2016-2017) – konkluderes det med at "Målet om at «aktiviteter i særlig verdifulle og sårbare områder skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold» vurderes i det faglige grunnlaget som nådd for Sularevet, Iverryggen, Den arktiske front, samt Jan Mayen og Vesterisen."

Ifølge rapporten "Petroleumssektoren og hensynet til marint miljø" utgitt i 2016 av Miljødirektoratet har kunnskapen om havbunnen økt betraktelig. I tillegg til myndighetenes kartleggingsprogram MAREANO, har olje- og gassnæringen bidratt med mye ny og viktig kunnskap om havbunnen i forbindelse med grunnlagsundersøkelser før boring av brønner og ved planlegging av utbygginger og rørledningstraseer.

I denne konkrete utvinningstillatelsen er det stilt krav om at det skal bores en letebrønn senest innen 22. juni 2020. Før brønnen kan bores vil miljømyndighetene utstede en boretillatelse, der det kan stilles særskilte vilkår ved behov. Dersom det gjøres drivverdige funn av hydrokarboner i området vil det, i tråd med petroleumsloven, utarbeides en plan for utbygging og drift (PUD). En viktig del av en slik plan er en konsekvensutredning som vurderer de ev. miljømessige konsekvensene av en utbygging.

Fiskerinæringen er utenfor mitt konstitusjonelle ansvarsområde, og det er således fiskeriministeren som bør besvare de forhold som gjelder fiskerinæringen. Jeg kan imidlertid forsikre representanten om at petroleumsvirksomheten er underlagt velutviklede og strenge rammer for virksomheten generelt, som også sikrer ivaretagelse av koraller og andre sårbare bunnsamfunn.

SPØRSMÅL NR. 1578

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit

Besvart 20. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjera for å få skikk på riksvegferjesambandet Halhjem-Sandvikvåg på Kyststamvegen E39 mellom Stord og Bergensområdet, og kan statsråden sei noko om framdrifta når det gjeld å få fastsamband på denne viktige hovudpulsåra langs kysten vår?

GRUNNGJEVING:

Sidan rutelaget Torghatten Nord overtok sambandet frå Fjord 1 ved årsskiftet har det no vore kluss med regulariteten og ei mengd med kansellerte avgangar i 4 månadar.

Hausten 2016 blei det klart at Torghatten Nord skulle overta ferjesambandet Halhjem-Sandvikvåg frå Fjord 1.

Ein skulle tru at elskapet hadde god tid på seg til anbudet skulle tre i kraft 1. januar 2019. Likevel var det ingen av dei nykontraherte ferjene som var klare til drift ved årsskiftet, og selskapet starta opp med innleigde ferjer som dels ikkje hadde fart nok til å halda dei oppsette rutetidene og dels ikkje var skikka til å tola vestlandsveret. I løpet av dei to første vekene i 2019 blei 100 avgangar mellom Halhjem og Sandvikvåg kansellerte pga. veret. Til og med maskinstans midtjords enda med at passasjerar fekk forlenga reisetida med mange timar.

Når dei nye ferjene etter kvart har blitt fasa inn i sambandet utover våren, har det synt seg at selskapet har hatt store innkøyringsutfordringar av teknisk art og dels med å takla verforholda.

Propelltrøbbel, grunnstøyting, vannintrenging i maskinromom, og ferje som ikkje fekk opp lemnen er nokre av dei problema som altså har ført til at me på dette viktige riksvegsambandet no har hatt fire månadar der passasjerane stadig har blitt ståande igjen på kaien.

Og folk reiser ikkje utelukkande med desse ferjene fordi dei synest det er så kjekt med ferje. Folk og næringsliv nyttar sambandet fordi ein skal rekka noko i andre enden, og då er det sjølvsagt viktig at det er forutsigbart når ferja kjem og går.

Det er ei mager trøyst for dei reisande og for næringslivet at Statens vegvesen gir bøter til reiarlaget Torghatten Nord fordi dei bryt kontrakten. Dei reisande og næringslivet i distriktet tapar store summar og sit igjen i ein frustrert kvardag, og det utan å bli kompensert på noko vis.

Torghatten Nord sitt anbod på sambandet seiest å ha vore 1 mrd. kroner rimelegare enn Fjord 1, men til no har dette skiftet av reiarlag vore svært frustrerande, med lite forutsigbar drift for dei reisande og for næringslivet.

Til slutt må det nemnast at når dei nye ferjene virkar og når dei er i rute, så tilbyr dei ei behageleg reise, med

imøtekomande og blide mannskap og med mykje enklare ombordkøyring i og med at AutoPass er teke i bruk, og at ei derfor slepp å stå i kø for billettering på land.

Svar:

Torghatten NORD AS opplyser at dei har hatt tekniske utfordringar med både propellar og motorar så vel som systemfeil på automasjonssystema om bord. Alle dei fire hovudfartøya er no i rute på sambandet. Det siste nybygget som var planlagt som reserveferje frå 1. januar 2019, er no planlagt levert i juni. MF Fanafjord (ei av dei gamle gassferjene til Fjord1) fungerer som reserveferje fram til dette nybygget blir levert.

Sambandet har hatt ein planlagt produksjon i perioden 1. januar – 8. mai på 10 678 avgangar. I same periode var det 341 kansellerte turar, og regulariteten har vore på 96,8 pst. Sjølv om regulariteten blir sterkt påverka av enkelte hendingar og enkelte dagar med mange kanselleringar, er eg ikkje nøgd med situasjonen.

Eg er kjent med at dei tekniske utfordringane som har oppstått på nokre av fartøya i april og mai, no blir vurderte. Tiltak blir sette i verk på alle fartøy, slik at ikkje same feil skal oppstå på andre fartøy. Statens vegvesen opplyser at dei følgjer opp kontrakten med Torghatten Nord AS og har stor merksemd mot at selskapet må få kontroll med dei tekniske utfordringane og at drifta skal samsvare med kontrakten. Avvik frå planlagt produksjon medfører økonomiske sanksjonar overfor selskapet.

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn statlege midlar til anleggsstart på prosjektet E39 Ådland – Sveгатjørn (Hordfast) i siste seksårsperiode. Under føresetnad av vesentlege kostnadsreduksjonar er det vurdert som aktuelt med anleggsstart med bompengar alt i første seksårsperiode.

SPØRSMÅL NR. 1579

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 15. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvorfor skifter ikke Kulturdepartementet navn til Kultur- og likestillingsdepartementet?

BEGRUNNELSE:

I januar ble Kjell-Ingolf Ropstad fra KrF ny barne- og familieminister, likestilling som ansvarsområde ble flyttet fra det som da het Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLI) over til Kulturdepartementet (KUD) Samtidig ble kirke- og trossamfunn flyttet fra KUD over

til BLI. 3.5.19 skiftet Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet navn til Barne- og familiedepartementet. Kulturdepartementet skiftet derimot ikke navn til Kultur- og likestillingsdepartementet. Da står vi i den situasjonen at vi ikke har et departement som i navnet synliggjør ansvaret for likestillingen. Vi har ikke et likestillingsdepartement.

Svar:

Jeg kan berolige representanten Anette Trettebergstuen med at vi har et likestillingsdepartement, selv om likestilling ikke er gjengitt i selve departementsnavnet.

Det lar seg ikke gjøre å synliggjøre alle ansvarsområder et departement har i departementets navn, heller ikke for Kulturdepartementet. Kultur blir sett på som sektorovergripende og tar sitt utgangspunkt i demokratisk deltakelse, myndiggjøring og individets rettigheter. Det er også mitt utgangspunkt i likestillingsarbeidet. Fra før fremgår hverken frivillighet, idrett eller medier, for å nevne noen ansvarsområder, av departementsnavnet. Det betyr ikke at disse ansvarsområdene blir mindre vik-

tige av den grunn. Kirke ble heller ikke tatt inn igjen i departementsnavnet da Kulturdepartementet igjen overtok ansvaret for kirkesaker i 2013

Jeg er opptatt av hvordan både kultur og likestilling er sentrale for demokratiet. I Kulturdepartementet jobber vi med samfunnets grunnleggende fundament, og med hvordan kunst og kultur er med på å myndiggjøre mennesker. På samme måte er likestilling ikke bare en grunnleggende verdi i samfunnet vårt, men bærebjelken i et demokratisk bærekraftig samfunn. Kulturpolitikk er demokratipolitikk, og likestilling handler om basisen for demokratiet vårt; menneskerettigheter. Etter regjeringsutvidelsen satte jeg derfor umiddelbart i gang med en ny organisering av Kulturdepartementet slik at oppfølgingen av likestillingsfeltet ble godt innplassert i en struktur som bidrar til å se saker og prosesser i sammenheng. Jeg mener derfor at "Kulturdepartementet" fullt ut er dekkende for alle ansvarsområdene.

Tittelen "kultur- og likestillingsminister" ble valgt for å understreke at likestillingsfeltet nå er en del av departementets ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Da statsministerens nylig besøkte Andøya, framkom det at NATOs planer om å trene og øve mer i Norge vil få konsekvenser for Andøya Flystasjon (vol.no 30. april 2019). Andøya Flystasjon er vedtatt lagt ned, og de nye maritime overvåkingsflyene skal driftes fra Evenes. Statsministeren poengterte at Andøya Flystasjon ikke skal være en base for aktivitet som er tradisjonell for det norske Forsvaret.

Hvilken militær aktivitet er det konkret som planlegges på Andøya Flystasjon?

Svar:

Det er riktig at Andøya flystasjon er vedtatt lagt ned, og at det planlegges med at de nye maritime overvåkingsflyene skal driftes fra Evenes. Etterretningstjenesten vil fortsatt ha en tilstedeværelse på Andøya etter at flystasjonen er nedlagt. I tillegg vil Andøya ha en beredskapsrolle i Forsvarets fremtidige evne til å motta allierte forsterkningssty-

rker. De konkrete løsningene og ambisjonsnivået mht. Andøyas beredskapsrolle skal vurderes som en del av arbeidet med neste langtidsplan for forsvarssektoren.

Forsvarets behov skal søkes kombinert med sivil næringsvirksomhet på en hensiktsmessig måte. I Granavolden-plattformen har regjeringen presisert at det skal legges til rette for etterbruk av fasiliteter på Andøya gjennom en samhandlingsavtale som gir gode muligheter for både sivile aktører og eventuelt mottak av allierte styrker. En samhandlingsavtale ble signert mellom etater i forsvarssektoren og Andøya Test Center 21. februar 2019. Dette gir forutsigbarhet og gode rammer for det videre samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1581**Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Svein Harberg****Besvart 15. mai 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil statsråden legge til rette for at elever kan ta båtførerprøven som valgfag i ungdomsskolen?

BEGRUNNELSE:

Valgfag i ungdomsskolen er et viktig og godt tilbud som gir elevene anledning til å fordype seg i sine interesser og lære og oppleve nye ting som ikke hører inn under det ordinære skoleløpet. Det har over lang tid vært lagt til rette for trafikalt grunnkurs og forberedelser til "mopedlappen" i valgfagstilbudet. Det er viktig, og gir elevene mulighet til å få et godt grunnlag for å være gode trafikanter i tillegg til at det for mange blir et spennende og inspirerende innslag i skolehverdagen.

Det har til nå ikke vært mulig å etablere et tilsvarende valgfagtilbud for båtførerprøven. I store deler av landet er ferdsel til sjøs svært relevant for denne aldersgruppen, og god kunnskap om ferdsel til sjøs er viktig. For å unngå ulykker er det viktig å gi denne aldersgruppen tilgjengelighet til grunnleggende kunnskap, og et valgfagtilbud vil være et godt bidrag til at flere av de som ferdes på sjøen vil ha grunnlag for gode og fornuftige vurderinger og avgjørelser. Det er grunn til å tro at dette særlig for mange gutter vil være et spennende tilbud i skolen.

Svar:

Jeg er helt enig med representant Harberg i at å kunne ferdes trygt på sjøen er svært viktig. I store deler av landet vårt er det av stor betydning å ha kunnskap og ferdigheter som gjør at det å ferdes på vannet er trygt, både for en selv og andre.

Jeg vil derfor innføre båtførerprøven som valgfag på ungdomstrinnet. Som en del av fagfornyelsen reviderer vi i disse dager også alle læreplanene i valgfagene på ungdomstrinnet. I forbindelse med denne revideringen, vil vi utrede og endre innholdet i det eksisterende valgfaget natur, miljø og friluftsliv til også å omfatte opplæring fram mot båtførerprøven. Det er fordi vi mener at det å kunne ferdes trygt i båt langs kysten og på innsjøer er en viktig del av friluftslivet.

Båtførerprøven er obligatorisk for alle personer som skal føre fritidsbåt med største lengde over 8 meter eller har motor på mer enn 25 hestekrefter, og som er født 01.01.1980 eller senere. For å kunne ta båtførerprøven må man ha kunnskap og ferdigheter innenfor temaer som

sjømannskap og sjømerker, regler til sjøs, navigasjon, kartlesing og nødsituasjoner til sjøs.

Valgfagene på ungdomstrinnet er organisert slik at elevene skal kunne fullføre et valgfag på ett år. Elevene kan derfor velge ulike valgfag, men de kan også ta det samme valgfaget flere år på rad. Elevene går vanligvis på ungdomstrinnet fra det året de fyller 13 år til det året de fyller 16 år. Ungdom kan få båtførerbeviset fra de fyller 16 år, men selve prøven kan de ta fra de fyller 14 år. Det betyr at elevene kan ta valgfaget natur, miljø og friluftsliv og gjennomføre båtførerprøven før de fyller 16 år. For å få båtførerbevis, må elevene i tillegg avlegge en prøve/test ved et godkjent testsenter.

I forrige skoleår kunne skolene rundt i landet tilby opplæring i 15 forskjellige valgfag, og vi ser at faget er et populært valgfag. Nesten 11 % av elevgruppa valgte Natur, miljø og friluftsliv i fjor, og over 60 prosent av de som valgte faget var gutter. Stoltenberg-utvalget peker på at valgfag er viktig for å motivere gutter. Jeg er glad for at både gutter og jenter velger fag de liker og som motiverer dem. Regjeringene ønsker samtidig å stimulere til utradisjonelle valg for å redusere kjønnsforskjeller i skole og i utdanningsvalg. Derfor vil vi innrette valgfagene på en måte som bidrar til en jevnere rekruttering blant kjønnene når alle valgfagene nå revideres.

Valgfagene har de siste årene funnet sin plass på ungdomstrinnet. De har, som andre fag, læreplaner, kompetansemål og en vurderingsordning hvor elevene vurderes med tellende karakter. Noe av intensjonen med valgfagene er at de også skal være med på å gjøre ungdomsskolen mer praktisk, og de skal bidra til å utvikle elevenes forståelse av hva det vil si å gjøre valg. I elevundersøkelsen rapporterer elever på ungdomstrinnet om noe lavere motivasjon enn elever på barnetrinnet. Andre undersøkelser har vist oss at valgfagene er populære blant elevene på ungdomstrinnet, og at fagene bidrar til trivsel og motivasjon. Vi vet elevene trives i valgfagstimene. Forskere har påpekt at det er knyttet til at de er praktiske, representerer noe annet enn de 'vanlige' timene i klasserommet, og gir elevene mulighet til å velge etter interesse. Jeg er opptatt av at valgfagene videreføres innenfor disse rammene. Jeg ser både båtførerprøven og et nytt valgfag i praktisk håndverksfag som et viktig supplement til dagens tilbud i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 1582**Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 14. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

I prop. 164 L (2015-2016) Lov om folkeregistrering vises det på side 22 til at opplysninger om fødested og fødeland brukes i fbm. utstedelse av pass, og at Justisdepartementet skulle vurdere ulike alternativer for angivelse av fødested i pass. Finansdepartementet skulle følge opp med eventuelle endringer i prosedyrene for registrering av fødested i Folkeregisteret, om nødvendig.

Har finansministeren sørget for at det finnes rutiner for oppretting av feil som måtte oppstå?

BEGRUNNELSE:

25. april 2019 skulle jeg fornye mitt spesialpass som stortingsrepresentant i Utenriksdepartementet, men måtte gå med uforrettet sak, fordi passwebben oppga "Ukjent fødeland". Jeg fikk beskjed om å kontakte folkeregisteret for å få feilen rettet. Spesialpasset ble sist fornyet i 2014. Da var det ikke slike problemer. Jeg fikk også vite at dette problemet hadde oppstått for stadig flere som skulle fornye diplomatpass eller spesialpass.

Det var i seg selv en krevende øvelse å komme i kontakt med folkeregisteret, men etter hvert har jeg funnet ut følgende:

Fødeland registreres i folkeregisteret bare for personer som ikke er født i Norge. For personer født i Norge, skal fødeland komme opp i passwebben med utgangspunkt i kommunekode for fødested. Min fødekommune, Skoger, som lå i Vestfold, ble en del av Drammen og Buskerud i 1964. Den har derfor ikke lenger egen kommunekode. Dermed kommer "Ukjent fødeland" opp.

Jeg sjekket derfor med passkontoret i Sør-Øst politidistrikt om de hadde opplevd samme problem. Det hadde de, men hadde en løsning der de manuelt kunne rette "ukjent fødeland" til Norge, noe utenriksdepartementets passkontor ikke kunne.

29. april 2019 fikk jeg svar fra folkeregisteret. De har "løst" problemet ved å endre fødested fra Skoger til Larvik, fordi Larvik i dag har samme kommunekode som Skoger hadde fram til 1964.

Det er mange kommuner som er slått sammen siden 60-tallet, og flere vil det bli, så problemet vil øke framover. Selv om det er en begrenset andel av Norges befolkning som har behov for spesialpass og diplomatpass, og som er født i kommuner som ikke lenger eksisterer, er det likevel mange nok til at det blir rot i folkeregisteret, dersom det må legges inn feilaktige opplysninger på den enkelte for å kunne få passet fornyet. Det virker også tungvint å ha et

system der politiet aktivt må inn å rette opplysninger manuelt, når folk skal fornye politipasset sitt.

Folkeregisteropplysningene brukes til mange formål, blant annet til statistikk og forskning, der fødested kan være relevant. Slike opplysninger må være korrekte. Vi kan ikke ha en situasjon der man for andre formål blir nødt til å legge inn feil opplysninger i registeret.

For egen del er jeg spent på hva som skjer når jeg igjen forsøker å fornye spesialpasset mitt og passwebben påstår at jeg er født et annet sted enn det som framgår av gyldig politipass og tidligere spesialpass. Stortingets administrasjon er også varslet av meg.

Svar:

Sikker og korrekt registrering av grunnleggende personopplysninger om den enkelte i Folkeregisteret er viktig både for den det gjelder og for offentlig forvaltning, forskning og statistikkproduksjon. Folkeregisteret har en sentral rolle i den nasjonale ikt-infrastrukturen.

Dersom en person har fått registrert feil opplysning i Folkeregisteret, har man etter folkeregisterloven og personopplysningsloven krav på å få rettet dette. Det er blant annet gitt en egen rutine i oktober 2017 som omhandler endring av identitetsopplysninger i Folkeregisteret, herunder endring av fødested for personer født i Norge.

Opplysningen om fødekommune registreres for dem som fødes i Norge og er en statisk opplysning i Folkeregisteret. Dette bygger på et prinsipp om at opplysningen skal gjenspeile det som gjaldt på fødselstidspunktet, og det som fremgår av fødselsattesten. Dette innebærer at om en kommune endrer navn eller opphører som følge av kommunesammenslåing, skal ikke opplysningen om hvor vedkommende er født endres i Folkeregisteret. Navnet på fødekommunen kan altså være et historisk navn. Fødeland registreres ikke i Folkeregisteret for personer født i Norge.

Brukere av opplysninger fra Folkeregisteret har ulike løsninger for hva som hentes ut av informasjon fra registeret. Det kan i denne forbindelse oppstå problemer når bruker av opplysningene ikke på korrekt måte klarer å koble de historiske opplysningene i Folkeregisteret med oppdaterte kommunenavn og kommunenummer. Dette kan være grunnen til at «ukjent fødeland» kommer opp.

Departementet vil i samråd med eventuelle berørte departementer og etater se nærmere på mulige tekniske løsninger på dette problemet.

SPØRSMÅL NR. 1583**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 16. mai 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hydro står for verdens mest energi- og miljøeffektive produksjon av aluminium. Fellesskapet har gjennom Enova gitt 1,55 milliarder i investeringsstøtte i 2017 for å utvikle teknologipilot på Karmøy. Hydro har nå utlyst et anbud for sjøtransport av aluminium. Det er et stort anbud av 10 års varighet, som gir mulighet til utvikling av nye miljøvennlige skip, men miljø er kun vektet med 4 %. Staten og Folketrygdfondet er største aksjonærer.

Har ministeren synspunkter på at miljø ikke blir vektet høyere av Hydro?

BEGRUNNELSE:

Hydro er tydelig på bærekraft når det gjelder selve produksjonen av aluminium. "Hvis den globale klimaendringen er vår største utfordring, er det teknologiske fremskrittet vår største mulighet". Dette utsagnet bør også gjelde for transport av aluminium.

Maritim sektor er ett av de områdene der Norge har stort potensial til å utvikle miljøvennlig transport som i tillegg vil bidra til verdiskaping og sysselsetting i Norge. Da er vi avhengig av at vareiere som stiller krav til kli-

maavtrykket i transporten slik at det blir utviklet og bygd nye skip.

Svar:

Staten som eier har klare forventninger når det gjelder klima og miljø, som det fremgår av eierskapsmeldingen (Meld. St. 27 (2013-2014)). Jeg forventer at selskaper der staten er eier skal være i fremste rekke når det gjelder arbeidet for klima og miljø i sin bransje, herunder med tiltak som kan redusere klimagassutslipp, og at selskapene har en bevisst holdning til gevinstene som kan høstes ved tidlig tilpasning til nye klima- og miljøkrav. Dette har jeg påpekt overfor Norsk Hydro.

Samtidig fremgår det av eierskapsmeldingen at staten forvalter sitt eierskap basert på en klar rollefordeling mellom eiere og ledelse (styret og administrasjonen). Den daglige forvaltningen av et selskap, herunder logistikk som det her er tale om, hører inn under styret og daglig leder. Det er ikke naturlig at staten som eier skal ha synspunkter på et så konkret operativt forhold som dette.

Du peker på at Norge har et stort potensial for å utvikle miljøvennlig transport. Jeg deler dette synet og mener dette er noe norske bedrifter bør ha stor oppmerksomhet på, enten de leverer eller bruker transporttjenester.

SPØRSMÅL NR. 1584**Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 20. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Er forsikringene Forsvarsdepartementet har gitt til Veteranforbundet SIOPS om at foreldelse ikke skal brukes som grunnlag for å avvise søknader om kompensasjon og billighetserstatning, der kriteriene ellers er oppfylt, ikke lenger gyldig, og hva står i Forsvarsdepartementets skriv til SPK om praktisering av foreldelse, som ble nevnt i epost fra Forsvarsdepartementet til SIOPS syvende juni 2017?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det kommet en rekke bekymringsmeldinger fra norske veteraner med psykiske skader fra deltakelse i utenlandsoperasjoner om avslag på søknader om erstatning. Veteranforbundet SIOPS forteller at antall avslag er økende, og at foreldelse oppgis som grunnlag for flere av avslagene fra Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner. Dette er i så fall i strid med forsikringer som

Forsvarsdepartementet har gitt til norske veteraner og veteranorganisasjoner, om at foreldelse ikke vil bli brukt som grunnlag for avslag der kriteriene ellers er oppfylt. Under SIOPS' landsmøte 25. mars 2017 sa juridisk direktør i Forsvarsdepartementet Severin Vikanes at

«dersom det konkluderes med at vedkommende [søker] har rett på kompensasjon, så skal ikke foreldelse benyttes».

Likevel er foreldelse blitt brukt som grunnlag for avslag. SIOPS viser til vedtak i klagesak nummer 9/2017 i nevnte klagemennd, der det står følgende om begrunnelsen for avslag:

«Det fremstår som sannsynlig at klager ville hatt utsikter til et positivt resultat om han på et langt tidligere tidspunkt hadde fremsatt krav.»

I en epost sendt av seniorrådgiver i Forsvarsdepartementet Thomas Barth til SIOPS 7. juni 2017 sto det også at departementet arbeidet med et skriv til Statens Pensjonskasse (SPK) som skulle presisere praktiseringen av foreldelse. SIOPS etterspurte dette skrevet i et brev til Forsvarsdepartementet 12. september 2018, men har fortsatt ikke fått innsyn. Det er viktig at både veteranene selv og Stortinget får vite hvordan regjeringen instruerer SPK til å praktisere foreldelse i slike saker.

De siste 20 årene har Norge i tillegg til fredsbevarende operasjoner, også deltatt i flere angrepskriger under USA og NATOs kommando, noen av dem uten FN-mandat. Dette har ført til et økt antall krigsveteraner med psykiske lidelser, ikke minst fra krigen i Afghanistan. I dag er det til sammen om lag 60 000 veteraner fra ulike fredsbevarende operasjoner og krigsoperasjoner i utlandet.

Dels på grunn av politikernes vegring mot å bruke ordet «krig» om operasjoner der unge kvinner og menn blir satt i skarpe situasjoner med betydelig risiko for å bli drept eller å utilsiktet drepe eller skade uskyldige, er omfanget av psykiske lidelser blant norske veteraner trolig undervurdert i det norske samfunnet. De skiftende regjeringene som de siste 20 årene har sendt unge kvinner og menn ut i krig, ofte på forespørsel fra USA og NATO, har imidlertid ikke alltid vært like villige til å påta seg kostnaden ved å sørge for en verdig behandling av de som kommer skadde hjem igjen.

I tillegg til bruken av foreldelse, er SIOPS også bekymret for at saksbehandlerne i flere saker velger å se bort fra medisinske spesialisterklæringer, der det konkluderes med at søkeren har blitt psykisk skadd som et resultat av deltakelse i militære operasjoner i utlandet. En for streng praktisering av kompensasjonsordningene kan få store negative konsekvenser for veteraner som allerede er i en svært vanskelig situasjon.

Rødt mener det ville vært mer naturlig å markere veteranene fra utenlandsoperasjoner uavhengig av feiringen av frigjøringen fra Nazi-Tysklands okkupasjon av Norge. Det er uansett viktig at veteranenes dag ikke bare brukes

til feiring, men også til å sette søkelyset på det faktum flere av veteranene som har fått sin egen helse ødelagt på krigsoppdrag for den norske staten i utlandet, i dag ikke får den støtten de har behov for og krav på.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 8. mai 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om praktiseringen av foreldelse for krav etter den særskilte kompensasjonsordningen.

Vi har i dag gode økonomiske ytelser til våre veteraner som blir skadet under tjeneste i internasjonale operasjoner. Det er viktig at det økonomiske vernet etter en skade er klart og forutsigbart for den enkelte tjenestegjørende og dennes familie, og at prosessen ikke innebærer en ytterligere belastning for den som fremmer krav i så måte.

Den særskilte kompensasjonsordningen gjelder for veteraner som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon mellom 1. januar 1978 og frem til 31. desember 2009. Mange av kravene som fremmes etter ordningen ligger derfor langt tilbake i tid. Ved innføringen av ordningen i 2010 ble det besluttet at kravene kunne fremsettes uten hensyn til foreldelse for en periode på inntil tre år, det vil si frem til 1. januar 2013. Dersom man fremsetter et krav etter dette, gjelder de alminnelige reglene om foreldelse.

Ordningen har imidlertid blitt mer omfattende enn det man først la til grunn. En av årsakene til dette er blant annet at vesentlig flere krav har blitt fremmet enn hva man først forutsatte. Det har også blitt fremsatt mange krav etter 1. januar 2013.

Forsvarsdepartementet har foreløpig ikke gitt noen formelle retningslinjer for hvordan foreldelse etter forskriften skal praktiseres. Spørsmålet om hvem som har kompetanse til å frafalle foreldelsesinnsigelser etter forskrift om særskilt kompensasjonsordning, har konstitusjonelle og rettslige sider som departementet nå vurderer nærmere.

Regjeringen har også nedsatt en arbeidsgruppe som skal foreta en helhetlig gjennomgang og vurdering av om de allerede eksisterende erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner. Arbeidsgruppen har signalisert at de også vil se nærmere på praksisen knyttet til foreldelse i disse sakene, og komme med forslag til eventuelle endringer i den endelige rapporten.

For meg er det viktig at våre veteraner ivaretas på en god måte, i tråd med gjeldende regelverk. Psykiske skader er ikke like synlig som en fysisk skade. Det er derfor viktig å understreke at foreldelsesfristen ikke alltid løper fra man tjenestegjorde i en internasjonal operasjon, men fra det tidspunktet veteranen har blitt eller burde blitt klar over skaden.

SPØRSMÅL NR. 1585**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 16. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt for hvert år, der det fordeles på fylkesvei og riksveg og at det, i den grad det eksisterer, gis prognoser for denne fordelingen i kommende år, og hvor mye bompenger og hvor stor andel av bompengene som er krevd inn siden 2013 har gått til henholdsvis kollektivtiltak, gang- og sykkeltiltak, 4-felts motorveier, veier med mindre enn 4-felt, vedlikehold av vei og eventuelt andre tiltak?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2019 står det en oversikt i tabell 5.7 over hvor mye bompenger som har blitt krevet inn de siste årene, fordelt på riksvei og fylkesvei inkludert kollektivtiltak. Det står spesifisert et anslag for hvor mye som går til kollektivtiltak for 2019 men det er ikke spesifisert hvor mye som gikk til kollektivtiltak av bompenger krevet inn for tidligere år. Det står også en fordeling på riksveg

og fylkesveg, men ikke ned på prosjektnivå, eller type vei (4-felt/2-feltsvei). Det står heller ikke spesifisert om noen av bompengene går til sykkeltiltak, for eksempel som en del av riksvegprosjekt eller byvekst/bymiljøavtaler.

Svar:

Som representant Arne Nævra skriv i grunngevinga til spørsmålet sitt så viser tabell 5.7 i Prop. 1 S (2018-2019) kor mykje bompengar som er betalt inn i kvart av åra 2010-2017. I tillegg viser tabellen kor mykje bompengeselskapa har stilt/er venta å stille til disposisjon til gjennomføring av ulike prosjekt og tiltak i kvart av åra 2010-2019, enten gjennom innbetalte bompengar eller gjennom låneoppptak.

Det blir ikkje rapportert på bruken av bompengar ut over det som er oppgitt i denne tabellen. Av dei årlege budsjettproposisjonane går det fram kor mykje bompengar som er føresett nytta til dei ulike formåla det enkelte år.

SPØRSMÅL NR. 1586**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 20. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt for hvert år siden 2013, en fordeling som spesifiserer hvor mye som blir krevet inn i hver byvekstavtale og at det gis prognoser for denne fordelingen i kommende år over, og hvor mye og hvor stor andel av bompengene som har blitt krevet inn siden 2013 har blitt krevet inn som en del av en byvekst/bymiljøavtale og hvor mye er bompenger som ikke er en del av bymiljø/byvekstavtaler?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2019 står det en oversikt i tabell 5.7 over hvor mye bompenger som har blitt krevet inn de siste årene, fordelt på riksvei og fylkesvei inkludert kollektivtiltak. Men det står ikke spesifisert hvor stor andel av

fylkesveipengene, og evt. riksveipengene, som kommer som følge av en byvekst/bymiljøavtale.

Svar:

Det er inngått bymiljø- eller byvekstavtalar i dei fire største byområda. Den første avtalen blei inngått for Trondheim i 2016. Deretter følgde avtaleinngåingar for Oslo og Akershus, Bergen og Nord-Jæren i 2017.

I desse byområda har det vore bypakker med bompengereinkreving over mange år. Ved den siste revisjonen av bompengereopplegga for desse byområda er det føresett at prosjekt og tiltak innanfor bypakkene skal vere ein del av bymiljø-/byvekstavtalane. Det er følgjeleg ikkje naturleg å skilje mellom bompengar til tiltak innanfor og utanfor bymiljø-/byvekstavtalane.

Etterfølgjande tabell viser innbetalte bompengar i åra 2013-2017 i dei fire byområda med bymiljø-/byvekstavtalar. For 2018 og komande år viser tabellen grove prognosar basert på det som er lagt til grunn ved siste revisjon av bompenggeopplegga for desse byområda. Sidan det er føresett tilnærma nullvekst i trafikken, er det lagt til grunn uendra årlege bompenggeinntekter etter 2018. Det må presiserast at det førebels er knytt stor uvisse til framtidige bompenggeinntekter. Mill. kr (løpande)

	Oslo og Aker- shus	Bergen	Trond- heim	Nord- Jæren
2013	2 640	580	270	580
2014	2 700	760	500	550

2015	2 760	740	560	550
2016	2 770	670	600	530
2017	3 050	650	600	530
2018	3 600	680	750	1 700
(prognose)				
Etter 2018	4 500	1 000	750	1 700
(prognose)				

Dei samla bompenggeinntektene i 2019 er rekna til om lag 13 mrd. kr. Av dette utgjør bompenggeinntekter i byområda med byvekstavtalar om lag 7 mrd. kr, altså vel 50 %.

Eg understrekar også at førebelse tal viser i ein del prosjekt lågare inntekter enn prognosane også i dei første månadane i 2019.

SPØRSMÅL NR. 1587

Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 15. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Deler statsministeren oppfatningen om at oljefondet skal medregnes når man vurderer ulikhet i privat formue mellom innbyggerne i Norge?

BEGRUNNELSE:

I St. Meld. 13 (2018-2019) argumenterer regjeringen med at en gitt skjevhet i fordelingen av privat formue isolert sett overvurderer ulikheten i samlet formue i et land der det offentlige har betydelige netto fordringer, sammenlignet med land der det offentlige har netto gjeld. Det føyes til at en presis vurdering krever at det offentliges nettoformuer beregningsmessig tilordnes enkeltpersoner, slik at en kan ta hensyn til at mange fordelingsberegninger konvensjonelt setter nettoformuer lik null for personer med negativ formue. I debatten etter at meldingen ble lagt fram har tankesmia Civita argumentert for at man må hensyn ta dette når en vurderer ulikhet mellom enkeltpersoner.

Svar:

Formue er en kilde til inntekt og forbruk og en reserve ved uventede hendelser. Det gjelder både for husholdninger og for fellesskapet.

Ifølge beregninger fra SSB hadde husholdningene en samlet bruttoformue på nærmere 10 000 mrd. kroner ved utgangen av 2017. Av dette utgjorde beregnet verdi av primærboligene nærmere 6 000 mrd. kroner, beregnet verdi av sekundærboliger og annen realkapital om lag 1 100 mrd. kroner og beregnet verdi av brutto finanskapital om lag 2 900 mrd. kroner. Med en gjeld på nærmere 3 400 mrd. kroner, anslås husholdningenes netto formue til om lag 6 600 mrd. kroner. SSB opplyser at husholdningenes boligformue er jevnere fordelt enn deres finansformue.

Ifølge tall fra SSB som bl.a. ble gjengitt i Meld. St.13 (2018 – 2019), anslås Gini-indeksen for fordeling av husholdningenes formue til 72 pst. i 2016 (som er det siste året det er beregnet tall for). Til sammenligning anslår SSB Gini-indeksen for fordeling av husholdningenes markedsinntekter til om lag 42 pst. både for 2016 og 2017.

Til forskjell fra de fleste andre OECD-land eier offentlig forvaltning i Norge ikke bare store verdier i form av bygninger og anlegg mv., men også en stor finansformue. Tall fra SSB viser at offentlig forvaltning sett under ett hadde brutto fordringer på vel 11 600 mrd. kroner ved utgangen av 2017, gjeld på vel 1 400 mrd. kroner og netto fordringer på nærmere 10 200 mrd. kroner. Avkastningen på denne formuen gir et viktig bidrag til å finansiere offentlige tjenester og stønader.

Offentlig forvaltning bidrar i betydelig grad til omfordeling av inntekt og forbruksmuligheter. Dersom en tar hensyn til overføringer og skatter og ser på fordelingen av disponibel inntekt på enkeltpersoner, beregnes Gini-indeksen til 25,2 pst. både for 2016 og 2017. Dette er om lag 40 pst. lavere enn den anslåtte Gini-indeksen for markedsinntekt. Også offentlige tjenester bidrar til utjevning i levekår. Forskere i SSB har med utgangspunkt i tall fra Eurostat anslått at Gini-indeksen for inntekt reduseres med ytterligere om lag 20 pst. for Norge dersom disponibel inntekt erstattes med et inntektsbegrep som tar hensyn til verdien av viktige velferdstjenester innen utdanning, helse og omsorg. Siste beregning er for året 2015.

Ved utgangen av 2017 tilsvarte verdien av Statens pensjonsfond utland noe over 80 pst. av offentlig forvaltnings finansformue. Overføringen fra fondet alene bidro

i 2017 med et beløp til finansiering av offentlige tjenester og stønader mv. som tilsvarer nærmere 20 pst. av alle skatter og avgifter fra fastlandsøkonomien.

En krone i fellesformue har ikke nødvendigvis samme verdi for den enkelte som en krone i egenkapital, men fellesformuen gir viktige bidrag til å finansiere stønader og offentlige tjenester. Ved en vurdering av fordelingen av privat formue vil en miste viktig informasjon, dersom en helt ser bort fra størrelsen på fellesformuen og hvordan avkastningen på denne fordeles. Å ta med informasjon om størrelsen på fellesformuen er ikke minst viktig ved sammenligninger mellom land, siden det er betydelige forskjeller i hvor stor andel av nasjonalformuen som eies i fellesskap gjennom offentlig forvaltning. Dette er omtalt i Meld. St. 13 (2018-1019).

SPØRSMÅL NR. 1588

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 15. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Mener justisministeren at det er riktig praksis fra utlendingsmyndighetenes side at barn som har bodd i Norge i ti år, gått på skole her i ti år, snakker norsk, har sterk tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge men liten tilknytning til hjemlandet sitt, og hvor forelder som oppga uriktig identitet på asylintervjuet har forlatt Norge, skal returneres?

BEGRUNNELSE:

I 2014 gjorde regjeringen endringer i utlendingsforskriften som skulle sikre at barns beste i asylsøker skulle tillegges større vekt enn tidligere. Forskriftsendringen innebar at barn som har oppholdt seg i Norge mer enn fire og et halvt år og gått ett år på skole vil ha en mer vektig tilknytning enn under tidligere praksis.

Svar:

I avtale og gjennomføringspunkter om utlendingsfeltet fremforhandlet av Venstre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre 28. februar 2014 var det enighet om en endring i utlendingsforskriften for å gi føringer for vurderingen av oppholdstillatelse til barn på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning

til riket. Det fremgår at intensjonen var å sikre at barnets beste skulle tillegges større vekt enn tidligere:

«Barns tilknytning til Norge gjennom flere års botid i Norge skal klargjøres gjennom en regelendring som gjør at utlendingsmyndighetene i større grad vektlegger hensynet til hva som er barnefaglig forsvarlig. Forutsetningen er at foreldrene som hovedregel har medvirket til å avklare sin identitet og bidratt til å muliggjøre retur, men at retur ikke har vært mulig.»

Justis- og beredskapsdepartementet gjennomførte tiltaket gjennom endringer i utlendingsforskriften § 8-5, i kraft 8. desember 2014. Bestemmelsen legger opp til at det skal foretas en vurdering av barnets beste og barnets tilknytning til Norge, før dette avveies mot innvandringsregulerende hensyn i saken. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn, jf. utlendingsloven § 38, Grunnloven § 104 og Barnekonvensjonen artikkel 3.

Det er ikke fastsatt en bestemt grense for hvor mange års opphold et barn må ha for å kunne få oppholdstillatelse på grunnlag av tilknytning til Norge. Det skal foretas en konkret, skjønnsmessig vurdering i den enkelte sak. Det gis imidlertid anvisning på en rekke relevante momenter for vurderingen. I tillegg til lengden av barnets opphold i Norge, sammenholdt med barnets alder, skal blant annet følgende vektlegges: Barnets behov for stabilitet og kontinuitet, hvilke språk barnet snakker, barnets

psykiske og fysiske helsesituasjon, barnets tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge og i hjemlandet, barnets omsorgssituasjon i Norge, barnets omsorgssituasjon ved retur og den sosiale og humanitære situasjon ved retur.

I ikrafttredelsesrundskriv G-06/2014 Ikrafttredelse av endringer i utlendingsforskriften – varig ordning for lengeværende barn og begrunnelse i vedtak som berører barn gis det nærmere føringer om forståelsen av utlendingsforskriften § 8-5, herunder hvordan innvandringsregulerende hensyn skal vurderes. I punkt 1.3 uttales blant annet følgende:

«I saker hvor barnefamilier har blitt lengeværende er det ofte en utfordring at familiens identitet er usikker og/eller familien ikke har lagt frem reisedokumenter eller andre identitetsdokumenter. Fremleggelse av slike dokumenter er ofte en forutsetning for å kunne gjennomføre tvangsmessig retur, og manglende samarbeid om identitetsavklaring og innhenting av identitetsdokumenter er følgelig særlig relevante innvandringsregulerende hensyn. I Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) side 421 uttales det: «Det vil ikke alltid bli innvilget oppholdstillatelse selv om det foreligger «sterke menneskelige hensyn» eller «særlig tilknytning til riket». Det må foretas en avveining mot de innvandringsregulerende hensynene som gjør seg gjeldende.» Aktiv motarbeidelse av identitetsavklaring, og dermed også av retur, skal tillegges særlig vekt. Med aktiv motarbeidelse menes bl.a. at foreldrene, etter ankomst til landet, har brukt falske identitetspapirer eller oppgitt falsk identitet. Dette anses som særlig tungtveiende innvandringsregulerende hensyn.

Forskriftens § 8-5 nytt annet til fjerde ledd innebærer at den oppmykning av praksis som følger av § 8-5 nytt første ledd ikke vil omfatte familier som gjennom aktive handlinger som nevnt ovenfor har motarbeidet avklaring av egen identitet, i forbindelse med behandling av utlendingsaken eller iverksettning av vedtaket.»

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør enkeltsakene, og jeg har tillit til at de foretar grundige vurderinger av barnets situasjon, samtidig som de også skal vektlegge innvandringsregulerende hensyn. Jeg mener at departementet har gitt gode føringer for de vurderingene som skal gjøres, gjennom utlendingsforskriften § 8-5 og tilhørende ikrafttredelsesrundskriv.

Saker som omhandler barn med lang oppholdstid i Norge vekker stort engasjement, og det har jeg forståelse for. Regelverket reflekterer også de dilemmaene disse sakene reiser. For å sikre innvandringspolitikken og regelverkets legitimitet er det imidlertid viktig at muligheter for misbruk søkes avverget. Jeg vil minne om at i saker hvor barnefamilier uten lovlig opphold har lang oppholdstid i Norge, skyldes det ofte at familiens identitet er usikker og at de ikke har lagt frem reisedokumenter eller andre identitetsdokumenter. Familiene har heller ikke rettet seg etter tidligere avslag på søknad om opphold og plikten til å forlate landet.

SPØRSMÅL NR. 1589

Innlevert 8. mai 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 13. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

I dagens Adressa 8.05.19 kunne vi lese at Veterinærinstituttet i Trondheim beholder dyreavdelingen. Dette gjøres ved at de får tilført de midlene som er nødvendig i revidert nasjonalbudsjett. Den 1. mai i år ble 6 ansatte ved avdelingen oppsagt, og 2 veterinærer har selv sagt opp sin stilling. Det vil si at den avdelingen som skal videreføres er uten ansatte.

Hvordan vil landbruks- og matministeren sørge for at Norges største husdyrregion Trøndelag får videreført grønn sektors dyreavdeling?

BEGRUNNELSE:

Denne artikkelen er bakgrunnen for spørsmålet: <https://www.adressa.no/nyheter/trondheim/2019/05/08/Veterin%C3%A6rinstituttet-i-Trondheim-beholder-dyreavdelingen-18990403.ece>

in%C3%A6rinstituttet-i-Trondheim-beholder-dyreavdelingen-18990403.ece

Det er meget betenkelig at Veterinærinstituttets ledelse ikke har hatt dialog med politisk ledelse før de har gått til det drastiske skritt å si opp ansatte. Dette er ansatte med en betydelig og viktig kompetanse både for Veterinærinstituttet og for Trøndelag.

Svar:

Regjeringen vil foreslå en tilleggsbevilgning på 30 mill. kroner til Veterinærinstituttet i tilknytning til revidert nasjonalbudsjett. Pengene skal blant annet gå til nye lokaler og obduksjonssal på Holt i Tromsø, til å opprettholde regional tilstedeværelse og til å dekke ekstraordinære kostnader.

Det er et mål å styrke Veterinærinstituttet, ikke minst for å møte bionæringenes behov over hele landet. Både innen landdyrhelse, fiskehelse og dyrevelferd, vil dette bidra til å skape muligheter i samarbeid med lokalt, regionalt og nasjonalt næringsliv. Instituttet søker å videreutvikle en organisasjon som kan møte etterspørselen etter kompetanse i hele landet. Instituttet har en sentral rolle i regjeringens mål om å ta vare på det unike ved norsk matproduksjon, som god dyrehelse og lavt forbruk av medisiner.

Veterinærinstituttet samhandler tett med Mattilsynet som har det nasjonale forvaltningsansvaret for beredskap

innen dyre- og fiskehelse og trygg mat på vegne av departementene.

For å kunne utføre samfunnsoppdraget både faglig solid og kostnadseffektivt, må Veterinærinstituttet stadig fornye sine metoder, teknologi og annen infrastruktur. Det kan også innebære endringer i arbeidsoppgavene ved de enkelte enhetene. Når det gjelder den aktuelle bemanningssituasjon ved Veterinærinstituttets avdeling i Trondheim som det her spørres om, så er dette forhold som håndteres av Veterinærinstituttets styre og ledelse. Jeg har tillit til at styret ved instituttet håndterer dette på en måte som ivaretar både regional tilstedeværelse, effektiv oppgaveløsning og instituttets samfunnsoppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1590

Innlevert 7. mai 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharakhani

Besvart 16. mai 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Vil statsråden ta politisk initiativ til et desentralisert Høgskoletilbud i Hallingdal som er tilpasset lokalt behov for kompetanse, som for eksempel sykepleieutdanning?

BEGRUNNELSE:

Hallingdal er Norges viktigste turistregion. En distriktsregion som er avhengig av aktiv statlig politikk for å bevare og skape nye kompetansemiljøer.

Før påske besøkte jeg Elverhøy Helsetun i Nesbyen som etterlyser desentralisert høgskoletilbud i Hallingdal. For Hallingdal handler dette om kompetansebygging, hindre utflytting og sikre et godt velferdstilbud til innbyggerne i distriktene.

Det har lenge vært jobbet med Høgskolen Sør-Øst med å etablere et desentralisert Høgskoletilbud innen relevante fagområder, som sykepleie. Hallingdal Sjukestugu på Ål tilbyr i dag desentralisert spesialisthelsetjeneste til lokalbefolkningen og turister i Hallingdal. Det betyr at alt er lagt til rette for å kunne realisere et desentralisert høgskoletilbud. Det står på politisk vilje.

Svar:

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har regional forankring i Telemark, Vestfold og Buskerud, inkludert Hallingdal. Universitetet utvikler både studietilbud og FoU i dialog og samarbeid med regionale utviklingsaktører (fyl-

keskommuner og kommuner) og arbeidslivet (privat og offentlig sektor). Jeg er orientert om at universitetet (og de tidligere høyskolene som i dag er en del av universitetet) har hatt et nært samarbeid med kommunene i Hallingdal både innen utdanning, forskning, utviklingsarbeid og innovasjon. Når det gjelder utdanning har det dreid seg både om desentraliserte grunnutdanninger (f.eks. sykepleier og vernepleie) og etter- og videreutdanning (f.eks. innen helsefag og lærerutdanning/skoleutvikling). Hallingdal sjukestue har lenge vært praksisarena for studenter i kliniske studier. Det har vært utviklet og gjennomført eksternt finansierte forskningsprosjekter i samarbeid med Hallingdalskommunene innenfor f.eks. helse og iseliv.

Universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp de nasjonale sektormålene, der ett av målene er god tilgang til utdanning. Jeg er opptatt av at universiteter og høyskoler følger opp samfunnsoppdraget sitt for regionene. Det er styret ved institusjonene som innenfor egne rammer, strategier og prioriteringer må vurdere hvordan studieplasser bør disponeres for å utdanne flere godt kvalifiserte sykepleiere. Institusjonene må også vurdere hvordan de kan samarbeide med desentraliserte utdanningssteder, kommuner og lokalsykehus for å ivareta regionen sitt behov for sykepleiere ved for eksempel å gi desentraliserte tilbud. En eventuell styrking av det desentraliserte studietilbudet i Hallingdal kan skje ved at USN eller andre institusjoner selv bidrar til studieplasser innenfor sin gjeldende rammebevilgning, eller ved at studier

etilbudene blir finansiert på annen måte, for eksempel gjennom eksternfinansiering. Statlige tilleggsbevilgninger er et spørsmål som må vurderes i ordinære budsjettprosesser, på bakgrunn av budsjettinnspill fra aktuelle utdanningsinstitusjoner.

Et hovedmål med strukturreformen var å etablere mer solide og stabile fagmiljøer som kan heve utdannings- og forskningskvaliteten og bidra til kunnskaps- og kompetansebasert bærekraftig samfunnsutvikling. Reformen skal sikre tilgang til høyere utdanning av høy kvalitet over hele landet. Etableringen av flercampusinstitusjoner er et strukturelt virkemiddel for å realisere disse nasjonale politiske målene. Samtidig sikres og styrkes kvaliteten på de faglige aktivitetene og studietilbudene ved det enkelte studiested ved at stedlige fagmiljø er skrevet inn i en større faglig og organisatorisk sammenheng. I tillegg til distribuerte tilbud knyttet til flercampusinstitusjoner er utdanningstilbudene ytterligere distribuert gjennom nett- og samlingsbaserte studier på hel- og deltid. Dette tilbudet inkluderer både grunnutdanninger og etter- og videreutdanning (EVU).

USN er en kunnskaps- og kompetanseaktør som samarbeider med regionen på fylkeskommunalt og kom-

munalt nivå innen en rekke områder tilpasset lokale behov; teknologibasert grønn næringsutvikling, reiseliv og opplevelsesnæringer, utdanning, helse og omsorg (omsorgsteknologi), administrasjon- og ledelse. Universitetet opplyser at de er opptatt av å videreføre og videreutvikle dette samarbeidet. Gjennom utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet innenfor målområdene USN Partnerskap og USN Profesjon er det utviklet virkemidler for styrket samarbeid både med privat og offentlig sektor.

Desentraliserte utdanningstilbud (grunnopplæring og EVU) kan være finansiert over grunnbevilgningen, som oppdrag eller som betalingsstudier. Innenfor lærerutdanningene har USN nett- og samlingsbaserte bidragsfinansierte tilbud, men har i hovedsak valgt å ha samlingene på campus. Innenfor noen områder som kan være aktuelle for Hallingdal, har USN så god søkning til campusbaserte studier at universitet har prioritert det (f.eks. sykepleier). Når det gjelder helse- og sosialfag vil USN vurdere evt. nye initiativ når det gjelder desentraliserte tilbud i sammenheng med innføringen av et nytt styringssystem for disse (RETHOS).

SPØRSMÅL NR. 1591

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 14. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kampflyprogrammets leder, generalmajor Morten Klever, skriver i en e-post gjengitt i BT 23.04.19 at de siste anslagene «tyder på at kampflyanskaffelsen ikke kan holde seg innenfor styringsmålet når valutaeffekten regnes inn i kostnadsrammen».

Hvorfor har forsvarsministeren valgt ikke å informere Stortinget om dette i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2019?

BEGRUNNELSE:

Dersom kampflyanskaffelsen ikke holder seg innenfor styringsmålet innebærer dette at det må brukes av usikkerhetsavsetningen. Stortinget har forutsatt at en eventuell bruk av usikkerhetsavsetningen skal skje over Forsvarets egne budsjetter uten noen ekstra tilleggsbevilgning. Langtidsplanen for Forsvaret er allerede underfinansiert, og økte kostnader for kampflyprogrammet vil

med nødvendighet gå utover andre investeringsprosjekter. Det er derfor høyst relevant for Stortinget å bli opplyst om at styringsmålet etter all sannsynlighet ikke nås. Når departementet skriver til BT: «Sannsynligheten for å nå styringsmålet er dermed blitt lavere. Av den grunn har vi ikke eksplisitt omtalt styringsmålsettingen i 2019-budsjettet» er det en oppsiktsvekkende argumentasjon. At vi sannsynligvis ikke når styringsmålet er interessant informasjon både for Stortinget og offentligheten for øvrig, og jeg ber derfor om en begrunnelse for den manglende omtalen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. mai 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om hvorfor forsvarsministeren ikke har valgt å informere Stortinget i forbindelse med budsjettbehan-

dlingen for 2019 om kostnadsanslagene tyder på at kampflyanskaffelsen ikke kan holdes innenfor styringsmålet.

I likhet med andre store statlige prosjekter har kampflyanskaffelsen en kostnadsramme som i henhold til statens prosjektmodell er det kostnadsnivået Stortinget har fastsatt. Denne utgjør det øvre finansielle taket for prosjektet, og er rammen det rapporteres mot.

Styringsrammen, som vi for kampflyanskaffelsen så langt har omtalt som styringsmålet, er det kostnadsnivået utøvende etat forventes å holde prosjektet innenfor basert på oppdrag fra ansvarlig departement. Dette er dermed en målsetting for prosjektlederen.

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse som blant annet har til formål å gi et oppdatert anslag om hva programmets kostnad kommer til å bli. Dette er et øyeblikksbilde av programmets forventede kostnad.

I årene etter at kampflyanskaffelsen ble besluttet har dette anslaget variert basert på en rekke faktorer, der den mest dominerende har vært vekslingskursen mellom norske kroner og amerikanske dollar. Forventet kostnad har i perioden ligget både over og under den prisjusterte styringsrammen, men hele tiden under kostnadsrammen.

Stortinget har årlig blitt informert om hvordan forventet kostnad fra de årlige usikkerhetsanalysene ligger an i forhold til prisjustert styringsramme og kostnadsramme. Senest i Prop. 1 S (2018-2019) fremgår det på side 75 at forventet kostnad for kampflyanskaffelsen er anslått til 82,7 mrd. kroner, og at dette er «over prisjustert styringsmål, men innenfor prisjustert kostnadsramme». Tilsvarende vises de reelle tallene oversiktlig i tabell 4.1 på side 76.

Forventet kostnad er som nevnt et øyeblikksbilde som blant annet vil variere med faktorer ingen kan påvirke, slik som valuta. Det flernasjonale kampflyprogrammet har gjennomført en rekke kostnadsreducerende tiltak som har redusert prisene på fly og utstyr ut over hva som var forventet. Denne type tiltak gjennomføres videre og vil helt eller delvis kompensere for de negative valutaeffektene, avhengig av effekten av disse.

Kampflyprogrammet har gjennomført sine leveranser og betalt sine regninger til avtalt tid. Dollarkursen har siden 2015 ligget over programmets opprinnelige anslag. I Prop. 1 S (2017-2018) opplyste vi at om lag 25 pst. av forventet kostnad vil være utbetalt innen utgangen av 2017. Tilsvarende opplyste vi i Prop. 1 S (2018-2019) at om lag 37 pst. av den forventede investeringskostnaden vil være utbetalt innen utgangen av 2018. Sannsynligheten for å oppnå styringsrammen vil gradvis reduseres i takt med utbetalingene, selv om den fortsatt er oppnåelig.

Jeg har ikke forkastet styringsrammen. Dette er fortsatt rammen Kampflyprogrammet skal jobbe for å holde seg innenfor. Hvorvidt anskaffelsen vil kunne holdes innenfor styringsrammen, vil avhenge av effekten fra kostnadsreducerende tiltak, utfallet av framtidige forhandlinger, og ikke minst av utviklingen i valutakursen de neste seks årene.

Stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt skriver i sin begrunnelse at Stortinget har forutsatt at en eventuell bruk av usikkerhetsavsetningen skal skje over Forsvarets egne budsjetter uten noen ekstra tilleggsbevilgning. Jeg vil for ordens skyld påpeke at Forsvarsdepartementet ikke har funnet at Stortinget har lagt en slik forutsetning til grunn. For øvrig gjelder selvassurandørprinsippet også for kampflyanskaffelsen, jf. § 20 i Reglement for økonomistyring i staten.

Dersom det blir behov for å benytte hele eller deler av usikkerhetsavsetningen, vil regjeringen vurdere dette bevilgningsbehovet helhetlig opp mot andre prosjekter og øvrige satsingsområder. Dette vil i så fall regjeringen på ordinær måte komme tilbake til i de årlige budsjettproposisjonene.

Hele innlegget finnes på: <https://frifagbevegelse.no/maritim-logg/ser-vi-en-styrt-avvikling-av-refusjonsordningen-spor-sjomannen-jan-nilsen-6.158.626359.f1c9cb3279>

SPØRSMÅL NR. 1592

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 20. mai 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Et innlegg i Fri Fagbevegelse 1. mai omtaler et mulig "smutthull" i refusjonsordningen.

Har det vært en endring av praksis for ordningen, og hva er statsrådets kommentar til dette innlegget?

BEGRUNNELSE:

Noen utdrag følger:

"Opplysninger jeg har fått i dag, viser at nettolønnsordningen som er en av forutsetningene for å bevare norske sjøfolk langs kysten og på norsk sektor, og som regjeringen også åpnet for å kunne brukes i NIS, kan vise seg å bli vanskelig for mange rederier å forholde seg til. Dette fordi Sjøfartsdirektoratet har funnet et smutthull der de kan kreve tilbake penger for en sjømann som slutter i rederiet og begynner på land før det er gått 130 dager av et kalenderår."

(...)

"Regelen for å komme inn under nettolønnsordningen, slik jeg har forstått det, er at sjømannen skal ha stått ombord i minst 130 dager for opptjene skattefradraget. Det vil si at dersom en sjømann sier opp og begynner på land, så må rederiet betale tilbake pengene som er utbetalt for han. Dette går også flere år tilbake i tid.

Konsekvensen for et rederi kan det fort bli flere hundre tusen kroner å betale tilbake.

Reaksjoner jeg har sett fra et par rederi som rammes av dette, gjør meg urolig for rekrutteringen av norske sjøfolk i tiden som kommer. Dette vil ramme Norske sjøfolk på flere måter.

Det har blant annet vært en tradisjon i mange rederier å tilby sommerjobb til skoleelever. Bare i ett rederi kan det bli så mange som 5-6 skoleelever som får praktisk erfaring over sommeren. De risikerer nå å ikke få komme om bord fordi rederiet risikerer å måtte betale tilbake flere titalls tusener bare på skolelevne."

"Dette får også konsekvenser for sjøfolk som måtte gå på land på grunn av krisen i offshore og som ikke har opptjent 130 dager. Rederiet risikerer økonomisk tap hvis sjømannen slutter før han har stått opptjeningstiden for å få skattefradraget. Da må de betale tilbake nettolønnsen på han. Risikoen i dette kan bli at rederier, for å være på den sikre siden, flagger om til NIS, og norske sjøfolk vil igjen møte lukkede dører.

Den norske sjømannen vil da ikke få muligheten til å komme tilbake på sjøen. Dette er trist for da mister vi verdifull norsk kompetanse.

Regelen vil også ramme pensjonister og andre som tar vikarjobber innimellom."

"Har rederiet hatt en sjømann ansatt hele kalenderåret før sjømannen sier opp, eller han har jobbet i rederiet i flere år, kan det fort bli mye penger for rederiet hvis ikke Sjøfartsdirektoratet gir seg på dette. Vi risikerer da at flere flagger ut båtene sine i en tid da vi trenger flere norske arbeidsplasser langs kysten og på sokkelen."

Svar:

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er en rettighetsbasert ordning, og et av våre viktigste virkemiddel for å bevare norsk maritim kompetanse. Regjeringen har forenklet, utvidet og styrket ordningen i 2016 og 2017. I 2017 ble ordningen også lovfestet. I revidert budsjett 2019 foreslår regjeringen å bevilge om lag 1 820 millioner kroner over ordningen.

En forutsetning for å motta tilskudd i tilskuddsordningen er at arbeidstaker har rett til sjømannsfradrag etter skatteloven. Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk skal gi tilskudd til fulltidssysselsatte sjøfolk, og kravet om rett til sjømannsfradrag er ment å ivareta dette.

Det har vært krav om rett til sjømannsfradrag i tilskuddsordningen siden 2003. Ferievikarer eller deltidsansatte vil normalt ikke kvalifisere til sjømannsfradrag. Som følge av bedret tilgang på skatteinformasjon har Sjøfartsdirektoratet nå adgang til gjøre en mer systematisk kontroll med om kravet er oppfylt. Kontrollen som er gjennomført av Sjøfartsdirektoratet handler utelukkende om å sørge for god forvaltning av tilskuddsordningen, og av fellesskapets penger.

Det kan være ulike grunner til at Sjøfartsdirektoratets gjennomgang viser manglende rett til sjømannsfradrag for sysselsatte som det har blitt utbetalt tilskudd for, og rederiene har fått anledning til å redegjøre til Sjøfartsdirektoratet for hver enkelt ansatt med antatt feilrapportering. Eventuelle krav om tilbakebetaling vil foreligge etter at Sjøfartsdirektoratet har gjennomgått redegjørelsene fra rederiene. Frist for redegjørelse til Sjøfartsdirektoratet var 10. mai, og Sjøfartsdirektoratet er i disse dager i ferd med å gjennomgå redegjørelsene.

SPØRSMÅL NR. 1593**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke****Besvart 16. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Korleis er framdrifta i objektsikringssaka no – og er det endringer ut over det som kom fram i den opne høyringa 27. august 2018?

GRUNNGJEVING:

Det har gått eit halvt år sidan Stortinget sist debatterte framdrift i den såkalla objektsikringssaka. Stortinget handsama hausten 2018 oppfølginga av undersøkinga som Riksrevisjonen hadde gjort. På bakgrunn av dette, vart det vedtatt følgande:

"Stortinget mener det er sterkt kritikkverdig og svært alvorlig at regjeringen ikke har fulgt godt nok opp arbeidet med objektsikring hva gjelder grunnsikring av skjermingsverdige objekter og beskyttelse av objekter ved bruk av sikringsstyrker fra politiet og Forsvaret ved Heimevernet, samt at det har vært gitt mangelfull informasjon til Stortinget om utsettelse og kostnader."

Dette spørsmålet er no stilt for å kunne gje Stortinget innsyn og oppdatert informasjon i saka.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingets president av 9. mai 2019 med spørsmål frå stortingsrepresentant Nils T. Bjørke om status for arbeidet med objektsikring.

Forsvarssektoren har dei seinare åra gitt arbeidet med objektsikring prioritet. Det har særleg blitt lagt vekt på å følge opp Riksrevisjonens tilrådingar i undersøkingane som blei lagt fram i 2016 og 2018. Arbeidet har medført forbetringar både med omsyn til permanent grunnsikring av skjermingsverdige objekt og Forsvarets sikring av objekt med sikringsstyrkar.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen føresette i Innst. 88 S (2018-2019) Riksrevisjonens undersøking av oppfølging av objektsikring at regjeringa følger opp Riksrevisjonens fire tilrådingar, og at Stortinget seinast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2019 får seg førelagt ein heilskapleg plan for oppfølging, herunder tidsplan for gjennomføring og forventa kostnader. Forsvarsdepartementet varsla i Prop. 1 S (2018-2019) at det seinast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2019 ville bli gitt informasjon relatert til arbeidet med objektsikring.

Eg viser derfor til informasjonssaka om objektsikring i revidert nasjonalbudsjett 2019, som dekker både Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet si oppfølging av saka.

SPØRSMÅL NR. 1594**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke****Besvart 21. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Korleis er framdrifta i objektsikringssaka no – og er det endringer ut over det som kom fram i den opne høyringa 27. august 2018?

GRUNNGJEVING:

Det har gått eit halvt år sidan Stortinget sist debatterte framdrift i den såkalla objektsikringssaka. Stortinget handsama hausten 2018 oppfølginga av undersøkinga

som Riksrevisjonen hadde gjort. På bakgrunn av dette, vart det vedtatt følgande:

"Stortinget mener det er sterkt kritikkverdig og svært alvorlig at regjeringen ikke har fulgt godt nok opp arbeidet med objektsikring hva gjelder grunnsikring av skjermingsverdige objekter og beskyttelse av objekter ved bruk av sikringsstyrker fra politiet og Forsvaret ved Heimevernet, samt at det har vært gitt mangelfull informasjon til Stortinget om utsettelse og kostnader."

Dette spørsmålet er nå stilt for å kunne gi Stortinget innsyn og oppdatert informasjon i saka.

Svar:

Da Stortinget behandlet den siste rapporten fra Riksrevisjonen om arbeidet med objektsikring, ga justis- og beredskapsminister Wara en utfyllende redegjørelse for hvordan politiet skulle lukke avvikene som ble påvist av Riksrevisjonen. Politidirektoratets plan er påbegynt, og departementet følger fremdriften tett gjennom styingsmøter. I henhold til planen skal alle nåværende skjermingsverdige objekt i politiet være innenfor den nye

sikkerhetslovens bestemmelser, slik Politidirektoratet vurderer det, i løpet av 2020.

Både forsvarsministeren og jeg har i tråd med tidligere kjent informasjon redegjort nærmere for det pågående arbeidet med objektsikring hos Forsvaret og politiet i revidert nasjonalbudsjett 2019. En samlet omtale for begge etatenes oppfølging av

Riksrevisjonens anbefalinger finnes i Prop. 114S (2018-2019) under 2.14 Forsvarsdepartementet (fra s. 177). Under følger lenke til proposisjonen:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/cab-269f1c4334eb6bfd36179b4b3bb90/no/pdfs/prp-201820190114000dddpdfs.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1595

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 20. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

På hvilken måte vil regjeringen gå inn for gjennomgripende samfunnsendringer som bryter koblingen mellom økt materielt forbruk, økonomisk vekst og gode liv, og med hvilke konkrete tiltak skal regjeringen sikre at vi når FNs anbefalinger og egne mål for reduserte klimagassutslipp, stans av tap av biologisk mangfold, og restaurering av ødelagt natur slik at vi sikrer gode livsvilkår for generasjonene som kommer etter oss?

BEGRUNNELSE:

På mandag la FNs naturpanel fram sin rapport som viser at opptil en million arter kan være truet av utryddelse. Miljødirektorat oppsummerer Naturpanelets rapport slik:

«Tapet av naturmangfold er økende og vil ha alvorlige konsekvenser for mennesker verden rundt. En gjennomgripende samfunnsendring må til hvis vi skal klare å restaurere og beskytte naturen vår.»

Tidligere har FNs klimapanel har lagt fram mange rapporter som viser hvor dramatiske følger det vil få hvis vi ikke raskt klarer å redusere klimagassutslippene.

Som svar på disse utfordringene har Norge relativt ambisiøse mål. Klimagassutslippene skal reduseres med 40 prosent innen 2030, og det er fattet vedtak om egne handlingsplaner for 400 truede arter, om vern av 10

prosent av skogen og kartlegging av gammelskog, samt restaurering av 15 prosent av den ødelagte naturen.

Jeg har problemer med å se hvordan regjeringens politikk bidrar til at vi når disse målene. På noen felt er det minimal forbedring, på andre felt går utviklingen fortsatt i feil retning.

Utslippsprognosene som regjeringen selv la fram i statsbudsjettet for 2019, viser at vi ligger an til å redusere norske utslipp med 11 prosent fram til 2030, kun en fjerdedel av de nasjonale målene.

Når det gjelder vern av natur bestemte regjeringen i 2013 at Inngrepsfrie naturområder (INON) ikke lenger skulle være et verktøy, og det i en tid der det bare finnes 10 prosent inngrepsfri villmarksnatur igjen i landet vårt. Av de 400 artene som skal få egne handlingsplaner har så langt 14 arter fått det. Med dagens tempo vil det ta 30 år før 10 prosent av skogen er vernet. Kartlegging av den artsrike gammelskogen har ikke startet. Norge er knapt i gang med restaurering av ødelagt natur. Budsjettmidlene til alle disse prosessene er små og tiltakene er fraværende eller utilstrekkelige.

Naturpanelet påpeker at et av de avgjørende tiltakene er at: «Koblingen mellom et godt og meningsfylt liv og stadig økende materielt forbruk må brytes». Dette finnes det ikke spor av i regjeringens politikk.

Tapet av biologisk mangfold og klimaendringene utgjør samlet en fare for total økologisk kollaps. Basert på dagens politikk er det vanskelig å se at regjeringen tar inn over seg alvorret.

Svar:

Rapportene fra FNs naturpanel og FNs klimapanel er svært alvorlige. Begge viser tydelig behovet for kraftige kursendringer globalt og i vårt eget land. Som representanten Moxnes skriver, må vi bryte koblinger i økonomien slik at inntekt og velferd fortsatt kan øke, samtidig som klima- og miljøbelastningene blir betydelig redusert. Dette er en formidabel oppgave, som Regjeringen tar svært alvorlig og prioriterer høyt. For å lykkes krever det koordinert innsats på tvers av sektorer, og samarbeid og tiltak lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Naturen har gitt grunnlag for norsk velstand og vekst, og bruken av naturressursene må være bærekraftig. Regjeringen er i gang med mange konkrete tiltak for å ta vare på naturmangfoldet og restaurere ødelagt natur. Regjeringen, den gang bestående av Høyre og FrP, la i 2015 fram Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold. I meldingen varsles en rekke tiltak for å ta vare på norsk naturmangfold. Meldingen fikk bred støtte i Stortinget og ble styrket gjennom Stortingets behandling.

Det er ikke riktig, som representant Moxnes skriver, at Stortinget har fattet vedtak om egne handlingsplaner for 400 truede arter. Tallet 400 stammer fra behandlingen av naturmangfoldloven i 2009. I lovproposisjonen er 400 nevnt som et mulig antall prioriterte arter. Det ble den gangen ikke gjort noen vurdering av best mulig virkemiddelbruk for konkrete arter. Ved behandlingen av naturmangfoldmeldingen pekte flertallet i komiteen på at det er miljømyndighetene som er best skikket til å vurdere hvilke arter som bør bli prioritert. Når det gjelder "prioriterte arter" etter naturmangfoldloven, er ikke antallet nødvendigvis det viktigste. Det er mange effektive måter å ta vare på den truede naturen på, og "prioritert art" er et godt og egnet virkemiddel for noen truede arter, men ikke for alle. Det som er avgjørende er å raskt sette i verk tiltak for de arter og naturtyper det haster mest for, og da trengs flere typer tiltak og virkemidler. Miljødirektoratet har, sammen med andre direktorater, vurdert hvordan Norge best kan ta vare på en rekke kritisk og sterkt truede ansvarsarter og truede naturtyper. Av de 90 artene som ble vurdert, har direktoratene foreslått å gjøre to til nye prioriterte arter. Direktoratenes anbefalinger omfatter også flere nye utvalgte naturtyper, områdevern, tilskudd til skjøtsel og fjerning av fremmede arter og bruk av sektorenes egne virkemidler. Vi jobber nå med å følge opp forslagene.

I stedet for å lage separate planer for et stort antall enkeltarter, kan det altså være fornuftig å søke etter virkemidler med positiv virkning for mange arter samtidig. Den juridiske ordningen "utvalgte naturtyper" bidrar for eksempel til å ivareta viktige leveområder for insekter, og omfatter bl.a. hule eiker, slåttemark og kystlynghei.

Nær halvparten av alle truede arter og mange truede naturtyper finnes i skog. Med et treffsikkert skogvern kan vi sikre viktige leveområder for et stort antall av de over 1100 truede artene i skog, og sikre et representativt vern av norsk skogsnatur. Skogvern kan da være mer effektivt enn en rekke ulike tiltak rettet mot truede enkeltarter i skog. Regjeringen har mer enn doblet satsingen på skogvern sammenlignet med forrige regjering, og skogvernbevilgningene har de siste årene vært godt over 400 millioner kroner årlig.

Moxnes etterlyser kartlegging av artsrik gammelskog. Kartlegging av den eldste skogen er et tiltak i Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst (Skogmeldinga). Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet samarbeider for å klarlegge dagens kunnskapsgrunnlag om hvor den eldste skogen er, for å vurdere tiltak, herunder kartfesting, for å sikre god forvaltning av denne.

Det lever også mange truede arter i kulturlandskapet. Miljødirektoratet gir tilskudd til viktige tiltak som skjøtsel og beiting i artsrike områder og bekjempelse av fremmede arter. Slike tilskudd ses i sammenheng med jordbrukssektorens miljøprogram, som bl.a. bidrar til å ta vare på slåtteeuger, kystlynghei og andre artsrike naturtyper samtidig som de også bidrar til å redusere negative effekter av arealbruk i intensive områder. Antall områder som inngår i ordningen "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket" er doblet fra 22 områder i 2016 til 46 fram mot 2020, bl.a. for å ta vare på helhetlige kulturlandskap med et stort naturmangfold. Ordningen er et spleiselag mellom miljø- og landbruksmyndighetene.

Det er nødvendig med tiltak for å bedre tilstanden for insektene. Regjeringens strategi fra 2018 for levedyktige bestander av villbier og andre pollinerende insekter (nasjonal pollinatorstrategi) skal følges opp med konkrete tiltak. Vi er godt i gang med både kunnskapsinnhenting og en rekke konkrete tiltak. Miljødirektoratet utarbeider nå en tiltaksplan i samarbeid med berørte sektorer. Den skal være ferdig i løpet av 2019. Miljødirektoratet har en egen tilskuddsordning for tiltak for ville, pollinerende insekter på 3 mill. kroner. Fra i år gis det tilskudd til såing av blomsterstriper for pollinatorer i dyrket mark gjennom jordbrukets Regionale Miljøprogram.

Forslag til en "tiltaksplan mot fremmede skadelige arter", som vil legges fram av Miljødirektoratet før sommeren, vil innebære en sterkere innsats mot fremmede arter. Planen er utarbeidet i samarbeid med andre direktorater. Koordinerte tiltak fra myndighetene er viktig for å bekjempe fremmede arter.

Selv om vi har vernet cirka 17 % av Fastlands-Norge, så er ikke disse verneområdene representative for alle naturtyper. De ivaretar heller ikke truet natur i tilstrekkelig grad. Miljødirektoratet har identifisert 275 områder på til sammen 584 kvadratkilometer som kan dekke viktige mangler i dagens verneområder. Jeg vil sammen med andre berørte departementer ta stilling til hvilket nasjonalt

omfang det supplerende vernet bør ha, og hvor det skal igangsettes konkrete verneplanprosesser.

Regjeringen har utviklet indikatoren "Inngrepsfrie naturområder" (INON) som et direkte styrende kriterium i regelverk og veiledere, men det svekker ikke innsatsen med å ta vare på større naturområder med urørt preg. Gjennom vedtatt områdevern har vi sikret betydelige arealer med det vi kan kalle villmarkspreget natur. Nasjonalparkene utgjør større naturområder med særegne eller representative økosystemer som er uten tyngre naturinngrep. Klima- og miljødepartementet har, i et eget rundskriv, fastslått at det skal vurderes innsigelse mot arealplaner som vil komme i konflikt med sammenhengende naturområder med urørt preg. Jeg vil også trekke frem arbeidet som er gjort med regionale planer for en helhetlig forvaltning av fjellområder som er viktige for villrein. Det er nå vedtatt sju ulike regionale planer, som vil være et stort og viktig tiltak for å bevare de gjenværende leveområdene for villrein.

For økosystemene i kyst og ferskvann sikres en planmessig forvaltning og restaurering ved Norges gjennomføring av Vanddirektivet. Hvert 6. år lager vi helhetlige vannforvaltningsplaner for alle økosystemer i innsjøer og vassdrag, grunnvann og kystnært vann. Regjeringen godkjente Norges første vannforvaltningsplaner i 2016. I denne første planperioden prioriterer vi gjennomføring av tiltak i alle sektorer som har ansvar for at dagens tilstand er forringet eller ødelagt. Arbeidet med planene for 2022 til 2027 er også startet opp. I denne sammenhengen vil jeg også nevne at Regjeringen nå utreder muligheten for å innføre en helhetlig forvaltning for økosystemene på land.

Regjeringen viderefører arbeidet med restaurering av myr og annen våtmark, som et klima- og naturmangfoldtiltak. Arbeidet har pågått siden 2015. Gamle grøfter er lukket i en rekke restaureringsprosjekter i myr og annen våtmark. Regjeringens forslag om å innføre forbud mot nydyrking av myr er nå vedtatt av Stortinget og oppfølgingen er i gang. Gjennom vannforvaltningsplanene gjøres det et omfattende arbeid for restaurering av vassdrag. Andre typer restaurering er kalking av forsured vassdrag og bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*.

Parisavtalen og målet om 1,5 graders oppvarming krever storstilt omstilling av samfunnet, i et tempo og en snuoperasjon som verden ikke har erfart før. For å begrense oppvarmingen til 1,5 °C må klimagassutslippene reduseres med 40-50 % innen 2030 sammenlignet med 2010. I 2050 må utslippene av CO₂ være netto null - da må det fjernes minst like mye CO₂ fra atmosfæren som det slippes ut. Dyptgripende og raske omstillinger må skje i alle viktige sektorer som energi, industri, transport, jord-, skogbruk og byutvikling.

Norge har lovfestet at vi skal redusere utslippene med 40 % innen 2030. Det skal vi gjøre i samarbeid med EU. Regjeringen har et mål om å redusere ikke-kvotepiktige

utslipp med 45 prosent fra 2005 – 2030. Ikke-kvotepiktige utslipp inkluderer hovedsakelig utslipp fra transport, jordbruk, avfall, oppvarming, men også enkelte utslipp fra industrien og petroleumsvirksomheten som ikke er omfattet av EUs kvotesystem. Regjeringen vil utarbeide en plan for å oppfylle Norges klimaforpliktelser med 45 prosent innenlandsk reduksjon i ikke-kvotepiktig sektor når en avtale med EU om felles oppfyllelse er på plass.

Regjeringen har også i klimaloven lovfestet et mål om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. I Granavolden-plattformen sier regjeringen at vi vil redusere utslippene med 90-95 % sammenlignet med utslippsnivået i 1990. Omstillingen til et lavutslippssamfunn må også bidra til en utvikling som sikrer det biologiske mangfoldet og et bærekraftig velferdssamfunn. Regjeringen mener likevel det i det grønne skiftet finnes betydelige forretningsmuligheter for virksomheter som leverer bærekraftige tjenester og produkter. Som regjeringen skriver i strategi for grønn konkurransekraft, lavutslippssamfunnet skal ikke være et lavinntektssamfunn. Regjeringen vil føre en politikk som styrker Norges konkurransekraft, skaper grønn vekst og nye grønne arbeidsplasser, samtidig som utslippene av klimagasser reduseres.

Regjeringen vil fremme den grønne omstillingen. Jeg har gitt Miljødirektoratet og en rekke andre etater i oppdrag å utrede ulike tiltak og virkemidler som kan utløse minst 50 prosent reduksjon i ikke-kvotepiktige utslipp i 2030 sammenlignet med 2005. Utredningen skal brukes som et underlag for å utarbeide en plan for hvordan vi skal oppfylle Norges klimaforpliktelser. Regjeringen vil også legge frem en handlingsplan for grønn skipsfart og en egen hydrogenstrategi. Vi skal også aktivt bidra til utvikling av avansert biodrivstoff og stimulere til biogassproduksjon. Vi styrker virkemidlene i transportsektoren, blant annet gjennom ENOVA og ved å opprette en egen belønningssordning for hurtigbåter, for å utvide suksessen Norge har oppnådd på elbiler og ferger, til tyngre kjøretøygrupper og hurtigbåter.

Regjeringen har tro på at næringslivet vil – og kan – bidra i det grønne skiftet. Vi vil også fortsette en tett dialog med næringslivet for å skape lønnsomme, grønne arbeidsplasser, blant annet på grunnlag av deres veikart til lavutslippssamfunnet, og med utgangspunkt i prinsippene for grønn konkurransekraft.

Norge har et godt utgangspunkt for omstillingen. Vi har høyt utdannet arbeidsstyrke og et omstillingsdyktig næringsliv. Vi er blant annet verdensledende på mange viktige områder, som fornybar energi og grønn skipsfart, og vi har næringsmuligheter innen områder som grønne datasentre og batteriteknologi. Virkemidlene er styrket fra grunnleggende forskningsinnsats til markedsintroduksjon av klimavennlige løsninger. Alle sentrale aktører, som Enova, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd har fått økte bevilgninger som bidrar til utvikling og økt bruk av løsninger som tar oss mot lavutslippsfremtiden.

Det er avgjørende at vi ser sammenhengen mellom arbeidet for å ta vare på truet natur og arbeidet for reduserte klimagassutslipp. Regjeringen jobber for at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi. Sirkulære systemer som øker gjenbruk og resurseffektivitet kan bidra både til bedre økonomi, reduserte utslipp og mindre belastning på naturressursene.

Klimaendringene vil bidra sterkere og sterkere til presset mot det biologiske mangfoldet. En robust, mangfoldig natur vil være viktig for klimatilpasningen. Omstillingen til et lavutslippssamfunn må derfor inngå i en generell omstilling til et lavpåvirkningssamfunn – et samfunn der inntekt og velferd kan vokse innenfor naturens tålegrenser.

SPØRSMÅL NR. 1596

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 16. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Viser til svar Dokument nr. 15:1512 og indeks.

Kan jeg be om at svaret oppgis med en graf?

Svar:

Tabell 1 nedenfor (som også oppgitt i departementets skriftlige svar på spørsmål nr. 1512) viser utviklingen i realinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i overgangen mellom desil 1 og 2 (P10) og i overgangen mellom desil 9 og 10 (P90) i perioden 2013-2017 for Hedmark fylke. I Figur 1 er samme tall fremstilt som en graf.

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	100	100,4	100,3	98,6	99,4
P90	100	102,1	103,5	102,2	103,6

¹Eksklusive personer i studenthusholdninger.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 1 Indeks for utviklingen i realinntekt etter skatt per forbruksenhet for Hedmark fylke. Bosatte personer. 2013-2017 (2013=100).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabellen og figuren ovenfor viser at inntektsutviklingen for P10 og P90 har vært forholdsvis jevn i perioden 2013-2017. Sett perioden under ett, har imidlertid realinntektsveksten vært marginalt høyere for P90 enn for P10. Sett perioden 2005-2013 under ett, var også realinntektsveksten for P90 marginalt høyere enn for P10. Selv om indeksfremstillingen ovenfor har 2013 som basisår, betyr ikke det at det ikke var forskjeller i inntektsnivåene mellom P10 og P90 i 2013.

Fallet i oljepris er en hovedforklaring på at inntekter og kjøpekraft utviklet seg svakere etter 2014 enn i de foregående årene for flere inntektsgrupper og geografiske

områder. Regjeringen førte en målrettet økonomisk politikk for å begrense de negative utslagene av fallet i oljeprisen, blant annet med en betydelig tiltakspakke for å sette ledige hender i arbeid.

En indeks kan brukes for å sammenligne inntektsutviklingen for ulike grupper i en befolkning. I en slik fremstilling settes et bestemt år som basisår, og i basisåret er indeksen satt til 100 for alle inntektsnivåer. Når alle inntektsnivåer settes til 100 i 2013, gir indeksen informasjon om inntektsutviklingen fra 2013, men ikke om inntektsforskjellene i 2013.

Tabell 1 Indeks for utviklingen i realinntekt etter skatt per forbruksenhet for Hedmark fylke. Bosatte personer¹. 2013-2017 (2013=100).

SPØRSMÅL NR. 1597

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 16. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan er utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 og fram til i dag for hvert av fylkene i Norge i 2019-kroner?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3 %. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,4 % i samme periode.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker. Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid for de ulike fylkene tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet

akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten.

Tabell 1a nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for alle fylkene (nominelle tall). 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90. I tabell 1b er grenseverdiene justert for prisvekst og oppgitt i 2017-kroner.

Fallet i oljeprisen er en hovedforklaring på at inntekter og kjøpekraft utviklet seg svakere etter 2014 enn i de foregående årene for flere inntektsgrupper og geografiske områder. Regjeringen førte en målrettet økonomisk politikk for å begrense de negative utslagene av fallet i oljeprisen, blant annet med en betydelig tiltakspakke for å sette ledige hender i arbeid.

Tabell 1a Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. 2013-2017.

		2013	2014	2015	2016	2017
Østfold	P10	192 000	197 000	200 000	203 000	207 000
	P20	231 000	238 000	243 000	247 000	253 000
	P30	263 000	272 000	278 000	283 000	291 000
	P40	291 000	300 000	308 000	313 000	322 000
	P50	318 000	328 000	336 000	343 000	353 000
	P60	346 000	357 000	367 000	374 000	384 000
	P70	378 000	391 000	402 000	410 000	422 000
	P80	420 000	437 000	449 000	458 000	472 000
	P90	493 000	513 000	532 000	540 000	558 000
Akershus	P10	212 000	217 000	222 000	225 000	231 000
	P20	265 000	272 000	277 000	281 000	289 000
	P30	303 000	311 000	318 000	323 000	332 000
	P40	336 000	346 000	354 000	359 000	369 000
	P50	368 000	380 000	388 000	394 000	406 000
	P60	403 000	416 000	426 000	432 000	445 000
	P70	445 000	460 000	471 000	479 000	492 000
	P80	502 000	520 000	535 000	542 000	558 000
	P90	604 000	628 000	651 000	657 000	677 000
Oslo	P10	172 000	176 000	181 000	184 000	190 000
	P20	221 000	227 000	233 000	237 000	244 000
	P30	263 000	271 000	278 000	283 000	292 000

	P40	303 000	312 000	321 000	327 000	337 000
	P50	341 000	353 000	362 000	370 000	381 000
	P60	382 000	396 000	408 000	415 000	428 000
	P70	430 000	447 000	459 000	468 000	483 000
	P80	494 000	514 000	531 000	538 000	555 000
	P90	607 000	632 000	655 000	661 000	684 000
Hedmark	P10	193 000	198 000	202 000	205 000	211 000
	P20	232 000	239 000	244 000	249 000	255 000
	P30	262 000	270 000	277 000	283 000	291 000
	P40	289 000	297 000	305 000	312 000	322 000
	P50	314 000	324 000	332 000	340 000	352 000
	P60	340 000	352 000	362 000	370 000	383 000
	P70	372 000	385 000	396 000	406 000	419 000
	P80	412 000	429 000	442 000	452 000	466 000
	P90	481 000	501 000	519 000	530 000	547 000
Oppland	P10	195 000	199 000	204 000	208 000	213 000
	P20	234 000	241 000	247 000	252 000	260 000
	P30	265 000	274 000	281 000	286 000	296 000
	P40	292 000	302 000	310 000	317 000	326 000
	P50	317 000	328 000	338 000	345 000	356 000
	P60	344 000	357 000	367 000	375 000	387 000
	P70	376 000	390 000	402 000	411 000	424 000
	P80	415 000	432 000	446 000	456 000	471 000
	P90	481 000	502 000	519 000	532 000	548 000
Buskerud	P10	197 000	200 000	205 000	208 000	214 000
	P20	241 000	247 000	252 000	257 000	265 000
	P30	276 000	283 000	289 000	295 000	304 000
	P40	306 000	315 000	322 000	328 000	337 000
	P50	335 000	346 000	353 000	360 000	370 000
	P60	366 000	378 000	387 000	394 000	406 000
	P70	403 000	417 000	428 000	435 000	447 000
	P80	452 000	467 000	480 000	488 000	501 000
	P90	535 000	554 000	572 000	579 000	597 000
Vestfold	P10	196 000	201 000	205 000	209 000	214 000
	P20	239 000	246 000	251 000	255 000	262 000
	P30	272 000	280 000	286 000	291 000	300 000
	P40	300 000	309 000	317 000	323 000	332 000
	P50	328 000	338 000	347 000	353 000	363 000
	P60	357 000	369 000	378 000	385 000	396 000
	P70	392 000	406 000	415 000	423 000	435 000
	P80	439 000	455 000	468 000	476 000	489 000
	P90	523 000	545 000	562 000	568 000	585 000
Telemark	P10	193 000	196 000	199 000	202 000	205 000
	P20	234 000	240 000	244 000	248 000	254 000
	P30	266 000	273 000	279 000	284 000	292 000
	P40	294 000	303 000	309 000	316 000	324 000
	P50	320 000	331 000	338 000	345 000	355 000

	P60	348 000	360 000	369 000	377 000	388 000
	P70	382 000	395 000	405 000	414 000	426 000
	P80	427 000	444 000	455 000	463 000	478 000
	P90	505 000	524 000	539 000	548 000	566 000
Aust-Agder	P10	195 000	201 000	203 000	205 000	209 000
	P20	237 000	244 000	247 000	250 000	255 000
	P30	268 000	276 000	281 000	285 000	291 000
	P40	294 000	304 000	309 000	314 000	322 000
	P50	320 000	331 000	339 000	342 000	351 000
	P60	350 000	360 000	368 000	373 000	382 000
	P70	382 000	395 000	403 000	408 000	419 000
	P80	428 000	441 000	451 000	455 000	468 000
	P90	504 000	521 000	535 000	539 000	552 000
Vest-Agder	P10	197 000	202 000	203 000	205 000	208 000
	P20	240 000	245 000	250 000	251 000	257 000
	P30	272 000	279 000	284 000	287 000	294 000
	P40	299 000	308 000	314 000	318 000	326 000
	P50	326 000	336 000	342 000	346 000	355 000
	P60	355 000	366 000	373 000	376 000	386 000
	P70	388 000	401 000	410 000	413 000	423 000
	P80	435 000	449 000	459 000	461 000	474 000
	P90	512 000	532 000	547 000	547 000	560 000
Rogaland	P10	214 000	219 000	220 000	219 000	223 000
	P20	263 000	270 000	271 000	271 000	276 000
	P30	299 000	307 000	310 000	310 000	315 000
	P40	330 000	341 000	344 000	343 000	349 000
	P50	363 000	374 000	378 000	376 000	383 000
	P60	398 000	412 000	415 000	412 000	420 000
	P70	441 000	458 000	461 000	456 000	464 000
	P80	501 000	521 000	524 000	517 000	527 000
	P90	609 000	636 000	642 000	627 000	637 000
Hordaland	P10	205 000	211 000	214 000	217 000	221 000
	P20	252 000	259 000	264 000	266 000	272 000
	P30	286 000	295 000	301 000	303 000	311 000
	P40	316 000	326 000	333 000	335 000	344 000
	P50	345 000	357 000	364 000	367 000	376 000
	P60	377 000	391 000	398 000	401 000	411 000
	P70	414 000	430 000	437 000	441 000	452 000
	P80	464 000	483 000	492 000	493 000	506 000
	P90	550 000	572 000	585 000	585 000	599 000
Sogn og Fjordane	P10	207 000	213 000	219 000	219 000	224 000
	P20	250 000	258 000	263 000	266 000	274 000
	P30	281 000	289 000	297 000	302 000	311 000
	P40	307 000	318 000	326 000	332 000	342 000
	P50	333 000	345 000	354 000	361 000	372 000
	P60	360 000	374 000	384 000	391 000	403 000
	P70	392 000	407 000	421 000	427 000	440 000

	P80	434 000	451 000	468 000	475 000	489 000
	P90	500 000	525 000	546 000	554 000	571 000
Møre og Romsdal	P10	206 000	212 000	215 000	217 000	221 000
	P20	250 000	257 000	262 000	264 000	271 000
	P30	282 000	290 000	296 000	299 000	307 000
	P40	310 000	320 000	327 000	330 000	339 000
	P50	338 000	349 000	356 000	360 000	370 000
	P60	367 000	381 000	389 000	392 000	402 000
	P70	402 000	417 000	427 000	430 000	441 000
	P80	447 000	465 000	476 000	480 000	492 000
	P90	523 000	548 000	562 000	563 000	580 000
Sør-Trøndelag	P10	203 000	209 000	213 000	216 000	220 000
	P20	246 000	254 000	259 000	264 000	270 000
	P30	280 000	289 000	295 000	301 000	309 000
	P40	309 000	319 000	326 000	333 000	342 000
	P50	336 000	347 000	356 000	363 000	373 000
	P60	365 000	378 000	387 000	395 000	407 000
	P70	399 000	414 000	424 000	432 000	445 000
	P80	445 000	462 000	473 000	483 000	497 000
	P90	522 000	544 000	558 000	571 000	587 000
Nord-Trøndelag	P10	201 000	205 000	209 000	214 000	220 000
	P20	241 000	247 000	252 000	257 000	266 000
	P30	271 000	278 000	284 000	291 000	300 000
	P40	296 000	305 000	312 000	320 000	329 000
	P50	321 000	330 000	339 000	347 000	358 000
	P60	347 000	358 000	367 000	376 000	388 000
	P70	377 000	391 000	402 000	410 000	423 000
	P80	418 000	434 000	446 000	456 000	472 000
	P90	485 000	505 000	519 000	535 000	550 000
Nordland	P10	201 000	206 000	212 000	216 000	220 000
	P20	244 000	250 000	257 000	261 000	269 000
	P30	275 000	283 000	291 000	297 000	306 000
	P40	302 000	311 000	320 000	326 000	337 000
	P50	328 000	338 000	348 000	355 000	367 000
	P60	355 000	367 000	377 000	385 000	397 000
	P70	386 000	401 000	412 000	421 000	434 000
	P80	427 000	444 000	457 000	468 000	483 000
	P90	495 000	516 000	533 000	544 000	562 000
Troms	P10	204 000	209 000	214 000	218 000	224 000
	P20	247 000	255 000	261 000	266 000	275 000
	P30	280 000	289 000	297 000	303 000	313 000
	P40	309 000	319 000	328 000	335 000	345 000
	P50	336 000	347 000	356 000	364 000	376 000
	P60	363 000	377 000	387 000	395 000	408 000
	P70	395 000	411 000	422 000	431 000	445 000
	P80	438 000	456 000	469 000	479 000	494 000
	P90	509 000	533 000	549 000	559 000	578 000

Finnmark	P10	205 000	208 000	212 000	215 000	219 000
	P20	247 000	254 000	260 000	265 000	271 000
	P30	281 000	290 000	297 000	304 000	310 000
	P40	312 000	321 000	330 000	337 000	345 000
	P50	340 000	351 000	360 000	368 000	377 000
	P60	369 000	381 000	391 000	401 000	412 000
	P70	400 000	416 000	428 000	439 000	450 000
	P80	443 000	461 000	473 000	487 000	500 000
	P90	514 000	535 000	553 000	567 000	583 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1b Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. 2013-2017.

		2013	2014	2015	2016	2017
Østfold	P10	211 220	212 293	211 000	206 723	207 000
	P20	254 124	256 476	256 365	251 530	253 000
	P30	289 327	293 115	293 290	288 190	291 000
	P40	320 130	323 289	324 940	318 740	322 000
	P50	349 833	353 463	354 480	349 291	353 000
	P60	380 636	384 714	387 185	380 859	384 000
	P70	415 839	421 353	424 110	417 519	422 000
	P80	462 044	470 924	473 695	466 400	472 000
	P90	542 351	552 824	561 260	549 903	558 000
Akershus	P10	233 222	233 846	234 210	229 126	231 000
	P20	291 528	293 115	292 235	286 153	289 000
	P30	333 332	335 143	335 490	328 924	332 000
	P40	369 635	372 860	373 470	365 584	369 000
	P50	404 838	409 499	409 340	401 226	406 000
	P60	443 342	448 294	449 430	439 923	445 000
	P70	489 546	495 710	496 905	487 785	492 000
	P80	552 252	560 368	564 425	551 940	558 000
	P90	664 463	676 752	686 805	669 049	677 000
Oslo	P10	189 218	189 663	190 955	187 375	190 000
	P20	243 123	244 622	245 815	241 347	244 000
	P30	289 327	292 038	293 290	288 190	292 000
	P40	333 332	336 221	338 655	332 997	337 000
	P50	375 136	380 403	381 910	376 786	381 000
	P60	420 240	426 742	430 440	422 611	428 000
	P70	473 045	481 701	484 245	476 583	483 000
	P80	543 452	553 902	560 205	547 867	555 000
	P90	667 763	681 062	691 025	673 123	684 000
Hedmark	P10	212 320	213 371	213 110	208 760	211 000
	P20	255 224	257 554	257 420	253 567	255 000
	P30	288 227	290 960	292 235	288 190	291 000
	P40	317 930	320 056	321 775	317 722	322 000
	P50	345 433	349 152	350 260	346 236	352 000
	P60	374 035	379 326	381 910	376 786	383 000

	P70	409 239	414 888	417 780	413 446	419 000
	P80	453 243	462 303	466 310	460 290	466 000
	P90	529 150	539 893	547 545	539 720	547 000
Oppland	P10	214 520	214 448	215 220	211 815	213 000
	P20	257 424	259 709	260 585	256 622	260 000
	P30	291 528	295 271	296 455	291 245	296 000
	P40	321 230	325 444	327 050	322 814	326 000
	P50	348 733	353 463	356 590	351 327	356 000
	P60	378 436	384 714	387 185	381 877	387 000
	P70	413 639	420 276	424 110	418 538	424 000
	P80	456 543	465 536	470 530	464 363	471 000
	P90	529 150	540 970	547 545	541 757	548 000
	Buskerud	P10	216 721	215 526	216 275	211 815
P20		265 125	266 175	265 860	261 713	265 000
P30		303 629	304 969	304 895	300 410	304 000
P40		336 632	339 454	339 710	334 015	337 000
P50		368 535	372 860	372 415	366 602	370 000
P60		402 638	407 344	408 285	401 226	406 000
P70		443 342	449 372	451 540	442 978	447 000
P80		497 247	503 253	506 400	496 950	501 000
P90		588 556	597 007	603 460	589 619	597 000
Vestfold		P10	215 620	216 604	216 275	212 833
	P20	262 925	265 097	264 805	259 677	262 000
	P30	299 228	301 736	301 730	296 337	300 000
	P40	330 031	332 988	334 435	328 924	332 000
	P50	360 834	364 239	366 085	359 474	363 000
	P60	392 737	397 646	398 790	392 061	396 000
	P70	431 241	437 518	437 825	430 758	435 000
	P80	482 946	490 322	493 740	484 730	489 000
	P90	575 355	587 308	592 910	578 417	585 000
	Telemark	P10	212 320	211 216	209 945	205 705
P20		257 424	258 631	257 420	252 548	254 000
P30		292 628	294 193	294 345	289 208	292 000
P40		323 431	326 522	325 995	321 795	324 000
P50		352 033	356 696	356 590	351 327	355 000
P60		382 836	387 947	389 295	383 914	388 000
P70		420 240	425 664	427 275	421 593	426 000
P80		469 745	478 468	480 025	471 491	478 000
P90		555 553	564 678	568 645	558 050	566 000
Aust-Agder		P10	214 520	216 604	214 165	208 760
	P20	260 725	262 942	260 585	254 585	255 000
	P30	294 828	297 426	296 455	290 227	291 000
	P40	323 431	327 600	325 995	319 759	322 000
	P50	352 033	356 696	357 645	348 272	351 000
	P60	385 037	387 947	388 240	379 841	382 000
	P70	420 240	425 664	425 165	415 483	419 000
	P80	470 845	475 235	475 805	463 345	468 000

	P90	554 453	561 445	564 425	548 885	552 000
Vest-Agder	P10	216 721	217 681	214 165	208 760	208 000
	P20	264 025	264 019	263 750	255 603	257 000
	P30	299 228	300 659	299 620	292 264	294 000
	P40	328 931	331 910	331 270	323 832	326 000
	P50	358 634	362 084	360 810	352 346	355 000
	P60	390 537	394 413	393 515	382 896	386 000
	P70	426 840	432 130	432 550	420 574	423 000
	P80	478 545	483 856	484 245	469 455	474 000
	P90	563 253	573 299	577 085	557 032	560 000
Rogaland	P10	235 422	236 001	232 100	223 016	223 000
	P20	289 327	290 960	285 905	275 970	276 000
	P30	328 931	330 832	327 050	315 685	315 000
	P40	363 034	367 472	362 920	349 291	349 000
	P50	399 338	403 034	398 790	382 896	383 000
	P60	437 842	443 984	437 825	419 556	420 000
	P70	485 146	493 555	486 355	464 363	464 000
	P80	551 152	561 445	552 820	526 482	527 000
	P90	669 964	685 373	677 310	638 499	637 000
Hordaland	P10	225 521	227 380	225 770	220 980	221 000
	P20	277 226	279 106	278 520	270 878	272 000
	P30	314 630	317 901	317 555	308 557	311 000
	P40	347 633	351 307	351 315	341 144	344 000
	P50	379 536	384 714	384 020	373 731	376 000
	P60	414 739	421 353	419 890	408 354	411 000
	P70	455 443	463 381	461 035	449 088	452 000
	P80	510 448	520 495	519 060	502 042	506 000
	P90	605 057	616 404	617 175	595 729	599 000
Sogn og Fjordane	P10	227 722	229 535	231 045	223 016	224 000
	P20	275 026	278 029	277 465	270 878	274 000
	P30	309 129	311 435	313 335	307 539	311 000
	P40	337 732	342 686	343 930	338 089	342 000
	P50	366 335	371 782	373 470	367 621	372 000
	P60	396 038	403 034	405 120	398 171	403 000
	P70	431 241	438 596	444 155	434 831	440 000
	P80	477 445	486 011	493 740	483 711	489 000
	P90	550 052	565 756	576 030	564 160	571 000
Møre og Romsdal	P10	226 621	228 458	226 825	220 980	221 000
	P20	275 026	276 951	276 410	268 842	271 000
	P30	310 229	312 513	312 280	304 484	307 000
	P40	341 032	344 842	344 985	336 052	339 000
	P50	371 835	376 093	375 580	366 602	370 000
	P60	403 738	410 577	410 395	399 189	402 000
	P70	442 242	449 372	450 485	437 886	441 000
	P80	491 747	501 098	502 180	488 803	492 000
	P90	575 355	590 541	592 910	573 325	580 000
Sør-Trøndelag	P10	223 321	225 225	224 715	219 961	220 000

	P20	270 626	273 718	273 245	268 842	270 000
	P30	308 029	311 435	311 225	306 520	309 000
	P40	339 932	343 764	343 930	339 107	342 000
	P50	369 635	373 938	375 580	369 657	373 000
	P60	401 538	407 344	408 285	402 244	407 000
	P70	438 942	446 139	447 320	439 923	445 000
	P80	489 546	497 865	499 015	491 858	497 000
	P90	574 254	586 231	588 690	581 472	587 000
Nord-Trøndelag	P10	221 121	220 914	220 495	217 925	220 000
	P20	265 125	266 175	265 860	261 713	266 000
	P30	298 128	299 581	299 620	296 337	300 000
	P40	325 631	328 677	329 160	325 869	329 000
	P50	353 133	355 618	357 645	353 364	358 000
	P60	381 736	385 792	387 185	382 896	388 000
	P70	414 739	421 353	424 110	417 519	423 000
	P80	459 844	467 692	470 530	464 363	472 000
	P90	533 551	544 203	547 545	544 812	550 000
Nordland	P10	221 121	221 992	223 660	219 961	220 000
	P20	268 425	269 408	271 135	265 787	269 000
	P30	302 529	304 969	307 005	302 447	306 000
	P40	332 231	335 143	337 600	331 979	337 000
	P50	360 834	364 239	367 140	361 511	367 000
	P60	390 537	395 490	397 735	392 061	397 000
	P70	424 640	432 130	434 660	428 721	434 000
	P80	469 745	478 468	482 135	476 583	483 000
	P90	544 552	556 057	562 315	553 977	562 000
Troms	P10	224 421	225 225	225 770	221 998	224 000
	P20	271 726	274 796	275 355	270 878	275 000
	P30	308 029	311 435	313 335	308 557	313 000
	P40	339 932	343 764	346 040	341 144	345 000
	P50	369 635	373 938	375 580	370 676	376 000
	P60	399 338	406 267	408 285	402 244	408 000
	P70	434 541	442 906	445 210	438 904	445 000
	P80	481 846	491 399	494 795	487 785	494 000
	P90	559 953	574 377	579 195	569 252	578 000
Finnmark	P10	225 521	224 147	223 660	218 943	219 000
	P20	271 726	273 718	274 300	269 860	271 000
	P30	309 129	312 513	313 335	309 575	310 000
	P40	343 233	345 919	348 150	343 181	345 000
	P50	374 035	378 248	379 800	374 749	377 000
	P60	405 938	410 577	412 505	408 354	412 000
	P70	440 042	448 294	451 540	447 051	450 000
	P80	487 346	496 788	499 015	495 931	500 000
	P90	565 454	576 532	583 415	577 399	583 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1598**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 21. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at det meritterende kurset for leger og psykologer «Veteraners psykiske helse» blir et fast tilbud?

BEGRUNNELSE:

Veteranforbundet SIOPS - Skadde i internasjonale operasjoner er en bruker- og interesseorganisasjon for norske soldater som har blitt skadet i internasjonale operasjoner. Organisasjonen har siden 2015 arrangert meritterende kurs for leger og psykologer om tematikken veteraners psykiske helse. Kursmodulene er utviklet og holdes i samarbeid med ledende fagfolk. Veteranforbundet SIOPS har påtatt seg denne oppgaven fordi tiltakene på dette feltet i Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge» ikke gjennomføres i regi av offentlige aktører. Det er av stor betydning å skape interesse for, og å utvikle kompetanse om veteraners psykiske helse i den sivile heletjenesten der veteranenes helse skal ivaretas. I statsbudsjettet for 2019 er det avsatt midler til Veteranforbundet SIOPS for gjennomføring av en kursrekke. Utenriks- og forsvarskomiteen ber i Innst. 7 S (2018 – 2019) Regjeringen vurdere om slike kurs bør bli et fast tilbud. Dette er også ønskelig fra Veteranforbundet SIOPS' side. Det bør være det offentliges ansvar å sørge for at slike kurs kan videreføres, og kan bli et fast tilbud.

Svar:

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging Øst (RVTS Øst) har i samarbeid med Forsvarets sanitet utarbeidet en todagers opplæringspakke i militærpsykiatri for leger og psykologer. Opplæringspakken omfatter introduksjon til den militære virkelighet, særskilte utfordringer knyttet til denne og en innføring i relevant traumebehandling. Den skal bidra til kompetanseheving for personell som ofte er i kontakt med veteraner for at det skal tilbys faglig god psykisk helsehjelp både i de kommunale helse- og omsorgstjenestene og de spesialiserte helsetjenestene etter hjemkomst. Denne opplæringen ble første gang tilbudt i 2011 og ble deretter implementert i alle regioner, som del av I tjeneste for Norge – Regjeringens handlingsplan for ivaretagelse av personell før, under og etter utenlandstjeneste (2011-2014). I tjeneste for Norge, som kom i 2014, ble målgruppen for opplæringen utvidet til helsepersonell som ofte er i kontakt med målgruppen og gjort meritterende for ulike

spesialiteter i Den norske legeforening, Norsk psykologforening og andre profesjonsforeninger. Kurset er blitt fortløpende revidert i samarbeid med veteranorganisasjoner og Regionale fagnettverk for innsatspersonell (RNIP).

RVTSene er tillagt oppgaven å bistå tjenesteapparatet med fagutvikling, implementeringsstøtte, undervisning, veiledning, konsultasjon og nettverksarbeid bl.a. innen traumatisk stress, som inkluderer personell fra internasjonale operasjoner. Ansvar for videreutvikling og videreføring av kurspakken i militærpsykiatri er i Helse- og omsorgsdepartementets tilskuddsbrev lagt til RVTSene, som har høy kompetanse innen traumefeltet. I tilskuddsbrevet er det også presisert at tematikken skal innarbeides i relevante og eksisterende kurs og kompetansehevingsprogram. Tematikken fra kurset "Veteraners psykiske helse" inkluderes derfor fortløpende i andre RVTS-kursprogram rettet mot helsepersonell, blant annet sentrenes arbeid med heving av traumekompetanse. Kompetanse om veteraners utfordringer inkluderes dermed i allerede eksisterende fagnettverk og program, noe som bidrar til at det bygges opp større fagmiljøer med betydelig kompetanse på stressreaksjoner og traumebehandling. RVTS' rolle inkluderer gjennomføring av kompetansetiltak for personell på kommunalt nivå. RVTS Øst har i samarbeid med Forsvarets veteranerutvikling utviklet undervisningsmoduler om veteranhelse til kommunene. Kursmodulene skal gis via de regionale RVTSene til landets kommuner, og retter seg mot fastleger, helsepersonell, beslutningstakere og veteraner. RVTSene leder også de regionale fagnettverkene for innsatspersonell, som skal sikre samhandling og styrke kompetanseheving på tvers av etater på området.

Kurset om veteraners psykiske helse for leger og psykologer ble sist (2018) gjennomført som et samarbeidsprosjekt mellom Veteranforbundet SIOPS - Skadde i internasjonale operasjoner, RVTS Øst, Forsvarets sanitet og Modum Bad. For ytterligere informasjon om kurs i militærpsykiatri og annen kursaktivitet ved RVTSene, vises til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes (Dokument nr. 15:65 (2018-2019)).

Gjennom handlingsplanen og oppfølgingsplanen har et stort antall personer deltatt i ulike kompetansehevende tiltak i offentlig regi, bare under handlingsplanen er det antatt at antallet er mer enn 3000.

Oppfølgingen av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner er et samfunnsansvar som berører flere sektorer og departementer. Jeg vil under-

streke at helsesektoren også fremover vil være en aktiv deltaker i samarbeidet og sikre god ivaretagelse av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner gjennom kompetansehevingstiltak til kommunale helse- og omsorgstjenester og til spesialisthelsetjenesten. Kurset i militærpsykiatri bør ses i sammenheng med utvikling av nasjonale kommunale kompetansehevingstiltak som standardiserte kurs, kursmateriell og korte kursmoduler som kan tilpasses lokale behov.

Oppfølgingsplanens virketid går til 31.12.2019. Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen skriver i svar på

spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Carl Erik Grimstad (Dokument nr. 15:1453 (2018-2019)): "Det er fortsatt behov for samordning og samhandling mellom de involverte departementene og underlagte etatene for å ivareta personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner.(...) Stortinget vil på egnet måte bli orientert om regjeringens videre arbeid for personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner." I vurdering av det videre arbeid vil kurs om veteraners psykiske helse inngå.

SPØRSMÅL NR. 1599

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1600

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen

Besvart 20. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren redegjøre for hva som vil skje med takstene i Haugalandspakken fremover?

BEGRUNNELSE:

Haugalandspakken (2009-2023) er en utbyggings- og finansieringsplan som tar sikte på utvikling av transport-systemet på Haugalandet. I forbindelse med en vurdering (fra 2016) av ulike tiltak for å øke inntektene til Haugalandspakken kommer det tydelig frem at Haugalandspakken er underfinansiert. Med bakgrunn i dette har styringsgruppen lenge ønsket en betydelig takstøkning. Mange bilister på Haugalandet lurer på om, og eventuelt når, det vil komme en takstøkning – en takstøkning som for øvrig omtrent vil tilsvare en fordobling av takstene.

De to største prosjektene i Haugalandspakken gjennstår fortsatt: Åkra sør-Veakrossen og Fagerheim-Ekrene. Begge prosjektene er svært omfattende og er estimert å koste ca. 700 millioner kr. Med tanke på at Haugalandspa-

kken er betydelig underfinansiert, fortøner det seg økonomisk risikabelt å gå i gang med de to største prosjektene helt på tampen av innkrevingsperioden. En takstøkning vil for øvrig øke sannsynligheten for at disse to prosjektene igangsettes. I denne forbindelse må man huske på at flere av prosjektene i Haugalandspakken har vist seg å bli betydelig dyrere enn det kostnadsestimatene la opp til, noe som har medført at mange prosjekter allerede har blitt skrinlagt. Det er også slik at Åkra sør-Veakrossen harmonerer dårlig med målsettingene for Haugalandspakken, som er angitt bl.a. i St.prp. nr. 57 (2006-2007).

Mange bilister på Haugalandet kunne tenke seg en uavhengig vurdering av dette prosjektets samfunnsnytte – ikke minst med tanke på at det er kostbart prosjekt som berører mange grunneiere, mye natur og mye landbruksjord. I tillegg legger dette prosjektet opp til vekst i privatbilisme, og prosjektet synes ikke i særlig grad å kunne avhjelpe de trafikale utfordringene som i dag finnes på Karmøy. Man risikerer her altså å bruke mange bompenger på et prosjekt som har tvilsom nytteverdi og som det er stor lokal motstand mot, noe som i seg selv er prob-

lematisk – ikke minst med tanke på at prosjektet ikke har gjennomgått en uavhengig og ekstern kvalitetssikring hva gjelder nytte- og kostnadsestimat.

Svar:

Stortinget slutta seg til delvis bompengefinansiering av Haugalandspakken gjennom behandlinga av St.prp. nr. 57 (2006-2007), jf. Innst. S. nr. 214 (2006-2007), og St.prp. nr. 45 (2007-2008), jf. Innst. S. nr. 242 (2007-2008). Dette er ein bompengepakke som omfattar mange prosjekt og tiltak, mellom anna Åkra sør – Veakrossen og Fagerheim – Ekrene på fv 47. I tråd med styringsprinsippa for slike pakker er det etablert ei styringsgruppe som skal prioritere prosjekt og tiltak innanfor den økonomiske ramma som er fastsett for pakken. Det var få prosjekt som hadde godkjende reguleringsplanar då proposisjonane blei lagt fram og behandla av Stortinget. Gjennom reguleringsproses-

sen er plangrunnlaget for prosjekta blitt betre. Samtidig har dessverre kostnadene auka. Som følge av dette blei det av styringsgruppa vedteke å redusere prosjektomfanget. I tillegg blei Statens vegvesen bedt om å vurdere tiltak for å auke inntektene i pakken, og eit forslag om å auke bompengetakstane har fått tilslutning i aktuelle kommunar og fylkeskommunar.

Statens vegvesen har enno ikkje sendt saka til Samferdselsdepartementet for vidare behandling. Ei eventuell sak om auka økonomisk ramme for Haugalandspakken vil måtte vurderast av departementet og eventuelt deretter leggst fram for Stortinget. Det er lite som tyder på at dette vil kunne skje i denne Stortingssesjonen. Kva prosjekt og tiltak som skal prioriterast innanfor ei eventuell auka økonomisk ramme for Haugalandspakken, vil skje gjennom porteføljestyling i regi av styringsgruppa og lokale styresmakter, i samsvar med prinsipp for styring av bompengepakker.

SPØRSMÅL NR. 1601

Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 20. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvilke grep tar regjeringen for å sørge for at små og mellomstore entreprenører kan bygge opp kompetanse og erfaring når kontraktene som lyses ut på vegbygging blir stadig større og mer krevende?

BEGRUNNELSE:

Det finnes svært få kontrakter i 30-40 millioners klassen. Det finnes mange små kontrakter fra blant annet Statens vegvesen, men det er et stort skritt opp til de store milliard-kontraktene. Det er krevende for mange små og mellomstore entreprenørbedrifter i hele landet. Disse bedriftene er viktig lokalt men trenger også andre typer kontrakter for å kunne utvikle og løfte seg.

Svar:

Eg er samd i at det over tid har utvikla seg ein trend der dei store kontraktane blir større. Dette er ei utvikling som har vore ønska både av byggherre og entreprenørbransjen sjølve.

Eg vil likevel vise til at det fortsatt blir lagt ut kontraktar med ulike kontraktstørrelsar. Til dømes lyste Statens

vegvesen i 2018 ut over 140 kontraktar som var under 5 millionar kroner. I same periode vart det lyst ut om lag 70 kontraktar i storleiken 5-10 millionar kroner, 108 kontraktar i storleiken 10-25 millionar kroner og nesten 50 kontraktar i storleiken 25-50 millionar kroner. Desse tala har vore relativt stabile over fleire år.

Eg meiner difor det blir feil å berre ha fokus på at nokre av dei store kontraktane blir større. På bakgrunn av dette ser eg heller ikkje behov for å gå inn og regulere kontraktstrategiane til byggherrane. Innan samferdsel blir det lagt stor vekt på optimalisering av prosjekta for å oppnå meir kostnadseffektiv prosjektgjennomføring og dermed meir veg for pengane. Å velje ein kontraktstrategi tilpassa det enkelte prosjekt er ein av fleire faktorar i denne optimaliseringa. Eg kjem til å følgje med på utviklinga i dette.

For regjeringa er det viktig å få meir infrastruktur for pengane, dersom ein skal lukkast med det er det avgjerande at kontraksstrategiane gjer at vi har verksam konkurranse i alle konkurransar. Eg legg til grunn at våre etatar og selskap bidreg til det.

SPØRSMÅL NR. 1602**Innlevert 9. mai 2019 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 22. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Er ikke kostnaden ved å ødelegge naturen i Sandnes med nye vindkraftanlegg for høy når vi vet at naturmangfoldet er truet?

BEGRUNNELSE:

Søndag 12. mai arrangeres det en støttmarsj for naturen i Sandnes. Der vil en rekke organisasjoner samle folk som er motstandere av vindmølleutbygging i verdifulle natur- og friluftsområder.

FNs naturpanel IPBES (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) la nylig frem en rapport som er dyster lesning: de slår fast at menneskelig aktivitet og bruk av naturen går på bekostning av naturens mulighet til å gi oss mat, energi og materialer også i fremtiden.

Vi mennesker er avhengig av mange økosystemer og må varsomt forvalte naturen. I tillegg er gode friluftsområder viktig for mange av oss, og en rekke vindmøller vil være et irreversibelt inngrep i sårbar natur. Nylig startet byggingen av vindkraftanlegg på Vardafjell. Videre er det nylig gitt konsesjon til et nytt anlegg. Det er lokalt flertall mot å anlegge Sandnes vindkraftanlegg, som er betraktelig større enn Vardafjell-anlegget.

Svar:

I Norge har vi både gode forutsetninger for å produsere lønnsom vindkraft, og omfattende naturverdier. Friluftsliv og bruk av naturen betyr mye for folk i Norge.

Hensynet til naturmangfold veier tungt ved konsesjonsbehandling av energianlegg etter energiloven. Etter naturmangfoldloven er det krav om en omfattende vurdering av alle skader og ulemper et prosjekt kan påføre naturen og økosystemet. Videre er det etter KU-forskriften krav om utredninger som skal danne kunnskapsgrunnlag for konsesjonsbehandlingen.

En konsesjonssøknad avgjøres etter en totalavveining av fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. I konsesjonsvedtaket til Vardafjell vindkraftverk er hensynet til alle relevante hensyn, herunder også særlig eventuelle ulemper for naturmangfold, grundig vurdert. Vardafjell vindkraftverk ligger i et "ja-område" i Rogaland fylkeskommunes fylkesdelplan for vindkraft, og Sandnes kommune var positiv til utbygging i slike områder da konsesjonssaken ble behandlet. Vardafjellet Vindkraft AS fikk endelig konsesjon til vindkraftverket i 2017. Konklusjonen etter en totalavveining, var at ulempene for naturmangfold var akseptable.

Når det gjelder Sandnes vindkraftverk, opphevet Olje- og energidepartement NVEs vedtak i saken og sendte søknaden tilbake til NVE for ny behandling i 2016. Behandlingen er nå stilt i bero, på grunn av manglende nettkapasitet. Jeg kan derfor ikke si noe om vurderingen av denne søknaden nå.

Jeg viser for øvrig til arbeidet med NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Departementet ba NVE om å levere et oppdatert kunnskapsgrunnlag om miljø- og samfunnsvirkninger ved vindkraftutbygging. Dette utgjør en selvstendig del av rapporten som nå er på høring.

SPØRSMÅL NR. 1603**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 23. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Sommerstengte fødeavdelinger gir hvert år en rekke utfordringer for fødende kvinner landet rundt, særlig i distriktene der kvinner allerede har lang reisevei.

Kan statsråden opplyse om hvor mange fødende som vil rammes av sommerstengte fødeavdelinger i sommer, hvilke fødeavdelinger som skal holdes sommerstengt, hvilke tiltak vil statsråden innføre for å sikre at disse får

nødvendig og god oppfølging, og hvilke grep vil han ta for å sikre at færre fødeavdelinger må holde sommerstengt i 2020?

BEGRUNNELSE:

På sommeren fødes det flere barn i døgnet enn ellers i året. Samtidig stenges en rekke av fødeavdelinger i hele landet, særlig i distriktene der det er allerede er lang reisevei til fødeavdelingene.

I sommer skal blant annet fødeavdelingen på Narvik holde stengt i sommer. Hvis du bor i Kjøpsvik sør for Narvik, får du over tre timers reisevei til fødestedet.

I kvalitetskrav til fødselsomsorg er det definert at fødende som har over 90 minutter reisevei til fødested skal omfattes av følgetjenesten, og sikres følge av jordmor under transport til fødested. Etter at finansieringsansvaret ble overført til helseforetakene har vi fått rapporter fra fagforeningene om jordmødre som ikke får betalt for å følge, og om et svekket tilbud i hele landet. Dette er ekstra alvorlig når vi går en tid i møte der enda flere fødende ligger an til å få lenger reisevei.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten Kaski spør om sommerstengte fødeavdelinger sommeren 2019, ikke sommeren 2020. Jeg har bedt de regionale helseforetakene om en oversikt over hvilke fødeavdelinger som er sommerstengt og hvilke tiltak som er planlagt for å sikre et godt fødetilbud i sommer.

Helse Vest opplyser at det ikke er planlagt noen sommerstengte fødeavdelinger. Det vil være tilnærmet normal drift gjennom sommeren ved fødeinstitusjonene. Barseltilbudet ved God start-enhetene vil være stengt i perioder, men det er barseltilbud ved fødeavdelingene. Helse Vest legger dermed til grunn at gravide og fødende i regionen får nødvendig og god oppfølging også gjennom sommermånedene i 2019.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det ikke er planlagt noen sommerstengte fødeavdelinger med unntak av Sykehuset Innlandet HF. Ved Sykehuset Innlandet HF blir det gjennomført felles ferieavvikling ved fødeavdelingene på Gjøvik og Lillehammer. Det innebærer at fødetilbudet samles ved Kvinneklubben på Lillehammer i ni uker. Helse Sør-Øst opplyser at ordningen er godt planlagt i samarbeid med fagmiljøene over tid. Det anslås at 110-120 fødende vil føde ved Kvinneklubben på Lillehammer i stedet for på fødeavdelingen på Gjøvik. Det opprettholdes poliklinisk aktivitet innen føde/barsel på Gjøvik på dagtid i hele ferieperioden, inkludert rutineultral lyd av gravide og noen kontroller for fødende. Ved å slå sammen avdelingene under ferieavviklingen oppnås det større stabilitet i bemanningen og bedre kvalitet i fødetilbudet. Sykehuset Innlandet HF mener løsningen med felles ferieavvikling

både gir økt kvalitet i tilbudet til de fødende og gir de ansatte mer forutsigbarhet i arbeidsforhold i sommermånedene.

Helse Nord opplyser at ved Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) vil fødeavdelingene i Harstad og Narvik ha vekselvis sommerstengt. Fødeavdelingen ved UNN Narvik vil være stengt i perioden 24. juni til 22. juli. Fødeavdelingen i Harstad vil være stengt fra 22. juli til 19. august. Svangerskaps- og barseloppfølging foregår som normalt hele sommeren ved begge avdelingene. I UNN (Harstad og Narvik til sammen) er det om lag 100 gravide som blir berørt. I tallet ligger også gravide som har termin 14 dager før 24. juni (første stengingsdag) og 14 dager etter 19. august (siste stengingsdag).

Fødestua ved Nordlandssykehuset Lofoten har sommerdrift 8. juli til 5. august. Fødende blir selektert til Vesterålen eller Bodø. Svangerskapspoliklinikken i Lofoten, som utfører svangerskapskontroller og ultralyd hos jordmor, er åpen gjennom hele sommeren. Barselpoliklinikken er også åpen gjennom hele sommeren. Barselpoliklinikken gir tilbud om oppfølging ved tidlig hjemreise etter fødsel. Antall fødende som blir berørt er per i dag seks. Dette kan endre seg til færre etter siste seleksjon i uke 36.

Helgelandssykehuset har følgende plan for fødetilbudet på Helgeland i sommer:

- Fødeavdeling Mo i Rana: Stengt 24. juni til 21. juli. 37 kvinner berørt.
- Fødeavdeling Sandnessjøen: Stengt 22. juli til 18. august. 29 kvinner berørt.
- Fødestue Brønnøysund: Stengt 1. juli til 28. juli. 8 kvinner berørt.

Når fødetilbudene er stengt vil det være beredskapstjeneste til stede. Tilbudet for svangerskapspoliklinikk er uendret og har åpent innenfor normalarbeidstid mandag til fredag, også de ukene fødeavdelingene er stengt.

Sommerdrift betyr lengre reisevei for berørte gravide. Helse Nord opplyser at gravide får fortløpende informasjon både skriftlig og muntlig. De opplyser videre at følgetjeneste er sikret når det er nødvendig, og at ambulansetjenesten er kjent med prosedyrene og vil som normalt ivareta pasienttransport i akutte tilfeller.

Helse Midt-Norge opplyser at fødeavdelingene i Kristiansund og Molde hver for seg holder sommerstengt i fire uker. Det betyr at det i en periode på åtte uker vil være sommerstenging. Dette er 17. gang at de to fødeavdelingene samarbeider og samordner fødetilbudet sommerstid. Erfaringene har vært gode, ifølge Helse Midt-Norge. Det blir som tidligere år iverksatt tiltak for å styrke bemanningen ved innleie av vikarer, informasjonsbrev til aktuelle gravide/fødende og informasjon på helseforetakets nettsider. Tilbudet ved sykehusene i Ålesund og Volda er ikke berørt. Det anslås at rundt 60 gravide/fødende i opptaksområdet for sykehusene i Kristiansund og Molde vil bli berørt av sommerstengingen.

Ved St. Olavs hospital og Helse Nord-Trøndelag er det ikke sommerstengte fødeavdelinger

Det er betydelige dag-til-dag variasjoner i fødselstall som skyldes at fødsler i liten grad lar seg planlegge. Helseforetakene har ansvar for å lage bemanningsplaner som gjør at de kan håndtere pågangen om sommeren og følge de faglige anbefalingene. Mitt inntrykk er at helseforetakene jobber systematisk for å planlegge fødetilbudet om sommeren.

Jeg vil understreke at sommerstenging er en langvarig praksis. Flere års erfaring med nøye planlagt sommerstengning av enkelte fødeinstitusjoner gjør at helseforetakene har etablert gode rutiner for dette.

De har tradisjonelt vært en økning av antallet fødsler om sommeren. Det har vært satt i sammenheng med ordningen med ett barnehageopptak. Et tiltak for å lette presset på fødeavdelingene har vært å utvide retten til barnehageplass etter fylte ett år til også å gjelde barn født i september og oktober, og fra 2018 også november. Fra 2017 kunne flere helseforetak rapportere om færre fødsler om sommeren.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nummer 1558 til skriftlig besvarelse om finansiering av følgetjenesten for gravide.

SPØRSMÅL NR. 1604

Innlevert 3. mai 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 20. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Bare 2 av 14 innmeldte observasjoner av gaupefamiliegrupper i Nordland ble godkjente i registreringssesongen 2017/2018. Det er et lavmål i forhold til alle andre områder i Norge, og antakelig en hovedgrunn til at beitedyrene i Nordland sliter uforholdsmessig mye med gaupa.

Hva er grunnen til at så ekstremt lav andel av innmeldte observasjoner ble godkjente?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn for spørsmålet er tabell 2 s 13 i NINA Rapport 1519, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018:

<https://brage.nina.no/nina-xmlui/bitstream/handle/11250/2500070/1519.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Svar:

Overvåkingen av gaupe er en del av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, som Rovdata er ansvarlig for. Hvert år publiseres blant annet en rapport om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe.

Overvåkingen av gaupe foregår i stor grad gjennom innmeldinger av observasjoner eller spor av familiegrupper til Statens naturoppsyn (SNO). Tilfeldige innmeldinger av observasjoner fra publikum er et viktig bidrag, og

alle som har observasjoner av interesse for overvåkingen kan ta kontakt med SNO, eller registrere opplysningene direkte i en nettbasert publikumsløsning (Skandobs). I tillegg har Norges jeger- og fiskerforening (NJFF) ansvar for å gjennomføre systematiske sporsøk etter familiegrupper, og er gjennom sitt kontaktnett og kunnskap om lokale forhold en viktig bidragsyter i overvåkingen. Utover dette inkluderes også fotodokumentasjon og døde gaupeunger i overvåkingen av arten. SNO undersøker og kvalitetssikrer de observasjoner som meldes inn og som er av overvåkingsmessig interesse. At ikke alle observasjoner som meldes inn blir godkjent som en familiegruppe, er ikke et uttrykk for at overvåkingen ikke fungerer. Det er tvert imot et kvalitetstegn ved overvåkingen at flere ledd skal godkjenne observasjonene og registreringene.

Når observasjoner er undersøkt av SNO, går Rovdata gjennom materialet og beregner bestandsstørrelsen. Som tidligere leder av rovviltnemnda i region 7 (Nordland), antar jeg representanten er godt kjent med at overvåkingen benytter såkalte avstandsregler for å skille ulike familiegrupper av gaupe fra hverandre. Avstandsreglene er basert på hvor langt radiomerkede gauper forflytter seg og leveområdene deres. Alle dokumenterte og antatt sikre registreringer av familiegrupper inngår i grunnlaget for beregningene av antall familiegrupper i de ulike regionene.

Representanten viser til NINA rapport 1519 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018, og at bare 2 av 14 innmeldte obser-

vasjoner av familiegrupper av gaupe ble godkjent under fjorårets registrerings sesong i Nordland. Jeg vil påpeke at de 14 observasjonene det vises til her kun omfatter de registreringer som har kommet inn som følge av sporingsarbeidet utført av NJFF i Nordland. Totalt ble det imidlertid meldt inn et større antall observasjoner. Av disse ble samlet sett 28 observasjoner av familiegruppe av gaupe i Nordland godkjent gjennom registrerings sesongen 2017/2018. På dette grunnlaget beregnet Rovdata at det var 8,5 familiegrupper i Nordland før jakt i 2018. Bestandsmålet for regionen er 10 årlige ynglinger av gaupe, og bestanden ligger altså under bestandsmålet.

Det er ulike årsaker til at flere innmeldte observasjoner ikke blir godkjent. For en større andel av observasjonene NJFF registrerte nasjonalt, vises det til side 10 i ovennevnte rapport, der det fremgår at dette gjelder "saker som ikke lot seg dokumentere (synsobservasjoner eller

på grunn av værforhold), viste seg å være enkeltdyr eller andre arter, eller en familiegruppe som allerede var godt kjent for SNO og ressurser ble prioritert for kontroll av andre observasjoner."

Jeg mener det er en stor styrke at overvåkingen av bestandene gjøres av en uavhengig instans. Som Stortinget har bestemt gjennom rovviltforliket, har Rovdata ansvaret for det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata har ansvaret for formidling, drift, og videreutvikling av programmet. Rovdata har også ansvaret for sammenstilling, kvalitetssikring og rapportering på nasjonalt nivå. Overvåkingsprogrammet har også et Fagråd, som har ansvaret for den løpende vurderingen av best mulig overvåkingsmetodikk. Jeg mener det er viktig at det ikke politisk bestemmes hvilken overvåkingsmetodikk som skal brukes, men at dette er basert på gode faglige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1605

Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Det er usikkerhet for Ringeriksbanen. Det valgte alternativet over Kroksund og Helgelandsmoen rammer de mest sårbare menneskene og viktig naturmangfold i Hole og et internasjonalt vernet våtmarkssystem med rikt fugleliv. BaneNor har for dette alternativet støtt på kompliserte tekniske utfordringer. Kostnaden er nå beregnet til 37 mrd., en økning på 11 mrd.

Vil statsråden i lys av FNs naturpanels skremmende rapport om tap av arter og natur, og økte kostnader, vurdere andre traseer på nytt?

Svar:

Det er bestemt at ny Ringeriksbane og E16 skal følge traseen over Helgelandsmoen, og det er ikke aktuelt å vurdere andre traseer nå. Fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16 Høgstet – Hønefoss vil om kort tid sende over reguleringsplanforslaget til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for fastsetting. Dersom det skal utarbeidast eit reguleringsplanforslag med ei anna linjeføring enn den regjeringa har bestemt, vil vi både sette heile prosjektet fleire år tilbake i tid og påføre skattebetalarane vesentleg høgare planleggingskostnader enn naudsynt.

Eg vil vidare påpeike at fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16 Høgstet – Hønefoss ikkje har lagt fram endeleg kostnadsanslag endå. Prosjektet jobbar med å optimalisere prosjektet og vurderer kostnadsreducerande løysingar for å halde kostnadane så låge som mogleg. Før byggestart skal kostnadsanslaget kvalitetssikrast. Som for alle store statlege investeringar vil Stortinget avgjere igangsetting i dei årlege statsbudsjetta.

SPØRSMÅL NR. 1606**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 20. mai 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Når Fjell, Sund og Øygarden slår seg sammen, vil Fjell kommune miste veksttilskuddet som de har hatt i mange år. I 2019 var tilskuddet på 5,2 mill. Når veksten var på det høyeste var veksttilskuddet på ca. 13 mill. Den nye kommunen taper økonomisk på å slå seg sammen.

Hvordan har ministeren tenkt å løse denne utfordringen, og kan det være aktuelt å redusere innslagspunktet til 1 % i en overgangsperiode?

BEGRUNNELSE:

Fjell kommune har vært en vekstkommune de siste 20-25 år. Befolkningen er forholdsvis ung og kommunen er attraktiv, spesielt for unge barnefamilier som ønsker å etablere seg utenfor Bergen. Fjell har fortsatt en jevn økning i befolkningsveksten og i 2018 var den på 1,7 % som er det høyeste av kommunene i Hordaland.

Innslagspunktet for veksttilskudd var 1,4 % i 2019. De 5,2 mill. i veksttilskudd er sårt tiltrengte penger.

Fra 1. januar 2020 skal Fjell slå seg sammen med Sund og Øygarden kommune. Disse to kommunene er vesentlig mindre i folketall og har ikke hatt samme vekst som Fjell. I 2018 hadde Sund kommune 0,5 % i vekst, mens Øygarden hadde nedgang. Det betyr at veksten i den sammenslåtte kommunen - nye Øygarden kommune - ikke vil nå innslagspunktet på 1,4 % og veksttilskuddet faller bort.

Resultatet er at Fjell kommune taper økonomisk på sammenslåingen.

Kommunesammenslåingen er en krevende prosess både økonomisk og menneskelig for de tre kommunene.

Reformtilskuddet dekker noe, men ikke nok.

Direkte økonomisk tap som bortfall av veksttilskudd bidrar ikke til den positive mobiliseringen som er nødvendig i slike krevende prosesser.

Svar:

I kommunereformen ble det innført en rekke gode økonomiske ordninger til kommuner som vedtok å slå seg sammen. Disse ordningene kommer i tillegg til de ordinære tilskuddene til alle kommuner, og er tilskudd kommunene ikke ville mottatt hvis de ikke skulle slått seg sammen. Kommunene har fått tilskudd til å dekke engangskostnader ved sammenslåingen og støtte til infrastruktureltiltak, i tillegg til at det ble innført særskilte tilskudd i inntektssystemet til kommuner som slår seg sammen.

I 2020 vil den nye kommunen motta inndelingstilskudd i inntektssystemet, som er en kompensasjon for bortfall av rammetilskudd som følge av sammenslåingen. Gjennom inndelingstilskuddet får kommunene full kompensasjon for tap av basistilskudd og netto nedgang i distriktstilskudd som følge av sammenslåingen. Kommunene vil motta fullt inndelingstilskudd i 15 år etter sammenslåingen, før det deretter trappes ned over fem år.

Hvis kommuner slår seg sammen, og en eller flere har veksttilskudd før sammenslåingen, vil ikke nødvendigvis den nye kommunen motta veksttilskudd etter sammenslåingen.

Befolkningsveksten i den nye kommunen kan i sum være lavere enn i den ene kommunen som tidligere mottok veksttilskudd. Hvis den nye kommunen samlet har høy nok befolkningsvekst, vil den nye kommunen motta veksttilskudd på samme måte som alle andre kommuner.

Kriteriet for å motta veksttilskudd er at gjennomsnittlig befolkningsvekst de siste tre år har vært over 1,4 prosent. Regjeringen har redusert denne grensen de senere årene, og det er ikke vurdert å redusere denne ytterligere nå. Det er tidligere vurdert om også veksttilskuddet bør inkluderes i inndelingstilskuddet. Men siden formålet med veksttilskuddet er å gi et ekstra tilskudd til en kommune i en avgrenset periode med særlig høy befolkningsvekst, er tilskuddet holdt utenom inndelingstilskuddet.

I kommuneproposisjonen for 2020 har jeg foreslått at kommuner som får en reduksjon i veksttilskuddet som følge av sammenslåingen, blir kompensert for dette gjennom en egen kompensasjonsordning innenfor skjønntilskuddet. Det legges opp til at kommunene blir kompensert for 80 prosent av reduksjonen i veksttilskudd som følge av sammenslåingen i 2020, 40 prosent i 2021 og at kompensasjonen er nedtrappet i 2022.

SPØRSMÅL NR. 1607**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 21. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Overbelegget på føden på St. Olav er nå så stort at kvinner blir lagt på gangen med sitt nyfødte barn bare timer etter fødsel, og kontroller blir ikke gjennomført etter planen kan vi lese i Adresseavisa 10. mai. Høsten 2018 ble det lagt ned 7 barselsenger, fødeavdelingen ble omorganisert og det skal spares 8 mill. kr.

Hvilke tiltak vil statsråden innføre for at overbelegget på St. Olav ikke går ut over fødekvinne og hvordan vil han sikre at retningslinjer for fødsels- og barselomsorg blir overholdt?

Svar:

Helse Midt-Norge opplyser at overbelegget som det vises til i Adresseavisa kom som følge av et døgn med spesielt

høy aktivitet. Særsilt høy aktivitet skjer med jevne mellomrom, og fødeavdelingen ved St.Olavs hospital har utarbeidet en tiltaksplan for full avdeling. Denne innebærer at avdelingen da skal bruke buffersenger, pasienthotellet eller senger på Gynekologisk avdeling.

Fødeavdelingen ved St.Olavs hospital har etablert et standardisert barselforløp mellom St. Olavs hospital og alle samarbeidskommunene, basert på nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen. Dette har ført til større romkapasitet, spesielt på barselhotellet.

Helse Midt-Norge opplyser videre at St. Olavs hospital sommeren 2018 etablerte tilbudet «jordmor hjem» – et tilbud til de som ønsker å reise hjem før 24 timer etter fødsel. Hittil har 117 barselkvinne fått oppfølging av «jordmor hjem». Tilbakemeldingene fra brukerne er udelt positive.

SPØRSMÅL NR. 1608**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 20. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Ulv er sett i Gausdal/Nordre Land. Sauebøndene er fullt sysselsatt med lamminga, og er i villrede om sauen trygt kan slippe ut på beite nå som fjøsene blir fulle av dyr. Observasjonene er bekreftet av Statens Naturoppsyn, men skadefellingstillatelse ble ikke gitt av Miljødirektoratet. SNO har fått i oppdrag å følge opp i samarbeid med bl.a. lokale lisensjegere, for å vurdere å iverksette skadefelling seinere på kort varsel.

Hvor ferske spor må man ha, og hvor mange dyr må gå tapt for skadefelling blir innvilga?

Svar:

Jeg er kjent med at det er meldt inn observasjoner om ulv i Gausdal og Nordre Land denne våren. Statens natur- oppsyn (SNO) kontrollerer slike observasjoner, og SNO har verifisert spor av ulv i Gausdal og i Nordre Land i april.

Etter det jeg kjenner til har senere innmeldte observasjoner i dette området vist seg å være feilmeldinger, altså ikke ulv, og det er høyst usikkert hvor og hvor langt ulven har vandret i løpet av de siste ukene.

Regjeringen har nylig åpnet for utvidet lisensfellingsperiode for ulv på seinvinteren og våren, og det kan i dag drives lisensfelling til og med 31. mai. Det er lisensfelling som er hovedvirkemiddelet for å regulere størrelsen og utbredelsen av ulvebestanden, og av kvoten rovviltnemnda i region 3 (Oppland) fastsatte er det fremdeles fem ulver igjen. Det betyr at lisensjegere altså har anledning til å drive lisensfelling til og med 31. mai.

I tillegg til lisensfelling er det slik at Miljødirektoratet har fattet en kvote for betinget skadefelling av inntil fire ulver i hele landet med unntak av ulvesonen for perioden fram til og med 31. mai. Kvoten er gitt til Fylkesmennene som fortløpende vurderer søknader eller iverksetting av skadefelling etter eget initiativ. Etter 1. juni er det rovviltnemndene som fastsetter kvote for betinget

skadefelling. Det betyr at forvaltningen, i tillegg til den ordinære lisensfelling, kan iverksette skadefellingsforsøk dersom situasjonen krever dette. I alle områder gjøres det fortløpende vurderinger av dette. Etter det jeg kjenner til er det så langt ikke vurdert som hensiktsmessig å iverksette noe skadefellingsforsøk på ulv i dette området, og

dette henger blant annet sammen med at det allerede er åpnet for lisensfelling samt at det er høyst usikkert hvor og hvor langt ulven har vandret i løpet av de siste ukene. En ulv har stor vandringskapasitet og kan nå befinne seg helt andre steder.

SPØRSMÅL NR. 1609

Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 21. mai 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Det er i dag frivillig for kommuner å bosette flyktninger. Noen syke blir boende i årevis på mottak fordi kommunene nekter å bosette dem.

Hvordan sikrer statsråden at flyktninger med store helsemessige og adferdsmessige utfordringer ikke blir nektet bosetting fordi kommuner som anmodes om å bosette nekter og mener dette er for kostbart?

BEGRUNNELSE:

SV har blitt kjent med to eksempler hvor flyktninger med store helsemessige og adferdsmessige utfordringer ikke blir bosatt fordi kommunene som blir anmodet takker nei. Ett av eksemplene gjelder en person som har sittet på mottak og vært innlagt på sykehus i hele åtte år. Resultatet er at mennesker som har lovlig opphold i landet, og som helsevesenet mener trenger en stabil bosituasjon, bor på sykehus, mottak, eller blir flyttet mellom helseinstitusjoner.

Alle flyktninger med opphold i Norge skal bo i en kommune. Bosetting og integrering av flyktninger er en kommunal oppgave, og kommuner som bosetter flyktninger mottar tilskudd fra staten. Bosettingssystemet slik det fungerer i dag er imidlertid frivillig, og kommunene som blir anmodet er ikke pålagt å ta imot flyktninger.

Svar:

Flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker krever særskilt tilrettelegging og ekstra oppfølging etter bosetting. Kommunene som bosetter disse flyktningene, trenger ofte noe tid til å skaffe egnet bolig og legge til rette for nødvendig tjenester. Noen ganger er det kommuner som ikke ser seg i stand til å gi et tilfredsstillende tilbud, og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

(IMDi) må anmode en annen kommune om bosetting. Da blir ventetiden i mottak lenger enn ønskelig.

Vi har gode økonomiske støtteordninger til kommuner som bosetter flyktninger. For de med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker kan kommunene få ekstra tilskudd opp til 1 320 000 kroner per år, inntil fem år, i tillegg til integreringstilskuddet. Kommunene kan i tillegg søke Helsedirektoratet om tilskudd for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkelmtakere. Etter fem år legger jeg til grunn at flyktninger mottar tjenester på linje med andre innbyggere, uten særskilt finansiering av staten.

Vi har en bosettingsordning for flyktninger som fungerer godt for de aller fleste. Kravet om bosetting i en kommune innen 3 måneder for barn og barnefamilier, og innen 6 måneder for voksne, har ligget fast i mange år. Av de 762 flyktningene som ble bosatt i første kvartal i år, ble 92 prosent bosatt innen 6 måneder. Det er rimelig god måloppnåelse når vi ser tilbake på tidligere år.

Jeg er imidlertid enig med representanten Andersen i at ventetiden i mottak noen ganger blir for lang, og det er uheldig. Eksemplet representanten Andersen begrunner spørsmålet med, er noe vi ikke ønsker. Det er dessverre flere eksempler på lang ventetid, og jeg vet at IMDi arbeider målrettet for å få bosatt flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker så raskt som mulig.

Vi har en samarbeidsavtale med KS om bosetting av flyktninger, samt om etablering og nedlegging av asylmottak og omsorgssentre. Avtalen forutsetter at den enkelte kommune selv avgjør den årlige bosettingskapasiteten i egen kommune. Ett av målene i avtalen er at "ved utgangen av hvert år skal alle være bosatt i samsvar med bosettingsbehovet som Nasjonalt utvalg har fastsatt for samme år, og innen de tidsrammer som er fastsatt av Stortinget". Jeg vil drøfte utfordringene knyttet til bosetting av flyktning-

ger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker i konsultasjonene med KS.

SPØRSMÅL NR. 1610

Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 20. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Det har kommet fram flere alvorlige tilfeller der vergemålsordninga ikke fungerer som den skal, og at det er manglende oppfølging fra myndighetene både av de som får oppnevnt verge og deres pårørende. Svekket tillit gjør det ikke bedre for verger eller andre involverte.

Hvilke vurderinger gjør statsråden rundt implementering, styring og tilsyn av vergemålslova, og burde loven inneholde erstatningsansvar ved tvistesaker?

BEGRUNNELSE:

Fylkesmannen har tilsyn og fører ettersyn og kontroll av verger, og har også ansvar for ervervelse og opplæring av vergene. Statens sivilrettsforvaltning (SRF) har tilsyn med fylkesmennenes utøvelse av vergemålsordningen. Både fylkesmannen og SRF svarer til justisministeren og departementet. Men, fylkesmannen kan ikke holdes ansvarlig for hva galt en verge har gjort, argumenterte regjeringsadvokaten i retten og tingrettens dommer i sin domsavsigelse i Dyrud-saken fra Sør-Gudbrandsdalen Tingrett av februar 2019. Det kan tolkes som at fylkesmannen har tilsyn, ettersyn og kontroll uten ytterligere ansvar. Det er grunn til å spørre hvor stor spillerom vergen, etater og andre aktører i realiteten har, og hvilket ansvar myndighetene har for personen som får oppnevnt verge.

Svar:

Vergemålsordningen er en viktig ordning for svært mange, og vi er avhengig av at folk har tillit til ordningen for at den skal kunne fungere godt. Staten har ansvaret for en god vergemålsforvaltning, herunder plassering av 21 mrd. kroner fordelt over 31 000 konti. Som Stortinget er orientert om ble implementeringen av vergemålsloven i 2013 mer krevende enn forutsett, noe som forsinket arbeidet med å videreutvikle ordningen. Det er i de senere år gjort et betydelig utviklingsarbeid hvor blant annet tilsynet med verger er vesentlig forbedret.

Når det gjelder erstatningsansvar, følger statens ansvar i disse sakene alminnelig erstatningsrett. Som det fremgår av svar 07.02.2019 på spørsmål nr. 869 fra Karin Andersen, er utgangspunktet at det er skadevolder, og ikke staten, som er erstatningsansvarlig for økonomisk tap som følge av straffbare eller andre skadevoldende handlinger begått av verge.

Selv om staten ikke kunne holdes ansvarlig i den konkrete saken som stortingsrepresentanten viser til i sin begrunnelse, er det ikke utelukket at staten kan holdes erstatningsansvarlig dersom vergemålsmyndigheten kan kritiseres for sin håndtering av saken. Manglende tilsyn, ettersyn og kontroll kan altså utløse erstatningsansvar. Men de alminnelige vilkårene om ansvarsgrunnlag, tap og årsakssammenheng må være til stede. Erstatningsansvaret bør følge alminnelig erstatningsrett og ikke særskilt reguleres i vergemålsloven. For øvrig viser jeg til at departementet ser nærmere på en ordning som omtalt i spørsmål nr. 869.

SPØRSMÅL NR. 1611**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 20. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Ungdom i Nordland reiser med fylkeskommunens buss-, hurtigbåt- og fergeruter til en fast pris på 410 kroner måneden. Ungdomskortet er for ungdom fra 16-19 år. Men ungdom som er avhengig av tog for å pendle hjem fra videregående skole fire helger i måneden, f.eks. strekningen Mosjøen – Bodø må betale 2856 kroner, inkludert 50 % rabatt. Dette er veldig stor prisforskjell for de som må ta tog, kontra de som kan ta bussen.

Hva kan ministeren gjøre for å gi samme mulighet til billig reise for ungdom med toget?

Svar:

Som samferdselsminister er eg oppteken av at alle dei reisande kjem seg fram dit dei ønskje. Persontransport med tog er viktig mange stader i landet, både av omsyn til miljøet og for å sikre dei reisande, inkludert barn og unge eit godt og effektivt kollektivtilbod. Difor har eg ei målsetting om at jernbana skal være eit konkurransedyktig transportalternativ.

Regjeringa kjøper persontogtenester for om lag 4,1 mrd. kroner i 2019 for å sikre eit godt tilbod til dei reisande. Dette bidreg til å dekke dei faktiske kostnadene. Medan staten set rammene for billettprisane på jernbana, ligg takststyresmakta for annan kollektivtransport med buss, båt, t-bane, trikk og bybane hos fylkeskommunane.

I avtalane med togoperatørane set staten krav til maksimalprisar og rabattar for utvalde kundekategoriar. I 2019 vart Jernbanedirektoratet samd med Vy om betre

vilkår for barn og ungdom ved at øvre aldersgrense for barn utanfor takstsamarbeidsområda vart heva med to år. Reisande til og med 17 år vert no tilbodne minimum 50 prosent rabatt på ordinær pris på einskildbillett. Samstundes vart nedre grense heva med to år slik at barn under skulealder på seks år reiser gratis. For ungdom under utdanning tilbyr Vy 25 prosent studentrabatt på einskildbilletten.

Togoperatørane kan likevel tilby betre prisar og vilkår ut i frå kommersielle vurderingar. På strekninga Mosjøen–Bodø tilbyr til dømes Vy miniprisar på einskilde avgangar som ligg betydeleg lågare enn dei ordinære prisane.

Staten har sett krav om at kvar fylkeskommune skal ha eit ungdomskort for dei mellom 16 og 19 år til rimeleg pris som gir reiserett i ein månad med fylkeskommunen sine buss-, hurtigbåt- og ferjeruter i heile fylket. Fylkeskommunen kan sjølv inngå avtale om at kortet og skal gjelde på tog og riksvegferjer. Nordland har sett prisen på slikt kort til 410 kr pr. månad.

I motsetnad til i einskilde andre fylker, har Nordland fylkeskommune valt å ikkje inngå avtale med jernbana om at det fylkeskommunale ungdomskortet òg skal gjelda toget. Det er dermed billettane og prisane til toget som gjeld for dei reisande på Nordlandsbanen. Dette er Nordland fylkeskommune velkomne til å gjere. Nordlandsbanen er ein del av Trafikkpakke 2 Nord som etter planen vert tildelt sommaren 2019. Tilbydarane er oppmoda til eit tett samarbeid med fylkeskommunane. Om Nordland fylkeskommune ønskjer at ungdomskortet til fylkeskommunen òg skal gjelda på toget, er det opp til fylkeskommunen å avtale dette med togoperatøren.

SPØRSMÅL NR. 1612**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 21. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

FrP vedtok på sitt landsmøte å bruke 100 milliarder kroner på å slette bompengegjelden.

Vil finansministeren legge frem et slikt forslag for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren varslet på sin side på landsmøtet at det ville bli foreslått 200 millioner kroner i revidert statsbudsjett til å slette bompengeselskapenes gjeld. Det er 99 800 millioner mindre enn vedtaket.

Om finansministeren ikke støtter forslaget vil det være ønskelig å få presentert argumentene fra finansdepartementet mot en slik løsning.

Svar:

Hvilke forslag som regjeringen fremmer, og når, vil regjeringen varsle Stortinget om på vanlig måte.

Mindre bompenger er en viktig sak for FrP. Med FrP i regjering er da også bompengandelen i veiinvesteringer redusert fra 40 prosent i den forrige regjeringens NTP til 28 prosent i dagens NTP, og det tas sikte på at den skal videre ned. I Granavolden-plattformen er det en ambisjon om å innføre skattefradrag for store bompengeutgifter.

Regjeringen legger handlingsregelen for bruk av oljepenger til grunn for finanspolitikken. Innenfor handlingsregelens rammer prioriteres tiltak som investeringer i kunnskap og infrastruktur, samt skattelettelser. Det legger til rette for vedvarende økonomisk vekst og bærekraftige offentlige finanser.

Regjeringen har som andel av handlingsrommet brukt omlag dobbelt så mye som forrige regjering på slike tiltak. Samferdselsbudsjettet er økt med 75 pst. siden Senterpartiet var i regjering. I 2019 planlegger regjeringen å åpne 104 kilometer ny firefeltsvei. Til sammenligning var lengden på det totale motorveinettet i 1990 på 73 kilometer. Når FrP ønsker å bruke mer penger på veibygging, er det i tråd med regjeringens overordnede prioriteringer.

I revidert nasjonalbudsjett foreslår regjeringen å bevilge 200 mill. kr til å rive bomstasjoner ved å slette bompengегjeld og stoppe innkrevingen av bompenger. Bomstasjonene som skal rives i år er i prosjektene Fv544 Halsnøysambandet i Hordaland, Fv17 Tverlandet – Godøysstraumen i Nordland og Listerpakken i Vest-Agder.

Fra 2017 er det årlig bevilget om lag 500 millioner kroner for å redusere bomtakstene med vår tilskuddsordning. I Granavolden-plattformen er det en ambisjon om å fortsette reduksjonen av takster i eksisterende bompengeprosjekter gjennom å doble bevilgningene til tilskuddsordningen for redusert bompengebelastning. Dette er et tilskudd opposisjonen har stemt imot. Til sammen har 40 prosjekter fått tilsagn om tilskudd hittil.

Regjeringen har også utført mange andre tiltak for å redusere det bilistene betaler i bompenger:

- Nedbetalt restgjeld i fire bompengeprosjekter, som avvirket innkrevingen i 2014.
- Nedbetalt gjeld i ett prosjekt før innkrevingen startet opp, samt delvis innfridd gjeld i ett prosjekt. Dette har

til sammen spart bilistene årlig for 80–85 mill. kr i bompenger.

- Endringer i tidligere finansieringsopplegg for utbygging av prosjektene E134 Seljord-Åmot i Telemark og E6 Helgeland nord i Nordland. Bilistene spares for 900 mill. kr.
- Redusert bompengebidrag på 120 mill. kr for prosjektet E16 Fønhus - Bagn i Oppland.
- Redusert bompengebidrag på 310 mill. kr ved at prosjektet rv. 36 Skyggestein – Skjelbredstrand i Bypakke Grenland fullfinansieres med statlige midler.

Granavolden-plattformen inneholder også en rekke punkter knyttet til bompenger:

- Fortsette arbeidet med å effektivisere bompengesektoren for å redusere bompengebelastningen for bilistene.
- Innføre fradrag for bompengeutgifter.
- Sikre at utenlandske vogntog betaler bompenger og andre avgifter.
- Redusere bompengandelen i nye veiprosjekter i kommende NTP.
- At bom på sidevei som hovedregel skal unngås, med mindre det er nødvendig for å realisere prosjektet.
- Fortsette reduksjonen av takster i eksisterende bompengeprosjekter gjennom å doble bevilgningene til tilskuddsordningen for redusert bompengebelastning.
- At bompengandelen i nye prosjekter ligger fast eller reduseres når kostnadene ved prosjektet reduseres.
- Åpne for lengre nedbetalingstid for bompengегjeld i fergeavløsningsprosjekter.
- Innføre statlig delgaranti for bompengelån til riksveiprosjekter i fylker som er nær grensen for hvor mye garantier de kan stille, der ordningen gir en reell risikodeling mellom stat og fylke.

La meg avslutningsvis minne om at Senterpartiet hadde samferdselsministerposten fra 2005 til 2013, og at Senterpartiet gjennom disse årene bidro til økende vedlikeholdsetterslep og økt forfall på veinettet, underfinansierte veiprosjekter og høy bompengandel. Det er også velkjent at Senterpartiets Liv Signe Navarsete etter en studietur til Japan i 2007 gikk inn for å prioritere lyntog på bekostning av bil, helt uten å ta inn over seg at Japan da hadde 25 ganger så mange innbyggere som Norge.

SPØRSMÅL NR. 1613**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 20. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

På fremleggelsen av statens tilbud i jordbruksoppgjøret ble det sagt fra statens forhandler sagt at tilbudet vil bidra til å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper.

Vil statens tilbud til neste år øke eller minke inntektsgapet og i hvilket år vil inntektsgapet med denne takten være tettet?

Svar:

Inntektsutviklingen måles i prosent i alle lønnsoppgjør. Dersom en lavtlønnsgruppe tjener 70 pst. av gjennomsnittet, og får samme prosentvise inntektstillegg hvert år, vil gruppen over tid tjene 70 pst. av gjennomsnittet. Dersom lavtlønnsgruppen får høyere prosentvise inntektstillegg enn gjennomsnittet, vil det bidra til å redusere inntektsforskjellen.

Statens tilbud legger til rette for en høyere inntektsvekst i landbruket enn i samfunnet for øvrig.

Bøndene i Norge er ikke lønsmottagere, men selvstendig næringsdrivende. Nettoresultatet i regnskapene til 40.000 jordbruksforetak påvirkes av jordbruksoppgjøret,

men resultatet på bunnlinja er først og fremst resultat av en rekke beslutninger den enkelte bonde rår over. Det viser den meget store spredningen i inntekt mellom enkeltforetak i jordbruket. Offentlige myndigheter kan ikke vedta resultatet på bunnlinja, slik partene i lønnsoppgjørene for lønns-mottagere kan.

Å fastslå et inntektsgap krever at en har et målesystem som kan måle inntektsnivå. Stortinget har en rekke ganger slått fast at Totalkalkylen for jordbruket ikke er egnet til å måle inntektsnivå, men kan brukes til å måle relativ inntektsutvikling over tid.

Årets Totalkalkyle viser også at f.eks. i 1970 lå inntekten i jordbruket på 43 pst. av årslønn. I 2018 ligger den på 64 pst. Det innebærer at inntektsforskjellen er redusert.

Jeg unner på alle måter bøndene god inntektsvekst. Men, inntektspolitikken må også ta hensyn til situasjonen i jordbruksvaremarkedene. Overproduksjon fører til store prisfall og inntektsreduksjon. Det tok også jordbruket hensyn til i fordelingen av sitt krav i årets forhandlinger. Regjeringen ønsker at en størst mulig del av inntektene kommer fra markedet. For stor økning i overføringene kan i verste fall bidra til økt overproduksjon, og påfølgende inntektsreduksjon. Håndteringen av inntektsmålet må også ta hensyn til dette.

SPØRSMÅL NR. 1614**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 22. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mye penger har Helgelandssykehuset HF brukt på konsulenttjenester fra Deloitte i forbindelse med Helgelandssykehuset 2025?

BEGRUNNELSE:

Det pågår for tiden en prosess i Helgelandssykehuset HF hvor det skal utredes en fremtidig sykehusstruktur på Helgelandskysten. En viktig premissleverandør for prosessen Helgelandssykehuset 2025 er arbeidet som er utført av en

såkalt «ekstern ressursgruppe». Lederen av denne gruppa er en innleid konsulent fra selskapet Deloitte. Det samme selskapet ble leid inn for å gjøre en analyse av hva som er de økonomiske konsekvensene ved å velge de ulike lokaliseringene (alternativskillende økonomisk analyse).

Rapporten fra den eksterne ressursgruppa er blitt sterkt kritisert, blant annet fordi den trekker konklusjoner om antall sykehus og lokalisering helt uten å utrede fødetilbud eller psykisk helsevern. Derimot vier rapporten større oppmerksomhet til faktorer som urbanitet, boligtilbud og tilgang til grøntområder i de ulike byene på

Helgeland. I et varsel fra avtroppende områdesjef for akuttt og kirurgi ved Sandnessjøen sykehus fremkommer det dessuten at den alternativskillende økonomiske analysen inneholder store feil.

Ettersom det er grunn til å sette store spørsmålsteget ved nytten av den eksterne ressursgruppes rapport og den alternativskillende økonomiske analysen, ville det være nyttig å vite hvor mye penger helseforetaket har brukt på å kjøpe tjenester fra konsulentselskapet.

Svar:

Jeg har vært i kontakt med Helse Nord som har gitt meg opplysninger om både Deloitte's oppdrag og generell informasjon om prosessen rundt Helgelandssykehuset 2025.

Helse Nord opplyser at Deloitte har vært inne i prosessen på to områder:

1. Leder for den eksterne ressursgruppa og prosessveileder. Oppdraget ble kontrahert av Sykehusbygg, gjennom avrop av rammeavtaler som Sykehusbygg forvalter. Kostnadene knyttet til den eksterne ressursgruppa har vært 2 467 770 kroner.
2. Deloitte har videre levert konsulenttjenester til bæreevneanalysen og den alternativskillende økonomiske analysen. Også disse tjenestene ble kontrahert av Sykehusbygg, gjennom avrop av rammeavtaler som de forvalter.

Kostnadene knyttet til de økonomiske analysene har vært 1 997 692 kroner.

Totalt har Helgelandssykehuset brukt 4 465 463 kroner på konsulentoppdrag fra Deloitte.

Proessen knyttet til framtidig sykehusstruktur på Helgeland har pågått over flere år med mål om å komme fram til en framtidsrettet sykehusstruktur for hele Helgelands befolkning. Prosessen eies og ledes av Helgelandssykehuset, der både ansatte, styret og administrasjonen er involvert i det arbeidet som pågår.

Sykehusbygg har ansvaret for prosjektstyringen. Sykehusbygg er eid av de fire regionale helseforetakene og har blant annet som formål å sikre et nasjonalt kompetansemiljø for sykehusplanlegging og –bygging på høyt internasjonalt nivå, og skal benyttes ved alle større byggprosjekter i sykehus-Norge.

Styret i Helgelandssykehuset fant det formålstjenlig å restarte prosessen på Helgeland med å nedsette en ekstern ressursgruppe uten tilknytninger til Helgeland. Den eksterne ressursgruppen ble opprettet av styret i Helgelandssykehuset HF i februar 2018. Gruppen har arbeidet etter et mandat gitt av styret i Helgelandssykehuset HF og Helse Nord RHF i mai 2018, og hovedoppgaven har vært å komme med en anbefalt løsning for struktur og lokalisering av fremtidens sykehus på Helgeland. Gruppen har ikke gjennomført egne utredninger, men har i all hoved-

sak bygd sitt arbeid på allerede eksisterende utredninger og dokumentasjon.

Ressursgruppens endelige rapport ble levert 19. mars 2019 etter en høringsprosess der både interne og eksterne interessenter kunne komme med innspill. Ressursgruppens arbeid er kvalitetssikret av COWI, som har bekreftet at arbeidet er utført i henhold til mandatet.

Strukturalternativene som ressursgruppen arbeidet ut fra er definert i mandatet gitt av Helse Nord RHF i styresak 105-16:

I. 0-alternativet (dagens løsning)

II. Alternativ 2a - Stort akuttisykehus med inntil tre DMS

III. Alternativ 2b-1 - Stort akuttisykehus i kombinasjon med ett akuttisykehus og inntil to DMS

I den endelige rapporten anbefaler ressursgruppen en løsning med ett sykehus (alt. 2a), fortrinnsvis lokalisert i Mo i Rana, alternativt i Sandnessjøen. Det var dissens i gruppen da ett av åtte medlemmer mener at Sandnessjøen er å anbefale som lokalisering. Dissensen var begrunnet i vektlegging av avstandsbetraktninger særskilt for kystbefolkningen, og ikke i rapportens innhold og øvrige vurderinger. Flertallet av høringsinstansene anbefaler ett sykehus, men det er også flere som peker på to sykehus som løsningen for Helgeland.

Ressursgruppens rapport er bare ett av flere elementer som skal inngå i det grunnlaget som adm. dir. i Helgelandssykehuset skal bruke for å komme med sin tilråding til styret. Når tilrådingen er styrebehandlet i Helgelandssykehuset, skal saken behandles videre i styret i Helse Nord.

Styret i Helgelandssykehuset har, etter at ressursgruppens foreløpige rapport ble levert 3. desember 2018, bestilt ytterligere vurderinger av ulike tema, herunder fødetilbud, psykisk helsevern og en alternativskillende økonomisk analyse.

Den alternativskillende økonomiske analysen tar for seg alternativene til struktur og lokalisering som ligger i ressursgruppens rapport, og det som har kommet fram i høringen. Helgelandssykehuset presiserer at dette er en grov analyse og styret for Helgelandssykehuset ba om en kvalitetssikring av denne analysen i styremøte den 30. april 2019. Kvalitetssikringen vil bli gjort på de alternativene som styret bestemmer skal inngå i samfunnsanalysen som skal gjennomføres. Etter planen skal konkurransegrunnlaget for samfunnsanalysen vedtas i styremøte 18.06.19.

SPØRSMÅL NR. 1615**Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 23. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden forsikre om at Sykehuset Innlandet ikke vedtar nedleggelse og sammenslåing av sykehusavdelinger lenge før et nytt sykehus står ferdig, slik man har gjort i Helse Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Med sikte på å oppnå store økonomiske innsparinger vedtok styret i Helse Møre og Romsdal HF en rekke kutt i pasienttilbudet den 27. mars 2019. Det kanskje mest kontroversielle var vedtaket om å legge ned fødeavdelingen i Kristiansund for å slå den sammen med fødeavdelingen i Molde. Sammenslåingen er – etter kraftige protester fra både fagfolk, kommuner og innbyggere – foreslått utsatt til et uvisst tidspunkt.

I forkant av at fellessykehuset på Hjelset ble vedtatt, fastslo «ROS-analyse interimfase før SNR – spesialisthelsetjenester i Nordmøre og Romsdal» at man må «styrke samarbeid mellom Kristiansund–Molde med det for øye å bygge opp funksjoner som skal videreføres til det nye sykehuset, ikke legge ned avdelinger som allikevel skal oppmannes i nytt sykehus». På tross av denne klare anbefalingen, valgte styret i Helse Møre og Romsdal å gjøre det motsatte.

I Hedmark og Oppland er man i en tilsvarende situasjon, der det planlegges å samle virksomheten fra flere av dagens sykehus i det felles Mjøssykehuset. 31. januar 2019 vedtok styret i Helse Sør-Øst et målbylde for denne prosessen. Blant annet ble følgende vedtatt:

«Fagområder og funksjoner som kan og bør samles skal, så langt det er mulig, samles i forkant av en framtidig innflytting i et nytt bygg.» (styresak 005-2019)

Basert på erfaringene fra Møre og Romsdal er det grunn til å frykte at vedtaket åpner for nedleggelse og sammenslåing av sykehusavdelinger i lang tid før et nytt sykehus står ferdig.

Svar:

I mars i år godkjente jeg målbylde for Sykehuset Innlandet som innebærer at helseforetaket skal videreutvikles med en samling av spesialiserte funksjoner innen somatisk, psykisk helsevern og tverrfaglig rusbehandling i et nytt akuttisykehus, Mjøssykehuset. Videre skal det være et akuttisykehus på Tynset og fortsatt sykehusdrift ved to av dagens somatiske sykehus, i form av ett akuttisykehus og ett elektivt sykehus med døgnfunksjoner. Prehospitale

tjenester og lokalmedisinske sentra skal videreutvikles. Min godkjenning bygger på utredninger, brede prosesser, samt styrebestyrebehandling både i Sykehuset Innlandet og i Helse Sør-Øst. Styret for Helse Sør-Øst vedtok også ved sin behandling av målbylde for videreutviklingen av Sykehuset Innlandet i januar 2019 at fagområder og funksjoner ved Sykehuset Innlandet som kan og bør samles, så langt det er mulig, samles i forkant av en strukturendring.

Helse Sør-Øst opplyser at første steg i arbeidet med ny sykehusstruktur er å konkretisere virksomhetsinnholdet internt i Sykehuset Innlandet. Det er nedsatt et prosjekt som skal arbeide med modeller for hvilke funksjoner som skal samles i et framtidig Mjøssykehus, en vurdering av hvilke funksjoner det andre akuttisykehuset skal ha, og en vurdering av funksjoner ved det elektive sykehuset. Helse Sør-Øst opplyser videre at prosjektet skal gi en konkretisering av desentraliserte spesialisthelsetjenestetilbud, inkludert hvordan lokalmedisinske sentre og prehospitale tjenester kan videreutvikles. I tillegg skal det gjøres vurdering av hvordan Tynset sykehus kan videreutvikles. En overordnet føring er at videreutviklingen av Sykehuset Innlandet HF skal tilpasses de føringer som fremkommer av Nasjonal helse- og sykehusplan og Helse Sør-Øst RHF sin regionale utviklingsplan.

Helse Sør-Øst oppgir at det vil være hensiktsmessig å vurdere større organisatoriske og funksjonelle endringer i lys av den forestående utredningen av framtidig virksomhetsinnhold.

Helse Sør-Øst opplyser videre at det for å sikre god faglig utvikling i Sykehuset Innlandet HF fram mot en ny sykehusstruktur skal belyses muligheter for trinnvis utvikling i retning av det vedtatte målbylde. Samtidig er jeg kjent med at det pr i dag ikke foreligger konkrete planer om større funksjonelle endringer i tjenestetilbudet i Sykehuset Innlandet. Helse Sør-Øst har understreket at innovasjon, nye arbeidsprosesser, forbedringsarbeider og organisatoriske forhold gjør at tjenestetilbudet er i stadig utvikling. Framtidige virksomhetsmessige endringer i retning av ny sykehusstruktur vil bli vurdert i samråd med aktuelle fagmiljøer, brukerrepresentanter, tillitsvalgte og andre interessenter. Sykehuset Innlandet legger vekt på å ha god dialog med aktuelle kommuner og politikere.

Mjøssykehuset vil bli et faglig knutepunkt i et nettverk av helsetjenester i Innlandet. Sykehuset Innlandet vil parallelt vektlegge utviklingen av desentraliserte tjenester, prehospitale tjenester og samhandling med primærhelsetjenesten i kommunene. Også utviklingen

innenfor disse områdene vil kunne påvirke tjenestetilbudet i sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 1616

Innlevert 10. mai 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 20. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Hvor mange saker har det vært de siste tre årene der en verge har påført vergehaver økonomiske tap gjennom kriminelle eller uaktsomme handlinger, i hvor mange av disse tilfellene har vergehaver ikke fått erstatning fra verge på grunn av forhold som umuliggjør utbetaling fra verge, og hvor store summer er det tale om?

Svar:

Innledningsvis bemerker jeg at vergemålsordningen håndterer om lag 63 000 personer med verger og i overkant av 44 000 verger. Gjennom ordningen forvaltes det om lag 21 mrd. kroner.

Vergen er ikke offentlig ansatt, og dekning for feil vergen gjør kan ikke søkes gjennom arbeidsgiveransvaret i skadeerstatningsloven. Et eventuelt underslag eller andre feil som begås av vergen, er i utgangspunktet et privatretslig forhold mellom verge og vergehaver. Vergemålsmyndigheten har ikke kjennskap til mulige saker hvor

vergen erkjenner ansvar, og vergen og vergehaveren gjør opp seg imellom. Staten kan imidlertid bli ansvarlig for manglende oppfølging og tilsyn med vergen.

Det føres ikke statistikk for alt stortingsrepresentanten spør om. Men jeg kan opplyse om at det i de siste tre årene har vært to saker for domstolene hvor staten har vært saksøkt for ikke å ha ivare tatt sitt tilsynsansvar når det gjelder vergen. I den ene saken kom retten til at det verken var erstatningsgrunnlag eller dokumentert noe økonomisk tap. Avgjørelsen er påanket. I den andre saken ble staten dømt til å betale 170 000 kroner i erstatning. Dommen er ikke påanket.

Jeg er også kjent med at staten har mottatt krav i tre andre saker. Den ene saken gjaldt en verge som hadde oppdrag for fem vergehavere i Trøndelag. Her kom Statens sivilrettsforvaltning til at det ikke forelå erstatningsansvar for staten. De to andre sakene er til behandling nå. Staten vurderer om fylkesmannens tilsyn var tilfredsstillende, om det er grunnlag for å erkjenne ansvar og eventuelt for hvilket beløp.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 12. mai 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 20. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Noen ganger ber regjeringen om Stortingets samtykke til å ta inn EU-rett i EØS-avtalen før saken er behandlet i EØS-komiteen. Praksisen omtales som «forhåndsgodkjenning». En utfordring med forhåndsgodkjenning er at det ved endringer før eller under EØS-komiteens behan-

dling vil kunne være slik at Stortinget reelt sett ikke har full oversikt over hva man har samtykket til.

Er praksisen da i tråd med maktfordelingsprinsippet, Grunnloven og norsk lov for øvrig?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med markedsmisbruksforordningen, innsatsfordelingsforordningen, LULUCF-forordningen og forordningen for et styringssystem for energiunionen og klimainnsatsen ber regjeringen nå om Stortingets samtykke til å ta EU-rett inn i EØS-avtalen før sakene er behandlet i EØS-komiteen. Tilsvarende forespørslers er kommet tidligere, bl.a. i forbindelse med EUs finanstilsyn, personvernforordningen, auksjonsforordningen om utslippkvoter, datalagringsdirektivet og postdirektivet. De to sistnevnte er ikke tatt inn i EØS-avtalen. Det synes som om praksisen blir stadig vanligere.

Stortinget er lovgivende makt og bør ha siste ord når rettsregler gjøres bindende for Norge og norske borgere. Jeg stusser derfor over praksisen med forhåndsgodkjenning og lurer på om praksisen anses å være i tråd med Grunnloven og eventuelt hvilke juridiske vurderinger som ligger bak dette.

Det opptrer i forbindelse med forhåndsgodkjenning ofte formuleringer som at saken vil bli forelagt Stortinget på nytt dersom det blir vesentlige endringer før saken tas inn i EØS-avtalen. Ut fra formuleringene som benyttes, synes terskelen for dette imidlertid å være høy. Det har etter min kjennskap heller ikke forekommet at man faktisk har kommet tilbake med en sak der det tidligere er gitt forhåndsgodkjenning på bakgrunn av «vesentlige» endringer. I alle tilfeller er det grunn til å stille spørsmål ved om terskelen bør være null, altså ingen endringer, og ikke «vesentlige» endringer for at forhåndsgodkjenning skal være i tråd med maktfordelingsprinsippet, Grunnloven og norsk rett for øvrig.

Det synes som om den konstitusjonelt ryddigste måten å behandle slike saker på, er at sakene først legges frem for Stortinget som ordinære lovsaker. Stortinget får da gjøre sine vurderinger av substansen i saken. Dersom Stortinget så fatter vedtak som tilsier at nye rettsregler kan tas inn i EØS-avtalen, kan EØS-komiteen ta sine beslutninger med nødvendig forbehold og departementet komme tilbake til Stortinget med en samtykkeproposisjon, som Stortinget kan ta stilling til.

Svar:

Enhver beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av nye rettsakter i EØS-avtalen utgjør formelt sett en ny folkerettslig avtale for Norge og må behandles etter Grunnlovens alminnelige regler om traktatinngåelse. Etter Grunnloven § 26 første ledd leder Kongen utenriksstyret og kan «inngå ... forbund», det vil si folkerettslige avtaler. I de fleste tilfeller vil Norge delta i beslutningene i EØS-komiteen med hjemmel i denne bestemmelsen. Hvis gjennomføring («iverksetting») av rettsakten krever ny lov eller stortingsbeslutning eller er en sak av særlig stor viktighet, er utøvelse av Kongens myndighet etter § 26

første ledd avhengig av Stortingets samtykke etter § 26 annet ledd. Det følger da av § 26 annet ledd at Stortingets samtykke må innhentes før Norge kan bli bundet av EØS-komiteens beslutning. Den vanligste fremgangsmåten i disse sakene er at Norge deltar i EØS-komiteens beslutning med forbehold om Stortingets samtykke til den folkerettslige forpliktelsen (såkalt artikkel 103-forbehold). Norge vil først heve sitt forbehold etter at Stortinget har gitt sitt samtykke til den folkerettslige bindingen. EØS-komiteens beslutning vil formelt sett ikke tre i kraft før alle EØS/EFTA-statene har hevet sine forbehold.

Det er likevel konstitusjonell adgang for Stortinget til å samtykke til inngåelse av en folkerettslig forpliktelse før avtalen er undertegnet, eller for så vidt før det foreligger en ferdigforhandlet avtale. For endringer i EØS-avtalen betyr dette før EØS-komiteens beslutning er truffet. I EØS-saker vil det særlig være aktuelt å be om slikt forhåndssamtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning hvis det er viktig at beslutningen raskt kan tre i kraft. Konstitusjonelt sett har Stortinget betydelig spillerom til å overlate til den utøvende makt å binde staten innenfor visse rammer. Det gjelder for eksempel når staten inngår avtaler om anskaffelse av varer og tjenester. Det gjelder også ved forhåndssamtykke til at Kongen innenfor nærmere angitte rammer kan inngå traktater.

I slike EØS-forhandlinger som nevnt er utgangspunktet som oftest en rettsakt EU allerede har vedtatt. Før EØS-komiteen treffer sin beslutning, vil usikkerhet om den folkerettslige forpliktelsens endelige innhold dermed begrense seg til om eventuelle forslag til tilpasningstekster aksepteres av EU-siden. Det er sjelden at utkastet til en EØS-komiteebeslutning blir endret etter at den er formelt oversendt EU. I saker der det bes om Stortingets samtykke før det er truffet en beslutning i EØS-komiteen, må samtykkeproposisjonen, i samsvar med opplysningsplikten i Grunnloven § 82, opplyse saken slik at Stortinget settes i stand til å foreta en forsvarlig vurdering av innholdet i og virkningen av det vedtaket som fattes. Det gjelder også for skjønnsrommet i saken. Stortinget må ved sin behandling av saken, som i andre saker om bruk av myndigheten etter § 26 annet ledd, selv vurdere hvorvidt samtykke bør gis og innenfor hvilke rammer.

Jeg kan ut fra dette ikke se at Stortinget i de tilfellene representanten nevner utøver sin myndighet i strid med maktfordelingsprinsippet, Grunnloven eller norsk lov for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 1618**Innlevert 12. mai 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 16. mai 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvilke ulemper og fordeler ser finansministeren med henholdsvis en selvstendig børs og en filialbørs i Oslo, og hvilket av disse alternativene ville hun ha foretrukket om hun kunne velge helt selv?

BEGRUNNELSE:

Statsråden bes svare på spørsmålet.

Det er kun to svaralternativer: (a) «en selvstendig børs» eller (b) «en filialbørs»

Svar:

Oslo Børs har vært 100 pst. eid av private eiere siden 2001 og har siden den gang vært underlagt et særskilt regelverk for børser. Det er etter mitt syn ikke mulig å fastslå på generelt grunnlag hva som er den beste eierstrukturen for Oslo Børs innenfor dette regelverket.

Finansdepartementet har nylig vurdert to søknader om eierskap i Oslo Børs. Begge søkerne legger opp til å videreføre Oslo Børs som eget selskap, men med noe ulike forutsetninger om hvilke eierandeler de anser som aktuelle. Finansdepartementet har som kjent vurdert begge søkerne som egnet og gitt dem tillatelse i samsvar med sine søknader. Det sentrale er at eierne kan utvikle Oslo Børs på en god måte, og ikke om Oslo Børs inngår i et konsern eller har en mer spredt eierstruktur.

SPØRSMÅL NR. 1619**Innlevert 13. mai 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 22. mai 2019 av eldre- og folkehelseminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i prosessen med å tillate nye produkter som e-sigaretter og "heets"?

BEGRUNNELSE:

Ifølge rapporten «Tobakk i Norge» fra Folkehelseinstituttet, er det om lag 150.000 nordmenn som opplyser at de bruker e-sigaretter daglig eller av og til. De handler jevnlig nikotinholdig væske i utlandet, fordi regjeringen fortsatt ikke har åpnet for salg av e-sigaretter med nikotin i Norge,

Folkehelseinstituttet bekrefter på sine nettsider at e-sigaretter og nikotinholdig væske «i hovedsak blir importert fra utlandet eller kjøpt fra utsalgssteder ved besøk i Sverige eller Danmark».

Det var i desember for to og et halvt år siden at Stortinget vedtok å oppheve forbudet mot salg av e-sigaretter med nikotin. Årsaken til at dette ennå ikke er blitt fulgt opp i praksis, er at EUs tobakksproduktdirektiv, som

åpner for slikt salg, ennå ikke er blitt innlemmet i EØS-avtalen.

Helse- og omsorgsdepartementet har vist til «forsinkelser på EU-siden» og «en del interne prosesser på EU-siden som vi ikke har påvirkning på», som forklaringer på at tobakksproduktdirektivet ennå ikke er blitt innlemmet i EØS-avtalen.

Svar:

Norge har siden 1989 hatt et forbud mot import og salg av nye tobakks- og nikotinprodukter. Som det fremkommer i regjeringens nye tobakksstrategi, som er inntatt i Meld. St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldinga, ønsker regjeringen å oppheve dagens forbud mot nye produkter av hensyn til skadereduksjon for etablerte røykere som ikke greier eller vil slutte. Samtidig er vi opptatt av å hindre tobakksbruk og nikotinavhengighet blant barn og unge. Dette innebærer at vi må finne en balanse som stadig må vurderes i lys av markedsutviklingen og ny kunnskap.

Som min forgjenger Åse Michaelsen orienterte deg om i sitt svar av 27. september 2018 til skriftlig spørsmål nr. 2322, vil forbudet mot e-sigaretter med nikotin og produkter med oppvarmet tobakk oppheves så snart de vedtatte endringene i tobakksskadeloven basert på EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU, trer i kraft i Norge.

E-sigaretter med nikotin vil da underlegges en særskilt registreringsordning hos Legemiddelverket, mens

nye tobakksprodukter vil underlegges en godkjenningssordning hos Helsedirektoratet.

Prosessen med innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen er fortsatt pågående, men forventes ferdigstilt i løpet av inneværende år. Som kjent har det tidligere vært forsinkelser i denne saken, men innlemmelsesprosessen har nå kommet videre og alle parter bidrar til å sørge for en raskest mulig ferdigstilling. Deretter vil saken sendes til Stortinget for formelt samtykke.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 13. mai 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 21. mai 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan kan postgangen forsinke et behandlingsløp for kreftpasienter med opptil seks uker, og hva vil helseministeren gjøre for å fjerne denne tidstyven i alle relevante behandlingsforløp?

BEGRUNNELSE:

NRK Lørdagsrevyen forteller i et innslag lørdag 11. mai om hvordan videokonferanseutstyr gjør at hjernesvulstpasienter får raskere behandling. Tidsgevinsten begrundes bl.a. med at bilder tidligere ble sendt med post, men en postgang på 2-3 dager kan neppe forklare et tidstap på opptil 6-7 uker. Det bør være rutiner på plass som sørger for at pasienter ikke opplever unødvendig tidstap i sitt behandlingsforløp, uavhengig om bildediagnostikk sendes digitalt eller per post.

Svar:

Innslaget som stortingsrepresentant Tuva Moflag viser til i Lørdagsrevyen 11. mai handlet om et behandlingsforløp for hjernesvulstpasienter i Helse Sør-Øst RHF. For å besvare spørsmålet har jeg bedt om en vurdering Helse Sør-Øst RHF, som i sin tilbakemelding svarer blant annet følgende:

"Saken dreier seg om pasienter som er under oppfølging ved nevrologiske avdelinger i regionen for sin hjernesvulst, konkret kontroll-MR etter behandling. MR-bildene tas som regel ved helseforetaket pasienten sokner til og vurderes ved Oslo universitetssykehus HF, dersom det er usikkerhet rundt tolkingen. TV-innslaget omhandler såkalte regionale trestrøms videobaserte multidisiplinære team-møter. Dette er videokonferansemøter der fagressurser fra ulike helseforetak kan delta

og eksempelvis sammenlikne og diskutere tidligere MR-bilder med nye for å se utviklingen hos en pasient. Både vurderinger og kliniske beslutninger kan tas i møtet og formidles til pasienten. En slik arbeidsmåte sikrer god kvalitet og reduserer forløpstiden betraktelig. I tillegg gir slike møter mulighet for erfaringsoverføring.

Alternativet til videokonferansemøte mellom helseforetak, er å innhente faglige vurderinger fra Oslo universitetssykehus HF via postgang. Det er imidlertid ikke slik at det er postgangen alene som medfører lengre forløpstid, jf. begrunnelsen i spørsmålsstillingen over. Det dreier seg om en lang rekke ledd knyttet til både faglig og merkantil kvalitetssikring og formidling av pasientinformasjonen."

Helse Sør-Øst RHF viser videre til at helseforetakene i regionen over flere år har arbeidet med å redusere unødvendig ventetid og dermed redusere forløpstidene. Arbeid med blant annet informasjonsflyt, gode rutiner og intern logistikk, sammen med innføring av talegjenkjenning og elektronisk kommunikasjon mellom sykehusene, har redusert forløpstidene. Ifølge Helse Sør-Øst RHF hører tidstapet på 6-7 uker til unntaket. Helse Sør-Øst RHF understreker at det fortsatt er rom for å redusere forløpstiden, både gjennom å forbedre logistikken internt i hvert sykehus, og etter hvert gjennom å kunne sende elektroniske henvisninger med vedlegg.

Jeg har også rettet spørsmål til de øvrige regionale helseforetakene om denne problemstillingen. Helse Midt-Norge er ikke kjent med noen tilfeller der postgangen har medført forsinkelse på opptil seks uker. I følge Helse Nord RHF overføres bildediagnostikk og journalnotater kun elektronisk mellom alle helseforetakene i regionen, ingen pr post. Klinisk ansatte har lesetilgang i journal hos de andre foretakene i regionen på de pasientene de behandler.

I Helse Vest RHF finnes videokonferanseutstyr i alle fire helseforetak slik at pasienter kan vurderes i regionale multidisiplinære team (MDT)-møter. Røntgenbilder blir i dag sendt elektronisk mellom foretakene på tvers av de ulike radiologiske IKT-systemene og klinikere i alle helseforetak har lesetilgang til journaler i andre helseforetak når de får pasienter henvist. Ifølge Helse Vest RHF er helseforetakene i regionen ikke avhengig av postgang ved henvisning og overføring av pasienter mellom foretakene i regionen.

Jeg er svært opptatt av at kreftpasientene skal få behandling innen de anbefalte fristene i pakkeforløpene og departementet følger utviklingen nøye i styringsdialogen med de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene understreker at arbeidet med overholdelse av

fristene i pakkeforløpene er en høyt prioritert oppgave i sykehusene. De viser til at det er igangsatt flere tiltak for å bedre forløpstidene og at forløpskoordinatorene er en viktig suksessfaktor for å sikre at fristene blir overholdt. Erfaringsdeling vektlegges både når det gjelder utfordringene og faktorer som bidrar til gode forløpstider. Videre peker de regionale helseforetakene på betydningen av en tydelig medisinsk ansvarlig lege, en dedikert forløpskoordinator som følger logistikken og et godt samarbeid med røntgen og operasjonsavdeling.

Selv om første tertial 2019 viser noe nedgang i måloppnåelsen, er jeg glad for å se at det er blitt en økt bevissthet om forløp og logistikk, slik at de ulike aktørene i større grad ser helhet og sammenheng i pasientforløpene.

SPØRSMÅL NR. 1621

Innlevert 13. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 23. mai 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil de rammene en har satt til kostnader for sammenslåing av Finnmark og Troms holde?

Svar:

Det koster å gjennomføre store organisatoriske endringer. Inndelingsloven § 15 sier at «staten [gir] delvis kompensasjon for eingongskostnader som er direkte knytte til disse prosessane». I proposisjonen om sammenslåingen av Nord- og Sør-Trøndelag (Prop. 130 LS (2015–2016)) foreslo departementet en standardisert modell for dekning av kostnader for fylkessammenslåinger, med utgangspunkt i modellen som ble foreslått for kommunesammenslåinger. Departementet antok da at kostnadselementene i stor grad vil være de samme som for sammenslåing av store kommuner. De største enkeltkostnadene har ofte vært knyttet til IKT.

Stortinget sluttet seg til den foreslåtte modellen, der det utbetales 15. mill. kroner per fylke i en sammenslåing (jf. Innst. 361 L (2015–2016)). Troms og Finnmark har fått utbetalt 30 mill. kroner til sammenslåingsprosessen. Det er ikke knyttet vilkår til bruken av midlene.

Ledelsen i fellesnemnda for Troms og Finnmark har i møte med meg forklart at de anslår å bruke mer penger på sammenslåingen enn det de har fått i tilskudd. Jeg har

forståelse for at prosessene er krevende og krever stor innsats, både økonomisk og av ansatte og folkevalgte. Det er fylkeskommunene selv som har ansvar for å planlegge og gjennomføre sammenslåingen. Jeg er glad for at Troms og Finnmark nå er i et godt spor, og har tror på at fylkeskommunene finner løsninger som er gode for hele det nye fylket.

SPØRSMÅL NR. 1622**Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 20. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Dersom Stortinget ikke samtykker til EØS-komiteens beslutning fra oktober 2018 om å innlemme håndhevingsdirektivet i EØS-avtalen, hva vil bli konsekvensene for håndhevingen av utsendingsdirektivet, og for å sikre utsendte arbeidstakere sine rettmessige lønns- og arbeidsvilkår?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1537 (2018-2019) vedrørende Håndhevingsdirektivet. Utsendingsdirektivet er implementert i norsk rett, og håndhevingsdirektivet skal sikre utsendte arbeidstakeres krav på lønn, arbeidstid, overtid, hms mv.

Håndhevingsdirektivet er også implementert i norsk rett etter beslutning i EØS-komiteen i oktober 2018.

Svar:

Lov- og forskriftsendringene som ble vedtatt i Stortinget, jf. Prop L 5 (2016-2017) og som trådte i kraft 1. juli 2017, har til formål å styrke etterlevelsen av reglene om lønns- og arbeidsvilkår for utsendte arbeidstakere.

Blant annet ble det vedtatt å stille strengere krav til dokumentasjon på lønn og arbeidstid, noe som forenkler Arbeidstilsynets kontroll med om disse vilkårene er oppfylt. Dette er et tiltak som håndhevingsdirektivet uttrykkelig åpner for, men som er valgfritt for medlemsstatene

å ta i bruk. Det nye dokumentasjonskravet er derfor ikke avhengig av at direktivet er tatt inn i EØS-avtalen.

Videre ble det vedtatt regler i arbeidsmiljøloven og utsendingsforskriften som legger til rette for at Norge kan delta i det gjensidige myndighetssamarbeidet mellom medlemsstatene, som følger av håndhevingsdirektivet. Myndighetssamarbeidet er en obligatorisk del av direktivet, og er operasjonalisert gjennom Informasjonssystemet for det indre marked (IMI). Dersom håndhevingsdirektivet ikke innlemmes i EØS-avtalen vil det kunne avskjære Norge fra å delta fullt ut i samarbeidet på utsendingsområdet mellom EØS-statene gjennom IMI.

Det administrative myndighetssamarbeidet er et helt sentralt formål med håndhevingsdirektivet. EØS-statenes myndigheter skal samarbeide om å ivareta både vertsstatens og etableringsstatens interesser i forbindelse med tilsyn, kontroll og håndheving av regelverket. Samarbeidet innebærer blant annet en plikt til å besvare hverandres anmodninger om informasjon innen faste frister, både om regelverket og om virksomhetene som sender arbeidstakere til andre EØS-stater. Kontroll med etterlevelse av regelverket er på denne måten et felles ansvar mellom EØS-statene.

Dersom håndhevingsdirektivet ikke tas inn i EØS-avtalen vil det kunne medføre at Arbeidstilsynet og Statens Innkrevingsentral ikke kan delta fullt ut i det gjensidige myndighetssamarbeidet. Om det skulle skje, er det klart at det vil svekke arbeidet med å føre tilsyn med og håndheve reglene om lønns- og arbeidsvilkår for utsendte arbeidstakere.

SPØRSMÅL NR. 1623**Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 24. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Regjeringa skuldar på lokale folkevalde når regjeringa gjer framlegg om bompengar. No har Bjerkreim kommune i Rogaland sagt nei til bompengeforslaget frå Nye Veier AS for ny E39.

Kan statsråden love at Bjerkreim kommune sitt nei til bompengar ikkje vil innverke på framdrifta for bygging av E39 mellom Ålgård og Lyngdal?

GRUNNGJEVING:

Nye Veier og Statens Vegvesen planlegg ny E39 mellom Ålgård og Lyngdal. Det er frå Nye Veier AS lagt opp til mykje bompengar på strekningen.

Eg forstår at det som ligg til grunn for Bjerkreim kommune sitt nei er eit ynskje om at staten sjølv må ta ansvar for finansieringa av vegen. Bjerkreim kommune har sagt at staten sjølv får vurderer korleis dei ynskjer å finansiere vegen. Bjerkreim kommunen seier at dei ikkje vil motsette seg det om regjeringa finn det naudsynt å nytte bompengar.

Det har kome signal om at eit vedtak som ikkje er i tråd med Nye Veier AS sitt ynskje kan føre til at bygging av vegen vert utsett.

Det er mitt klare inntrykk at fleire lokale folkevalde byrjar å få nok av å få diktat, anten frå Statens Vegvesen eller Nye Veier AS, om kva bompengelopplegg dei må vedta for å få ny veg. For så å høyre regjeringa/statsråden skulde på lokale folkevalde at dei berre gjer det som ein har vedteke lokalt.

Svar:

For det første er det ikkje rett at eg skuldar på lokale folkevalde når dei gjer framlegg om bompengar. Eg har imidlertid avklart at det ikkje er aktuelt for meg å fremme bompengeproposisjonar dersom det ikkje er lokalt fleirtal for bompengar. Finansieringa av ein del vegprosjekt er gjennom Stortingets handsaming av NTP føresett at skal

skje med bompengefinansiering. Til tross for dette meiner eg det ikkje er naturleg å fremme ein bompengeproposisjon som ikkje har lokal tilslutning.

Eg har pr. i dag ikkje grunnlag til å gjere endeleg vurdering rundt korleis ein skal handtere dette i det vidare. Dette er i stor grad opp til Nye Veier AS å gjere sine vurderingar av. Eg legg likevel til grunn at dei i dette som i mange andre tilfeller er ute etter å finne gode løysingar på utbygging av vegprosjekt.

I lys av spørsmålet har eg bedt Nye Veier om ei vurdering av korleis dei ser for seg vidare handtering.

Dei melder at for den aktuelle strekninga har tre av seks kommunar fatta vedtak om delvis bompengefinansiering. Eigersund kommune har valt å utsette saka til etter at trase for ny E39 er fastlagd. Bjerkreim har avvist forslaget til bompengefinansiering. Kvinesdal kommune er ikkje ferdige med si handsaming av saka.

Nye Veier melder at dei vil vurdere dei kommunale vedtaka når endeleg vedtak er fatta i alle kommunane. Dei melder vidare at dei vurderer fleire handlingsalternativ. Eit av alternativa dei peikar på er å vente på resultatet av den statlege planprosessen og å legge fram eit bompengelopplegg på nytt når korridorvalet er klart. Eit anna alternativ er å vurdere i kva grad dei vedtaka som ligg føre gir grunnlag for å legge fram eit alternativt bompengelopplegg med utbygging av delstrekningar.

Alt dette må sjåast på som førebelse vurderingar gjort av selskapet.

Eg vil følgje tett med på selskapets vidare vurderingar.

SPØRSMÅL NR. 1624

Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. mai 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

I Meld. St. 12 (2010–2011) Bistand til nordmenn i utlandet står det: "særleg prioritet skal gis til å bistå nordmenn i utlandet i akutte og alvorlige saker der liv og helse står på spill, samt til saker som kan innebære brudd på menneskerettighetene og saker som involverer mindreårige." Dette sluttet Stortinget seg enstemmig til.

Hvor i disse retningslinjene eller i lovverket finne regjeringen hold for å ikke gi bistand til norske barn i slik situasjon med foreldre i live?

BEGRUNNELSE:

Barn av foreldre med IS-tilknytninger i en akutt og alvorlig situasjon der liv, sikkerhet og helse kan settes i fare, de oplever en rekke brudd på sine rettigheter (rett til beskyttelse, internering, utdanning, helse, liv, familieliv ++) og de er (selvsagt) mindreårige.

Norske myndigheter har gitt omfattende bistand til voksne norske statsborgere, også med dobbelt statsborgerskap, som frivillig har vervet seg og deltatt i oppdrag i områder som er farlige og preget av krigshandlinger og total lovløshet.

Norske barn som er tatt med til, eller født i områder med krig, har ikke selv medvirket til å komme i den livsfarlige situasjonen, selv om foreldrene har tatt ulovlige og kritikkverdige valg eller begått kriminelle handlinger.

Stortinget har sluttet seg til at mindreårige skal prioriteres når det gjelder hjelp til nordmenn i utlandet og det er ikke noe forbehold om at foreldre skal være uten skyld for at hjelpen skal gis.

Svar:

Situasjonen i flyktningeleirene i Syria er svært uoversiktlig og de humanitære forholdene er alvorlige. Jeg er derfor svært bekymret for barn av norske fremmedkrigere som oppholder seg der.

Utenriktjenesten har som oppgave å yte konsulær bistand til norske borgere i utlandet. Slik bistand gis innenfor de rammene som følger av utenriktjenesteloven og Meld. St. 12 (2010-2011) Bistand til nordmenn i utlandet. Dette gjelder også for bistand til norske barn.

Innenfor disse rammene prioriteres saker der liv og helse står på spill, saker som involverer mindreårige og saker som kan innebære brudd på menneskerettighetene. Der hvor mindreårige er i følge med noen som har foreldreansvar for dem, vil denne bistanden avhenge av samtykke fra den eller de med foreldreansvaret.

Ved vurdering av om norske myndigheter skal tilby konsulær bistand som berører barn, vil hensynet til barnets beste inngå i en individuell helhetsvurdering. Andre hensyn vil også kunne være relevante, som sikkerhetssituasjonen på stedet, humanitære hensyn, lokal lovgivning, tilknytning til Norge og oppholdslandet, tilgjengelige konsulære ressurser og grunnleggende nasjonale sikkerhetsinteresser. I hver enkelt sak må det gjøres en konkret helhetsvurdering, og barnets beste vil være et hensyn som tillegges stor, men ikke nødvendigvis avgjørende, vekt. Denne praksisen er i samsvar med en forståelse av barnekonvensjonens bestemmelse om barnets beste som har langvarig støtte i retts- og forvaltningspraksis. En slik forståelse ble også lagt til grunn av regjeringen Stoltenberg II i Meld. St. 27 (2011-2012) Barn på flukt.

SPØRSMÅL NR. 1625

Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 27. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at strekningen E18 Kristiansand - Grimstad, som ble bygget som et ops-prosjekt, skal ha lavere krav til veistandard enn resten av E18, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å sikre at kravene til maksimal spordybde i veibanen skal følge den nye standarden på 20 mm, slik som for resten av strekningen E18 Kristiansand - Oslo?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen har mandag 13.mai en sak om E18 Kristiansand - Grimstad, der ops-selskapet nå rapporterer om en klagestorm fra bilister, på grunn av at man tillater en større spordybde på denne strekningen enn på resten av E18.

Mellom Kristiansand og Grimstad tillater man en spordybde på 25 mm, mens den på resten av strekningen er 20 mm, etter at grensen i 2012 ble redusert på veier med mye trafikk.

Saken ble tidligere i år tatt opp av Aust-Agder fylkeskommune ved fylkesordfører Gro Bråten, men henvendelsen fra februar i år om stor sporslitasje på strekningen har foreløpig ikke blitt besvart av Vegdirektoratet.

Agder OPS Vegselskap viser til at man får en økt risiko for vannplaning på strekningen som følge av dypere hjulspor. Om vinteren kan det også komme is i sporene. Utfordringen er aller størst i de lange tunnelene. De reduserte kravene til veistandard vil derfor kunne bidra til å redusere trafiksikkerheten på strekningen.

Svar:

Krava til spordjupn i driftskontraktene følger av interne retningslinjer i Statens vegvesen, ikke av nasjonale føringer. Når slike interne retningslinjer blir reviderte, gir ikke det grunnlag for å endre krava i ein OPS-kontrakt, slik nasjonale føringer kunne ha gjort.

Vi har per i dag ingen nasjonale føringer for drift av vegnettet. Dette inneber at ulike veigeigarar, som staten og

dei ulike fylkeskommunane, kan leggje ulike standardar til grunn for drifta av vegnettet sitt.

Som følge av regionreforma har Samferdselsdepartementet gitt Statens vegvesen i oppdrag å utgreie behovet for, og eventuelt utforminga av, bindande nasjonale føringar for utbygging, forvaltning, drift og vedlikehald av

riks- og fylkesvegnettet. Ein eventuell nasjonal standard for drift vil vere ein naturleg del av denne utgreiinga.

I dette konkrete tilfellet vil eg likevel oppmode Statens Vegvesen om å gå i dialog med entreprenør for å vurdere om det er grunnlag for gjennomgåande standard på det nivået det er på resten av strekninga.

SPØRSMÅL NR. 1626

Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. mai 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hvor mange nye stillinger trengs totalt for at kontaktpersoner i det kommunale barnevernet, altså saksbehandlere med administrativ funksjon (funksjon 244), ikke medregnet tiltakstillinger eller fagkonsulentstillinger som altså ikke har egne saker, skal ha ansvaret for maks 15 barn, og hvor mange slike saksbehandlere har ansvaret for flere enn 15 per dags dato?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har det vært stort fokus rundt manglende bemanning i den kommunale barneverntjenesten. 80% av de ansatte svarte i en undersøkelse i regi av FO at de har for mange saker og for liten tid til å gjøre en god nok jobb, og #heierna-kampanjen har fått økt oppmerksomhet om saken.

I 2011 gjorde Barne- og likestillingsdepartementet en beregning som viste at det trengtes 1500 nye stillinger for å dekke behovet i barnevernet. Siden den gang har en del stillinger blitt øremerket som en del av det rødgrønne barnevernløftet, i tillegg til nye stillinger fra kommunene. Men per dags dato har det manglet en oppdatert oversikt over hvor mange nye stillinger som trengs nå, med utviklingen som har vært både i stillinger og i økte behov.

Det er viktig å telle riktig. I denne sammenhengen ønsker spørsmålsstiller kun svar på forholdet mellom antall barn og saksbehandler med kontaktpersonansvar, ikke andre ansatte i den kommunale barneverntjenesten som ikke selv har ansvaret for barns saker.

Svar:

Tilgjengelig statistikk besvarer ikke hvor mange saksbehandlere som har ansvar for flere enn 15 barn med undersøkelse eller tiltak. Statistikken viser kun gjennomsnittlig antall barn per saksbehandler i de enkelte tjenestene.

Det er noe ulik praksis knyttet til rapportering av stillinger på de ulike funksjonene i barnevernet (244, 251 og 252). Det er derfor utfordrende å kun ta utgangspunkt i årsverk knyttet til saksbehandling. I tjenester som jobber etter en generalistmodell, der de ansatte både har ansvar for saksbehandling (244) og oppfølging av barn i tiltak (251 og 252), er det utfordrende å fordele årsverk på de ulike funksjonene. Det er også slik at tiltaksstillinger i barnevernstjenestene som følger opp barn og familier i tiltak i stor grad bidrar til å redusere arbeidsbelastningen til de som har ansvar for saksbehandling.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak vil heller ikke i alle tilfeller gi et korrekt bilde av arbeidsbelastningen for saksbehandlere, ettersom det er stor variasjon i hvor arbeidskrevende hver enkelt undersøkelse er, og hvor mye arbeid det er med å følge opp barn og unge tiltak.

Foreløpige tall¹ fra KOSTRA/SSB for 2018 oppgir at det var 91 193 barn med undersøkelse eller tiltak i barnevernet i 2018. Videre var det 6 127 årsverk totalt. 4 825 årsverk var knyttet til saksbehandling (funksjon 244). Tallene viser at det er om lag 216² barneverntjenester som hadde flere enn 15 barn med undersøkelse eller tiltak i barnevernet per saksbehandler (funksjon 244) i det kommunale barnevernet. Det var totalt 4 050 årsverk i de tjenestene som i 2018 i gjennomsnitt hadde mer enn 15 barn med

¹ Det er tatt utgangspunkt i de foreløpige KOSTRA-tallene for 2018 publisert i mars 2019, da de endelige tallene først kommer i juli 2019. Det kan forekomme mindre justeringer.

² Det er totalt 276 barneverntjenester, hvorav 18 mangler verdier på grunn av personvern hensyn eller fordi tallene er foreløpige. I utregningen er bydeler i Oslo talt enkeltvis, mens for Trondheim og Bergen foreligger kun overordnet tall for kommunen.

undersøkelse eller tiltak per saksbehandler (funksjon 244).

Bufdir har med utgangspunkt i disse barneverntjenestene¹ beregnet at det trengs om lag

1 250 årsverk for at saksbehandlere i de barnevernstjenestene som hadde flere barn per saksbehandler enn 15, skulle hatt maksimalt 15 saker. Det gjøres oppmerk-

som på at denne beregningen, med bakgrunn i hvordan spørsmålet er formulert, kun tar utgangspunkt i de tjenestene hvor saksbehandlere i snitt hadde mer enn 15 saker. Dersom beregningen skulle ta utgangspunkt gjennomsnittsbetraktninger på nasjonalt nivå, ville det anslåtte behovet blitt lavere.

SPØRSMÅL NR. 1627

Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 21. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Vil regjeringen vurdere restriksjoner på plenproduksjon eller andre virkemidler for å sikre bevaring av kulturlandskap, naturmangfold og matproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Produksjon av plen brer om seg i deler av landet. Lønnsomheten er god og det er fristende for bønder å gå over til slik produksjon eller leie ut jorda si. Samtidig har regjeringen som mål at "jordbrukets produksjon av mat kan øke der det er markedsmuligheter for det" (jordbruksmeldinga). På grunn av god lønnsomhet er plenproduksjon økende bl.a. i Østfold. Over de siste årene har en stor del av jordbruksarealet i Søndre Jeløy landskapsvernområde blitt omgjort produksjon av korn og grønnsaker til plenproduksjon.

Det er flere uheldige sider ved dette. For det første har Jeløy status som landskapsvernområde på bakgrunn av det flotte og intakte kulturlandskapet som jordbruksområdet er en del av. Steingjerder, alleer og historiske lystgårder gjør dette til et landskap av nasjonal verdi. Vernet har vært svært vellykket gjennom 35 år. Plenproduksjon endrer og forringer dette kulturlandskapet.

For det andre er plenproduksjon monokultur i stor skala. En mer variert produksjon med ulike vekster, grønnsaker, korn og gras vil være bra for naturmangfold, bier, humler m.v.

For det tredje svekkes lokal matproduksjon på noe av Norges beste matjord. Alt dette er problematisk.

Svar:

Produksjonen av ferdigplen startet opp i Norge i 1986 og foregår i all hovedsak på fulldyrka jordbruksareal. I Norge er det i dag ca. 30 bedrifter som driver med ferdigplenproduksjon. Hovedtyngden av produksjonen foregår i Sør-Norge med en dominans på Østlandet. Jord- og klimaforhold er svært viktig for ferdigplenproduksjonen, og vekstsesongens lengde er av stor betydning for hvor lang tid det går fra såing til plenen kan skjæres.

Graden av jordfjerning ved ferdigplenproduksjon er avhengig av alderen på graset som skjæres. Desto eldre graset er, jo bedre henger grasmatta sammen og jo tynnere kan man skjære. Graset produserer organisk materiale/humus og hvis det er 2-3 år gammelt, vil man i praksis fjerne svært lite jord.

Jordloven inneholder et forbud mot at bl.a. dyrka jord brukes til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Hvis produksjonen fører til at jordsmonnet blir fjernet, kan kommunen følge opp saken som brudd på jordloven § 9. I rundskriv M-3/2013 (omdisponering og deling) er det lagt til grunn at plenproduksjon rammes av forbudet hvis jordsmonn blir fjernet. Brudd på bestemmelsen i jordloven kan følges opp med bøter, eller med tvangsmulkt.

Miljøaspektet ved ferdigplenproduksjon kan ses fra flere sider. Siden jorda er godt bundet under produksjonen, hindrer produksjon av ferdigplen jorderosjon i form av avrenning og vind, og gresset tilfører også humus til jorda. Til bruk på fotballbaner er det liten tvil om at naturlig gras representerer mindre miljøbelastning enn kunstgras, inklusive gummi-granulater som stadig kommer på avveie i naturen.

¹ Det er tatt utgangspunkt i barneverntjenester, og ikke kommuner, da flere av kommunene inngår i interkommunale samarbeid.

Slik situasjonen er i dag, ser jeg etter dette ikke behov for å regulere produksjonen ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 1628

Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 22. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Hva er grunnen til at Mattilsynet ikke vil fortsette å betale husleie for grensekontrollstasjonen ved Borg Havn, når dette er en tjeneste som er pålagt etter EØS-avtalen?

BEGRUNNELSE:

Ved Borg Havn i Fredrikstad har Mattilsynet siden 1. januar 2000 leid 264, 2 kvm lokaler og 3 000 kvm inngjerdet tomt av Borg Havn til sin grensekontrollstasjon. Dette er ifølge Mattilsynets hjemmesider en av fire utpekte innførselssteder for kontroll av visse næringsmidler og for av ikke-animalsk opprinnelse.

Leiekontrakten går ut 1. januar 2020, og Mattilsynet har gikk Borge Havn muntlig beskjed om at de ikke vil forlenge kontrakten, men forventer at havna fortsatt stiller lokaler og tomt til disposisjon for virksomheten.

Svar:

Det ble forhandlet fram en ny veterinæravtale mellom EU og Norge i 1997. Avtalen om veterinær grensekontroll omfattet både kjøtt og fisk. Stortinget vedtok «veterinæravtalen» 17. desember 1998. En av forpliktelsene som fulgte av den reviderte EØS avtalen, var etablering av veterinær grensekontroll mot tredjeland. Fra 1. januar 1999 skulle Norge kontrollere animalske produkter og levende dyr som kommer fra land utenfor EU-området. Det ble da etablert i alt fire grensekontrollstasjoner hvor Mattilsynet dekket husleiekostnadene.

Senere har det blitt etablert i alt ti grensekontrollstasjoner i privat regi i Norge der ulike virksomheter dekker husleie og kostnader til nødvendige fasiliteter. Mattilsynet gjennomfører veterinær grensekontroll og stiller med kyndig personell ved alle de 14 stasjonene. Også i andre europeiske land er det ifølge Mattilsynet, vanlig at grensekontrollstasjoner drives i privat regi.

I forbindelse med at husleiekontrakten ved Borg havn går ut ved utgangen av 2019, har Mattilsynet kommet til at det ikke vil være naturlig at tilsynet fortsetter å dekke

husleiekostnader for en grensekontrollstasjon ved denne havnen.

Dersom virksomheten selv ønsker at det blir videreført en grensekontrollstasjon ved Borg havn og selv dekker utgiftene forbundet med dette, vil Mattilsynet stille med nødvendig personell til å gjennomføre grensekontroll som før. Dette på lik linje som ved de øvrige grensekontrollstasjonene.

SPØRSMÅL NR. 1629**Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 24. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Når vil regjeringen følge opp Stortingets vedtak nr. 1043, 20. juni 2017 og vedtak nr. 1043, 20. juni 2017 om utvidet bruk av omvendt voldsalarm?

BEGRUNNELSE:

Mange personer i Norge lever i frykt for vold. Omvendt voldsalarm er et svært viktig verktøy for å gi trygghet til voldsutsatte. Politiet bruker lengre tid på å etterforske straffesaker på grunn av lav kapasitet og knappe ressurser, bl.a. grunnet politireform og omstilling. Da tar det også lengre tid før det eventuelt blir domfellelse og straff. Regjeringen viser selv til dette i revidert nasjonalbudsjett som kom ut i dag. Her foreslår regjeringen å kutte utgiftene til særskilte straffesaksutgifter med 97,7 mill. kr, nettopp fordi politiet produserer langt færre straffesaker enn tidligere år.

Når politiet bruker lengre tid på å etterforske straffesakene, tar det også lengre tid før det eventuelt kommer en dom. Da er det særlig viktig å se på om omvendt voldsalarm kan gi flere voldsutsatte nødvendig trygghet i mellomtiden, for eksempel i de tilfellene hvor det er brudd på besøksforbud.

Både opposisjonen og regjeringspartiene har ved flere anledninger tatt til orde for å utvide bruken av omvendt voldsalarm, og dette har resultert i flere vedtak i Stortinget. Til tross for at det er bred enighet om å se på utvidelser av tiltaket, har ikke regjeringen levert på dette ennå. Jeg vil sterkt oppfordre regjeringen til å legge frem sak for Stortinget om muligheten for å utvide bruken av dette viktige verktøyet.

Det vises til bl.a. følgende stortingsvedtak:

Vedtak nr. 1043, 20. juni 2017

«Stortinget ber regjeringen utrede om omvendt voldsalarm bør kunne benyttes som et straffeprosessuelt virkemiddel, og rammene for slik bruk og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med eventuelle forslag om dette.»

Vedtak nr. 630, 25. april 2017

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å utvide muligheten til å illegge omvendt voldsalarm til blant annet til tilfeller ved brudd på besøksforbud.»

Svar:

Det er et klart mål at byrden i en trusselsituasjon skal flyttes fra offeret til overgriperen. Jeg har derfor et ønske om at omvendt voldsalarm skal brukes i større grad enn i dag. Jeg må likevel understreke at det også i slike spørsmål er opp til påtalemyndigheten å nedlegge påstand og til domstolene å illegge omvendt voldsalarm.

Justis- og beredskapsdepartementet støtter opp om Riksadvokatembetet og Politidirektoratets arbeid på dette området. Det er blant annet gitt informasjon om den tekniske løsningen, juridiske problemstillinger samt erfaringer fra konkrete saker på samlinger for politidistriktenes familievoldskoordinatorer, familievoldsetterforskere og påtaleledere.

Riksadvokatens rundskriv fra 20. mai 2019 gir påtalemyndigheten pålegg om at kontaktforbud med elektronisk kontroll, ofte omtalt som omvendt voldsalarm, oftere skal påstås som del av straffen. Formålet er å øke fornærmedes trygghet og trygghetsfølelse, og flytte en større del av byrden som følger av vold og krenkelses over på gjerningspersonen.

Per 1. april 2019 er det lagt ned påstand om bruk av omvendt voldsalarm i til sammen 23 saker. Fem personer er utstyrt med alarmer pr. samme dato. Dette tallet synes jeg virker for lite, men vi har begrenset kunnskap om årsakene til dette. Det er derfor igangsatt en evaluering av ordningen med omvendt voldsalarm. Målet er å skaffe bedre kunnskap om hvordan omvendt voldsalarm brukes og vurderes, samt hva som hemmer og hva som kan fremme bruken. Evalueringen gjennomføres av NOVA/OsloMet.

Justis- og beredskapsdepartementet vurderer nå muligheten for å åpne for bruk av omvendt voldsalarm også ved straffeprosessuelt besøksforbud. Dette vil kunne senke terskelen for bruk, og gjøre omvendt voldsalarm lettere tilgjengelig som beskyttelsestiltak.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 22. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at regelverket for renholdsbransjen etterlevs dersom det ikke føres tilsyn?

BEGRUNNELSE:

I Fri Fagbevegelse 9. mai fremkommer det at Arbeidstilsynet har nesten stoppet opp med å føre tilsyn med renholdsbransjen. Arbeidstilsynet forklarer nedgangen i tilsyn med at «satsingen på renhold er over akkurat nå».

Svar:

Renholdsbransjen er en bransje der deler av bransjen har utfordringer med uakseptable lønns- og arbeidsvilkår og ulike former for arbeidslivskriminalitet. Det er innført flere tiltak for å bedre forholdene i bransjen. Gjennom treparts bransjeprogram er det etablert et omfattende og løpende samarbeid mellom partene i renholdsbransjen og myndighetene. Det er også etablert en offentlig godkjenningsordning for renholdsvirksomheter og det gjelder krav om HMS-kort for ansatte i disse virksomhetene. For å motvirke at godkjenningsordningen ble misbrukt, styrket regjeringen ordningen ved å innføre flere tiltak i 2018. Samme år ble også forbudet mot kjøp av renholdstjenester fra ikke-godkjente virksomheter utvidet til å omfatte forbrukere. For å sikre en forsvarlig minstelønn, er tariffavtalene i bransjen allmenngjort. Videre er det innført en ordning med regionale verneombud. Jeg nevner også at Arbeidstilsynet i 2018 lanserte den nettbaserte veiledningstjenesten "Risikohjelpen".

Arbeidsgiver har ansvar for at virksomheten har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og forsvarlige arbeidsforhold, i tråd med kravene i arbeidsmiljølovgivningen. Arbeidstilsynet følger opp virksomhetene, blant annet gjennom veiledning og tilsyn. Arbeidstilsynets aktiviteter er kunnskaps- og risikobasert. Dette innebærer at innsatsen rettes mot de virksomheter hvor utfordringene er størst. Arbeidstilsynets innsats vil derfor kunne endre seg noe over tid.

Renholdsbransjen har over flere år vært prioritert av Arbeidstilsynet. I perioden 2013–2018 ble det gjennomført i overkant av 5 500 tilsyn med renholdsvirksomheter og virksomheter som kjøper renholdstjenester. Arbeidstilsynet har utarbeidet en rapport om resultater fra tilsynssatsingen i renholdsbransjen for perioden 2013–2017. Her oppsummeres følgende funn:

- Flere renholdsarbeidere har fått lovlig lønns- og arbeidsvilkår
- Mange av de godkjente virksomhetene som har hatt tilsyn arbeider nå i større grad systematisk med eget arbeidsmiljø
- Godkjenningsordningen og tilsyn med ikke godkjente virksomheter har ført til at mange useriøse virksomheter er ute av markedet
- De fleste virksomheter kjøper renhold fra godkjent virksomhet
- Flere innkjøpere av renholdstjenester oppfyller informasjons- og påseplikten.

Arbeidstilsynet opplyser at deres innsats overfor renholdsbransjen i 2019 vil innebære:

- Fortløpende samarbeid og oppfølging i tilknytning til treparts bransjeprogram
- Oppfølging av godkjenningsordningen, herunder HMS-kortordningen
- Gjennomføring av postale tilsyn med virksomheter som ikke har søkt om godkjenning og nødvendig oppfølging i den forbindelse
- Oppfølging av meldinger/tips om kritikkverdige forhold.

Regjeringens mål er et norsk arbeidsliv med trygghet for arbeidstakerne, seriøse arbeidsgivere og et velfungerende og effektivt trepartssamarbeid. Regjeringen fører en aktiv politikk for å bekjempe arbeidslivskriminalitet med målrettede tiltak. Regjeringen har blant annet lagt fram en strategi med konkrete tiltak for hvordan arbeidet mot arbeidslivskriminalitet kan styrkes. Det er positivt at Arbeidstilsynet har rapportert om bedre forhold i renholdsbransjen. Fortsatt gjenstår det imidlertid utfordringer i deler av bransjen. Jeg legger til grunn at Arbeidstilsynet fortløpende foretar de nødvendige prioriteringer ut fra sine vurderinger av risiko og igjen intensiverer tilsynsaktiviteten dersom det skulle være behov for det.

SPØRSMÅL NR. 1631**Innlevert 14. mai 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

4. juni 2018 vedtok et samlet Storting å be regjeringen utarbeide detaljert forskrift for åpning og tildeling av konsesjoner for havvind på norsk sokkel, samt å be regjeringen utrede internasjonale erfaringer med og relevante modeller for støttemekanismer i tidligfase som er tilstrekkelige for å stimulere til rask utvikling av havvindprosjekter i kommersiell skala.

Hvordan ligger det an med arbeidet i departementet og når kan Stortinget forvente å få saken til behandling?

Svar:

Utarbeidelse av forskrift til havenergilova og utredning av internasjonale erfaringer med og relevante modeller for

støttemekanismer er to saker som det arbeides med parallelt.

Departementet er i en avsluttende fase i arbeidet med forslag til forskrift til havenergilova og med å utarbeide et forslag til hvilke havområder som bør åpnes for konsesjonssøknader om fornybar energiproduksjon til havs. Jeg legger opp til en alminnelig høring av forslagene. Stortinget har lagt myndigheten til å åpne områder etter havenergilova til Kongen. Jeg vil orientere Stortinget når områder er åpnet og forskriften er fastsatt.

Departementet utreder nå internasjonale erfaringer med og relevante modeller for støttemekanismer i tidligfase som er tilstrekkelige for å stimulere til rask utvikling av havvindprosjekter i kommersiell skala. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om dette.

SPØRSMÅL NR. 1632**Innlevert 15. mai 2019 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 21. mai 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Brann- og redningstjenesten er stadig oftere første nødetat på et ulykkessted.

Hvordan vil statsråden vurdere de prinsipielle, økonomiske og kompetansemessige utfordringene knyttet til dette i den varslede gjennomgangen av beredskapskapasiteten i kommunene i Granavoll-erklæringen?

BEGRUNNELSE:

I Granavoll-erklæringen ble regjeringspartiene enige om å gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, inkludert rollefordeling mellom brannvesen, politi og helsevesen.

Tall fra DSBs BRIS-statistikk de siste årene viser at brann- og redningstjenestens portefølje er i endring. Den kommunale brann- og redningstjenesten får stadig flere helseoppdrag og dette er et av de områdene som generer flest utrykninger. Dette gjelder særlig utenfor de større byene hvor ambulansetjenesten får stadig lengre respon-

stid. Dette stiller andre krav til kompetanse enn det den tradisjonelle deltids- og heltidsopplæringen for brann- og redningspersonell gir i dag. Deltidspersonell jobber i små stilinger (typisk 2,5 prosent), hvor alle øvelser og opplæring av kjernekompetanse på brann og redning skal gjennomføres.

Det er derfor viktig at samfunnssikkerhetsministeren, med politiske ansvaret for brann- og redningstjenesten, sørger for at grenseoppgangen for hvor langt helseforetakenes prehospitale ansvar med ambulansetjenesten strekker seg og hvor kommunenes ansvar starter i den akuttmedisinske kjeden.

Det rapporteres fra mange av landets brann- og redningstjenester om at det er en ansvars- og finansieringsforskyving fra helseforetakene til kommunesektoren på dette området.

Svar:

Brann- og redningsvesenet er en viktig og etterspurt ressurs som er til stede der folk bor og ferdes og gir rask bistand når folk trenger hjelp – uansett når på døgnet en brann eller annen ulykke oppstår. Brann- og redningsvesenet er et kommunalt ansvar. Staten styrer kommunene gjennom lov og forskrifter, og brann- og redningsvesenets oppgaver følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 11. I den samme bestemmelsen er kommunene gitt fullmakt til å legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets lovpålagte oppgaver. Det er derfor kommunene selv som vurderer hvilke andre oppgaver de har kapasitet til å utføre. Det er ikke foretatt noen endringer i de lovpålagte oppgavene siden 2002.

Det er store ulikheter mellom kommunene når det gjelder beredskap. Noen kommuner har for eksempel uttrykt at de ønsker flere oppgaver til brann- og redningsvesenet fordi de mener det gir en beredskapsmessig gevinst

i lokalsamfunnet. Andre kommuner har uttrykt at de er kritiske til den økonomiske belastningen som kan følge i kjølvannet av en dreining i oppgaveporteføljen. Jeg vil i arbeidet med å gjennomgå beredskapskapasiteten i kommunene, herunder rollefordeling mellom brann- og redningsvesen, politi og helsevesen, gå i dialog med både justis- og innvandringsministeren og helse- og omsorgsministeren. Dette vil bli gjort i forbindelse med arbeidet med den kommende meldingen til Stortinget om samfunnssikkerhet.

Jeg vil avslutningsvis påpeke at kommunenes beredskap favner langt bredere enn kun brann- og redningsvesenets oppgaver. Dette innebærer at en gjennomgang av kommunenes beredskapskapasitet også må sees i lys av pågående arbeid knyttet til forebygging, beredskapsplanlegging og håndtering av andre hendelser som kan treffe en kommune, herunder flom, skred mv. Jeg vil følge opp dette i nær dialog med blant annet olje- og energiministeren og kommunal- og moderniseringsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1633

Innlevert 15. mai 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 24. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I tidligere svar til Stortinget varslet statsråden lovendringer, og at disse måtte utredes. Det er ikke lagt frem noen forslag til lovendringer i tilknytning til revidert.

Hvilke konkrete endringer planlegger regjeringen å fremme forslag om, kommer det andre endringer i forskrift rundskriv eller lignende, hvilke endringer er i så fall disse, og når kommer de?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tidligere gitt tydelig beskjed om at løsningen på problemene med graderte pleiepenger skulle komme i revidert nasjonalbudsjett.

Jeg referer her til mitt tidligere spørsmål om pleiepenger. Dokument nr: 15:1407

Og til en sak i handikapnytt:

https://www.handikapnytt.no/foreldre-grater-av-glede-etter-seier-om-pleiepenger/?fbclid=IwAR3-iUcopj7qidyz51w223PMptxl-dJVHgE3IQ7_7GBY-RyvC9X5TdbPPiOI

Svar:

Gradering av pleiepenger, og forslag om å endre reglene knyttet til dette, er omtalt i Prop. 114 S (2018–2019) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2019. Under omtalen av Kap. 2650 Sykepenger, post 72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger, foreslås det å åpne for skjønnsmessig gradering av pleiepenger, slik at det skal tas hensyn til foreldre som ikke kan skaffe seg arbeidsinntekt selv om barnet er under tilsyn av andre (for eksempel på grunn av nattevåk eller konstant beredskap) omtalt. Helårseffekten er anslått til 13 mill. kroner. Regjeringen foreslår at endringen trer i kraft fra 1. juli 2019, og det vil derfor få konsekvenser for budsjettet for 2019, dvs. en merutgift på 6,5 mill. kroner i 2019.

Regjeringen legger i dag frem Prop. 116 L (2018–2019), hvor det foreslås å gjøre de nødvendige endringer i folketrygdlovens bestemmelser om gradering av pleiepenger.

SPØRSMÅL NR. 1634**Innlevert 15. mai 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 24. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

I RNB står det: "Som følge av forsinkingane i planprosessen er behovet for pengar til Ringeriksbanen og E16 Høgstet-Hønefoss i år redusert med om lag 625 millionar kroner frå løyvinga på 1 016 millionar kroner i statsbudsjettet for 2019".

Betyr dette at sjansene for å starte byggearbeidene på Ringeriksbanen i 2021 nå minsker i forhold til oppstart i 2022, og hva vil statsråden gjøre for at 2021 skal bli byggestart?

BEGRUNNELSE:

På regjeringas statsbudsjett nettside står det:

"RNB i dag, 14.5.19:

Framleis mogleg med anleggsstart på Ringeriksbanen i 2021/22

På grunn av revidering av reguleringsplanen for Ringeriksbanen og E16 Høgstet - Hønefoss etter ei ny, avgrensa høyringsrunde, har planprosessen tatt noko lengre tid enn det som tidlegare har vore lagt til grunn for fellesprosjektet.

Som følge av forseinkingane i planprosessen er behovet for pengar til Ringeriksbanen og E16 Høgstet-Hønefoss i år redusert med om lag 625 millionar kroner frå løyvinga på 1 016 millionar kroner i statsbudsjettet for 2019. I tillegg til om-disponeringane til vedlikehald, støtteordning for gods og framskunda investeringar, foreslår regjeringa å bruke 114 av dei 625 millionar kronene på å framskunde planlegging av andre jernbaneinvesteringar.

- Ringeriksbanen har høg prioritet for regjeringa og prosjektet får framleis dei midlane dei treng i 2019. Når strekninga mellom Sandvika og Hønefoss står ferdig, vil togtilbodet mellom Oslo og Ringerike og vidare til Bergen bli mykje betre enn i dag, med nær ein time kortare reisetid og mange fleire avgangar. Sjølv om planprosessen er litt forseinka, vil det ikkje påverke moglegheita for anleggsstart på Ringeriksbanen i 2021/2022, seier samferdselsminister Jon Georg Dale».

Mange på Ringerike stiller seg nå spørsmålet om dette får følger for framdriften og når det blir byggestart.

Svar:

Som det er gjort greie for i Prop. 114 S (2018-2019) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer

i statsbudsjettet 2019, kan ikkje fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16 Høgstet-Hønefoss nytte seg av heile løyvinga i saldert budsjett 2019. Hovudårsaka for dette er

at arbeidet med reguleringsplana har tatt lengre tid enn tidlegare føresett. I Saldert budsjett 2019 var det satt av 1 016 mill. kroner til planlegging av fellesprosjektet. Reguleringsplana skulle ha blitt fastsatt før jul i 2018. Med bakgrunn i høyringsinnspela måtte Bane NOR revidere planen og sende han på ei ny begrensa høring. Prosjektet er nå i sluttfasa med planen, som så skal sendast til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for fastsetjing.

Som ein konsekvens av forseinkingane i arbeidet med reguleringsplanen, har ikkje fellesprosjektet kunne gjennomføre aktivitetar som krev ein vedtatt reguleringsplan, som til dømes grunnverv, slik det er føresett i saldert budsjett. Vidare har prosjektet hatt noko lågare behov for kjøp av ekstern bistand. Dette har gjort det naudsynt å justere løyvinga i 2019.

Bane NOR har forsikra meg om at forseinkinga i arbeidet med reguleringsplanen ikkje påverkar moglegheita for byggjstart i 2021/22 slik regjeringa har føresett i Nasjonal transportplan 2018-2029, så fram Stortinget løyver dei naudsynte midlane for gjennomføring av prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1635**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharakhani****Besvart 24. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Forstår statsråden at situasjonen er krevende for helsetilbudet, og vil statsråden ta politisk initiativ for at Hole kommune får rask avklaring og kompensasjon?

BEGRUNNELSE:

Jeg besøkte nylig Hole bo- og rehab. Ringeriksbanen og ny E16 vil h.h.v. bygges like på sørsiden av sykehjem og omsorgsboliger og gå i tunell under sykehjem og boliger. To broer over Tyrifjorden vil føre banen (høyhastighet intercity) og E16 (4-felt/120km/t) over fra Sundvoldsiden til Kroksund. Motorveien vil gå fra bro og inn i tunell like bak sykehjemmet. I området er det til sammen 14 boliger for yngre funksjonshemmede, 12 boliger for personer med demens og sykehjem med 38 plasser. Sykehjemmet og boligene for personer med demens er sertifisert som Livsgledehem.

Som følge av utbyggingen vil omsorgsboligen for personer med demens og en bolig for yngre funksjonshemmede (4 boliger) bli ekspropriert da de ligger i en av "tunell-åpningene". Sykehjemmet og omsorgsboliger for yngre funksjonshemmede (10 boliger) ligger ved anleggssområdet og er foreslått omregulert til anleggssområde i anleggssperioden. Det er utført en konsekvensutredning i mars 2018 som viser at beboerne er utsatt for en for stor helserisiko i anleggssperioden.

Kommunen må derfor finne nye boliger for beboere i omsorgsboligene som blir ekspropriert, midlertidige eller varige løsninger for beboere i sykehjemmet og i 10 omsorgsboliger. Totalt handler det om alle heldøgns pleie- og omsorgsplasser, til sammen 64 plasser.

Kommunen har relativt få heldøgns omsorgsplasser og har behov for å øke kapasiteten som følge av den demografiske utviklingen. Det er derfor svært viktig at kommunen kommer i gang med planlegging og utbygging av nye omsorgsboliger og evt. sykehjem både for å møte den demografiske utviklingen, og for ikke å forsinke utbyggingen av ny vei og bane. Kommunens utfordring er at vi "ligger i skyggen" av vei/bane utbyggingen ved at vi er helt avhengig av å finne løsninger for det som skal erstattes sammen med FRE 16. Så langt mangler det klare forsikringer om hvordan det som må erstattes skal kompenseres.

Å være i en situasjon der det fortsatt er uavklart hvor mange omsorgsplasser som må erstattes og størrelsen på erstatning er krevende. I tillegg kommer forsinkelsene på planlegging av nye boliger for å dekke nytt behov.

Svar:

Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 har sidan starten av 2018 hatt jamlege møte med Hole kommune for å finna løysingar knytt til handtering av institusjonane på Kroksund, inkludert Hole bo- og rehabiliteringssenter. Fellesprosjektet har innhenta fagekspertise på området, og dessutan engasjert ein eigen prosjektleiar for å styra prosessane. Det er viktig for prosjektet at forholdet til bebuarane og brukarane blir godt teke vare på før, i og etter gjennomført anleggssperiode.

Det er nedsett ei arbeidsgruppe med fagkonsulentar og representantar frå kommunen og fellesprosjektet. Mandatet til arbeidsgruppa er å finna helsefagleg forsvarlege løysingar for bebuarar og brukarar av Hole bo- og rehabiliteringssenter med tilliggjande institusjonsplassar i anleggssperioden. Det blir her sett på alternative løysingar for bebuarane og brukarane, og for kommunen. Helsemessig forsvarleg tenestetilbod er eit grunnleggjande kriterium for val av løysing.

Fellesprosjektet har starta opp den formelle prosessen for erverv av grunn knytt til omsorgsbustadene (Gamleveien 2A og 2B) som må innløyast i samband med gjennomføring av prosjektet. Dette arbeidet er starta opp før det ligg føre ein vedteke reguleringsplan, nettopp for å sikra at ein får best mogleg tid til prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1636**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Tove-Lise Torve****Besvart 24. mai 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at mennesker med dysmeli får økonomisk støtte til å sy om klær kjøpt i butikk, slik at de kan bruke vanlige klær slik som alle oss andre?

BEGRUNNELSE:

Mennesker med dysmeli (medfødt lidelse hvor armer og ben ikke er utviklet vanlig) har behov for å få tilpasset klær.

Regelverket sier at disse får støtte til søm av egne klær, men må da først få utarbeidet et grunnmønster.

De får ikke støtte til å tilpasse klær, f.eks. tilpasse lengden på ermene på boblejakka, blusen, collegegenseren etc. Har du eksempelvis korte armer, er tilpasning av ermelengden nødvendig for å kunne bruke armene.

De fleste av oss ønsker å bruke vanlige klær, klær som alle andre bruker. F.eks. vil en ungdom med dysmeli ha den samme dunjakka og jeansen som andre ungdommer bruker, men de trenger hjelp til å få tilpasse disse klærne slik at de både er funksjonelle og ser OK ut.

Svært få med dysmeli har noen i sin omgangskrets som mestrer det å sy og gjøre slike tilpasninger pent, og må derfor benytte seg av fagfolk. Det medfører betydelige kostnader for personen med dysmeli og/eller vedkommedes foresatte.

Begrunnelsene for at de med dysmeli skal få støtte til å tilpasse vanlige klær er gode.

I tillegg er dette rimeligere enn dagens ordning med utarbeiding av grunnmønster og søm etter mønster. Dette er en dyr ordning, og det er få som kan utarbeide slike mønster i dag. Tilpasning av vanlige klær vil være betydelig rimeligere.

Svar:

Etter dagens regelverk dekkes stønad til grunnmønster til søm av klær som et hjelpemiddel, fordi det ikke er mulig å bruke klær fra vanlig handel og sy om disse. Dette er en svært liten gruppe.

Grunnstønad skal dekke visse merutgifter man har på grunn varig sykdom, skade eller lyte. Det er uttømmende regulert i loven hvilke formål som dekkes. Utgifter til å få sydd om klær som er kjøpt i vanlig handel dekkes ikke.

Det er mange personer som har utgifter til å sy om klær som i er kjøpt i vanlig handel. Foruten personer med dysmeli, gjelder dette bl.a. personer som er amputert og personer med feilstillinger i ledd. Dette gjelder også per-

soner med relativt små kroppsavvik, som for eksempel personer med korte ben, personer som er spesielt høye eller lave, personer som har litt uvanlige kroppsproporsjoner eller personer som er overvektige. Behovet for å få spesialtilpasset klær er ikke bare avhengig av den enkelte kropp, men også hvilke størrelser det masseproduseres klær for.

Jeg antar at utgiftene som den enkelte har til å få sydd om klær normalt ikke vil være veldig høye, men dette vil kunne variere betydelig utfra hvor ofte en person kjøper nye klær. Antall personer som vil kunne falle inn under en slik ordning kan imidlertid bli ganske stort. Derfor kan det forventes at det blir en høy kostnad ved å innføre en slik stønad.

På oppdrag fra departementet ble det gjennomført en ekstern gjennomgang av grunnstønadsordningen (Proba samfunnsanalyse, Rapport 2017-012). Hovedkonklusjonen fra den eksterne gjennomgangen er at ordningen er innrettet og forvaltet slik at mottakerne i hovedsak får dekket sine merutgifter, dvs. at målene for ordningen i hovedsak nås. Verken i rapporten eller i en høringsrunde med brukerorganisasjonene kom det innspill om at det er behov for å utvide ordningen til å dekke merutgifter til å sy om klær.

Utfra en helhetsvurdering vurderer jeg det som lite formålstjenlig å innføre en stønadsordning for personer med dysmeli og andre grupper til å få sydd om klær.

SPØRSMÅL NR. 1637**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 24. mai 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

For at Norge via Andøya Space Center (ASC) skal kunne ta posisjonen som oppskytningsbase for bæreraketter for småsatellitter haster det å få statens finansieringsbidrag på plass. Stortinget går nå fra hverandre og møtes ikke igjen før i oktober.

Når forventer regjeringen å ha ferdigbehandlet ASC sin henvendelse?

BEGRUNNELSE:

Direkte utdrag fra revidert budsjett 2019:

«Andøya Space Center AS leverte 20. februar 2019 en henvendelse om tilførsel av ny egenkapital på opptil 1 300 mill. kroner for etablering av oppskytningsbase for bæreraketter for små satellitter gjennom datterselskapet Andøya Spaceport. Målsettingen til Andøya Spaceport er på kommersielt grunnlag å kunne skyte opp bæreraketter med små satellitter fra Andøya innen utgangen av 2020. Mulighetsstudien, som er finansiert av det ansvarlige lånet Andøya Space Center fikk i 2018, ble levert til Nærings- og fiskeridepartementet 8. mars 2019 og er en del av underlaget for kapitalhenvendelsen fra selskapet. Kapitalhenvendelsen fra Andøya Space Center behandles av departementet som en eiersak. Nærings- og fiskeridepartementet vurderer nå hvorvidt henvendelsen fra selskapet med tilhørende styringsdokument og mulighetsstudien gir et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget når saken er ferdig behandlet.»

Svar:

Andøya Space Center AS er et aksjeselskap hvor 10 pst. av aksjene eies av Kongsberg Defence & Aerospace og 90 pst. eies av Nærings- og fiskeridepartementet. Andøya Spaceport AS er 100 pst eid av Andøya Space Center AS. Andøya Space Center AS har anmodet om egenkapital på opptil 1 300 mill. kroner til etablering av oppskytningsbase for bæreraketter for små satellitter gjennom datterselskapet Andøya Spaceport AS. Kapitalhenvendelsen fra Andøya Space Center AS skal ikke behandles som en ordinær utgiftsbevilgning, men en eventuell bevilgning til kapitaltilførsel over statsbudsjettet på en 90-post. Dette innebærer blant annet at prosjektets lønnsomhet må vurderes. Staten har allerede bidratt til å legge til rette for prosjektet gjennom et ansvarlig lån til selskapet, som ble innvilget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018. Dette er et stort og komplisert industriprosjekt, hvor det er spesielt viktig med en grundig og solid vurdering. Dette innebærer at jeg ikke kan gi en dato for når dette arbeidet ferdigstilles.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget når saken er ferdig behandlet, tentativt i løpet av høstsesjonen 2019.

SPØRSMÅL NR. 1638**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 28. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ifølge NTB uttaler statsminister Erna Solberg 15. mai at utsettelsen av nedleggingen av fødetilbudet i Kristiansund vil gjelde til det nye sykehuset står ferdig.

Kan statsråden bekrefte at dette stemmer, og vil han sørge for at det statsministeren sier vil bli fulgt dersom helseforetaket likevel går videre med sammenslåing før det nye sykehuset står ferdig?

Svar:

15. mai vedtok styret i Helse Møre og Romsdal at den vedtatte sammenslåingen av fødeavdelingene i Kristiansund og Molde likevel ikke skal skje i august. Jeg synes styret gjorde en klok beslutning, og er fornøyd med at det nå legges opp til en grundig prosess der fødetilbudet skal sees i sammenheng med andre tilbud i tiden frem til fellessykehuset er realisert.

Det er styret i Helse Møre og Romsdal som har ansvaret for fødselsomsorgen i sitt område. Det er krevende

å sette en dato for en sammenslåing midt i anbudsprosessen om nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal, og man dermed ikke vet nøyaktig når det nye sykehuset står klart. Styret ba i sitt møte 15. mai om flere konkretiseringer og

utredninger i saken som vil bli videre behandlet på styremøtet i juni. Jeg har forståelse for at ledelsen i Helse Møre og Romsdal har behov for å ha et godt grunnlag for å lage en tidsplan for sammenslåingen av fødeavdelingen.

SPØRSMÅL NR. 1639

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø
Besvart 27. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Den 19. desember 2018 kunne vi lese at det i 2021 kommer 14 nye hybridtog til Trøndelag. Vi kan også på regjeringens hjemmeside lese at de nye togene vil trenge utbedringer av Infrastrukturen. Nå sier fagfolk i Bane Nor at de nye togene er betydelig tyngre enn de elektriske togene som egentlig skulle komme. De er derfor bekymret for infrastrukturen.

Hvilken vurdering er gjort rundt togbanens bæreevne for innkjøp av nye togsett ble gjort?

BEGRUNNELSE:

I et møte med region Jamtland i april uttaler representanter fra den Norske regjering at elektrifisering av Meråkerbanen skal gjennomføres. De nye togsettene skal kjøre der. Meråkerbanens infrastruktur trenger bedre vedlikehold ut over elektrifisering. Dessverre var det ikke midler til dette i det fremlagte reviderte statsbudsjettet for 2019.

Svar:

Materiellet som i dag vert nytta på Trønderbanen, Meråkerbanen og delvis Rørosbanen er meir enn 30 år gammalt og har nådd teknisk levealder. I midten av desember 2018 inngjekk Norske tog avtale om leveranse av 14 bimodale togsett til erstatning for dei utgåande togsetta. Desse toga har ei ekstra lita mellomvogn med moderne dieselmotorar som driv generatorar, som på si side leverer straum til toget når det ikkje køyrer på vanleg måte under ei kontaktleidning (køyreleidning). I avtalen med togleverandøren er det forutsett ei aksellast som er innanfor gitte terskelverdiar.

I fylgje plana vert levering av første bimodale togsett i august 2020, med levering av eitt togsett kvar fjerde veke deretter. I statsbudsjettet for 2019 er det sett av pengar til naudsynte infrastrukturtiltak for å kunna ta imot dei nye bimodale togsetta. Naudsynte tiltak kan vere plattform-

forlengingar, hensettingsanlegg og tiltak i sjølve baneløkamen. Det er etablert eit samarbeid mellom Jernbandedirektoratet og Bane NOR for vidare oppfølging av dette. Arbeidet er godt i gang og vil fortsetja òg til neste år.

Når det gjeld Meråkerbanen særskilt, er det ikkje bestemt kva for togtype som skal nyttast. Utan naudsynte tiltak har dei nye bimodale togsetta ei aksellast som i dag er for høg.

Lokal- og regiontrafikken i Trøndelag går på streknin- gar både med og utan kontaktleidning, og bimodale tog er difor godt egna.

SPØRSMÅL NR. 1640

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

I regjeringens jordvernstrategi er jordflytting beskrevet som en siste utvei for å ta vare på matjord der man ikke kan unngå nedbygging eller avbøte gjennom tilpasninger.

Hvor mye matjord blir reddet fra nedbygging gjennom jordflytting årlig, og hva vet man om dyrkingskvaliteten på denne jorda etter flytting?

BEGRUNNELSE:

Vi ser i mange utbyggingsprosjekter i tilknytning i jordbruksområder at utbygger får krav på seg til å flytte matjord. Selv om det ikke er en optimal løsning, er det selvsagt en bedre løsning enn å bygge ned matjorda. Det er imidlertid strenge begrensninger på flytting av matjord, blant annet fordi man vil hindre spredning av sykdommer og uønskede vekster.

Svar:

Det foreligger ikke noen oversikt over hvor mye matjord som årlig blir tatt vare på til jordbruksformål gjennom jordflytting i forbindelse med nedbygging.

Som nevnt i begrunnelsen for spørsmålet, ser vi at utbygger får krav på seg til å flytte matjord i en del utbyggingsprosjekter og arealplaner, enten til eksisterende eller nye jordbruksareal. For eksempel har Vestfold fylkeskommune laget en retningslinje om jordflytting i sin region-

ale plan, og Region Nordhordland har laget en detaljert veileder for å ta bedre vare på matjorda i utbyggingssaker.

Gjennom media er vi kjent med at det i Orkdal er flyttet matjord fra et utbyggingsområde på ca. 50 dekar for å opparbeide et nytt jordbruksareal på ikke dyrkbar mark. I tillegg vil jeg nevne at Sør-Fron kommune var kandidat til jordvernprisen i 2017 for sitt samarbeid med Statens vegvesen om å flytte betydelige mengder jord i forbindelse med E6-utbyggingen.

Det er til nå få gode, dokumenterte eksempler på jordflytting, og det er fortsatt usikkerhet knyttet til både agronomiske, økonomiske, miljømessige og planfaglige forhold. Jeg mener derfor at en må tilegne seg mer kunnskap om jordflytting før en vurderer krav eller regler i forbindelse med jordflytting. Samferdselsetatene har et par pilotprosjekter i gang om dette i forbindelse med veg- og baneutbygging, der Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) bidrar med sin jordbruksfaglige kompetanse. Regjeringen vil evaluere dette arbeidet med jordflytting, og vurdere eventuelle tiltak etter at evalueringen er gjort.

NIBIO har imidlertid fulgt med på og evaluert noen jordflyttinger, og har laget veilederen Planering og jordflytting (Nr. 4 2017). Ut fra de få erfaringene de har til nå, er det sannsynligvis mulig å flytte de aller fleste typene jordsmonn til nye areal. Det kan derimot ofte være vanskelig å finne områder å flytte jorda til, og jordflytting har i de fleste tilfeller meget høye kostnader, f.eks. sammenlignet med nydyrking av en tilsvarende arealstørrelse.

SPØRSMÅL NR. 1641

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hvor mye av nettleien i perioden fra 2006 til 2018 har vært brukt til å dekke investeringskostandene for utenlandskabler og innenlands transmisjonsett fram til disse, sortert på hvert enkelt anlegg og år?

BEGRUNNELSE:

Detaljene i det jeg ønsker besvart er gjennomgått grundigere i bakgrunnsteksten, slik at det ikke skal være rom for misforståelser.

Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål av 2.5 med dokumentnummer 15:1549 (2018-2019) og minister Freibergs svar av 9.5. Jeg registrerer at ministeren ikke svarer på

store deler det jeg har spurt om, men heller gjentar tall fra sitt svar på mitt spørsmål av 14.2 med dokumentnummer 15:991 (2018-2019) om flaskehalsinntekter, et tema som ikke var nevnt i mitt spørsmål av 2.5.

Jeg kommer her med en ytterligere forklaring av hva jeg ber om svar på slik at det ikke skal være rom for misforståelser om hvilken informasjon jeg ber om.

Årlig nettleie har omtrent doblet seg fra 2006 der den var på omtrent 14,2 milliarder i til 28, 2 milliarder i 2018. Dette har flere årsaker, deriblant investeringer i innenlandsk og utenlandsk transmisjonsnett (utenlands kabler). Å bygge utenlandskabler har store direkte investeringskostnader i selve kablet, og medfører indirekte investeringskostnader for å oppgradere det innenlandske transmisjonsnettet slik at det er like høy overføringskapasitet fram til kablet som det er i selve kablet.

I perioden fra 2006 til 2018 har det blitt ferdigstilt to nye utenlandskabler. I tillegg har det blitt gjort oppgraderinger i nettet fram til disse kablet. Det har også blitt gjort oppgraderinger som legger til rette for utenlandskablet Nord Sea Link, (NSL) til Storbritannia og for DCNG til Tyskland, som planlegges å tas i bruk i henholdsvis 2020 og trolig 2022. De sistnevnte forbindelsene er ikke satt i drift, og gir dermed ikke økt nettleie ennå, men i det innenlandske transmisjonsnettet fram til disse er det anlegg som allerede er satt i drift, og jeg ber om at disse også inkluderes i svaret.

For de anleggene som ennå ikke er ferdigstilte og satt i drift finnes estimerte investeringskostnader. Det er av interesse å få vite hva disse er, sortert på prosjekt, samt informasjon om hvordan disse vil fordeles på nettleien for de kommende år.

For at det ikke skal være tvil om hva jeg spør om er spørsmålet her utbrodert med de konkrete detaljene:

Hvor mye av nettleien i perioden fra 2006 til 2018 skyldes investeringene fra byggingen av NordNed til Nederland og SK4 til Danmark, og hvor mye av nettleien i samme periode skyldes investeringer i oppgradert innenlandsk transmisjonsnett for å øke kapasiteten fram til disse to kablet og fram til de to påbegynte kablet NSL til Storbritannia og DCNG til Tyskland, sortert på hvert enkelt anlegg og år? Der oppgraderinger i innenlandsk transmisjonsnett kun delvis skyldes utenlandsforbindelsen ber jeg om totale økte kostnader i nettleien for hvert enkelt anlegg og at det presiseres hvilke andre behov som ligger til grunn for utbyggingen av hvert enkelte av disse.

Jeg ber ikke om informasjon om flaskehalsinntektene for disse forbindelsene.

Svar:

Etter en lengre periode med mindre investeringer i transmisjonsnettet har vi siden 2013 vært inne i en periode med betydelige investeringer under planlegging og gjennomføring. Store deler av det norske transmisjonsnettet

ble bygget fra 1950-tallet og frem til 1980-tallet, og enkelte tiltak er begrunnet i at anlegg har nådd teknisk levetid og er modne for utskiftning. I andre deler av transmisjonsnettet har det vært nødvendig å øke kapasiteten og bygge om deler av nettet for å bedre forsyningssikkerheten i enkelte områder og legge til rette for utbygging av ny fornybar kraftproduksjon, videre utvikling av industri og næringsliv i tillegg til kraftutveksling med utlandet. Samlet sett får transmisjonsnettet nå et betydelig kapasitetssløft.

I perioden fra 2006 til 2018 er to nye utenlandsforbindelser satt i drift, en til Nederland i 2008 (NordNed) og en til Danmark i 2014 (SK4). Slik jeg forstår første del av representantens spørsmål bes jeg gi en oversikt over hvor mye av nettleien i perioden 2006 til 2018 som har vært brukt til å dekke investeringskostnadene for disse kablet, og det fremgår at det ikke bes om informasjon om flaskehalsinntektene for disse forbindelsene.

Det er nødvendig å både se på flaskehalsinntektene, og kostnadene som følger av investering, drift og vedlikehold når man vurderer utenlandsforbindelsenes virkning på tariffgrunnlaget og nettleien, jf. mine brev av 20. februar 2019 og 8. mai 2019. Som det fremgår av oversikten nedenfor, varierer flaskehalsinntektene fra år til år, men utenlandsforbindelsene har bidratt til å redusere tariffgrunnlaget gjennom perioden. I Statnetts regnskapstall er ikke flaskehalsinntektene mot Danmark fordelt på hver av de fire kablet. Derfor har jeg inkludert kostnadene ved de øvrige Skagerrakforbindelsene i oversikten nedenfor, slik at virkningene av disse forbindelsene kan vurderes samlet sett.

År	Kostnader NorNed (mill. kr)	Flaskehalsinntekter fra NorNed (mill. kr)	Netto årlig virkning på tariffgrunnlaget av NorNed (mill. kr)	Kostnader SK 4 (mill. kr)	Kostnader SK 1-3 (mill. kr)	Flaskehalsinntekter fra SK 1 - 4 (mill. kr)	Netto årlig virkning av SK1-4 (mill. kr)
2 006					100	75	25
2 007					100	122	-22
2 008	237	468	-231		107	214	-107
2 009	250	195	55		92	98	-6
2 010	275	98	177		96	155	-59
2 011	238	290	-52		99	266	-167
2 012	214	412	-198		76	225	-149
2 013	263	261	2		93	158	-65
2 014	263	346	-83	127	48	171	4
2 015	260	522	-262	195	46	265	-24
2 016	260	171	89	199	45	228	16
2 017	253	272	-19	197	43	276	-36
2 018	268	257	11	223	42	313	-48
Sum	2 781	3 292	-511	941	987	2 566	-638

Kilde: Statnett

I perioden fra 2006 til 2018 er det også gjennomført tiltak i transmisjonsnettet på Sørvest- og Sørøstlandet, hvor utenlandsforbindelsene til Danmark og Nederland er tilknyttet, og hvor de to utenlandsforbindelsene som nå er under bygging til Tyskland og Storbritannia vil tilknyttes. Skåreheia – Holen ble spenningsatt i 2009, og tiltaket bidrar til bedre forsyningssikkerhet i Sør-Norge og legger til rette for effektiv kraftutveksling på kabelen til Nederland (NorNed). Transmisjonsnettet mellom Kristiansand og Bamble er spenningsoppgradert (fra 300 kV til 420 kV) og ny ledning mellom Bamble og Rød ble spenningsatt i 2014 (Østre korridor). Østre korridor bidrar til bedre forsyningssikkerhet, og legger til rette for ny fornybar kraftproduksjon, næringsutvikling og kraftutveksling med utlandet. Prosjektet Vestre korridor består av en rekke spenningsoppgraderinger i transmisjonsnettet på Sørvestlandet, og enkelte av disse er ferdigstilt i den aktuelle perioden. Disse tiltakene bedrer forsyningssikkerheten og legger til rette for ny fornybar kraftproduksjon og økt kraftutveksling med utlandet (de nye utenlandsforbindelsene til Tyskland og Storbritannia).

Som jeg redegjorde for i brev av 8. mai 2019 er investeringene i dette området begrunnet i et sammensatt behov, og det er krevende å anslå på en presis måte hvor stor andel av økningen i tariffgrunnlaget som er utløst av utenlandsforbindelsene. Oversikten nedenfor viser likevel hvordan totale kostnader knyttet til tiltakene omtalt ovenfor har påvirket det samlede tariffgrunnlaget for transmisjonsnettet i perioden 2006 til 2018. Tiltakene øker overføringskapasiteten i transmisjonsnettet, og legger på denne måten til rette for effektiv kraftutveksling, utbygging av fornybar kraftproduksjon og annen næringsutvikling, i tillegg til at forsyningssikkerheten bedres. Kostnadene ved disse investeringene kan derfor ikke i sin helhet knyttes til kraftutveksling med utlandet.

År	Samlet tariffgrunnlag for hele strømnettet (mill. kr)	Kostnader Skåreheia - Holen (mill. kr)	Kostnader Rød - Kristiansand (mill. kr)	Kostnader Vestre Korridor (mill. kr)
2006	14 235 075			
2007	15 236 185			
2008	16 678 721			
2009	18 754 166	81		
2010	22 394 792	74		
2011	18 832 619	70		
2012	18 073 416	59		
2013	24 949 660	81		
2014	21 206 532	77	61	
2015	22 376 912	73	67	
2016	26 843 771	72	66	
2017	25 368 276	69	63	
2018	28 236 297	67	62	167

Kilde: NVE og Statnett

For å eie eller drive utenlandsforbindelser for strøm i Norge stilles det krav om konsesjoner etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen gjennomgås alle samfunnsmessige virkninger ved prosjektet. Inntektene som kan skapes gjennom økt kraftutveksling avveies da mot de samlede kostnadene, herunder også eventuelle kostnader i det innenlandske nettet. Kun prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme kan tildeles konsesjon.

Behov for innenlandske nettforsterkninger ble vurdert av Statnett i forbindelse med deres samfunnsøkonomiske analyser for NorNed-prosjektet, som fikk konsesjon i 2004.

Statnett har en generell konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land, og SK4 krevde derfor ikke behandling i Olje- og energideparte-

mentet etter energiloven § 4-2 om utenlandskonsesjon. Statnett har imidlertid opplyst at kostnadene knyttet til Rød-Bamble-Kristiansand ble inkludert i deres egne samfunnsøkonomiske vurderinger av SK4.

I Statnetts konsesjonssøknad for forbindelser til Tyskland (NordLink) og Storbritannia (NSL) ble en andel av kostnadene ved forsterkning av transmisjonsnettet på Sørvestlandet inkludert i oversikten over nytte og kostnader ved å etablere utenlandsforbindelsene. Prinsippene som Statnett har lagt til grunn for hvilken andel av kostnadene som er tillagt utenlandsforbindelsene er beskrevet på side 73 i konsesjonssøknaden. I vurderingen av om konsesjon skulle gis ble de samlede gevinstene og kostnadene vurdert, herunder også kostnadene knyttet til det innenlandske transmisjonsnettet.

SPØRSMÅL NR. 1642

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 24. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Er barne- og familieministeren trygg på at kuttet i UNE i revidert nasjonalbudsjett ikke vil gå utover den barnefaglige kompetansen i asylkjeden?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 399 S (2015–2016) vedtok Stortinget å styrke den barnefaglige kompetansen i mottakskjeden. I det første budsjettedokumentet med KrF i regjering, kuttet den

barnefaglige kompetansen med 3 millioner på kap. 491 post 21.

Svar:

Siden spørsmålet handler om kutt i Utlendingsnemnda (UNE), er det naturlig at Justis- og innvandringsministeren besvarer spørsmålet.

Stortinget bevilget ekstra midler til å styrke den barnefaglige kompetansen i asylkjeden i statsbudsjettet for 2016. UNE har sammen med de andre instansene i utlendingsforvaltningen satt i gang flere ulike tiltak, og hovedinntrykket er at dette har hatt god effekt. Stortinget

bevilget i tillegg 2 mill. kroner for en ytterligere styrking av den barnefaglige kompetansen i UNE i forbindelse med statsbudsjettet for 2019. Som følge av dagens lave antall asylsøknader er det ikke behov for å opprettholde den ytterligere styrkingen av barnefaglig kompetanse i asylkjeden. På bakgrunn av dette foreslår regjeringen å redusere bevilgningen til UNE med 2 mill. kroner knyttet til barnefaglig kompetanse. Ytterligere reduksjon av UNEs bevilgning er knyttet til overførte midler til UNEs drift i 2018.

Jeg har tillit til at UNE fortsetter det gode arbeidet som nå er lagt til grunn med den økte bevilgningen fra 2016, og at dette arbeidet vil fortsette å gi god effekt.

SPØRSMÅL NR. 1643

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 24. mai 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil statsråden sikre nødvendig lokalkjent og stedsrettet ekspertise og fagkunnskap i sammensetningen av ekspertkommisjonen som er bebudet i saken om minimering og sluttbehandling av farlig avfall?

BEGRUNNELSE:

Ifølge deponiforskriften skal det ved alternativer til underjordiske deponi for farlig avfall gjøres en såkalt stedsrettet sårbarhetsvurdering. Da vil lokal ekspertise-kunnskap være helt avgjørende, noe det finnes mye av i industriområdet Grenland, hvor det vurderes å lokalisere et slikt framtidig deponi.

Svar:

Regjeringen har besluttet at det skal nedsettes et ekspertutvalg som skal vurdere hvordan mengdene farlig avfall kan reduseres, og hvordan vi kan sikre framtidig behandlingsskapasitet for farlig avfall. Ekspertutvalget har bred kompetanse knyttet til avfall og farlig avfall, gjenvinning, industriell virksomhet, bergindustri, offshore-virksomhet, forskning og utvikling og sirkulær økonomi. Ekspertutvalget har startet sitt arbeid og skal gi sine anbefalinger til KLD innen 1. november 2019.

Utvalget har et bredt mandat og skal vurdere en rekke problemstillinger knyttet til håndtering av farlig avfall fremover. En del av utvalgets mandat er å vurdere mengder

farlig avfall som vil trenge en deponiløsning fremover, på kort og lang sikt, og mulige lokaliteter. Det er ikke lagt føringer på lokaliteter som skal vurderes. Det har dermed heller ikke vært vurdert som naturlig å oppnevne kandidater på bakgrunn av at de har lokalkunnskap om en spesifikk lokalitet. Utvalget står imidlertid fritt til å innhente kunnskap og vurderinger fra lokale kunnskapsmiljøer, dersom de vurderer det som hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 1644**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 27. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Tungtvannskjelleren forvitrer med en midlertidig sikring og lider av at det ferdigprosjekterte Museumsbygget som skal sørge for bevaring/formidling av kjelleren, ikke har fått de statlige midlene som trengs for å bygges. Nå har ministeren selv besøkt kjelleren på Vemork, men det har ikke resultert i bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett.

Hvor viktig mener ministeren det er å få sikret dette nasjonale klenodiet fra vær og vind, og hvordan vil hun sikre at kjeller blir bevart og gjenstand for god formidling til besøkende?

Svar:

Det er ingen tvil om at hydrogenfabrikken på Vemork, som Norsk Industrierbeidermuseum har forvaltningsans-

varet for, representerer et viktig kulturminne, som dokumenterer norsk krigshistorie. I den årlige budsjettprosessen behandler Kulturdepartementet et betydelig antall søknader om økte driftstilskudd og tilskudd til viktige investeringstiltak, ofte knyttet til sikring av kulturminner mot forvitring og annen forringelse.

Alle mottatte søknader blir underlagt kvalitetssikring og faglig vurdering. Søknader vedrørende museer har departementet en fast prosedyre for, der museumsenheten i Norsk kulturråd gjennomfører faglige vurderinger. Den saken som representanten Sem-Jacobsen har stilt spørsmål om, har selvsagt også blitt underlagt denne prosedyren. Disse

vurderingene inngår i det materialet som vil ligge til grunn for Kulturdepartementets og regjeringens prioriteringer i statsbudsjettet for kommende år.

SPØRSMÅL NR. 1645**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 27. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å motvirke at figurative kunstnere holdes utenfor offentlige utsmykningsoppdrag og stipendordninger?

BEGRUNNELSE:

Det er politisk enighet om å sørge for en kulturpolitikk som er kunstfaglig balansert. Samtidig er det enighet om en armlengdes avstand til kulturen. Prinsippet om armlengdes avstand til kulturen består. Dette handler ikke om detaljstyring av tildelinger, men om å følge opp en politisk intensjon om kunstfaglig balanse.

Kronikken til maler Vebjørn Sand i Aftenposten 6. mai, fulgt opp av innlegget til den unge maleren William Heimdal i Dagbladet 15. mai, tilsier at tildelingene ikke er kunstfaglig balansert. Resultatet er ofte at figurativ kunst holdes utenfor, til fordel for modernistisk kunst.

Flere kunstnere har uttalt at det danner seg lukkede miljøer, som tviholder på definisjonsmakten av hva som skal motta utsmykningsoppdrag og stipender.

De som klarer å skape noe som folk faktisk har lyst til å betale penger for å se på eller ha i hjemmet sitt, stemples som «kommersielle», og er således utenfor det gode selskap.

I kulturmeldingen, som nettopp er behandlet i Stortinget, står det som et hovedmål at kulturpolitikken skaper og formidler et kulturtilbud som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkningen.

Svar:

Jeg mener også det er viktig å slippe til og gi støtte til ulike kunstuttrykk. Men det er vanskelig å kjenne seg igjen i premissene for spørsmålet representanten Hjemdal stiller. Innenfor alle kunstområder vil det være ulike faglige oppfatninger og synspunkt, men forholdet mellom såkalt

figurativ kunst og non-figurativ kunst er i dag ikke en aktiv motsetning innenfor det visuelle kunstfeltet. Kunstnere benytter det figurative språket med samme selvfølgelighet som andre kunstneriske innfallsvinkler, dette gjenspeiler også de offentlige utsmykningsoppdragene og stipendtildelingene.

De siste årene har figurative kunstnere gjort sentrale og store utsmykningsoppdrag, eksemplifisert ved Vanessa Baird i regjeringskvartalet, prisbelønnede Goshka Macugas store figurative tekstil i Prinsens gate 26 i Stortinget og Tracey Emins syv meter høye figurative skulptur «The Mother» som vil få en prominent plassering på Museumstutstikkeren ved det nye Munchmuseet, godt synlig ved innseilingen til Oslo Havn.

Håkon Anton Fagerås sine naturalistiske marmor-skulpturer «Som små» ved Haukeland Universitetssyke-

hus i Bergen, populære og folkekjære «Grass Root Square» av Do Ho Suh i regjeringskvartalet, Swan Dler Qaradaki og Johannes Høies stores fasademaleri ved Nobels Freds-senter, samt Anne-Karin Furunes monumentale hyllester til to pionerer innen polarforskning ved Framsenderet i Tromsø er andre eksempler på dette.

Det finnes også store samlinger med fotokunst med naturalistiske motiver, for eksempel Karoline Hjorth og Riitta Ikonens verker ved NTNU i Trondheim. Ved Universitetet i Agder i Kristiansand er det en rekke naturalistiske bilder i den store samlingen av kunstfotografi. Her er fotografer som Eline Mugaas, Tom Sandberg, Mari Slaattelid og Mette Tronvoll med flere representert.

Ovennevnte er bare noen få utvalgte eksempler på at figurativitet på ingen måte holdes utenfor offentlige utsmykningsoppdrag og stipendtildelinger.

SPØRSMÅL NR. 1646

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 27. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Kommunene må få reell medvirkning til fastsettelse av skrivemåte på stedsnavn. Uttale, innarbeidet skrifttradisjon og lokale betraktninger må tas hensyn til. Det heter seg at om skrivemåten velkjent og innarbeidet, bør en kunne fravike gjeldende rettskriving og rettskrivingsprinsipp dersom det lokalt er ønske om det.

Kan statsråden sørge for at Kartverket tar dette til etterretning og bruker det lokalt ønskede navnet Tjernfjell i stedet for Kjernfjell på den nye tunnelen i Saltdal?

Svar:

Jeg vil i denne saken vise til prop. 65 L (2018-2019) om endringer i stedsnavnloven, som nå ligger til behandling i Stortinget. Det er mye identitetsfølelse knyttet til stedsnavn. Stedsnavnsakene vekker stort engasjement både lokalt og nasjonalt. Forslaget ivaretar hensynet til stedsnavn som viktige språklige kulturminner og gir samtidig kommunene større innflytelse i stedsnavnsaker, både når det gjelder valg av stedsnavn og skrivemåten av dem.

Hovedregelen i stedsnavnloven er at skrivemåten av et stedsnavn skal ta utgangspunkt i nedarvet lokal uttale, men innenfor rammene av offisiell rettskriving. Mange

kommuner har vært opptatt av at loven skal gi åpning for å bruke flere dialektformer enn det som tillates i dag. Andre kommuner har ønsket skrivemåter med en eldre rettskriving enn dagens. I lovforslaget løftes en unntaksregel som har stått i forskriften inn i loven. Dette er for å fremheve at det skal være mulig å gi et stedsnavn en skrivemåte som ikke er i tråd med gjeldende rettskriving og rettskrivingsprinsipp. Vilåret er da at denne skrivemåten har vært lenge i bruk og er godt innarbeidet. Hvorvidt et konkret stedsnavn har vært lenge i bruk og er godt innarbeidet, er vurderinger som jeg som statsråd ikke skal eller kan gjøre. Dette vil etter lovforslaget være vurderinger som må gjøres som ledd i saksbehandlingen i stedsnavnsaker. Jeg kan ikke instruere Kartverket i enkeltsaker.

Forslaget innebærer ingen automatikk i at de hevdvunne skrivemåtene alltid skal vedtas, men at de skal vurderes opp mot andre navnefaglige vurderinger knyttet til det konkrete stedsnavnet.

Hvis kommunen eller lokale interesseorganisasjoner mener at vedtaksorganet ikke har tolket loven riktig eller ikke har vurdert de lokale ønskene om en innarbeidet skrivemåte, kan de klage til klagenemnda for stedsnavnsaker etter klagereglene i stedsnavnloven.

SPØRSMÅL NR. 1647**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 27. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Regjeringen foreslår i revidert nasjonalbudsjett en betydelig mindre satsing på gods på bane enn det fagmiljøene anbefaler og det Senterpartiet har foreslått i sitt alternative budsjett.

Hva vil midlene helt konkret bety for godstrafikken på Nordlandsbanen i 2019, og kan regjeringa legge fram en konkret plan for å få framføringstiden ned til minst 18,5 time, det som framføringstiden var tidligere for gods på bane på strekninga Bodø-Alnabru?

Svar:

Eg forstår det slik at spørsmålet ditt er knytta til støtteordninga for godstransport som blir foreslått i revidert statsbudsjett.

Formålet med den foreslegne ordninga er å stimulere til meir gods på bane ved at ein gir stønad til togselskap som driv med kombinerte transportar og vognlasttransportar. Det er desse som er i størst konkurranse mot lastebilen og som slit mest økonomisk. Departementet har tett og god kontakt med aktørane innan godstransport på bane, og dette har gitt viktige bidrag i departementets arbeid med støtteordninga. Då støtta berre vert gitt

til togselskap som driv kombinerte transportar og vognlasttransportar vil den totale summen vere lågare enn om alle togselskap hadde fått støtte, også dei som ikkje sliter økonomisk, som t.d. tømmertransport og malmtransport.

Det er strenge regler om statsstøtte i EØS-avtala. Dette gir mellom anna avgrensing på summen som kan gis i stønad og varigheita av ordninga.

Kva midlane vil bety for godstrafikken på Nordlandsbanen konkret i 2019 er vanskeleg å føreseie, men aktørane på Nordlandsbanen vil ha lik moglegheit til å få støtte slik som alle dei andre som driv med kombinerte transportar og vognlasttransportar på jernbanen i Norge.

Regjeringa jobbar kontinuerleg for betre forhold for godstransporten. Samferdselsdepartementet vil nå saman med Jernbanedirektoratet, Statens jernbanetilsyn og Bane NOR sjå nærmare på moglegheitene for å prioritere framføring av godstog på ein annan måte enn i dag på strekningar kor ein ser det er særlige utfordringar (først og fremst mot Bodø og Bergen). Dette kan t.d. gjerer gjennom forskriftsendringar, ved at enkelte persontogavgangar må nedprioriterast eller endring av rutinane for trafikkavvikling og tildeling av ruteleier. Dette vil kunne gi betre avgangstider for godstog, og kan gi kundane både betre og meir pålitelege ankomsttider.

SPØRSMÅL NR. 1648**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 22. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Er det gitt politisk klarsignal til sammenslåing av Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett, anser justisministeren dette som en forskuttering av Domstolkommisjonens arbeid, og hvilke andre domstoler har inngått lignende avtaler eller faktisk blitt sammenslått siden kommisjonen ble satt ned?

BEGRUNNELSE:

Det er satt ned en kommisjon som skal se på fremtidig struktur i domstolene. Kommisjonen leverer sin delrapport om temaet 1. oktober 2019. Det fremgår av Romerikets blad 10. mai at det er inngått en intensjonsavtale mellom Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett om sammenslåing av domstolene.

Svar:

Regjeringen har foreløpig ikke tatt stilling til sammenslåing av Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett. Jeg er imidlertid kjent med at de to tingrettene har inngått en intensjonsavtale om sammenslåing, og at det skal avholdes et møte med lokale aktører på Romerike 22. mai 2019, i regi av Domstoladministrasjonen.

Domstoladministrasjonen og departementet vil fortsette å følge opp lokale prosesser om endringer i domstolstrukturen, i tråd med Prop. 1 S (2018-2019). Det fremgår av Prop. 1 S (2018-2019) at sammenslåing vil bli vedtatt

dersom det er lokal enighet eller det er andre særlige grunner til det. Jeg anser derfor ikke dette som en forskuttering av Domstolkommisjonens arbeid. Justiskomiteen hadde for øvrig ingen merknader til dette i Innst. 6 S (2018-2019).

Siden kommisjonen ble nedsatt i august 2017 har Nordre Vestfold tingrett, Larvik tingrett, Tønsberg tingrett og Sandefjord tingrett blitt slått sammen til Vestfold tingrett. Endringene trådte i kraft 1. januar 2019. I tillegg har departementet mottatt en intensjonsavtale mellom Sarpsborg tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Fredrikstad tingrett med sikte på sammenslåing fra 1. januar 2021.

SPØRSMÅL NR. 1649

Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 24. mai 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kan statsråden fremlegge en samlet oversikt over all myndighetsoverføring til EU som er gjort innenfor hennes ansvarsområde siden tidspunktet for Norges tilslutning til EUs finanstilsyn, dvs. fra mai 2016, samt siden hennes tiltredelse som finansminister?

BEGRUNNELSE:

Dette må selvsagt også inkludere myndighetsoverføring statsråden måtte mene er "lite inngripende"

Det forelegges stadig proposisjoner til Stortinget og dets ulike komiteer som innebærer myndighetsoverføring til overnasjonale organer, primært i EU-systemet. I tillegg foregår mindre justeringer i praksis og regelverk som reelt kan innebære myndighetsoverføring. Enkeltvis kan disse tilfellene fremstå som relativt begrenset suverenitetssavståelse, men i sum kan situasjonen være annerledes.

Svar:

Dokumentene som sendes til Stortinget, har som mål å beskrive alle sider av de rettsaktene Norge slutter seg til gjennom EØS-avtalen. Dette omfatter både rettigheter norske markedsaktører får tilgang til og plikter, blant annet på myndighetssiden, som skal sikre at markedene i hele EØS-området skal fungere stabilt og effektivt.

Med utgangspunkt i Prop. 100 S (2015-2016) samtykket Stortinget med ¾ flertall til deltakelse i tre EØS-komiteebeslutninger om rettsaktene som etablerer

EUs finanstilsynssystem, samt shortsalgforordningen, direktivet om forvaltere av alternative investeringsfond, forordning om OTC-derivater, sentral motparter og transaksjonsregistre og forordning om kredittvurderingsbyråer.

I tillegg ble det i Prop. 100 S (2015-2016) redegjort for myndighetsoverføring i forordning om gjennomsiktighet ved verdipapirfinansieringstransaksjoner (SFTR), forordning om markeder for finansielle instrumenter (MiFIR), og forordning om nøkkelinformasjonsdokumenter om sammensatte og forsikringsbaserte investeringsprodukter for ikke-profesjonelle investorer (PRIIPS) og foreslått mønstertilpasningstekst for disse ved senere innlemming i EØS-avtalen.

I etterkant er dette fulgt opp med nylig fremlagt samtykkeproposisjon for MiFIR, jf. Prop. 83 S (2018-2019). SFTR og PRIIPS er ikke innlemmet i EØS-avtalen, og det er ennå ikke fremlagt samtykkeproposisjoner for disse. Både MiFIR og forordningen om verdipapiroppgjør og verdipapirsentraler (CSDR) inneholder for øvrig sentraliserte prosesser for godkjenning av tredjelandsforetak som formelt sett kan innebære en viss myndighetsoverføring fra norske myndigheter til ESMA, jf. omtalen i Prop. 83 S (2018-2019) samt Prop. 84 S (2018-2019).

SPØRSMÅL NR. 1650**Innlevert 16. mai 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 28. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener helseministeren at han ikke har ansvar for sparetiltak som går ut over forsvarligheten og kvaliteten i spesialisthelsetjenesten, og vil statsråden gripe inn mot kutt som rammer pasienttilbudet i Helse Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Helse Møre og Romsdal HF hadde i 2018 et underskudd på 156 millioner kroner, og har krav om å oppnå en årlig innsparing på 500 millioner kroner i løpet av tre år. I styremøtet onsdag 15. mai varslet administrerende direktør at han vil legge frem en nedbemanningsplan til styremøtet i juni, blant annet i lys av at foretaket nå er på vei mot et underskudd på 100 millioner kroner i 2019. I Dagsnytt 18 tirsdag 14. mai svarte helseministeren bekreftende på at han mener den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal er helseforetakets ansvar:

«Helse Møre og Romsdal har en stor utfordring med at de har brukt mer penger i mange år enn det de har fått av Stortinget og av meg, og det er selvfølgelig ikke akseptabelt.»

Imidlertid har hele denne prosessen demonstrert at det er vanskelig å finne sparetiltak som ikke innebærer en uakseptabel svekkelse av pasienttilbudet til befolkningen i Møre og Romsdal.

Da forrige administrerende direktør foreslo å utsette nedleggelsen av fødeavdelingen i Kristiansund, var det nettopp med utgangspunkt i at han fryktet for evnen til å levere forsvarlige helsetjenester. En risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) konkluderte blant annet med at nedleggelsen ville medføre uakseptabel risiko knyttet til lang reisevei for fødende – samtidig som følgetjenesten i området ikke er godt nok bemannet og samtidig som foretaket som et annet sparetiltak vurderer å legge ned ambulansestasjoner. Det var klokt av styret å slutte seg til en utsettelse av nedleggelsen, for det ville vært helt uforsvarlig å legge ned fødeavdelingen på så kort varsel. Samtidig betyr det at helseforetaket må kutte i andre deler av tilbudet.

Også de andre vedtatte sparetiltakene er forbundet med kraftige svekkelser av pasienttilbudet. Ifølge ROS-analysen vil nedleggelsen av døgntilbudet ved Sjøholt DPS sannsynligvis svekke tilbudet til de dårligste pasientene, blant annet dem med psykoselidelser. Nedleggelsen er et netto kostnadskutt i DPS-tilbudet – stikk i strid med den gyldne regel som fastslår at psykisk helsevern skal prioriteres fremfor somatikk, og at DPS skal prioriteres innen

psykisk helsevern. Når det gjelder spesialisert rehabilitering har Møre og Romsdal allerede lavere dekning av sengeplasser (0,36 døgnplasser per 1000 innbyggere) enn resten av Midt-Norge (0,52 døgnplasser per 1000 innbyggere). Denne skjevheten vil bli enda større ved nedleggelse av rehabiliteringssentrene på Aure og Mork. Dette uten at kommunene har fått anledning til å bygge opp et tilbud. Når det gjelder outsourcing av renholdstjenestene ved sykehusene i Molde og Kristiansund, peker ROS-analysen på at dette med høy sannsynlighet vil ramme både smittevernet og beredskapen ved sykehusene.

Helseministerens svar overfor Dagsnytt 18 må forstås slik at han mener økonomiske underskuddet og det påfølgende innsparingskravet i Helse Møre og Romsdal ligger utenfor hans politiske ansvar. Samtidig kan ikke statsråden komme utenom at han er politisk ansvarlig for at sykehusene oppfyller spesialisthelsetjenestens formålsparagraf om å sikre likeverdighet og kvalitet i tjenestetilbudet. På den bakgrunnen bes statsråden om å avklare hvorvidt han frasier seg politisk ansvar for sparetiltak også når de rammer forsvarligheten og kvaliteten i tjenestetilbudet, og om han på den bakgrunnen vil gripe inn mot kutt som går ut over pasienttilbudet i Helse Møre og Romsdal.

Svar:

Denne regjeringen har lagt til rette for en betydelig økning i sykehusbudsjettene som har gitt rom for økt pasientbehandling, økte medisinkostnader og økte investeringer, og Stortinget har sluttet seg til regjeringens forslag til bevilgning. Vi har også innført mer fleksible lånevilkår som medfører at de likviditetsmessige belastningene de første årene etter etablering av nytt sykehus kan bli mindre enn de ellers ville ha vært.

Styret og ledelsen i Helse Møre og Romsdal har et ansvar for å holde seg innenfor de økonomiske rammene som er stilt til rådighet. Avvik håndteres internt i Helse Midt-Norge.

Driftsmessige beslutninger er en del av ansvaret til ledelse og styret i helseforetaket. Det er derfor styret i Helse Møre og Romsdal som må vurdere hvilke omstillingstak som bør gjennomføres og forsvarligheten av disse. Risiko- og sårbarhetsanalyser gjennomføres blant annet for å kunne iverksette tiltak. Jeg legger til grunn at omstillingstiltak gjennomføres slik at ansvaret for gode og forsvarlige tjenester til befolkningen fortsatt er oppfylt.

Det er ingen tvil om at jeg har det politiske ansvaret for sektoren. Det er tilsynsmyndighetene som har ansvaret for å føre tilsyn med at helse- og omsorgstjenesten oppfyller kravene i helselovgivningen.

